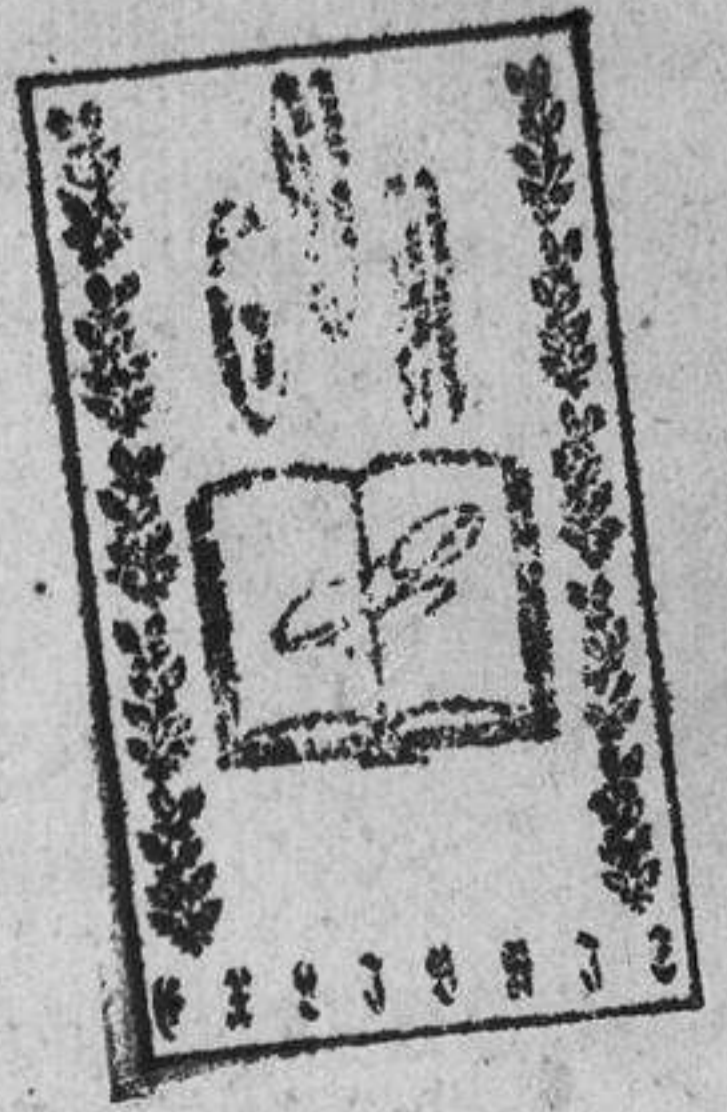

3

11
4534

n-4698

De vera existentia Corporis
S. P. BENEDICTI
IN CASSINENSI
ECCLESIA:

Deque eiusdem translatione.

AUCTORE. R. A. P. MATTHAEO LAVRETO
Ceruariensi, Hispano, Abbate. S. Saluatoris de Castellis.

NEAPOLI, Ex Typographia Io. Baptistæ Subtilis,
Apud Scipionem Boninum. MDCVII.

12/6/38

De vris existentijs Corporis

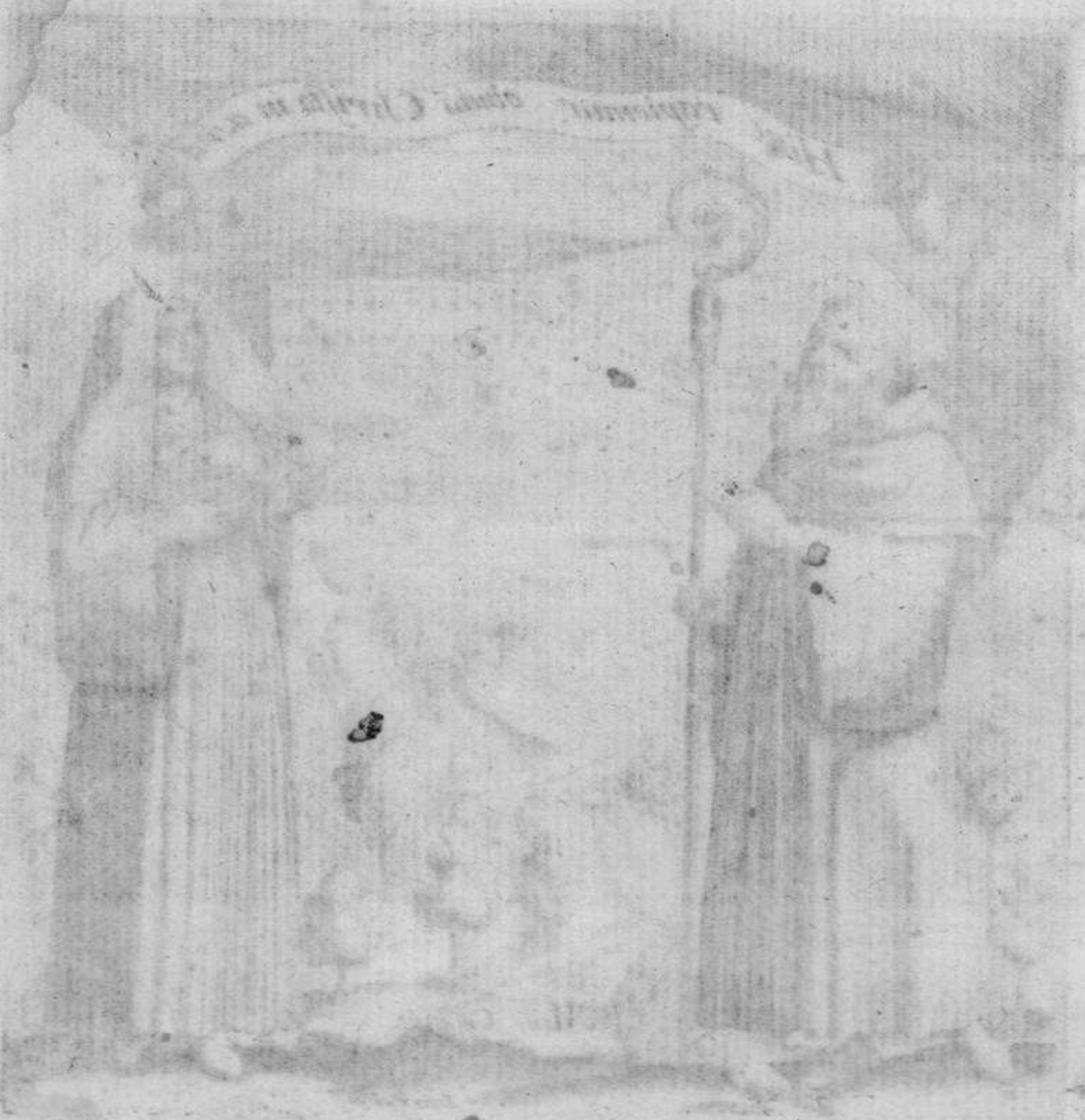
S. P. BENEDECTI

IN CASSINIENSI

ECCLESIA:

Deque eiusdem translatione.

AUCTORE R. A. P. MATTHAEO LAVRANTIO
Cassiniensi, Abbate. 2. studio de Cassella.

NEAPOLI, Ex Typographia Jo. Baptistae Sublissii
Apud Scipionem Bonnam, MDCCLII.

PHILIPPO TERTIO
HISPANIARVM, VTRIVSQ;
Siciliæ , atque Indiarum Re-
gi Catholico.

*Matthæus Lauretus Monachus Benedi-
ctinus, Abbasq; S. Saluatoris de Castel-
lis, utramq; exoptat fœlicitatem.*

ANCTISSIMI Patris
Benedicti reliquias ,
in celeberrima Cassini
montis æde quiescere,
compulsus ego, Poten-
tissime Rex , demon-
strare negantibus, ne-
scientibus, ac dubitantibus; arbitratus sum
rem gratam me facturum credentibus &
affirmantibus. Inter hos verò, cum assum-
ptæ prouintiæ patronus mihi foret deli-
gendus, cui tutius, dignius, conuenien-

-idi

+

2

tius

tiusque me committerem ac commenda-
rem, occurristi præ cæteris tu, Rex maxi-
me, tanquam certus & verus hæres ac
æmulator auorum, & proauorum tuo-
rum: quorum pietas ac propensio in San-
ctissimum Patrem Benedictum, & Cassi-
nense Cœnobium ab ipso fundatum tan-
ta fuit, quanta Ferdinandi Regis Catho-
lici, & Caroli Quinti Imperatoris litteris,
in hoc opusculo à me transumptis, luce
clarius demonstrata est. Maiestas porrò
vestra, non consideret tenue munus ab alū
no paupere oblatum: Sed meminerit po-
tius, meritis & intercessione eiusdem San-
ctissimi Patris comparatum sibi hoc Re-
gnum: quando magnus Dux Consaluus,
cum hoste Gallico, sibi & loco & numero
superiore, confligere coactus: quam hu-
manis viribus minime sperare poterat,
Benedicti Sanctissimi (cui se & exercitum
commendauerat) oraculo & patrocinio,
victoriam consequutus est. Maiestatis er-
go vestrę erit, cœnobium ipsum (quo nul-
lum in suis Regnis illustrius reperitur
aut sanctius) cætumque Monachorum
ibi-

ibidem iugiter Deo famulantium, assidue-
que pro vestra Maiestate deprecantium,
maiorum suorum exemplo, peculiari di-
gnatione protegere, ac priuilegijs amplio-
ribus confouere. Me autem, cui dedit
Deus ex certissimis monumentis, realem
ac corporalem Patriarchæ nostri in eo-
dē loco docere præsentiam, tuere vmbra
culminis sui: vt & aduersantium latratus
compescantur: & ad sacrum illum Mon-
tem populi Christiani deuotio, magis, ac
magis indies augeatur. Deus optimus ma-
ximus Maiestatem vestram, pro commu-
ni totius reipublicæ Christianæ bono, diu-
tissime feruet incolumem. Neapoli, Ca-
lendis Nouembris, anno 1606.

A D

A D B E N I G N V M

L E C T O R E M.

PRODIIT anno superiore, liber quidam inscriptus, Floriacensis vetus bibliotheca, Benedictina, Sancta, Apostolica, Pontificia, Cæsarea, Regia, Franco Gallica, opera Ioannis à Bosco Parisiensis, Cælestini Lugdunensis, nunc primum à latebris emersa, ac antiquariorum vsui exposita, Lugduni apud Horatium Cardon excusa. In quo quidem libro multa, & diuersa congerit ipsius euulgator: quamuis præcipuus eius scopus esse videatur, astruere atque probare Sancti Patris Benedicti Corpus è Monte Cassino in Gallias ad Monasterium Floriacense olim fuisse translatum, ibique hodie requiescere. Peruenit præfatus liber ad manus Reuerendissimi Patris Gregorij à Castione Aretino, Sacri coenobij Cassinensis Abbatis, quem cum attente legere cæpisset, animaduertit multa eo libro contineri, quibus non solum bonum nomen,
fin-

sinceritas & integritas scriptorum, ac Monachorum Cassinensium, traduci ac denigrari, verum etiam veritas existentiae Corporis Beati Benedicti apud Cassinum, euerti, ac demoliri, videretur.

Conuenit ergo me iam dictus Reuerendissimus Abbas, atque instare cepit, imo urgere, ac sua cogere auctoritate, vt patrocinio veritatis assumpto, criminationes, & calumnias à Scriptoribus & Monachis Cassinensibus depellerem, ac propulsarem. Refugit statim animus ab hoc onere subeundo, atque laborẽ istum sumere penitus detrectare conatus sum. Instatit autem ille vehementer, totq; rationibus ad illum subeundum ita suavit, vt tandem persuaserit, assensumq; à reluctante & renitente quodammodo extorserit. Suscepto igitur onere, cepi quanta potui diligentia librum illum legere, vniuersaque, & singula, quæ de translatione Sancti Patris Benedicti, eiusdemque apud Floriacum existentia adducit, cribrare, ac ponderare: Simulque quid de his alij scriptores asserunt inquirere: vniuersa etiam scripta, & monimenta quæ in bibliotheca, & archiuo Cassinensi extant, excutere. Ex quibus omnibus, præsens opusculum confeci, in quo quæcumque circa prædictam materiam solidæ, ac firmæ auctoritatis reperire potui, hic in vnum collegi, atque omnibus propalandum curavi. Totum autem opus in duas secui partes, in quarum prima, de vera & reali existentia Corporis Sancti Benedicti disputo: In secunda vero de
eius-

eiusdem translatione dissero. Et quamuis id abs-
que furo, dolo, amarulentiaue efficere nifus fue-
rim: tamen quia non offendere in verbo perfe-
ctorum est atque sublimium virorum, timendus
valde mihi est verborum lapsus. Quapropter
lectorem meum oratum volo, vt quicquid in his
scriptis perperam dictū repererit, pia charitatis
affectu benigne corrigat & emendet.

De vera, & reali existentia Corporis
SANCTISSIMI PATRIS
B E N E D I C T I

In Monasterio Cassinensi.

A V C T O R E

R. P. M A T T H A E O L A V R E T O
Ordinis eiusdem Sancti, & Abbate San-
cti Salvatoris de Castellis.

C A P. I.

A C R V M Cassinen-
se Monasterium toto
Orbe celeberrimum à
Beatissimo Patre Bene-
dicto fundatum, eius-
demque admiranda vi-
ta, & conuersatione decoratum, ac mira-
culorum penè innumerabilium fulgore il-
lustratum: in quo idem Sanctus Pater fe-
liciter obiit, atque vnà cùm Sorore sua
Scholastica Virgine sepultus fuit: occulto,
sed iusto, Dei iudicio, gentibus diripien-
dum,

Greg. lib.
2. Dialog.
cap. 4.

dum, ac deuaſtandum traditum fuit: quod idem Sanctiſſimus Pater multò antè præuidit, & planxit, vt D. Gregorius teſtatur libro 2. Dialo. c. 17. Longobardinam uecùm eorum Duce crudeliſſimo Zotone Beneuentano Principe, nocturno tempore, ac quieſcentibus fratribus illud ingreſſi, cùm omnia illic diripuiffent, atque vaſtaſſent, Monasterium ipſum flammis voracibus tradiderunt. Attamen nec vnum quidem hominem illic tenere potuerunt: ſed impleuit Omnipotens Deus quod fidei famulo ſuo Benedicto promiſerat, vt ſi res gentibus traderet, animas cuſtoderet. Dùm enim Longobardi aſportandę prædæ eſſent intenti, Bonitus eiufdem Monasterij tunc Abbas, cùm omnibus Monachis euadens, textum Sanctæ Regulæ ipſius S. Patris Benedicti manu conſcriptum, alioſque libros, nec non pondus panis, ac vini menſuram à Beato Patre Monachis præſcriptam, veſtimenta quoque, & calciamenta eiufdem Sancti Patris ac Sororis eius ſecum detulit: Romamque vniuerſi incolumes peruenientes, benignè
à Pe-

Paulus
Diac. libr.
4. ca. 18.

In Regula
cap. 39. &
40.

à Pelagio Secundo Summo Pontifice sunt excepti: atque ad Monasterium, quod iuxta Lateranense Patriarchium iam pridem erectum fuerat, cuique Valentinianus S. Patris Benedicti discipulus, multis annis præfuerat, se contulerunt. Cùm autem angustior esset locus, quàm vt tantæ multitudini Monachorum de nouo aduenientium sufficere posset ad manendum: concesso sibi à præfato Pontifice latiori solo, Monasterium ipsum in ampliorem formam redigentes, habitacula, cæterasque officinas necessarias sibi construxerunt, ibique per longum tempus habitauerunt. Ex eo autem loco singulis annis competentem Monachorum numerum ad Cassinense destructum Cenobium, vt B. Patris Benedicti Corpus custodirent, trans mittebant. Quàmuis enim desolatum fuerit, atque à Barbaris euersum, numquã tamen illic defuerunt habitatores viri Religiosi, ac deuoti, qui ad venerandum Corpus Sancti Benedicti excubias agerent. Nàm cùm Petronax hortatu Gregorij tertij summi Pontificis, Cassinum,

Greg. libr.
2. Dialo. in
princ.

Paulus
Diac. libr.
6. cap. 40.

4 De existentia Corporis S. B.

ad restaurandum prædictum Monasterium; accessisset: habitatores ipsum ibi inuenisse, qui eum in suum Seniore (idest Abbatem, seu Prælatum) elegerunt, constat. De tempore autem, siue anno præciso huius cladis, non conuenit inter Scriptores: communis tamen sententia est, sub Pelagio Secundo contigisse. Id expressè asserit Leo Ostiensis lib. 1. Chronici Cassinensis cap. 2. Nec apud ipsum est aliquis error in temporum supputatione. Verba namque illa: *Qui nuper sub Iustino minori Italiam inuaserant, cùm iam ab incarnatione Domini quingentorum sexaginta, & octo annorum circulus uolueretur: à quibusdam malè intellecta, & ad tempus defolationis Cassinensis Cœnobij relata, per parenthesis sunt legenda, atque ad ingressum Longobardorum in Italiam referenda. Id autem, quod Paulus Diaconus lib. 4. ca. 18. de eadem narrat euerfione, ad eiusdem Pelagij extrema tempora referendum est, quamuis ipse ad B. Gregorij tempora retulisse videatur. Id ipsum antè omnes asseruit Zacharias*

Leo Ostiensis.

Paulus Diaconus.

rias Papa primus in quodam Diplomate Monasterio Cassinensi concessio, de quo infrà latiùs agendum erit. Idem colligi videtur ex libro 2. Dialogorum B. Gregorij cap. 17. vbi agens de hac euersione, recentem illam fuisse, quando eosdem libros scripsit, affirmat. Sic namque ait. *Nocturno enim tempore, & quiescentibus fratribus, nuper illic Longobardi ingressi sunt.* Gregorium autem Dialog. libros scripsisse quarto sui Pontificatus anno, ex eisdem libris liquidò colligitur: in quibus agens de ue illa inguinaria, quæ Romam eo anno, quo ipse Pontifex creatus est, inuaserat, antè triennium fuisse asserit. Libenter itaque illorum opinionem sequor, qui tenent, Monasterium Cassinense destructum fuisse Pontificatus Pelagij Secundi extremo anno, qui secundum quosdam incidit in annum Domini quingentesimũ octogesimum nonũ; secundum alios verò, quingentesimum nonagesimum. Cuius sententiæ inuenio fuisse Leonem Ostiensem, & alios. Prætermitto autem id probare, tùm quia parùm, aut nihil conducit ad in-

stitui-

Gregorius
lib. 2. Dial.

Lib. 4. ca.
36. 47. &
559

stitutam in præfens disputationem, tum
etiam quia spero de his aliquando expro-
fesso tractare.

C A P. I I.

His, quæ dicta sunt con-
stat, B. Patrem Bene-
dictum, & apud Cassi-
nense Monasterium vi-
xisse, & ibidem diem
clausisse extremum, vna-
que cum sorore sua fuisse sepultum: in quo
omnes nobiscum conueniunt, nec aliquem
habemus contradictorem. Quod autem
in controuersiam à quibusdam vertitur,
illud est: num corpus B. Patris Benedicti,
Virginisque, ac Sororis eius Scholasticæ,
adhuc in Monasterio Cassinensi sit: an ve-
rò aliquando inde aliò transportatum, nec
amplius ad Cassinense sepulchrum à B.
Patre sibi electum, reductum. Mouetur
autem in præfens hoc dubium, non quia
sit aliqua ratio legitima dubitandi, sed
quia anno proximè præterito Millesimo
sex-

sexcentesimo quinto, quidam Ioannes à Ioannes à Basco.
Bosco Gallus, Ordinis Sancti Benedicti,
Congregationis Cœlestinorum Mona-
chus, librum edidit Lugduni excusum: in
quo validis, ac firmis (vt ipse putat) au-
thoritatibus, atque rationibus, contendit
tantum Thefaurum, nedùm Cassino, ve-
rùm toti Italiæ furripere, sibi que, Gallif-
que suis nimis audacter, & glorianter asse-
rere. Cuius opinionem, atque sententiam
modò discutiendam suscipio, atque pro
sola veritatis defensione, disquirere, &
examinare intendo: vt rei veritate perspe-
cta, atque probata, nullus deinceps dul-
cibus huius hominis Galli sermonibus au-
res accommodet, aut fidem præstet: Italia
verò, cui ex diuina largitate Thefaurus
iste concessus est, nullatenùs propter fri-
uola eius dicta, tantis indigetibus, ac Pa-
tronis priuatã, ac spoliatam se esse credat.
Quæstio hæc duas habet præcipuas
partes. Prima, an Corpus Sancti Benedi-
cti verè, & realiter Cassini modò existat.
Secunda, An fuerit indè aliquando abla-
tum, & in Gallias, vel aliò translatum.

Primam

8 De existentia Corporis S. B.

Primam huius quæstionis partem, modò:
Secundam deinceps (præstante Domino
nostro Iesu Christo) quanta potero breui-
tate, veritate, ac diligentia tractabo.

Testor autem Deum, me, in his, quæ di-
xero, nunq; mendacium, aut falsum quid
scienter prolaturum: sed purè, ac sincerè
veritatem in omnibus quæsiturum. Falli

potero, at fallere (Deo dante) nunquam
intendam. Noui enim differentiam, quam
inter mentiri, & falli assignat Diuus Au-
gustinus lib. 1. de Doctrina Christiana ca.

August.

36. vbi sic ait. *Inest in mentiente voluntas
falsa dicendi; & ideò multos inuenimus, qui
mentiri velint, qui autem falli, neminem.*

*Cùm igitur illud sciens homo faciat, hoc
nesciens patiatur: satis in vna, eademque re
apparet, illum, qui fallitur, eo qui mentitur,
meliolem esse: quando quidem iniquitatem pa-
ti, meliùs est quàm facere. Sic Augustinus.*

Cuius sententia vera profecto est, quam-
uis filij hominum, qui diligunt vanitatem,
& quæruni mendacium, aliter sentiant,
faciantque. Pro virili ergò curabo fugere
foueam errorum, & mendaciorum, in

quam

quam alios incidisse iudico, ne dicatur mihi: qui alios docēs, te ipsum non docēs? Rom. 2.

Qui prædicās, non mentiendum, mentiris? Verum quia hominis est errare, & sæpe contingit (vt ex Augustino diximus) nos falli etiam nolentes: ideò & nunc, & semper quidquid dixerō, vnà mecum, Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ infallibili iudicio volens, lubensque submitto. Vitabo etiam verborum contentionem, iuxta illud Apostoli ad Thimot. Noli contendere verbis. Quod exponens Augustinus vbi supra, ait. Verbis contendere est, non curare quomodo error veritate vincatur, sed quomodo tua dictio dictioni præferatur alterius. Porro, qui non verbis contendit, siuè submissè, siuè temperatè, siuè granditer dicat, id agit verbis, vt veritas, pateat, veritas placeat, veritas moueat. Bonorum ingeniorum insignis est indoles in verbis verum amare, non verba; sicut Christus in ficulnea. fructum quærebat, non folia: quod vt Lector meus faciāt, oro, & obsecro.

1. Thim. 2.

Matth. 23.

Vt ergò methodicè, ac ordine congruo

B

in

in hac quæstione procedamus, partemque quam astruere conamur (Beati videlicet Patris Benedicti, Virginisque, ac sororis eius Scholasticæ Corpora Cassini requiescere) firmissimis stabiliamus fundamentis: Aduertere oportet, quæstionem hanc non esse speculatiuam, aut methaphysicam, quæ multa indigeat ratiocinatione, & discursu: sed merè practicam esse, consistereque in facto, scilicet, An ita sit, vel non sit: vndè eo modo mihi discutienda, & disputanda erit, quo cæteræ quæstiones, quæ circa factum, vel non factum versantur, discuti, & inquiri solent: probationibus videlicet legitimis, atque iuridicis, testes producendo, acta, & instrumenta publica, si quæ sunt, proferendo, ac cætera omnia faciendo, quæ ad corroborationem veritatis intentæ conducere quomodo possunt. Inprimis itaque producam testes veridicos, omni suspitione carentes, immò omni exceptione maiores: quorum dicta antè omnium oculos proponam, quæ cùm audierit, & ponderauerit cordatus quisque dicet: Testimo-
nia

nia tua credibilia facta sunt nimis. Erunt enim testes veritatem amantes, mendacium abhorrentes, & ea, quæ viderunt, vel per Diuinam reuelationem, seu à viris veracibus. & fide dignis acceperunt referentes. Audiatur igitur attentè prudens lector, & iudicet. Psat. 92.

C A P. I I I.

PRIMVS huius veritatis assertor, & testis oculatus est Sanctus Zacharias summus Ecclesie Pontifex, eius nominis primus, creatus anno Dominicæ incarnationis septingentesimo quadragesimo primo: qui in quodam priuilegio, Monasterio Cassinensi concessio, hanc veritatem de existentia Corporis Sancti Benedicti eiusque sororis apud Cassinum, firmissimè asserit. Tenor verò Priuilegij talis est.

Zacchar.
I. Bulla.

Zacharias Papa Seruus Seruorum Dei,
 omnibus Ecclesie Catholice filijs, salu-
 tem, & Apostolicam benedictionem.
 Omnipotenti Deo, cuius melior est mi-
 sericordia super vitas, gratias agimus, qui
 gloriosus in sanctis suis, atque mirabilis est,
 & virtutes suas ubicunque vult, ineffabili
 bonitate ostendit. Ipse quippe dignationis sue
 potentia Beatissimum Benedictum Patrem
 omnium constituit Monachorum: ipse eum
 monasticae legis latorem, & operatorem esse di-
 sposuit: ipse illius meritis Cassinense Mona-
 sterium, in quo & sanctissime vixit, & glo-
 riosissime obiit, omnibus per totum Orbem
 Monasterijs clementi benignitate praefecit.
 Qui Pater sanctissimus, dum vitam eremi-
 ticam duceret, Diuina reuelatione monitus,
 ad eundem locum peruenit, duobus se Ange-
 lis comitantibus, cum Beatissimo Mauro, &
 Placido Tertulli Patritij filio, alijsque non-
 nullis: Vbi Tempora Idolorum destruens, Mo-
 nasteriumque construens, Apostolicis illum de-
 corauit virtutibus. Inter quae, dum ei reuela-
 tum fuisset, quod supradictus locus esset de-
 struendus, & ob id inconsolabiliter fleret,
 Omni-

Omnipotentis Dei vocem ad se audiuit dicentem. Noli probatissime, & electissime Benedicta pro his, quæ huic euentura didicisti loco maestum gerere animum, quoniam quod semel à Deo præfixum est, immutabile, atque irrevocabile est, solis tibi tuo merito concessis habitantium in loco animabus: sed aderit Omnipotentis consolatio Dei, qui locum istum in ampliorem, & multò meliorem, quàm nunc est, constituet gradum: & huius ordinis doctrina de hoc iterùm per totum Mundum radiabit loco. Quod post eiusdem Patris obitum consummatum est: Nam à Longobardis peruasum, & igne crematum est. Fratres autem ad Apostolicam Sedem venientes, ex concessione Sancti Prædecessoris nostri Pelagij, iuxta Lateranense Palatium Monasterium construxere, atque per prolixum tempus habitare. Sed cùm iam Omnipotens Deus censuisset, Cassinense Cænobium restaurare, ac cænobialem institutionē, quæ indè principium sumpserat, ex eodem loco propagare: à Reverendissimo Gregorio Tertio prædecessore nostro Petronax dilectus filius noster, est ad restaurandum directus. Qui dùm ad eundem locum

Faustus in
Prolog. vi-
tæ S. Mau-
ri.

Paulus
in Prolog.
v. 10.

Paulus
in Prolog.
v. 10.

Paulus in
Prolog. vi.
lib. 2. cap. 1.

Paulus
Diaconus
lib. 6. c. 40.

Leo Ostiē-
fis libr. 1.
Chro. Caf-
sin. cap. 4.

locum venisset, communis Pater noster Gre-
gorius ex hoc mundo migravit: sed post eius
excessum, in Sede Apostolica cum paruitas no-
stra successisset, opus ab illo inceptum in re-
stauracione eiusdem Cænobij (adiuvante Do-
mino) ad finem usque perduximus. Hæc
autem eo die, quo Ecclesiam Sanctissimi
Patris dedicavimus, paruitas nostra obtulit:
libros scilicet Sanctæ Scripturæ, & librum
Regulæ, quam Sanctissimus Pater manu pro-
pria scripserat, pondus etiam libræ panis, &
mensura vini, nec non diversa ad Ecclesiasti-
cum ministerium ornamenta, & possessiones,
Apostolica liberalitate concessimus. Quali-
ter autem eiusdem Patris pignora, Sororisque
eius sint posita perspicientes, ac intemerata in-
uenientes, pro reuerentia tanti Patris pertin-
gere minimè ausi sumus. Et quibusdam inter-
iectis, quæ ad confirmandas oblationes, &
possessiones prædicti Cænobij pertinent,
subdit Pōtifex. Prætereà corroboramus, et in
perpetuum confirmamus eidem dilecto filio,
eiusque successoribus, in omni conuentu Epi-
scoporum, & Principum, superiorem omni-
bus Abbatibus sedem: & in concilijs, & iu-
dicijs

dicijs priorem sui ordinis omnibus profer-
re sententiam, pro reuerentia tanti loci, qui
primum, & summum Monastica legis lato-
rem, viuum, & mortuum in perpetuum reti-
nere promeruit: quiquè ipsius legislationem
in eodem Cassinensi Cœnobio scribens, verbo,
& exemplo canobitale propositum appetenti-
bus, in toto Mundo Sole clariùs euibravit.
Pro quo, Cassinense Cœnobium exaltantes
decernimus, & in perpetuum confirmamus,
ut supradictus locus dignitate, vigore, ac ho-
norificentia præcellat omnia monasteria, quæ
constituta, vel constituenda sunt in toto Orbe
terrarum. Abbasque eiusdem loci celsior, &
celebrior existat omnibus Abbatibus eandem
Regulam tenentibus: Illicque lex monastici
Ordinis caput teneat, ac principatum, ubi
eiusdem legis descriptor Benedictus Pater
Sanctissimus eandem describens promulgauit
Regulam: ibique Abates, & Monachi ho-
norem, ac reuerentiam deferant, & ibi usque
ad diem iudicij quærant rectorem, ubi Mo-
nachorum uniuersalis Magister, & Doctor
Benedictus Pater almificus corporaliter unà
cùm Sorore sua quiescens, gloriose Resurre-
ctionis

Etionis diem expectat. Defuncto autem Abbate, ex se se ipsa Congregatio secundum sanius consilium sapientum, & seniorum fratrum, sibi Abbatem eligat, & Apostolica Sedis Pontifici firmandum, & consecrandum exhibeat: nec aliter ibi Abbas constituatur, aut alundè illuc intromittatur: nisi fortè ex se aliquem tanto regimini idoneum non habuerint, & ob id saniori consilio extraneum sibi elegerint. Insuper autem presenti privilegio, supradictum locum unà cum omnibus sibi pertinentibus Ecclesijs, & possessionibus per totum Orbem roboramus: atque ut nullius alterius Ecclesie nisi Romani Pontificis ditioni submitatur, auctoritate Apostolica interdiciamus. Ita, ut nisi ab Abbate, vel Preposito fuerit inuitatus, missarum solemnitatem nullus Episcopus celebrare præsumat in eisdem possessionibus: quod à presenti prima indictione irrevocabiliter in perpetuum stabilimus retinendum, & cum Dei timore servandum, &c.

In fine autem Diplomatis sic habet;
Scriptum per manus Leonis Notarij, atque
Scriniarij Charissime Romane Ecclesie in
mense

mense Ianuario per indiCTIONem suprascriptam primam.

Subiacet his figillum, nempè circulus quadrifidus in formã Crucis, cùm nominibus Iesu Christi, ac Sanctorum Petri, & Pauli, circumcircà verò eiusmodi habens inscriptionem. †. *Zacharie Sanctæ Romanæ, & Apostolicæ, Sedis Papæ.* Post figillum ista subijcitur subscriptio. *Datum duodecimo Calendarum Martiarum Aquini per manum Benedicti Episcopi Sanctæ Siluæ Candidæ Ecclesie, & Bibliothecarij Sanctæ Sedis Apostolicæ, anno Deo propitio Pontificatus Domini nostri Zacharie Summi Pontificis, & uniuersalis Papæ in Sanctissima Sede Beati Petri Apostoli primo, in mense Martio, IndiCTIONe suprascripta prima.*

C

CAP.

CAP. IIII.

Primum
Notab.

Secundum
Notab.

IRCA hoc Zachariæ Diploma, nonnulla consideratione digna, sunt adnotanda. Primum, Monasterium Cassinense vocari, & esse caput omnium totius Orbis Cenobiorum: quod non solum Zacharias hic, verum etiam Alexander, & Urbanus Secundi in suis Diplomatum, infra adducendis, asserunt. Notandum secundo, quod Abbatibus Cassinensibus supremus locus super omnes Abbates eandem Regulam profitentes à Summis Pontificibus fuit concessus: ut patet ex presenti Zachariæ privilegio, nec non ex alio Urbani V. expedito Romæ apud Sanctum Petrum Quinto Nonas Martij, Pontificatus eiusdem anno octavo. Et nè quis privilegium istud ad solos Italiæ, vel Congregationis Cassinensis Abbates asserat restringendum, consideret verba Zachariæ Papæ in hoc privilegio. Pro quo, ait,

ait, *Cassinense Cænobium exaltantes decernimus, & in perpetuum confirmamus, ut supradictus locus dignitate, vigore, & honorificentia præcellat omnia Monasteria, quæ constituta, vel constituenda sunt in toto Orbe terrarum. Abbasque eiusdem loci celsior, ac celebrior existat omnibus Abbatibus, eandem Regulam tenentibus.* In toto Orbe dixit, non in Italia tantum. Vnde refert Petrus Diaconus lib. 4. Chro. Cassinens. ca. 62. in impressis, in M. S. verò cap. 60. quod Paschalis Papa Secundus mediante quadagesima Synodum Romæ celebrare disposuit: ad quam dum Pontius Abbas Cluniacensis venisset, atq; Abbatem Abbatum se iactaret: rogatus à Ioanne Cancellario, Cluniacenses à Cassinensibus an vero Cassinenses à Cluniacensibus Regulam sumpsissent: respondit Pontius, Non modò Cluniacenses, verum omnes in Romano Orbe Monachos Regulam B. Patris Benedicti à Cassinensi accepisse Cænobio. Ergo, inquit, Cancellarius, si à Cassinensi Monasterio, tanquam à viuo fonte Monasticæ Religionis norma manavit, iure à Roma-

Urban. V.

Tertium
notab.

Urban. V.

nis Pontificibus Cassinensi Abbati hæc prærogatiua concessa est, vt ipse solus, qui tanti legiferi Vicarius est, Abbas Abbatum appelletur. Vndè Urbanus prædictus, qui post hæc omnia sedit, in præfato priuilegio ita ait. *Authoritāte Apostolica tenore præsentium, & ex certa nostra scientia concedimus, & etiam ordinamus, quod Abbas prædicti Monasterij, qui est, & erit pro tempore, in Concilijs, Synodis, & alijs quibuscunque locis, antè alios Abbates, etiam Cluniacenses, & Cistercienses, ac Sancti Victoris Massiliensis, & aliorum quorumcumque Monasteriorum habeat, & habere debeat primum locum, & eos præcedat.* Notandum tertio quod Summi Pontifices curam peculiarem huius Monasterij gerebant: vndè Gregorius Tertius, & Zacharias iste primus, de quo nunc agimus, illud restaurare, ac reedificare curarunt: ita etiam post multa secula Urbanus Quintus cernens præfatum Monasterium terremotus concussione collapsum, eius instaurationi vigilantissimè incubuit, vt patet ex eiusdem litteris Apostolicis, datis Romæ apud

apud S. Petrum decimoquinto calendas
Martij Pontificatus sui anno septimo:
in quibus præcipit cuidam Hugoni de
Crescello Priori Prioratus Villenouæ cre-
mataæ Biterensis Diœcesis: vt pro repara-
tione, & instauratione Monasterij Cassi-
nensis, concussione terremotus miserabili
casu diruti, ac pœnitus collapsi, de reddi-
tibus, & prouentibus omnium, & quo-
rumcūq; Monasteriorum, ac Prioratum,
Dignitatum, Officiorum, Administratio-
num, & Aliorum Beneficiorum quocum-
que nomine censeantur, tàm Monacho-
rum nigrorum, quàm alborum ordinis
Sancti Benedicti, exemptorum, & non
exemptorum, vbicumque constitutorum,
virorum dumtaxat, exigat sexagesimam
partem, quam soluere teneantur per bien-
nium, a prædicto die incipiendum, in fe-
stiuitate omnium Sanctorum. Vbi ex-
pressè Pontifex declarat, Monasterium
Cluniacense cùm suis membris, ac S.
Victoris Massiliensis, debere soluere quan-
dam partem ab ipso taxatam. Non sic
profecto non sic curauerunt Romani Pon-
tifi-

tifices reparationem, ac restorationem Floriaccensis Monasterij toties collapsi, & destructi, quantumcumq; ipsius Monachi iactanter, ac gloriãter assererent, Corpus B. P. Benedicti apud ipsos requiescere.

Quartum
Notab.

Quartum, quod ex hoc Displomate annotandum videtur, est, Sanctissimum Patrem Benedictum, Regulam à se descriptam, in Casinensi Monasterio, dum adhuc viueret, promulgasse: hoc enim asserit Pontifex, & ad hoc B. Pater illam scripsit, vt Monachi eam obseruarent, iuxtà illud eiusdem Regulæ cap. 3. *In omnibus igitur omnes magistram sequantur Regulam, neque ab ea temerè declinetur à quoquam.* Id autem facere non poterant, nisi Regula seruanda eis innotesceret. Certè is, qui aliquam benè ordinatam Rēpublicam instituire intendit, primùm leges utiles condere fatagit, quibus populus instructus, in suis dirigatur actionibus, quibus in officio contineatur, quibus ad bonum prouocetur, & arceatur à malo, quibus deniquè totius Reipublicæ dignoscatur ordo, & quid muneris, & officij
cuique

cuique incumbat ab vniuersis intelligatur, ita fecisse Solonem, Licurgum, cæterosque legis latores, manifestum est. Similiter B. Pater Benedictus volens Cænobitarum vitam instituere, & ordinare (vt ipse cap. 2. suæ Regulæ ad calcem asserit) antè omnia legem condidit, Sanctam scilicet Regulam, sub qua omnes viuere, ac militare deberent, quapropter eandem ipsis obseruandam proposuit. Sciebat enim inutiles, & absque fructu esse leges, & statuta, nisi ijs, à quibus sunt obseruandæ proponantur, & publicentur.

Vndè & ipse Deus legem, quam in Monte Sinai condiderat, ac Moyfi famulo suo tradiderat, voluit statim vniuerso populo legi, ac promulgari, quia sciebat, nil prodesse legem ferre, nisi his, à quibus seruanda est, proponatur, & nota fiat. Sic itaque fecit Monachorum legis lator Benedictus, sicque de cætero fieri voluit, vt venientibus ad conuersionem, primùm omnium Regula legeretur. Vndè ca. 58. Regulæ suæ, quod est de disciplina suscipiendorum fratrum; ita præcipit. *Legatur*

Exod. 20.
& sequ.

tur ei hæc Regula per ordinem, & dicatur ei: *Ecce lex, sub qua militare vis.* & cap. 63. cum Abbatibus loquens, ait. *Et præcipue ut presentem Regulam in omnibus conseruet.* Et ca. 66. *Hanc autem regulam sæpius volumus in congregatione legi, ne quis fratrum, se de ignorantia excuset.* Et ca. 73 docet quo fine Regulam suam descripserit, dum ait. *Regulam autem hanc descripsimus, ut eam obseruantes in Monasterijs, &c. & infra.* Quisquis ergò ad Patriam cælestem festinas, hanc minimam inchoationis Regulam descriptam, adiuuante Christo perfice. Quibus in locis notanda sunt verba illa, hæc Regula, præsentem Regulam, & hæc Regulam, ne quis putet Sanctum Patrem, non de sua, sed de alicuius alterius Regula, fuisse loquutum. Vndè quando B. Maurum in Gallias ad propagandam Monasticam Religionem misit, Regulam manu sua conscriptam, iuxtà quam nouiter ad Religionem venientes instituendi erant, illi tradidit, ut ait Faustus in vita Sancti Mauri. Similiter & B. Placidus quando in Siciliam profectus est, Regulam Magistri

ftri

ftri sui secum detulit. Sic & valentinianus
eiusdem S. Patris Discipulus, qui (teste B. lib. 2. Dial.
in princ.
Gregorio) multis annis Lateranensi Mo-
nasterio, præfuit, iuxta Regulam Sancti
Benedicti vixit, & alios ad se venientes
viuere docuit. Et in Monasterio iuxta
Tarracinensem Urbem constituto, Mona-
chi iuxta Regulam eiusdem Patris, ipso
adhuc superstitite, viuebant, vt idem Gre-
gorius docet libr. 4. Dialog. cap. 8. lib. 4. ca. 8. Idem
dicendum de Monasterio Sublacensi, &
alijs vndecim à B. Patre Benedicto con-
structis. quod confirmant lectiones Bre-
uiarij Romani nuper recogniti, vbi hæc
habentur. *Sed cum multi ad eum quotidie
Discipuli conuenirent, duodecim Monasteria
ædificauit, eaque sanctissimis legibus commu-
niuit.* Maneat igitur firma, & inconcu-
sa hæc veritas: Beatus Pater Benedictus
Regulam, quam scripsit, Monachis suis
promulgauit, atque obseruandam tradi-
dit,

D

CAP.

CAP. V.

Petr. Diac.

PROBIET autem quis-
 piam: Si hæc ita se ha-
 bent, vt nos asserimus,
 quid sibi vult Petrus
 Diaconus in libro de
 Viris Illustribus Cassi-
 nensibus in Simplicio, dùm ait. *Simpli-
 cius Sanctissimi Benedicti Discipulus, ac post
 eum tertius in Cassino Abbas effectus, Regu-
 lam, quam suus Magister ediderat (siuè vt
 alij legunt, condiderat) publicè legendam om-
 nibus Monachis tradidit? Respondeo pri-
 mùm, Simplicium ordinasse, vt in publicis
 conuentibus regula coram omnibus lege-
 retur, cùm antea priuatim à Monachis le-
 gi consueuisset. Dico secundo Simpli-
 cium publicasse, siuè promulgasse Magi-
 stri sui Benedicti Regulam, non quidem
 suis Monachis (quibus iam notissima erat,
 & secundum quam vitam suam institue-
 bant.) sed alijs etiam alterius Congrega-
 tionis, & instituti viris, qui fama peruul-
 gante,*

gante, intellexerant, Regulam illam esse sanctissimam, atque discretionem præcipuam: cumque eius desiderio tenerentur, ac participes fieri cuperent tanti boni, ad præfatum simplicium Cassinensem Abbatem supplices obtulerunt preces, flagitantes, ut eandem Regulam illis transmittere dignaretur: Imò non defuerunt Abbates, qui quosdam ex suis Monachis ad Cassinense Cenobium destinarant, quatenus Regularem ibi, iuxta B. Benedicti institutum, disciplinam, & normam addiscentes, eandem postea in suis Monasterijs docere possent.

Cauendus ergò Antonius Gallonius, qui nè cogeretur concedere, quod semel negauerat, scilicet, B. Benedictum Regulam suam Monachis suis promulgasse, interpretatus est verbum condidit, pro abscondit, & occultauit. Ita quod secundum istum B. Benedictus dum dicitur Regulam condidisse, intelligendus est abscondisse, & occultasse. Scio verbum concedere significare aliquando abscondere: sed cum dicitur de legibus, & legislatoribus,

In Apologia aduersus Constantinum Bellotam, pag. 50.

Eccles. 20.
Lucæ 11.

leges condentibus, numquã in hac significatione usurpatum fuisse credo. Est enim & contra officium legislatoris, & contra rationem legis, vt abscondatur: Nam quorsum abscondenda sunt, quæ vt omnibus nota sint, conduntur, siuè scribuntur? Thesaurus inuisus, & sapientia abscondita, quæ utilitas in vtrisque? Et Christus Dominus. Nemo lucernam accendit, & in abscondito ponit, neque sub modio, sed super candelabrum, vt qui ingrediuntur lumen videant. Profecto Regula Sancti Benedicti lucerna quædam fulgentissima est in Ecclesia Christi. Cur ergo erat abscondenda sub modio? Cur in arca includenda? Cur priuandi homines, propter quos scripta erat, huius luminis claritate? Seruum, qui talentum à Domino suo acceptum, abscondit, legimus reprehensum, atque punitum. B. ergò Benedictus, ne simili reprehensione dignus esset, ac pœna, talentum sibi creditum ad mensam posuit, quod Dominus magnis cum vsuris exegit, sicut & quotidie exigit.

Sed

Sed vide quid rursus opponit interpres iste. *Inuenitur, inquit, in Bibliotheca Vaticana veterrimus Codex, in quo ipsa S. Benedicti Regula descripta habetur, & post eam Martyrologium Vsuardi eiusdem antiquitatis, Antè ipsam autem Regulam breuis præfatio præposita legitur his ipsis verbis. Incipit prologus de Regula Sancti Benedicti Abbatis. Qui leui iugo Christi colla submittere cupis, Regule spontè da montem, dulcia ut capias mella. Hic testamenti veteris, nouique cuncta mandata. Hic ordo Diuinus. Hicque castissima vita. Hoc Benedictus Pater constituit sacrum volumen, suisq; mandauit hæc seruanda alumnis. Simplicius Christi Minister, Magistri latens opus propagauit (alias publicauit) ut omnes, Vna tamen merces utrosque manet in æternum. Hæc Gallonius ex libro illo veterrimo, de quo priùs dixerat: Nuper inuenimus testificationem quidem omni fide maiorem. Cùm audis testificationem istam esse omni fide maiorem, quid cogitas prudens lector? Nunquid non attendis, quantum iste extollit sua testimonia? Sed perpendamus paululum*

paululum quęnam est hęc testificatio omni fide maior, quisue huius prologi Auctor, vt talis, tantaque habenda sit eius auctoritas. Numquid Spiritus sanctus? Numquid Apostolus aliquis, aut Euangelista, vel alius quispiam Canonicus Scrip- tor? Nolo omnia ad viruum refecare:

Admitto vniuersa, quę ibi dicuntur, con- cedo, librum esse magnę auctoritatis, ac venerandę vetustatis? Hoc idem testi- monium quod Gallonius pro se adducit, reperi in Cassinensi Bibliotheca, in re- gistro librorum manu scriptorum numer. 149. qui est tomus primus operum Petri Diaconi: Vbi exponens Petrus Regulam Sanctissimi Patris Benedicti, pariter de- clarat quendam titulum eidem Regulę à Sancto Simplicio Cassinensi Abbate præ- fixum, qui de verbo ad verbum fideliter transcriptus, hæc habet.

*Qui leui iugo Christi colla submittere cupis,
Regulę spēte da mētē, dulcia vt capias mella.*

Hic testamenti veteris, nouique mandata,

Hic ordo diuinus, hicque castissima vita.

Hoc Benedictus pater cōstituit sacriū volumē,

Suisque

*Suisque mandavit hæc seruanda alumnis ,
Simplicius famulus Christique minister ,
Magistri latens opus propagauit in omnes:
Vna tamen merces utrisque manebit in æuum.*

Hęc ibi.

Ex his habemus tituli huius auctorem fuisse Sanctū Simplicium Abbatem Casinensem, quem vel prodere noluit Gallonius, ne cogeretur fateri, Simplicium Abbatem fuisse Casinensem: vel forte non potuit, quia in illo suo veterrimo codice, auctoris nomen expressum non inuenit. Quicquid sit de hoc, videndum omnino est, quid ex hoc testimonio colligi possit contra nos. Ego etenim vniuersa nobis fauere arbitror. Nota verba.

Hoc Benedictus Pater constituit sacrum volumen: suisq; mandavit hæc seruanda Alumnis. Hoc est quod nos dicimus, Sanctissimum Patrem Benedictum Regulam constituisse, suisque Alumnis eam seruandam tradidisse, non autem abscondisse. Sequitur in libro. Simplicius Christi minister Magistri latens opus propagauit ut omnes. Siue vt noster codex habet, in omnes. Idest,

non

non eam publicauit suis Monachis, de quibus superiori versu dixerat, Beatum Benedictum suis mandasse hæc seruanda alumnis: Sed Regulam propagauit, seu publicauit, vt omnes in vniuersum Monachi cuiuscumque instituti fuissent, huius Sanctæ Regulæ participes fierent. Opus igitur, quod apud solos Congregationis Cassinensis Monachos, quasi clausum, & latens tenebatur, Simplicij opera omnibus propalatum est, ac promulgatum.

C A P. V I.

SED pergit impugnare hanc veritatem auctor iste, negando fuisse aliquem Simplicium Cassinensem Abbatem, sed illum tantum Simplicium, qui à Beato Patre Benedicto vnà cum Beato Mauro, & alijs in Gallias directus est: cumque ille è Gallijs non redierit, nisi anno ab obitu S. Patris Benedicti

cti

cti non fuisse promulgatam antè quadragésimum ab ipsius obitu annum. Ad hoc dico primùm, me hoc in loco non suscepisse disputationem super propagatione, seu publicatione Regulæ, facta à Simplicio: sed tantum de promulgatione facta à B. Patre Benedicto, de qua loquitur hoc in loco Zacharias Papa, asseritq; factam fuisse in Monasterio Cassinensi: cui nihil officit illa alia promulgatio, seu propagatio facta à Simplicio. Secundo dico, publicationem illam à Simplicio factam, non fuisse factam à Simplicio illo, qui cùm Beato Mauro in Galliam est profectus, sed ab illo, qui fuit tertius Monasterij Cassinensis Abbas, vt patet ex Paulo Diacono lib. 4. cap. 18. Leone Ostiensi libr. 1. Chron. Cassinensis capit. 2. Petro Diacono in libro de ortu, & vita iustorum Cænobij Cassinensis. Et fermone in octaua Sancti Benedicti, & alijs, qui feriem Abbatum Monasterij Cassinensis texuerunt. Sed age ò lector, siste paulisper gradum, & attende quibus modis impugnare cõtendat Gallonius veritatẽ hãc de

E

pro-

promulgatione Regulæ Sancti Patris Benedicti. *Constantinus Bellotus Monachus Congregationis Caſinenſis, aduerſus quem Gallonius Apologeticum amarulentum ſcripſit: vt probaret Regulam Sancti Patris Benedicti fuiſſe promulgatam per omnes ferè Italiae regiones, tempore Simpli- cij tertij Abbatis Cænobij Ceſinenſis: adduxit quandam epistolam cuiuſdam Bernardi Abbatis ad præfatum Simplificium Abbatem, tenoris ſequentis.*

Reuerendiſs. Monachorum P. Simplicio Bernardus Abbas Monasterij apud Fundanã Vr- bem, obedientie ſubiectiõnem. Experientia compertum eſt, multorum rectorum mores, varias viuendi normas in Monasterijs pepe- riſſe. Hinc factum eſt, vt iam omnia Mo- nasteria Campanie, Samnia, Valeria, Tu- ſcie, Ligurie, & aliarum Prouintiarum Ita- liae certam, & rectam Regulam viuendi, quam Sanctiſſimus, & Deo acceptiſſimus Benedictus Magiſter tuus inſtituit, ſeruare decreuerint: vt iuxta illam viuentes, nec ad dexteram, nec ad ſiniſtram declinare præſu- mant.

mant. Hanc ego seruandam proposui huic Congregationi, cum nuper me in suum Abbatem elegerit indignum. Quam cupientes in hoc Monasterio, sicut in Cassinensi Monasterio obseruare inuiolabiliter, decreuimus ad sanctitatem vestram destinare Religiosos ex eadem Congregatione viros, Hugonem, & Paulum fratres nostros, iuxta predictam Sanctam Regulam, & obseruantiam plenius instruendos in Cassinensi Sancta Congregatione: quos commendatos apud Paternitatem tuam humili obsequio rogamus. Datum in Monasterio propè Urbem Fundanam septimo Calendis Aprilis.

38 Gallonius itaque priusquam in hanc infurgat Epistolam, quam more suo, falsam, & commentitiam esse contendit, ista præfatur. *Iam verò maximi momenti aggredios questionem, in qua cupio lectorem attentum: eo quod differendum sit de falsitate citatæ ab eo (Constantino Belloto) cuiusdam epistolæ à nobis hic recitandæ: quæ si abste germana ostendi potuisset, tibi sine controuersia cedendum fuisset. Affers numquam hætenus visam epistolam nomine cuiusdam Bernardi*

Abbatis Monasterij Sancti Honorati ad
Simplicium Monasterij Cassinensis Abba-
tem, quam ab ipso eius titulo redarguere in-
cipimus impostura. Sic iste. Quæstionem
maximi momēti asseris, te aggredi, o Gal-
loni, in qua totius contentionis, & dispu-
tationis cardo versatur, & tamen argu-
menta, & rationes nullius ponderis, & mo-
menti producis. Lectorem attentum cu-
pis, habes attentioem, quàm optas, quip-
pe qui non solum argumenta, rationes, &
sententias, quibus hanc epistolam euerte-
re conaberis, attendet, verùm etiam sin-
gula quæque verba, syllabas, apices, & ac-
centus ponderabit. Loquere igitur, &
ad arguendam epistolam alacer pro-
cede.

C A P. VII.

R G V I T ergò epistolam
impostura. Primùm à no-
mine tum Abbatis Bernar-
di, tum etiam Hugonis
Monachi, de quo in epi-
sto-

stola. Argumentum autem eius tale est. Tempore D. Gregorij nondū introducta noscuntur Bernardi & Hugonis nomina, ergo epistola conficta est ab aliquo recentiore, qui vixerit, eo tempore, quo nomina hæc in vsu haberi cœperunt. Ad hoc argumentum possem scholasticè respondere negando antecedens: sed volo paululum expendere verba. Dixerat supra Gallonius: *Affers nunquam hæctenus visam epistolam.* Vide hominis supercilium, quasi nemini possit esse notum, quod sibi incognitum sit: quasi ipse sit omnia sciens, & nihil ipsum latere queat. Si quis sciret vniuersa, quæ Gallonius ignorat, doctissimus profecto esset. Dic mihi ò bone vir, nunquid omnes, quæ in Mundo scriptæ sunt, epistolæ ad manus tuas peruenerunt? Quid mirum ergò, si hanc hucusque non videris? Idem de Bernardi & Hugonis nominibus dico. Nosti ne nomina omnium hominum, qui temporibus Gregorij, aut Benedicti viuebant in Mundo? Negabis credo: Cum hoc non potuerit tibi esse notum, nisi ex Diuina reuelatione,

ne,

ne, quam in hac parte nego te habuisse; aut nisi fortè dicere velis, exiisse tunc temporis, edictum, vt describeretur vniuersus Orbis, qua descriptione à te perlecta, nullum ibi inueneris Hugonem, neque Bernardum. Si ita est, tacere me oportet: sed cū ita non sit, miror quomodo affirmare audes, temporibus illis nullum in mundo fuisse, qui Bernardus vocaretur, aut Hugo: vel (quod in idem recidit) non fuisse tunc cognita in mundo ista nomina. Certè nec modò scis nomina omnium, non dico in Italia, sed nec Romæ commorantium hominum: quomodo ergò scire poteris nomina Monachorum, qui antè mille annos in Fundano Monasterio viuebant? Dimitte illis suos Bernardos, & Hugones, quantumuis tibi incognitos: permitte aliquid esse notum alijs, quod tibi adhuc ignotum sit. Noli quæ omninò improbabilia sunt, probare contendere, Noli impossibilia asserere: ne dicant, qui audiunt, vel legunt, te falli, aut fallere velle. En tibi quid probat primum argumentum tuum.

Se-

Secundum autem simile est huic, nisi quod illic aduersus nomina Bernardi, & Hugonis, hic autem aduersus Simplicij tertij Cassinensis Abbatis personam insurgit: quem, vt confundat cum altero Simplicio, qui in Gallias cum Beato Mauro est profectus, cælum, & terram miscet: dumq; ex Fausto Beati Mauri, ac Simplicij comite id probare conatur, contraria prorsus Fausto asserit: Imò D. Gregorium malè intellectum in suum patrocinium pertrahere contendit: erroremquè semel imbibitum, potius cumulatis erroribus vult defendere, quam lapsum seu errorem suum humiliter confiteri. Sicut ergò quidam vnã personam in duas, vel tres fecant, vt videre est in Iacobo minore, & Magdalena: sic iste è contrario, ex duobus Simplicijs vnum compingere nititur, at frustra; contraria enim succedent votis euenta, vt ex sequentibus patebit. Argumentum itaque secundum Gallonij tale est. Faustus Beati Benedicti Discipulus in vita Sancti Mauri, vnus tantum Simplicij (qui vnà secum in Gallias profectus est)

est) meminit, is autem non fuit tertius Cassinensis Abbas, ergò nullus Simplicius fuit Cassinensis Abbas. Bellum profecto argumentum, tali prorfus dignum auctore, vtique ostendit nouum argumentandi modum, qui hactenus à logicis nondum fuerat adinuentus. In quo ex duabus præmissis singularibus, infertur conclusio vniuersalis. Profecto si ita argumentari liceret, facile quisque probaret quod vellet. Argumentor sic hac noua argumentandi forma. Beatus Petrus vnus tantum Pauli meminit in suis epistolis, is autem non fuit Paulus Insulæ Cypri Proconsul, ergò nullus Paulus fuit tunc Insulæ Cypri Proconsul. Nego consequentiam. Nam quamuis Paulus Apostolus non fuerit Cypri Proconsul, fuit tamen alius quidam Paulus, de quo agitur Acto-
 rum. 13. similiter quamuis Simplicius Fausti comes non fuerit Abbas Cassinensis tertius, fuit tamen alius Simplicius, de quo agunt Paulus Diaconus, Leo Ostiensis, & Petrus Diaconus supracitati, cùm alijs multis, qui cathalogum Abbatum Cassi-

2. Petr. 3.

Acto. 13.

Cassi-

Cassinensis texuerunt. Sed audi quid dicat Gallonius. Errant, & falluntur omnes supradicti auctores: nam Simplicius non fuit tertius Cassinensis, sed tertius Lateranensis Monasterij Abbas. Idque probare contendit ex D. Gregorio in principio secundi libri Dialogorum: Vbi enumerans eos viros, à quibus miranda Beati Benedicti gesta perceperat, sic ait. *Huius ergò omnia gesta non didici, sed pauca, quæ narro, quatuor Discipulis illius referentibus, agnoui: Constantino, scilicet, reuerentissimo valdè viro, qui ei in monasterij regimine successit: Valentiniano quoque, qui annis multis Lateranensi Monasterio præfuit: Simplicio, qui Congregationem illius post eum tertius rexit: Honorato etiam, qui nunc adhuc cæle eius, in qua prius conuersatus fuerat, præest.* Hæc Gregorius. Verùm quia ego videre non possum, in quibus ex his verbis asserat Diuus Gregorius, Simplicium fuisse tertium Abbatem Lateranensem, oro te, ò Galloni oculatissime, vt edisseras nobis parabolam istam. Ait: *In illis verbis: Simplicio, qui Congregationem illius post eum*

F tertius

tertius rexit . Etenim pronomen , illius , ibi
 oppositum , ad Valentinianum referendum
 est : Cùmque iste fuerit Lateranensis Abbas,
 de Simplicio idem asserendum est . At vnde
 nosti ad Valentinianum potius , referen-
 dum esse pronomen illud (vt tu primus , &
 solus post mille annos affirmas) quam ad
 B. Benedictum , de quo instituta fuerat
 oratio , & ab antiquo omnes intellexerunt ?
 Gregorius certè non dixit , Simplicium il-
 lum fuisse Abbatē Lateranensē nec dixit ,
 fuisse Fausti Comitem : sed tu ex Gregorio
 malè intellecto id perperam colligis : quod
 si maiora fundamenta ad id probandum ,
 & corroborandum non attuleris , corruet
 profecto vniuersum edificium , quod super
 tam debile fundamentum niteris stabilire .
 Equidem Illustrissimus Cardinalis Baro-
 nius (cui , vt par est , multum deferre
 debemus omnes , tu verò plurimum)
 non Simplicium , sed Honoratum quen-
 dam , tertium constituit Lateranensis Cæ-
 nobij Abbatem , tomo septimo pag. 586 .
 Faustus . Faustus verò , cuius verba , & scripta (vt
 tu ipse asseris pag 34 .) omnes vt Diuinum
 ora -

Baronius .

Faustus .

oraculum confueuerunt accipere, in præfatione ad vitam S. Mauri, Theodorum quendam tertium Lateranensis Monasterij Abbatem constituit, cuius iussu vitam S. Mauri descripsit. Ecce tres Abbates Lateranenses, omnes ordine tertios, videlicet, Honoratum, iuxta Baronium, Simplicium iuxta Gallonium, Theodorum secundum Faustum: constat autem nullo modo esse potuisse omnes in ordine tertios, sed alterum illorum tantum. Vides ne in quas angustias, vt errorem vnum defenderes, te iniecisti? Certè nemo est, qui non videat in eadem serie rerum, siue hominum sit, siue lapidum, esse non posse duos, nec tres tertios in ordine, vel quartos. Dic ergò nobis, ex his tribus, quis fuit verè tertius Lateranensis Abbas? Simplicius, inquit. Non igitur Honoratus, vt vult Cardinalis Baronius: nec Theodorus, vt Faustus asserit: ruit ergò Fausti autoritas, quam vt Diuinum oraculū accipere confueuerunt omnes. Nequaquā ait: sed vtrumque verum est, Simplicium videlicet, ac Theodorum fuisse in ordine

tertios Lateranensis Cænobij Abbatis. Mirabilia, & quæ omnem fidem superant, nobis narras: doce ergò nos, quomodo possunt hæc fieri. Notate commentum, quod meditatatus est. Ait enim. Simplicius fuit tertius Abbas Lateranensis numerando ab ipso Valentiniano inclusive: Theodorus verò fuit etiam tertius numerando nõ à Valentiniano, sed ab eo, qui proximè illi successit. Priori modo numeravit Gregorius, posteriori Faustus. Sic Gallonius. Ita ne iocari libet in re seria? Si ita numerare licet, atque ordinare Pontificum, Regum, vel aliorum seriem, omnia pessum ibunt, & confundentur. Sic enim quicumque Pontifex, seu Abbas erit in ordine tertius, vel quartus: Nam dicam ego: Beatissimus Paulus, qui hodie in Beati Petri sede residet, est in ordine Pontificum huius nominis Quartus, computando scilicet à secundo; & est secundus computando à quarto: Ipse tamen re vera Quintus est huius nominis, non secundus, nec quartus.

Sed videamus vnde constet, Gregorium,

&

& Faustum ita numerasse, vt tu confingis. Aliàs, inquit, magna, esset discrepantia inter Faustum, & Gregorium. O vafer: Non discrepat Faustus à Gregorio, sed à Gallonio perperam intelligente, ac in prauum sensum detorquente Gregorium. Siquidem Gregorius non ait, Simplicium tertium fuisse Lateranensem Abbatem, sic enim discreparet à Fausto: sed dicit, velis, nolis, Simplicium fuisse tertium Congregationis S. Benedicti Abbatem: quem quidem non dicimus fuisse illum Fausti comitem, sed alium omninò diuersum: ad quem Bernardus Abbas Fundanus prædictam direxit epistolam: quam nec tu, nec alius conuincere poteris falsitatis, & imposturæ. Sed volo præssiùs vrgerè argumentum in gratiam tui. Volo, inquam, Beatum Gregorium explicite affirmare Simplicium tertium fuisse Lateranensem Abbatem. Quid inde inferas aduersus Bernardi epistolam? Nihil. Non enim dicimus, eundem fuisse Simplicium, sed diuersos. Nec est cur tibi graue videatur concedere Beatum Benedictum inter

tot

tot discipulos duos habuisse Simplicios, cum Christus Dominus inter duodecim, Apostolos, duos Simones, duos Iacobos, ac duos Iudas habuerit.

C A P. VIII.

DICIS prætereà, Paulum Diaconum, & quot quot Simplicium in feriem Abbatum Cassinensium collocarunt, hallucinatos, & in errorem lapsos fuisse, ex eo quod prædicta Sancti Gregorij de Simplicio verba malè intellexerunt. Tu tu illa malè intellexisti, ac perperam interpretari voluisti, solum vt vel sic illam ad Simplicium Bernardi epistolam, & vnà cum ipsa hoc Zachariæ priuilegium, aliqualis falsitatis, & imposturæ redarguere posses, sed nihil stramineis telis tuis efficere potuisti: alia ergò quære fortiora, & efficaciora, quæ nisi epistolæ huic admoueris, remanebit semper stabilis in suo robore. Per-

gis ulterius, & Petrum Diaconum fugillas, quasi primus fuerit, qui duos Simplicios introduxerit, alterum Fauſti comitem, Abbatem Cassinensem alterum. Erras profecto: Non enim Petrus duos Simplicios introduxit, sed ab initio verè, ac legitimè introductos manutenuit, atque defendit: non quidem, vt aliquod argumentum, sicut tu modò, fugeret, sed vt simpliciter rei veritatem assereret. Nec est cur illum calumniaris de mutata, siuè correctâ sententiâ in lib. de viris illustr. Cassinensibus, in quo vnus tantum Simplicij meminit. Hoc enim ideo fecit, quia in eo libello non omnium virorum illustrium Cassinensium, sed scriptorum tantum catalogum texere intendebat: quod ex totius libri discursu patet, vnde nec Beatos Maurum, & Placidum, qui aliàs primum locum tenere debuissent: nec Constantinum, Valentinianum, & Honoratum, illustres B. Patris Benedicti discipulos, quorum Gregorius meminit, vbi supra, in eo libro nominavit, quia nihil scripsisse reperiuntur. Vidisti profecto, ò Galloni

ve-

veritatem hanc, sed illam, supprimere voluisti. Nequaquam ergò Petrus Diaconus sententiam suam, in qua nihil corrigendum erat, correxit: sed tua proculdubio figmenta corrigenda sunt, quibus post mille annos, absque aliqua præuia auctoritate, pro solo animi arbitrio, ac pro solita libertate dicendi, ex duobus Simplicijs vnum conflare ausus es. Siquis autem nosse desiderat, quorsum longissimam hanc usque ad nauseam disputationem aduersus epistolam illam suscepit Gallonius: audiat eundem ipsum ad calcem eiusdem epistolæ sic dicentem. *Ita descripta, & recitata abs te epistola, cuius artifex subdolus (quisquis ille fuerit) id ex ea voluit posse probari, iam ipso tempore Simplicij Abbatis, ad quem data habetur epistola, Prouinciæ Valeriæ Monachos sub Sancti Benedicti Regula profiteri cepisse: Sicque Valentionem illum primum Abbatem, & institutorem Sancti Gregorij, Monachum fuisse Benedictinum. Ita quidem. Si enim vera fuisse ostendi posset epistola iam causa tota esset euicta, ac perorata, tibi que Constantine adiudicata: sed quoniam*

mani-

Pag. 35.

manifestæ conuincitur falsitatis, te eadem causa cadere, certum est. Hæc ibi Gallonius: qui antè victoriam triumphum canit: oportebat expectare sententiam legitimi iudicis, & non contrà ius in causa propria iudicium ferre: nequaquam adhuc in suspicionem alicuius minimæ falsitatis epistolam illam adducere potuisti, & tu conuictam esse proclamas? Miror profecto persuadere te tibi potuisse, argumenta a te adducta quicquam aduersus epistolam illam concludere. Prudens lector ex superius dictis, facilè iudicabit, te voluisse quidem, sed non potuisse, falsitatis, & imposturæ eam conuincere. Maneat ergò firmum Zachariæ Papæ assertum .i. *Beatum Patrem Benedictum Regulam quam scripserat, dùm adhuc viueret, promulgasse, ac suis Monachis seruandam tradidisse:* quod præter superius allata, probatur ex eo, quod Paulus Diaconus libr. 4. cap. 18. & Leo Ostiensis lib. 1. cap. 2. & alij, agentes de fuga Monachorum Cassinensium tempore, quo à Longobardis inuauit, asserunt, Bonitum tunc Abbatem asportasse secum

G

inter

inter alia, codicem Sanctæ Regulæ manu Sancti Patris Benedicti scriptum. Habebant ergò Regulam penes se. Adde quod B. Benedictus à Deo ad dirigendas animas specialiter electus, atque ad conscribendam sanctam Regulam ab ipso impulsus: non penè munus suum adimpleset, si Regulam Monachis, propter quos illam scribebat, occultasset. Quid? Reliquit Monachis, & ostendit pondus panis, & mensuram vini ad refectionem corporis adhibenda: Regulam autem, qua spirituales vitam instituerent, non reliquit, nec promulgavit? Absit de tali, ac tanto viro hoc credere. Sed dicendum omninò, B. Patrem Benedictum, normam Monasticae disciplinae, quam ab ipso Deo per internum Spiritus Sancti magisterium, sinè fictione didicerat, sinè invidia in sua Regula vniuersis communicasse, & honestatem illius non abscondisse. Qui autem contrarium astruere conantur, telas araneorum texunt, quibus muscas fortè capere possunt, homines autem non possunt.

CAP.

C A P. VIII.

VINTVM in hoc Zachariæ priuilegio an notandum est: palam ex huius Pontificis testimonio constare, Corpora S. Patris Benedicti Virginisque, ac sororis eius Scholasticæ fuisse tunc temporis apud Cassinense Monasterium ea enim asserit, se vidisse, ac intemerata inuenisse, proq; reuerentia tanti Patris minimè pertingere ausum fuisse. Constat autem post Zachariæ tempora numquam beata illa ossa indè fuisse sublata; Scriptores enim qui de Beati Benedicti translatione tractant, omnes in vniuersum factã fuisse multis ante Zachariæ Pontificatum annis affirmant: nos etiam constare faciemus multorum Summorũ Pontificum testimonijs, qui vsque ad nostra ferè tempora, huic veritati testimonium constans perhibuerunt, Corpus B. Patris

Quintum
Notab.

G 2 Bene-

Benedicti in præfato Cassinensi Monasterio requiescere.

Greg. IX.

Urban. V.

Bonif. IX.

Hanc Zacharię Bullam tres Summi Pontifices postea confirmauerunt, eam de verbo ad verbum suis litteris inferentes: vt nemini dubium esse possit de quo Zacharię priuilegio loquantur. Primus fuit Gregorius Nonus, cuius litterę confirmatorię datę fuerunt Laterani, tertio Idus Aprilis, Pontificatus sui anno Quinto. Secundus fuit Urbanus Quintus, qui bis easdem litteras Zacharię confirmauit: Primùm vnà cum confirmatione earundem litterarũ à Gregorio Nono facta; deindè seorsum Urbanus ipse easdem litteras confirmauit. Priores Urbani litterę datę fuere Romę apud Sanctum Petrum, decimoquinto Calendas Februarij, Pontificatus ipsius anno septimo. Posteriores verò, apud Montem Flasconem, Calendis Augusti, anno octauo. Tertius fuit Bonifacius Nonus, sub Datum Romę apud Sanctum Petrum, Calendis Februarij, Pontificatus ipsius anno Decimo: asserens in suis litteris, prædictum Zacharię Diploma fuisse prius

prius confirmatum à prædictis Gregorio Nono , & Urbano Quinto . Hæc autem vniuersa Diplomata auctentica vidi oculis meis, ac diligenter inspexi, legi, & perlegi, in scrinioque præfati Monasterij Casinensis, vbi simul cum alijs scripturis diligentissime, vt par est, asseruantur, repositi.

C A P. X.

ADVERSVS hanc Zachariæ Bullam insurgit Antonius Gallonius, in Apologetico aduersus Constātinum Bellotum Monachum Congregationis Casinensis, excusso Romæ anno millesimo sexcentesimo quarto: totoque annisu, & conatu veritatem eius infringere nititur, ad quod efficiendum sex admouet argumenta, quasi sex cænea tormenta, sed quæ globos emittant bombycinos . Miraberis profecto lector, cùm nullo negotio ea videris dissipata : ridebis autem, cùm super nihilum

Gallonius
pag. 54. 55.
&c.

nihilum, & inane innixam aeream molem, videris penitus euanescere.

Pr. Argu.

Primum argumentum eius est. Leo Ostiensis lib. 1. Chron. Cassinensis cap. 4. mentionem faciens huius Zacharię priuilegij, non meminit multorum, quę in ipso continentur, ergo priuilegium hoc falsum est, atque fictitium. Argumentum est ab authoritate negatiuè. Non dixit, ergo non fuit. Quid si de illo penitus tacuisset? Propterea falsum esset priuilegium? Friuola profecto, vana, & inutilis argumentandi ratio. Si ita argumentari licet, dicam ego. Sacri Euangelistę, qui rerum à Christo gestarum historiam texuerunt, non dixerunt, illum post Resurrectionem suam apparuisse Iacobo minori; ergo non illi apparuit: nego consequentiam, quia id Paulus scripsit 1. Corint. 15. Similiter nullus eorum retulit, Christum dixisse: Beatius est dare, quam accipere. At retulit Paulus Acto. 20. Nunquid Leo Ostiensis priuilegia, & Pontificia Diplomata transcribebat in illo libro, vt omnia in eis contenta scribere debuerit? Sed vt
semel

1. Cor. 15.

Acto. 20.

semel pro semper huiusmodi ratiocinandi
 modus explodatur, audi Cardinalem tuū
 Illustrissimum Baronium, cuius defensio-
 nem, siue patrocinium asseris te in libro
 illo suscepisse, ac vel ex ipso disce, quā
 sit nullius roboris, & momenti, istiusmo-
 di argumentandi ratio. Tomo primo
 Annalium ad annum Christi quadra-
 gesimum septimum, agens de D. Theclæ
 actis, quæ B. Hieron. inter apocrypha an-
 numerat, adducit eundem Hieron. in lib.
 de scriptoribus Ecclesiasticis ca. 7. in Lu-
 ca, ita acta illa improbantem. *Igitur pe-
 riodos Pauli, & Theclæ, & totam baptizati
 Leonis fabulam inter apocryphas scripturas
 computamus. Quale est enim ut individuus
 comes Apostoli, inter cæteras eius res, hoc so-
 lum ignorauerit? Refellit Baronius, & op-
 timè, hunc argumentandi modum, dicēs.
 Multa, eademque per insignia, esse à Lu-
 ca prætermissa, quorum ipse de se Paulus
 meminit: adeò vt inanis prorsus reddatur
 illa argumentatio, sua natura alioquin in-
 ualida. Lucas non scripsit, igitur non
 sunt facta. Ponit exemplum in peruulga-*

Ad annum
 47. pa. 347

Hieron.
 B. Hieron.

Sec. VIII.

ta

ta illa inter Petrum, & Paulum oborta Antiochiæ contentione: de qua idem Paulus Galat. 2. quam Lucas silentio prætermisit, vt nec per nutum eius meminerit, vndè idem ipse Hieronymus in cap. 2. ad Galat. de ea differens, sic ait. *Nec mirum si Lucas hanc rem tacuerit, cum & alia multa, quæ Paulus sustinuisse se replicat, historiographi licentia prætermiserit: & non esse contrarium, si quod alius dignum putarit relatu, alius inter cætera dereliquit. Deniquè primum Episcopum Antiochenæ Ecclesiæ Petrũ fuisse accepimus, & Romam exindè translatum, quod Lucas penitus omisit.* Hęc Hierony. apud Baronium, vbi suprà. Quotiescumque ergò, siuè tu Galloni, siue alius quilibet, contrà nos hoc vsus fuerit argumentandi modo, ad eum refutandum satis erit respondere, Argumentum procedere ab authoritate negatiua, vt nullum esse conuincatur.

Hierony.
Regula.

Sec. Argu. Secundum Gallonianum argumentum est. Leo Ostiensis lib. 2. Chron. Cassinen. cap. 44. & 45. disputat contra asserentes, corpora Sanctorum Benedicti, & Scholasticæ

sticæ translata fuisse è Cassino in Gallias : & tamen non meminit huius Zachariæ priuilegij, in quo asseritur expressè, venerandailla Corpora in Monasterio Cassinensi quiscere, ergò falsum est priuilegiũ. Petrus etiam Diaconus Cassinensis libr. 4. Chro. Cassin. à cap. 110. ad 114. disputans coram Lothario tertio Imperatore cum Gerardo S. R. E. Cardinali, de iuribus, & priuilegijs Cassinensium Monachorum, nullam de hoc priuilegio mentionem fecit, igitur est falsum. Mirum quantum isti placeat argumētari ab authoritate negatiuè. Respondeo ergo vt supra.

Respondeo secundò. Diploma istud non fuisse incognitum Leoni Ostiensi, nec Petro Diacono : eius namq; meminit Leo lib. 1. Chro. Cassin. cap. 4. Petrus vero in suo registro fol. 2. num. 2. illud de verbo ad verbum, vt à nobis supra positum est, transcripsit. Cur autem neuter ipforũ eo vfus fuerit, in locis à te allegatis, fateor me ignorare: quamuis facile fieri potuerit, vt Leo non aduerterit, probari hoc priuilegio corpus Sancti Patris Benedicti, non fuisse

H

è Cassi-

è Cassino Monte translatum (nec enim quilibet omnia videt) propterea que illud in suum fauorem non adduxisse. Petrus autem (vt apparet ex tota illa disputatione) videtur noluisse agere priuilegijs, sed rationibus tantum. Constat enim ex eiusdem Petri registro, Monasterium Cassinense, ante illud tempus, multa eaq; præclara à Summis Pontificibus & Imperatoribus accepisse priuilegia, quorum nullū in illa disputatione, Petrus in patrociniū ac defensionē iurium Cassinensis Cœnobij, allegauit. Non ergo mirum, si nec istius Zachariæ priuilegij meminerit.

C A P. X I.

AM tertium Argumentum inspiciamus, antè quod Gallonius ista præfatur. *At que sint illa, que id ipsum priuilegium manifestè redarguant falsitatis, & imposturæ certè conuincant, sic accipe: Vidisti Galloni, duo*
 supe-

superiora argumenta nihil omninò effice-
re ad labefactandam huius priuilegij fi-
dem, & auctoritatem, quocirca tertium
excogitasti, quo, tuo iudicio, idem mani-
festæ falsitatis, ac certæ imposturæ con-
uinceret, quod an præstiteris, aliorū esto
iudicium. Arguis itaque tertio loco sic.

Extant eiusdem Zacharie Papæ complura Ter. Argu.
*scriptorum monumenta, imò & eiusdem ge-
neris priuilegium ab eo concessum nobilissimo
Fuldensi Monasterio tunc erecto: In quorum
omnium fine ad significandum tempus, quo ip-
sa data noscantur, præter indictionē, poni sem-
per consuevit certus annus tunc Regnantis
Imperatoris: sicut inter alia expressum habes
in priuilegio concesso Fuldensi Monasterio in
cuius fine leguntur ista, Datum pridie No-
nas Nouembris, Imperante Domino Augu-
sto Constantino, anno trigesimo secundo Im-
perij eius. Indiotione quinta. Sic ibi, sicut
& in cæteris eiusdem Pontificis Diplomati-
bus, alijsque publicis monimentis, recitatis
in Annal tom. 9. ab anno 741. usque ad an-
num 751. per singulos annos, quibus ipse vi-
xit. At cum hæc nota desideretur in isto Di-*

H 2 plo-

plomate commentitio Zacharie ubi nulla prorsus mentio Imperatoris, quis non intelligat imposturam? Præter diuersam in nomine Notarij, & muneris eius nomenclaturam, quæ diuersa ponitur in utrisque. Sic ibi. Semper sub eadem pelle manes: semper eidem luto inhæres: magna promittis, sed nec modica præstas. Attende lector, & vnà mecum huius argumenti vim, & energiam considera. Duplici medio procedit in hoc argumento Gallonius: vndè, & in duo capita est diuidendum, vt vis, & robur eius melius perpendatur. Procedit primo ex defectu nominis, & anni Imperatoris tunc regnantis; secundò ex diuersa Notarij nomenclatura, & munere. Ex primò cap. arguit sic. In omnibus alijs Zachariæ scriptis, præter Indictionem semper ponitur nomen, & annus Imperatoris tunc regnantis: in hoc autem priuilegio Cassinensi non ponitur, ergò est fictitium. Maiorem probat, quia sic habet priuilegium Monasterio Fuldensi concessum. Miror te non vidisse, aut ceteros non visuros credidisse huius argumenti defe-

defectum. In primis falsum omnino asse-
ris, dum dicis, in omnibus Zachariæ scrip-
tis, præter indictionem, semper poni con-
sueuisse nomen, & annum Imperatoris
tunc regnantis. Nam in eodem tom. 9.
Annal. à te citato, plura inueniuntur hu-
ius Pontificis scripta absque aliqua Impe-
ratoris nota. Primum est vniuersis Epif-
copis, Præbyteris, Diaconibus, Abbatibus,
cunctis etiam Ducibus, Comitibus, omni-
busque Deum timentibus per Gallias, &
Francorum Prouincias constitutis. Al-
terum longissimum ad eosdem scriptum,
quod incipit pag. 161. & protenditur vsq;
ad 166. Tertium ad Sanctum Bonifacium
Germanorum Episcopum. Quartum
denique ad complures Galliæ Episcopos
in quadam Synodo congregandos. Vides
lector quam falsus est Gallonius, & tamen
non veretur, alijs imposturæ notam falsò
imponere? Exemplum autem, quod in
suum patrociniū adducit, de priuilegio
Fuldensi Cœnobio concessò, quid ad rem?
Nunquid priuilegium istud est metrum,
& mensura cæterorum priuilegiorum à

Tom. 9. pa.
149.

Pag. 161.
Pag. 166.
Pag. 192.

Za-

Zacharia concessorum: vt si quid in isto sit, quod in alijs non reperiatur, statim falsitatis, & imposturæ conuincantur? Apage. Quare ergò ex hoc Fuldensi priuilegio, in quo annus habetur Imperatoris, inferas, priuilegium Cassinense, commentitium esse, quia eandem notam non habet? Vndè hæc consequentia deducitur? Ex loco à nullitate, vndè & ipsa nulla est. Secunda pars eiusdem argumenti. Nomen, & munus Notarij huius priuilegij Cassinensis, diuersum est à nomine, & munere alterius, qui Zachariæ Diploma scripsit, & subsignauit, igitur Cassinense priuilegium est falsum: nego consequentiam. Numquid vnus fuit Zachariæ Notarius toto sui Pontificatus tempore? Nūquid Pontifices vnico tantum vtuntur Notario ad res suas conscribendas? Tom. 11. Annal. ad annum Christi millesimū duodecimum reperies duo Benedicti Octaui Diplomata: Alterum scriptum per manū Benedicti Notarij regionarij, & scriniarij S. R. E. Alterum scriptum per manū Stephani Notarij regionarij S. R. E. Datum verò

Pag. 40.

verò per manus Benedicti Episcopi Portuensis, & Bibliothecarij Sanctæ Apostolicæ Sedis. En tibi sub eodem Pontifice, & diuersos Notarios, & Datarios. Quid ergò inde? Si quid contrà nostrum priuilegium ex hac diuersitate intendebas inferre: probandum tibi erat, toto Zachariæ tempore vnum tantum fuisse Notarium, eundemque à nostro diuersum: quod cum non probaueris, nec probare possis, conuincitur argumentum tuum, esse nullius soliditatis, & momenti.

Arguit quarto ab errore indictionis, & anni Pontificatus appositi in hoc priuilegio: que nullo modo cohærent inter se. Siquidem Indictio prima concurrit cum anno Zachariæ septimo: annus autem primus cum decima Indictione. Cum igitur in hoc priuilegio afferatur scriptum, & datum fuisse Indictione prima, & anno etiã primo Zachariæ, aperte colligitur, alterum illorum esse falsum. Dicendum enim erat sic. Datum Indictione prima anno septimo: vel sic. Datum anno primo Indictione decima. Priuilegium itaque istud
fal-

Quarum
Argument.

falsum est. Ad hoc argumentum ingenuè fateor, irrepsisse errorem in hoc Diplomate in altero illorum numerorum: crediderim tamen, errorem istum, non Indictionis, sed anni Pontificatus esse: ita vt Indictio prima sit optimè posita, corrigendus verò sit annus Pontificatus, vt loco primi, legatur septimus. Moueor ad ita credendum ex eo, quod in dicta bulla ter repetitur Indictio prima: semel in corpore ipsius circa finem, vbi dicit Pontifex. Quod à præsentis prima Indictione irreuocabiliter, & in perpetuum stabilimus retinendum. Iterum in subscriptione Notarij: ac tandem tertio in fine Datarũ: nec videtur verosimile, toties erratum fuisse in Indictione: at verò annus Pontificatus semel positus est, & semel labi facillimum est. Adde quod Zacharias fuit creatus Papa quinta die Decembris, Diploma autem fuit scriptum de mense Ianuario. Et quamuis statim ad Montem Cassinum venire potuerit; tamen non fit probabile, potuisse tam breui temporis interuallo ea facere, quæ in Diplomate asseruntur. Inter alia namque dicit.

LIBRARIUS
ALBERTUS

dicit. *Opus restorationis Monasterij Cassinensis à Gregorio tertio ceptum, adiuuante Domino, ad finem usque perduximus. Quid autem potuerit facere Zacharias in restoratione Cassinensis Cænobij, tam paucis diebus, non video. Dicendum ergò, Zachariam priuilegium illud Petronaci concessisse in exordio septimi sui Pontificatus anni. Est igitur error in anno Pontificatus Zachariæ, concedo, ergò falsum est Diploma, nego. Nec enim error iste talis, ac tantus est, vt possit ex se vitiare scriptum Apostolicum.*

C A P. XII.

DR O cuius intelligentia notandum, quod numeri, de quibus agitur, in scripturis, sunt in duplici differentia. Quidam sunt de substantia ipsius scripturæ, qui si varientur, aut immutentur, falsam reddunt totam scripturam huiusmodi sunt

De numeris qui apponunt Scripturis.

cautiones, siue negotiorum contractus, in quibus agitur de pecunia mutuata, de emptione, aut venditione, siue de alicuius debiti solutione. v. g. mutuatus est mihi Petrum centum aureos: si pro centum scripseris quinquaginta, vel ducentos corruit vniuersa scriptura: quia numerus ille centenarius erat de illius veritatis essentia, cum circa illum ipsa tota versaretur. Alij verò numeri apponuntur scripturis, non quidem tamquam partes illarum principales (quippè cum scripta illa in illis præcipuè non fundentur) sed velut quædam adminicula, & fulcra, quibus illarum scripturarum veritas fulcitur, & roboratur, & quasi quædam signa, & notæ certitudinis earum: Huiusmodi sunt in publicis monumentis Indictio, annus Domini, mensis, & dies, nomen, & annus Pontificis, siue Imperatoris: & in chronologia ætas, qua quisquam vixit, vel obiit. Hi ergò sunt eiusmodi, vt si vnũ, aut alterum desit, siue alicuius vitio, aut oscitantia, aliter appositum sit, quàm oportet; arguendus quidem iure sit auctor, siue scriptor in cu-

riæ

riæ, siuè malitiæ, non tamen propterea scriptura est reijcienda. Exemplis rem illustremus. Magna est apud vniuersos Catholicos, & meritò, septuaginta interpretũ auctoritas & tamen in eorum translatione Diuinarum Scripturarum, siue incuria, siue ignorantia vel vitio aliquo scriptorum aut librariorum, innumeri penè numeri mendosi reperiuntur. Scrutare diligenter eorum Chronologiam ab origine mundi vsque ad diluuium, & probabis quæ dico. In prædicatione Ionæ ad Niniuitas, in omnibus quotquot reperiuntur septuaginta Interpretum exemplaribus, pro quadraginta diebus, tres inuenies scriptos dies. Numquid propterea septuaginta illorũ viorum translationem, qua vsus est Christus Dominus, vsi Apostoli, vsa vniuersa Ecclesia per multa secula, statim reijcies, atque damnabis? Absit. Quod si de humanis loquamur historijs, sæpè, adeò temporum notæ, & aliarum rerum numeri deprauati inueniuntur; vt qui eos ad veram calculi rationem reuocare voluerit, is, non dico in scopu-

Propo

I

2

losis

lofis locis, arduisque verfetur: fed in labe-
 rynthum inexplicabilium quæftionum in-
 tret, necesse fit, vnde exire non valeat, nec
 fi Thefei quidem filum habeat. Exempla
 obuia funt passim plurima apud eos, qui
 de Pontificum, Imperatorum, vel Regum
 gestis historias conscripserunt. Variant
 enim sæpius in numerandis annis Pontifi-
 catus, seu Imperij, in assignando creatio-
 nis, & obitus tempore: imò & in numero
 Pontificum, siuè Imperatorum eiusdem
 nominis, vt qui apud istum est tertius, vel
 quartus, apud illum sit quintus, vel sextus.
 Quid ergò dicemus? Numquid quia in
 assignandis certis temporum notis errant
 scriptores, ideò ipsa rei gestæ historia pror-
 sus eliminanda erit? Minimè quidem.
 Alioquin vniuersæ ferè historiæ essent im-
 probandæ. Sed accedamus propius ad
 rem, de qua agimus, & inspiciamus, nùm
 ex Indictionis, vel alterius similis notæ
 temporis errore, Pontificalia, seu alia Ec-
 clesiastica scripta, sint tanquam falsa, &
 fictitia statim reijcienda, & condemnan-
 da. Gallonius asserit, ego verò nego.

2101

1

Probo

Probo ego meam sententiam auctoritate Innocentij Tertij in sacros Canones relata cap. licet ad regimen; cap. Quam graui. & cap. ex conscientia. de crimine falsi, adiuncta Glosa. In his locis Summus Pontifex, ad quem spectat iudicare de falsitate litterarum Apostolicarum, præscribit notas, & signa, quibus huiusmodi falsitas valeat deprehendi, hanc autem notam numeralem de Indictione, vel anno, cum non expræsserit, exclusit, ergo nemo illam præfigere potest, nisi sit eiusdem auctoritatis, qualis non est Gallonius. Præscribit Ecclesia Christiano populo dies feriandos, & ieiunandos, ad cæteros non tenetur, quia censentur exclusi. Si enim voluisset alios, præter illos, coli, expressisset: similiter dicendum in casu nostro, videlicet Papam exclusisse notam illam temporum à notis falsificantibus litteras Apostolicas, quando illam inter alias non expressit.

CAP.

boup

CAP. XIII.

AGNOSCIT Cardinalis Baronius in Annalibus huius doctrinae veritatem, eamque approbat, dum multos Indictionum, & annorum errores in monumentis, & scriptis pontificalibus, & alijs Ecclesiasticis notat, & corrigit, nec tamen illa propterea reijcit, aut tanquam falsa condemnat. Afferit Baronius apud Sanctum Gregorium, & Bedam in publicis monumentis deprauatum interdum inueniri numerum Indictionum, & discrepare ab alijs annis aliter consignatis: nec tamen illa scripta refutat, vel falsa esse aiferit. Corrigit, seu corrigendum censet, Erae numerum appositum in Concilio Toletano tertio, & alijs sequentibus: nec propterea reijcit illa Concilia, nec potest. Multa corrigit in quodam priuilegio à S. Gregorio concesso Monasterio Sancti Medardi, quod

Tom. 8. pa.
161. e

Tom. 8. pa.
27. d.

Tom. 8. pa.
63. d.

quod habetur in registro suo libro 2. post epist. 28. & tamen illud recipit vt legitimum. Sed quid immoror in percensioneis correctionibus circa aliorum scripta, cum in huius Zachariæ epistolis quædam similia doceat esse corrigenda? In quadam epistola scripta S. Bonifacio Germanorum Episcopo, corrigit Indictionem, vt pro vndecima, quam habent littere Apostolicæ, poni debeat decima. Similiter corrigit alium quendam errorem circa numerum annorum in alia eiusdem Zachariæ ad eundem Sanctum Bonifacium epistola: nec propterea eas reijcit epistolas, & meritò sanè: nec enim ita facile reijcienda sunt Apostolica scripta: Cur ergò hoc Zachariæ priuilegium non retinebitur? cur solùm falsitatis, & imposturæ arguitur? Fortè quia Cassinensibus concessum? Ita planè. Sed illud tres Summi Pontifices approbauerunt, confirmauerunt, atque omnimodam fidem ei adhibendam esse censuerunt. Quis ergo illud improbare audebit? Sed audi quid dicat Gallonius. Se non posse in animum inducere,

Tom. 9. pa.
14. d.Tom. 9. pa.
166. e.Vide Tom.
9. par. 825.

sib

tres

tres illos Pontifices hoc spurium priuilegium confirmasse: sed illud legitimum.

Pag. 75.

Quod si istud confirmauerunt, asserit, præter primam falsitatem, à nescio quo impostore patratã, adijciendas esse alias ab eis, qui per surreptionem falsi Diplomatis, eas confirmationes furripuerunt. Bone Deus, & quale, vel vbi est illud legitimum Zachariæ priuilegium, Cassinensibus concessum? Produc illud in publicum, vt ita valeas hoc spurium comprobare: quod si nõ potes, desine iactare verba maledica, & paulò modestius age. Tres illi Summi Pontifices, hoc, quod tu vocas spurium: legitimum agnouerunt: Tu verò vniuersa illegitima & spuria arbitraris: religiosissimos Cassinenses Monachos falsarios, & impostores non vereris appellare, cum tamen adhuc nullam eorum falsitatem, aut imposturam probare potueris. nec probabis vnquam sunt enim valde abhorrentes, & alieni à fraudibus, & imposturis, quas tu eis imponis. Sed dic mihi, ò Bone vi; credis ne reddendam esse Deo rationem in die Iudicij de omni verbo otioso? Cre-

dis

dis utiq; affirmante id ipsum Christo Domino . De verbis probrosis, contumeliosis, pungitiuis, & perniciosis, nonne similiter erit reddenda? Certè erit. Quam igitur rationem reddes tot verborum ad perpetuam Casinensium infamiam, litteris à te consignatorum? Deo autem gratias cuius prouidentia, & ordinatione effectum est, vt apud probos & pios viros, Casinenses Monachi, quos tu ita acriter infestaris, quique tot à te in ipsos iactatas iniurias, irrisiones, & sannas æquo animo, ac patienter tolerant, humiles, modesti, ac verè Religiosi ab omnibus censeantur. Consilium ergò meum, seù potius tuum, datum pag. 34. tibi placeat, carissime in Christo frater, & pater, & detestare detestam plenam calumnijs, falsitatibus, atq; mendacijs apologiam tuam, labora, vt flammis vlttricibus detur, quæ adeò tuam honestissimam Congregationem infamat. Pergamus ad alia.

Pag. 34

K **CAP.**

CAP. XIII.

Quintum
Argument.

VINTVM Argumen-
tum desumit ex oblatio-
ne Gisulphi Principis
Beneuentani, Cassinen-
si Monasterio facta, quæ
in isto Diplomate con-
firmatur, cùm tamen tunc temporis non-
dum esset Gisulphus Princeps, occupante
Godescalcho Beneuentum: Erit ergò fal-
sum priuilegium. Maiorem probat, ex
eo quod extremo tempore Luitprandi, Gi-
sulphus Beneuentanis præfectus est Dux:
at verò Luitprandus tertio Pontificatus
Zachariæ anno defunctus est, ergò primo
eiusdem anno Gisulphus nihil Monaste-
rio Cassinensi dare potuit, quod à Zacha-
ria confirmaretur. Ad hoc dico primùm.
Si istud Zachariæ Diploma fuit Cassinen-
sibus concessum anno septimo ipsius, vt
superius à me probatum est, Gallonij obie-
ctio nulla est, cùm dubio procul tunc tem-
poris Gisulphus fuerit Beneuenti Prin-
ceps.

ceps. Dico secundo. Etiam si dicamus, datum fuisse anno primo iam tunc fuisse eundem Gisulphum, constitutum à Luitprando Longobardorum Rege Beneventanum Ducem. Nec enim scriptores dicunt, statim post institutionem Gisulphi, obiisse Luitprandum, sed biennio, vel triennio post: quod si quis sit, qui statim asserat, illum fuisse vita functum: remitto te ad tuam de verbo statim interpretationem, qua asseris, fieri interdum, ut istud statim, plura annorum centenaria comprehendere possit. Quod si ita est, permitte, ut in nostro Luitprando comprehendat duos, vel tres annos, quod in tam longo regnandi tempore parum profecto est. Certè ex allegato à te Leone Ostiens. lib. 1. Chron. cap. 5. constat, Zachariam, & Gisulphum eodem tempore Cassinum adiisse, & vtrumque sua dona sacro cænobio obtulisse.

In sexto argumento iterum redis ad vomitum, argumentando ab autoritate negativa sic. Monasterium S. Ioannis in Venere, de quo in Diplomate fit mentio,

K 2 non-

Pag. 23 i

Leo Ostie

Quintum
Argumen.

Leo Ostie.

nondum erat erectum eo tempore. Siquidem S. Bertharius Cassinensis Abbas, qui longè post Zachariam fuit, matriculam, seu inventarium bonorum, quæ Cassinense Monasterium possidebat in Comitatu Theatino, fecit, cuius meminit Leo Ostiensis libr. 1. cap. 47. Ibi autem nulla prorsus fit mentio prædicti Monasterij S. Ioannis in Venere, quod situm constat in Comitatu Theatino, ergo nondum erat hoc Monasterium. Ex sibilata fuit pridem hæc argumentandi ratio. Sed heus tu, qui Sancti Bertharij profers inventarium, non legisti in fine hæc verba. Et alia plurima, quæ hic scribere omisimus. Inter hæc autem plurima, annumerandum est S. Ioannis in Venere Monasterium. Imò in registro Petri Diaconi, reperitur quoddam privilegium Cassinensi Monasterio à Carolo Magno concessum, in quo inter cætera bona huius cœnobij, Monasterium Sancti Ioannis in Venere describit: quod quidem privilegium, ante Sancti Bertharij tempora fuit concessum. Ludouicus etiam huius Caroli filius eiusdem Monasterij meminit

minit: & ante eos Desiderius Longobardorum Rex, idem Sãcti Ioannis Monasteriũ, Cœnobio Cassinensi confirmat.

Vidisti optime lector argumenta, quibus Gallonius conatus est veritatem huius priuilegij euertere: sed contrà veritatem præsumpta disputatio subsistere non potuit: Diploma verò Zachariæ, quia verum est, & à tribus Pontificibus, velit nolit, ritè, ac rectè confirmatum, stetit iam per nongentos ferè annos, stabitque, annuente Domino, vsque in finem. Quod si scire cupis, cur in hoc Zachariæ priuilegiũ, tam acriter, tam ardentè, tantoque conatu insurrexerit, & inuectus sit, id paucis ex eodem accipe Gallonio. Vocauerat Constantinus Belлотus Beatum Benedictum Patrem omnium Monachorum, cumque huiusmodi elogium Zachariæ testimonio, ita eum appellantis in hoc Diplomate, confirmasset: id adeò ægre tulit vt non potuerit se continere, nec spiritum vteri sui cohibere, quin in Constantinum prædictum, atq; in Diploma istud quemadmodum vidisti sit debacchatus. Conspexisti

Pag. 5.

spexisti autem quibus armis pugnauerit
(sex videlicet supra commemoratis argu-
mentis) & quam infœliciter ei pugna suc-
cesserit.

Aliud Arg.

Restat aliud argumentum contra istud
Zachariæ priuilegium, deductum ab ip-
sius longitudine (vt videas, quibus argu-
mentis impugnant aliqui veritatem.)

Dicunt itaque, priuilegium hoc longum
est, & ideò videtur non esse Zachariæ, qui
probatur fuisse breuitatis studiosus, vt alia
eius scripta testantur. Hoc argumentum
confutatione non indiget, sed irrisione:
quæ est enim hæc consequentia. Paulus
Apostolus plures scripsit epistolas breues,
ergò epistola ad Romanos, quia longior
est, Pauli non erit? Similiter dicendum
esset de Hieronymi, Augustini, Bernardi,
& aliorum epistolis, & tractatibus. Pudet
similia commemorare argumenta. Lon-
gitudò, & breuitas scripturarũ non cubito
metitur, aut palmo, sed iuxtà subiectam
materiam protenditur, vel contrahitur.

Pag. 161.

Vndè & idem Zacharias, vt videre est in
tom. Annal. 6. ad annum 744. longissimã
scrip-

scripsit epistolam ad Pipinum, & vniuersos Galliarum Prælatos. Et ad annum 751. alteram ad Sanctum Bonifaciũ Germanorum Episcopum datam. quas ob longitudinem non refutat, neque in suspitionem aliquam adducit Cardinalis Barouins, & meritò. Desinant ergò traducere hoc priuilegium nostrum, nec dicant, quia longum est, Zachariæ non est. Pag. 198.

C A P. XV.

VINDICATA iam ab omni suspitione hac primi testis præclarissima assertione, prodeat in medium secundus, non minoris auctoritatis, & sinceritatis, quàm præcedens, testis. Hic autem est Alexander Secundus Pontifex Summus, qui anno Domini millesimo septuagesimo primo, sequentes litteras in fauorem Cassinensis Monasterij expediri iussit.

Ale-

Alexan. II.
 bulla.

Alexander Episcopus Servus Servorum
 Dei, omnibus Ecclesie Catholice filiis salu-
 tem, & Apostolicam benedictionem. Pasto-
 ralis sollicitudo nostra, si debet prospicere, &
 proficere omnibus, etiam extraneis, & longin-
 quis, multò magis domesticis, & propinquis:
 ipsis quippè secundò gradu post Deum admo-
 uenda est inuisibilis charitas, ut per eos velut
 quedam visibilis flamma, gradatim ad remo-
 tiores quosque discurrat. Pius ergò locis, &
 Diuina religione venerabilibus debitæ conso-
 lationis, & defensionis porrecturi manus, il-
 lum ceteris præferendum non ambigimus,
 quem Monastice normæ constat esse principa-
 le Gymnasium, & Sanctæ Romanæ, & Apo-
 stolice Sedi contiguum: quem ciues Romani,
 Patres videlicet eximij Benedictus, Maurus,
 Placidus cum nonnullis alijs fundarunt, quem
 que à Gentibus destructum, Sanctissimi Præ-
 decessores nostri Gregorius, & Zacharias re-
 struxerunt, & priuilegijs Apostolice Sedis me-
 ritò ceteris Cænobijs prætulerunt: utpotè qui
 non studio hominum, sed Diuino Imperio à
 Sanctissimo Patre Benedicto constructus est.
 Quorum nos sacre auctoritati, sicut tempore,
 & loco

Et loco succedimus, sic eorum exemplis, ut oportet, innitimur. Sed quia rerum gestarum series ad hoc litterarum fidei committuntur, ne illarum veritas posterorum memoria subtrahatur, ea, quae nostris temporibus acta sunt, pandere curamus. Nam cum delectissimus filius noster Desiderius eandem renouaret Ecclesiam, et aditum Basilicæ disponderet ad æquare, cum tres non integras vlnas fodisset, in dextro Altaris latere, laterem reperit, nomen eiusdem confessoris continentem. Cùmque fragmenta Altaris remota fuissent, inuenit super sepulchra syndonem expansam condidissimam, quae cum tangebatur, euanescebat. Hac visione certissimus redditus, reserari Sanctiss. Patris præcepit tumulum: quo facto Sanctissima Corpora intemerata, et indiminuta inueniens, nuntios nostros asciscens, preciosissimamque Corpora eis ostendens, tam præsentem, quam futuros certissimos, et indubios de Sanctis Corporibus reddidit. Igitur cùm ad eandem dedicandam deuenissemus Ecclesiam, unà cum decem Archiepiscopis, et quadraginta quatuor Episcopis, Cleroque S. R. E. Idem filius noster Desiderius conquestus est,

Inuentio
Corporū
S. Benedi-
cti, & S.
Scholast.

Ecclesiæ
Cassin. de-
dicatio.

L

esse

esse quosdam nec Deum timentes, nec homines reuerentes, qui possessiones B. Benedicti per diuersa loca Cassinensi Cœnobio auferentes, in suum retorquere dominium sat agunt. Et cætera, quæ sequuntur. Supponitur his sigillū, nempe circulus quadrifidus, in formam Crucis, in his verbis. *Magnus Dominus noster, & magna virtus eius: circumcirca eiusmodi habens inscriptionem †. Exaltauit me Deus in virtute brachij sui: post sigillum verò variæ subscriptiones. Datum in Castro Cassino die Calendarum Octobrium per manus Petri S. R. E. Subdiaconi, atque vice Donni Annonis Coloniensis Archiepiscopi Bibliothecarij. Anno decimo Pontificatus Domini Alexandri Papæ Secundi. Ab Incarnatione vero Domini millesimo septuagesimo primo, Indictione nona.*

C A P. XVI.

Desiderius
Cassinens.
Abbas.

DESIDERIVS iste, de quo in hoc Diplomate fit mentio, fuit Monachus, & Abbas Cassinensis trigessimus septimus post B. Patrem Benedictum, electus

electus decimotertio Calendas Maij, anno millesimoquinquagesimo octauo, ipso Sancto Paschæ die: anno sequenti pridie nona Martij Auximi in Piceno à Nicolao Papa Secundo Præsbyter Cardinalis Tituli S. Cæciliæ creatus, ipsis Nonis Dominica proxima Abbas Cassinensis consecratus est. Præsuit annis vigintinouem, mensibus quatuor, diebus viginti septem. Demum mortuo Gregorio Papa Septimo, inuitus, ac renitens, nono Calendas Iunij, anno millesimo octogesimo sexto, Pontifex maximus renuntiatus, ac Victor Tertius acclamatus, consecrari minimè passus est vsque ad duodecimum Calendas Aprilis anni sequentis. Sedit in Pontificatu à die creationis, annum vnum, menses tres, dies quatuor. Obijt Cassini cùm magna sanctitatis opinione, decimo sexto Calendas Octobris anno millesimo octogesimo septimo: ac in Capitulo fratrum primo sepultus, postmodum ad Capellam S. Bertharij Martyris translatus est. Vitam, & res eius præclare gestas profequitur Leo Ostien. libr. 3. Chron. Cassinensis per

L 2 totum.

180

totum. Vbi de renouatione Basilicæ Cas-
sinensis, atque inuentione Sacrorum Cor-
porum, & alijs ad hoc propositum, agit.
Et de hac inuentione loquitur Alexander
in suo Diplomate. Dies autem huius dedi-
cationis Ecclesiæ, eodem anniuersario die,
scilicet, Calendis Octobris, maxima cùm
solemnitate, ac populorum frequentia,
apud Casinum celebratur.

C A P. XVII.

CONTRA hoc Diploma insurgit
nouus Aristarch^o. a Bosco in Apol.
p. 387. & vt probet, commentitium
esse, atq; fictitium, producit aliud eiusdem
Alexandri priuilegium pro veritate Cor-
poris S. Benedicti apud Floriacum, vbi af-
ferit, extare eius Bullam integram, nec vi-
tiam. Subditque. *Absit à tam sapiente, iu-
stoque Pontifice huiusmodi calumnia: desinãt-
que, oro, Cassinenses Summis Pontificibus,
quasi sibi parum constantibus, varij animi de-
formes impingere maculas.* Hæc ibi Boscus:
qui in inuentario rescriptorum, vt ipse vo-
cat,

cat, auctenticorum, quoddam refert huius Alexandri rescriptum, Guillelmo Abbati Floriacensi directum: in quo Pontifex videtur asserere, Corpus S. Patris Benedicti Floriaci quiescere. Datum autem præfertur Lucæ, septimo Idus Nouembris, per manus Petri S. R. E. Cardinalis, anno vndecimo Pontificatus Domini Alexandri Papæ, Indictione decima. Ex his duobus Diplomatum prius datum est Cassinensibus, posterius (anno scilicet elapso) Floriacensibus: quod autem horum sit verum, atque legitimum, quodue fictitium, iudicare, atq; discernere, hoc opus, hic labor. Possum equidem ego retorquere argumentum à Bosco factum, & dicere. Ergo ne Alexander Secundus contra se Diploma Floriacensibus dedit, cuius pro veritate Corporis S. Benedicti apud Cassinum extat, & visitur integra, nec vitiata Bulla, quam omnibus legendam superius proposuimus? Absit à tam sapiente, iustoque Pontifice huiusmodi calumnia. Desinantque, oro, Floriacenses Summis Pontificibus, quasi sibi parum constantibus, va-

rij

rii animi deformes impingere notas. Cùm igitur argumentum hoc vtriq; parti commune sit, nec sufficiat dicere; priuilegium vestrum falsum est, nostrum autem verũ: oportet, vt quilibet nostrum, rationes, & causas suæ assertionis reddat, ne irrationabile appareat quod dicit. Oportet inquã, aliquod saltem falsitatis indicium assignare, quo veritas alterius horum Diplomatũ, iure in dubium, & suspicionem vocari possit: cùm propter nostrum simplex affirmare, vel negare, nihil sequatur in re. Tu nullam hucusq; affers, sed sententiam aduersus inauditos Cassinenses pro Floriacensibus proferendo, asseris, Alexandri Bullam Floriacensibus datam, esse integram, nec vitiatam: Ex qua necessario sequitur, Cassinensium esse falsam, & comentitiam. Sed nonne tu aduocatus es alterius partis? Quomodo ergo arrogas tibi Iudicis munus? Contra omne ius, & fas profecto. Sed dicis vtiq; mihi. Et tu quid affers aduersus Bullam Floriacensium à me adductam, quod illius integritati, ac veritati possit officere? Bene ais. Quando alijs
à te

à te adductis in fauorem Floriacensium re-
scriptis, & rationibus respondebo: tunc
etiam, quæ circa hoc vestrum Alexandri
Secundi Diploma se offerunt animaduer-
sione, & censura digna, in medium profe-
ram: vt simul de omnibus prudens lector
iudicare possit: habeatque in vnum colle-
cta, & tua obiecta, & mea responsa: Inte-
rim pergamus ad alia testimonia in fauo-
rem Cassinensium producenda.

Infra pag.
96. ca. 38.

C A P. XVIII.

PR O D E A T tertio loco Urbanus
Papa Secundus, & suum de propo-
sita quæstione testimonium dicat:
eui tanquam Gallo, fidem fortè adhibe-
bunt Galli omnes.

*Urbanus Episcopus Seruus Seruorum Dei,
omnibus Ecclesiæ Catholicæ filijs, Redempto-
ris nostri sanguine pretioso redemptis, salutem,
& Apostolicam benedictionem. Scriptum est,
sine pœnitentia sunt dona, & vocatio Dei. Il-
lud verò donum, quod omnipotens Deus Bea-
tissimo Patri nostro Benedicto, & per eum
suo*

Urbani Se-
cundi Bul-
la.

suo Cassinensi concessit Cenobio, nulla potest
 ratione conuelli, nulla violentia permutari,
 quin ipse omnium Monachorum Pater, &
 eius iam dictum Cassinense Monasterium, ca-
 put omnium Monasteriorum perpetuò habea-
 tur, & meritò: nam ex eodem loco de Benedi-
 cti pectore Monastici ordinis veneranda religio,
 quasi de paradisi fonte manauit: quem etiam
 idem venerabilis Pater virtutibus, & sua cor-
 porali requie memorabilem toti orbi effecit. Cu-
 ius dum sacratissima limina, more prædecesso-
 rum nostrorum, ipso die vigiliarum eiusdem
 Patris visitassemus: consuetudinario lateris
 dolore affecti, ad extrema deuenimus: cumq;
 iam salutis spes funditus nobis adimi videretur,
 ac de corporali eiusdem Patris Benedicti
 in eodem loco præsentia, in nostro animo du-
 bietas versaretur, nocte, qua eiusdem Patris
 agebatur solemnitas, idem Sanctissimus Bene-
 dictus nostræ exiguitati visibiliter apparens,
 dixit. Cur de nostra corporali præsentia dubi-
 tas? quem dum quis esset, interrogassemus San-
 ctus Domini respondit. Ego sum frater Bene-
 dictus huius Cassinensis Cenobij custos, &
 habitator in sempiternum. Quia autem tu me

hic

Urbani II.
 visio.

hic dubitasti quiescere, id nè amplius dubites, meumq; hic quiescere corpusculũ credas, hoc tibi signum erit. Cũ primum ad nocturnale officium pulsatũ fuerit, ulterius dolore isto non laborabis: & his dictis disparuit. Adueniente autem hora, (iuxta quod Sanctus Domini dixerat) sanitati pristinae redditi, cũ Episcopis, & Cardinalibus, Deo, & Sanctissimo Confessori Benedicto grates permaximas referentes, eius festiuitatem digna cũ veneratione peregimus. Ob quam rem rogamus, & obsecramus in Domino Iesu, qui pro nostra salute incarnari, & mori dignatus est, & ex auctoritate B. Petri Apostolorũ Principis, cuius vicè Romanæ Ecclesie præsidemus, & in virtute Spiritus sancti expressè præcipimus, nè quis ulterius falsam Patris Benedicti translationem celebrare præsumat. Contradictoribus huius nostri Apostolici constituti Diuinum iudicium intentantes, & anathematis vinculo innodantes. Et quia ex dispensatione sacratissimæ Sedis Beati Petri Apostolorum Principis, cui, Deo authore, licet indigni administramus, totius Dominici gregis curam gerere Pastoralis sollicitudine compellimur, &c.

M**Subse-**

Subsequitur sigillum Domini Papæ, nempè circulus quadrifidus in modum Crucis, intus nomina Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & eiusdē Papæ continens: circūcirca verò legitur. *Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi. Datum Capuæ die Calendarū Aprilium, per manum Ioānis Diaconi Cardinalis, Indictione quartadecima, Anno Dominicæ Incarnationis millesimo nonagesimo secundo. Pontificatus verò Domini Urbani Papæ Secundi anno quarto. Retroscripta Bulla Urbani, cum ipsius de verbo ad verbum insertione, fuit cōfirmata per Clementem Quartum, Sub Datum Viterbij secundo nonas Februarij, Pontificatus ipsius anno tertio.*

Clemens
Quartum.

C A P. XIX.

Notamen-
tum 1.

CIrca hoc Apostolicū Urbani Secūdi Diploma, quædam mihi occurrunt adnotatione digna. Primum est de causa, cur Pontifex dubitauerit de præsentia corporali B. Patris Benedicti in Casinensi Ecclesia: Cū enim ante pau-

cos

cos annos; tempore videlicet Alexandri Secundi, & Desiderij Abbatis Casinensis, qui postea fuit Victor tertius, & huius nostri Urbani in Summo Pontificatu immediatus prædecessor, inuenta fuerint in præfata Ecclesia corpora B. Patris Benedicti, fororisq; eius Scholasticæ: de quorum inuentione certior redditus per suos Nuntios Alexander literas super ea rededit: non videtur relictus fuisse locus Urbano ambigendi amplius de hac veritate. Dicendum nihilominus, quod noster Urbanus utpotè Gallus, nouerat apud suos, translationem S. Patris Benedicti tanq; certissimam prædicari: translationis eius festum ab illis coli, & quod plus est, certò credi, & affirmari, B. Benedicti Corpus Floriaci requiescere: quæ opinio cum altas in eius animo radices egisset, non ita facilè euelli poterat: Quo enim semel est imbuta recens, seruat odorem testa diu: & quod prius apud suos imbiberat, manebat alta mente repositum. Cùm autem argumenta vtriusq; partis hinc inde libraret, videretq; non posse vtramq; consistere: flu-

Etuabat animo, & corde anxio veritatem
 scire cupiebat. Cuius votis affuit omni-
 potens Deus, & per seruum suum Benedi-
 ctum veritatem ei reuelans, omnem ab eo
 dubietatis caliginem ademit: Sicq; factum
 est, vt qui prius fuerat dubius de corpora-
 li præsentia S. Patris Benedicti in Casi-
 nensi Ecclesia, postea esset huius veritatis
 fidelissimus assertor, & testis, quippè quam
 tanto visu, tantoq; miraculo nouerat com-
 probatam. Simile quid Sancto Ioseph Vir-
 ginis Mariæ sponso, ac B. Apostolo Tho-
 mæ accidisse, sacræ litteræ prodiderunt.
 Secundo notandum. Quod quamuis S.
 Pater Benedictus, nullū de sua translatio-
 ne Pontifici verbum fecerit: tamen, quia
 ea, quæ de huiusmodi trāslatione circum-
 ferebantur, vidit pendentissimus Ponti-
 fex non posse vllō modo cum his, quæ à B.
 Patre sibi dicta fuerant, consistere, & co-
 hærere: Ideò Decretū illud aduersus fal-
 sam promulgauit translationem, interdi-
 cens in virtute Sanctæ obedientiæ, atque
 sub anathematis vinculo, nè quis in po-
 sterum eam celebrare auderet. Dubitaue-

Notamen-
 tum 2.

SUB

M

rat

rat enim Urbnus de corporali præsentia S. Patris Benedicti apud Casinum, de qua intelligere omninò oportebat illa eiusdem S. Patris verba. Ego sum Frater Benedictus huius Cassinensis Cœnobij custos, & habitator in sempiternum: nec aliam idoneam patiuntur hæc verba interpretationem, cum non de spirituali, sed de corporali eius præsentia dubitatum à Pontifice fuerit. Cuius dubitationi satisfacere volens B. Pater, illa intulit verba, quæ si aliter intelligerentur, nihil ad rem facerent. Undè videntur hæc verba æquipollere illis Zachariæ Papæ supra in suo Diplomate relatis. *Qui primum, & Summum Mosaicæ legis latorem, vivum & mortuum in perpetuum retinere promeruit. Et illis. Vbi Monachorum uniuersalis Magister, & Doctor Benedictus Pater almificus corporaliter unà cum sorore sua quiescens, gloriosæ Resurrectionis diem expectat.* Quæ omnia cum veritate translationis eiusdem stare nequeunt.

C A P. X X.

Impugnatur autem istæ Urbani Secundi Apostolicæ litteræ à Bosco nostro in

Pag. 386.
Thom. II.
p. 605.3.

Apo-

Apologismo, censoria è brachio, vt ipse ait, Polyhistoris Baronij vibrata virga. Impugnantur, inquã, ex eo, quod iuxta Chronicon Cassinense impressum, predictę Urbani litterę datę afferuntur anno Pontificatus sui nono: quo tempore Urbanus, nõ Capuę (vbi datum dicitur Diploma) sed in Gallijs in concilijs celebrandis immoratus fuit. En tibi candide lector; errorem vnum, & quidem magnum, vtinam solum, Cassinensis Chronici impressi; aduersus quem optimè arguit Cardinalis Baronius. Verùm cum ex ipsis litteris authenticis constet, non nono, sed quarto anno datas fuisse, nihil obstat, quin Capuę sint datę: & sic euanescit hoc argumentum, atq; id genus alia, quę aduersus Chronica Cassinensia in Annalibus adducuntur. Ad illud autem de Indictione, & anno Domini, similiter respondeo, niti eodem falso fundamento Chronici Cassinensis impressi, cū in ipsis litteris habeatur Indictio decima quarta, & annus nonagesimus secundus. Sed dices, nec ista cohærent inter se: nam anno millesimo nonagesimo secundo, cur-

rebat

rebat non decimaquarta, sed decimaquin-
ta Indictio, eratque annus quintus, non
quartus Urbani Pontificatus. Ad hoc di-
co primò, minutiora esse hæc, quàm quæ in
considerationem venire debeant, ad labe-
factandam fidem litterarum Apostolica-
rum, quia vt iam superius diximus, error
circa numeros est facillimus, & maximè
cùm pro quarto ponitur quintus, vel è cō-
tra: ambæ namque dictiones istæ sunt val-
dè similis inter se, & ijsdem ferè caracte-
ribus constant. Dico secundò, considera-
tis alijs huius Pontificis priuilegijs, datis
per manus eiusdem Ioannis Cardinalis,
qui etiam dedit hoc nostrum, nullum esse
errorem, vel omnia eodem morbo labo-
rare. Cardinalis Baronius tom. i i. Anna-
lium ad annum millesimum nonagesimū
sextum: duo refert priuilegia huius Urba-
ni Ecclesiæ Turonensi concessa. Primū
datum Turonis Castello S. Martini per
manum Ioannis S. R. E. Diaconi Cardina-
lis, secundo Idus Martij, Indictione quar-
ta, anno Dominicæ Inacarnationis mille-
simo nonagesimo septimo, Pontificatus
autem

Supra pa.
36.Pag. 670:
671.

autem Domini Urbani Secundi Pape, nono. Alterum datum Pictavis per manus eiusdem Ioannis, quarto Calendas Aprilis, Indictione quarta, anno Dominicę Incarnationis millesimo nonagesimo septimo, Pontificatus autem Domini Urbani Secundi Pape, nono. Iuxta computationem annorum factam in his duobus privilegijs procedit etiam computatio annorū facta in hoc privilegio Cassinensi. Nam si annus Domini millesimus nonagesimus septimus, erat Pontificatus Urbani nonus: profecto annus Domini millesimus nonagesimus secundus, erat eiusdem Urbani, quartus, vt patet. Quemadmodum ergo Cardinalis Baronius in illis duobus privilegijs, corrigit annum Domini, vt pro nonagesimo septimo, legatur nonagesimus sextus: ita in nostro pro nonagesimo secundo, ponatur nonagesimus primus, & sic vniuersa cohęrebunt. Nulla enim est ratio, cur istud reijci debeat, illa verò rata haberi, cum idem sit defectus in omnibus, & non sit ex illis, qui Apostolicas litteras vitiant.

Ad

Ad illud, quod obijciunt de venerabili Petro Mauritio Cluniacensis Monasterij Abbate, qui post præfatam Urbani Secundi Bullam, hymnum de translatione S. Patris Benedicti composuisse dicitur, infra libr. 2. cap. 9. plenius satisfaciam; pronunc dico, hymnum illum (cuiuscumque sit) non esse contra prædictum Urbani Secundi præceptum, quo cauetur tantum celebrari festum translationis S. Benedicti, non autem prohibetur, ne quis aliquid de illa scribat. Quod si dixerò, Petrum Mauritium Bullam Urbani Secundi ignorasse, nullum committam sacrilegium, nec enim necessariò affirmare debemus, venerabilem Abbatem istum omnia Pontificum Diplomata præ manibus, & in numero habuisse. Stat ergò firmum, & inconcussum Cassinense palladium (sic enim vocat hanc Urbani Secundi Bullam Ioannes à Bosco in Apologismo pag. 386.) nec tam facilè, vt ipse arbitratur, deijci poterit.

Bosc. p. 387

Bosc. p. 387

XI 386

Pag. 386

N **CAP.**

CAP. XXI.

QUæ hæcenus prolata sunt trium Summorum Pontificum testimonia, afferentium, corpus S. Patris Benedicti, atq; sororis eius Scholasticæ Cassini quiescere, sufficere deberent, cuilibet etiã moroso, ad credendum firmiter hanc veritatem, nec amplius de ea dubitandũ, cum iuxta Diuinæ legis præscriptum, in ore duorum, vel trium testium debeat stare omne verbum. Verùm quia meminime dixisse Põtifices Summos, vsque ad nostra ferè tempora huic veritati fuisse astipulatos: proferam quam breuissimè aliorum testimonia, vt & me ipsum à data fide absolvam, & liberem, ac lectori beneuolo satisficiam. Primus post Urbanum secundum se offert Gregorius Nonus: qui præterquam quod Bullam Zachariæ Pape, in qua asseritur, S. Patris Benedicti Corpus Cassini extare, suo Diplomate confirmavit: seorsum in alia quadam Bulla, data Laterani decimo quinto Calendas Aprilis, Pon-

Deut. 16.
ver. 6.

Greg. IX.

Pontificatus sui anno quarto, ita loquitur. Pro reuerentia Sanctissimi Benedicti, cuius corporis preciosus Theſaurus quieſcit in Monasterio Casinensi, exuberante ad illud noſtra dilectionis affectu, nobisque ad ipsum deuotionem habentibus ſpeciale, libenter idem Monasterium Apoſtolice Sedis communimus preſidijs, &c.

Sequitur Vrbanus Quartus Gallus, cuius teſtimonium iucundum erit audire, quamuis non Floriacenſibus, nec eorum Patrono Boſco; Is ergo ita ait.

Vrbanus
Quartus.

Vrbanus Episcopus Seruus Seruorum Dei, dilecto filio Bernardo Abbati Monasterij Casinensis salutem, & Apoſtolicam benedictionem. Pre fulgore dignitatis immenſe, qua Confessor almus gratia Benedictus, & nomine, Monasterium Casinense multipliciter illustrauit, locus ipse, veluti dilectus à Domino, sicut multa redditur ueneratione colendus, sic amplis meruit manuteneri fauoribus, & ſpecialiter Sedis Apoſtolice confoueri preſidio. Hic est enim uerè locus inſignis, huius almi ſignis præfulgidis inſignitus, cuius ſidereus ordo per orbem patet diffuſus, premi-

N 2 nentia

*mentia claritatis irradians inibi fundamenta
 suscepit. Et ut maioris præcellentie gloria lo-
 cus ille fulgeret, post corruptibilis vitæ decur-
 sum, idem Sanctus spiritualiter ad superna
 vocatus, ibidem corporaliter in Domino re-
 quiescit. Dignè igitur ad eundem locum aciem
 nostre considerationis extendimus, dignè dolo-
 ris acerbitate torquemur, quod in illo alieni fi-
 lij debacchantur damnabiliter, nec indignè agi-
 mus, quod circa ipsum pastoralis officij debi-
 tum exequentes insistimus: ut ab eo miseria
 viduitatis exclusa, reparetur, utilis sponsi mi-
 nisterio, floridus status eius. Et quæ sequuntur
 circa ordinationem ipsius Bernardi in Abba-
 tem Casinensem: quæ omnia concluduntur,
 sub Datum apud Urbem veterem, tertio Ca-
 lendas Aprilis, Pontificatus nostri anno Secundo.*

De veritate huius Diplomatis nullo mo-
 do est ambigendum, cum fortitum fuerit
 suum effectum: vigore namque harum lit-
 terarum Apostolicarum creatus est Ab-
 bas Casinensis Bernardus iste, de quo in
 Diplomate fit mentio: qui fuit natione Gal-
 lus S. R. E. Cardinalis: Monachus primū,
 & Abbas Monasterij S. Honorati Insulæ

Lirinenfis in Gallia : fuit autem Abbas quinquagesimus nonus, creatus anno millesimo ducentesimo, sexagesimo tertio: præfuit annis decem, & nouem; Obijt Cassini, ibidemque sepultus est, anno Domini millesimo ducētesimo octogesimo secūdo.

Huius successor Clemens Quartus itidem Gallus (præter hoc quod supra scriptam Urbanni Secundi Bullam suo Diplomate confirmauit, vtdictum est superius) in alijs suis peculiaribus litteris hanc eandem confirmat veritatem, in hæc verba.

Clem. IV.

Clemens Episcopus Seruus Seruorum Dei, dilecto filio G. Sancti Georgij ad velum aureum, Diacono Cardinali, salutem, & Apostolicam benedictionem. Pro reuerentia Confessoris Sanctissimi, gratia, & nomine Benedicti, cuius corpus gloriosum in Cassinensi Monasterio est venerabiliter collocatum, &c. que sequuntur in fauorem eiusdem Monasterij. Idem repetit præfatus Clemens in alia Bulla, data eodem die, loco, & anno, directa dilecto filio Castellano Roccæ nostræ de Cesis. Præcipit autem tam Cardinali, quàm Castellano prædictis, vt omnem

nem

nem fauorem, & auxilium præstent supra-
nominato Bernardo Casinensi Abbati in
recuperanda Ecclesia S. Erasmi de Cesis,
quam quidam Philippus Monachus Cas-
sinensis sibi vsurpauerat, ac spiritu rebel-
lionis assumpto, ab obedientia prædicti sui
Abbatis se subtraxerat.

Ioann. 22.

VI. m. 10.

Ioannes prætereà vigesimus secundus,
anno Incarnationis Dominicæ millesimo
trecentesimo vigesimo tertio, Ecclesiam
Casinensem in Cathedralem erexit, cuius
Diploma auctenticum habetur sub Da-
tum Auenione sexto nonas Maij, Pontifi-
catus eiusdem anno sexto: in quo præter
alia, sic habet non multò post principiū.

*Ad ipsum quoq; Monasterium quod Con-
fessor almus, gratia Benedictus, & nomine
multipliciter illustrauit, quod etiam Confesso-
ris eiusdem venerando vocabulo insignitur,
cuiusque Sanctissimi Corporis sacre reliquie
inibi venerabiliter requiescunt, spetialiter ge-
rentes deuotionis affectum: Decens, quinimò
necessarium fore censemus, vt dictum Mo-
nasterium ubi Confessor præfatus claruit vir-
tutibus, & miraculis coruscavit, ac normam*

Sanctæ

Sanctæ Monasticæ Religionis instituit, quæ propagata per orbem, innumeros, quasi à mari usque ad mare, iam protensos produxit palmi- tes, & per incrementa temporum dilatavit, prærogatiua sublimetur honoris, & potioris dignitatis eminentia, sub Episcopalis appella- tione nominis decoretur, &c.

Pontifex iste Gallus fuit, in Gallia se- dit, & in Gallia existens, præfens Diplo- ma expediuit: quod usque hodie in Biblio- theca Vaticana asseruatur in Registro an- ni decimi prædicti Ioannis vigesimi secun- di, littera millesima sexcentesima trigesi- ma sexta: ubi poterit, qui volet, videre il- lud. Cuius quidem testimonium, nemo (ne- boscus quidem) iure poterit alicuius suspi- tionis arguere. Si enim loquamur de Di- plomate ipso, nullo modo est ambigendū, verum esse, atque legitimum, cum forti- tum fuerit suum effectum: & illius vigore Monasterij Casinensis Abbatialis di- gnitas in Episcopalem sit euecta, & sublimata: in eaque per annos quinquagin- ta duos, videlicet usque ad annum mille- simum trecentessimum sexagesimum quin- tum

tum perduravit. Quo tempore ab Urbano Quinto, etiam Gallo, ablato, & extincto nomine Episcopi, Monasterium Casinense ad pristinum Cœnobiale statum sub Abbatis regimine fuit reductum: quod Urbanus sub tutela, & protectione Apostolicæ Sedis suscipiens, aliquot annis gubernavit, atque terremotu collapsum, restaurare curavit, ut supra ostensum est. Si vero loquamur de persona Ioannis Papæ, nulla probabili ratione quisquam dicere poterit, voluisse aliquo privato affectu, contra veritatem rei, eripere Floriacensibus Corpus Sanctissimi Patris Benedicti, & illud Casinensibus asserere, cum Galus fuerit: Nec id ignoranter protulisse, cum doctissimus fuerit, & gallicanarum rerum scientissimus: sed veritatem simpliciter affirmasse, dicere oportet.

Julius II.

Denique Julius Secundus in Bulla, qua Monasterium Casinense Congregationi B. Iustinæ de Padua univit, & incorporavit: quamquæ deinceps Congregationem Casinensem nuncupari statuit, de prædicto Monasterio loquens ita dicit.

3113

Cum

Cum tamen, Caput dicti ordinis existat, & in eo corpus S. Benedicti, multa cum veneratione conseruetur, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quarto, decimo septimo Calendas Septembris, Pontificatus nostri anno primo.

C A P. XXII.

VNiuerſa, quæ haſtenus producta ſunt, Pontificum testimonia, extraxi ego ex ipsis Bullis Apostolicis auctenticis, conseruatis apud prædictum Casinense Monasterium quæ quidem satis, superque sufficiunt ad plenam, & indubitatam fidem faciendam vniuersis, & singulis Ecclesiæ Catholicæ filiis de vera, & reali Corporum Sanctissimi Patris Benedicti, sororisque eius Scholasticæ in Monasterio Casinensi existentia. Verùm quia in Chronico Casinensi habetur aliud quoddam Diploma Benedicti Papæ octauis, vbi hæc veritas confirmatur visione, ac miraculo quodam in personã Hen-

O rici

rici Secundi Imperatoris facto, quæ omnia sigillantur à prædicto Bosco: vt agnoscatur quàm perperam, ac sine fundamento ista contemnat, & ex sibilet, visum est mihi aliquid de illo Diplomate, ac de his, quæ in illo narrantur hoc in loco adnotare: posteaque subnectere visionem Adami Monachi, vnà cum miraculo ab ipso narrato, ac testificato Leoni Monasterij Sancti Pauli de Vrbe Abbati, in confirmationem eiusdem veritatis.

Petr. Diac.
Registrum

Reperi in Archiuo Casinensi librum quendam peruetustum, characteribus Longobardis in membranis scriptum, à Petro Diacono ex mandato Senioreti Abbatis cõpilatum, habentem folia ducenta quinquaginta nouem. In quo dictus Petrus multa Diplomata Monasterio Casinensi à Romanis Pontificibus, Imperatoribus, Regibus, Principibus, alijsque Magnatibus concessa, vnà cum oblationibus bonorum eidem Coenobio à diuersis personis factis, quæ tunc in prædicto Archiuo in autentica forma reperiiebantur, de verbo ad verbum transcripsit. In eo ergò lib. fol. 12.

fol. 12.

icit

inue-

inuenitur præfati Benedicti Diploma, quod hic inferere placuit, tum ob iucundam, quam narrat historiam (quæ à Leone Ostiens. refertur lib. 2. Chron. Casin. impressi, cap. 44. M.S. verò cap. 43.) tum etiam ne quid ad probationem propositæ veritatis conducens, à nobis omissum esse videretur. Tenor itaque litterarum Benedicti Pape octauitalis est.

Benedictus Episcopus Seruus Seruorum Dei. Notum volumus esse omnibus fidelibus Christianis, tam Prelatis, quam Subditis, quia Dominus Henricus Imperator specialis noster filius, perrexit ad Monasterium Sancti Benedicti quod situm est in Monte, qui dicitur Castrum Casini, ubi sacratissimum Corpus eiusdem Sanctissimi Benedicti humatum est. Et quamuis maximam circa eundem locum deuotionem gereret, & nusquam terribilius, ac venerabilius oratorium se vidisse assereret: sæpius tamen dubitationis scrupulo mouebatur, utrum nam B. Benedictus corporaliter in eodem Cassinensi Cœnobio quiesceret. Præ dolore autem ilij, quo grauisime idem Imperator cruciabatur, nec plenè dormienti,

Benedict.
VIII.

Visio, &
miraculū.

O 2 nec

nec ex integro vigilantibus, Sanctissimus Pater Benedictus eidem Imperatori apparens, ubi nam pateretur inquit: Cui languorem protinus confitenti, Sanctissimus Benedictus ait. Scio quoniam tu me hactenus hic dubitasti quiescere: sed ne super hoc amplius dubites, meumque in loco isto unam cum sorore mea certissime quiescere corpusculum credas, hoc tibi signum erit. Cum primum hodie surrexeris, in egestione urinae tuae, tres lapillos non paruos mingere habebis, & ex tunc dolore isto amplius non laborabis. Et scias, quia ego sum frater Benedictus, & his dictis disparuit. Experrectus Imperator confestim surrexit, ac iuxta visionem, quam viderat, sanitati pristinae redditus, Deo, & Patri Benedicto gratias maximas retulit. Mane autem facto, veniens in Conuentum Fratrum, Imperator ait. Quid nam Domini mei me consulitis donare medico, qui me curauit? Cumque responsum illi fuisset, ut quidquid sibi de Monasterio placeret, tolleret, ac medico daret; non ita, inquit, oportet, Imperator: sed quoniam Sanctissimus Benedictus hac me euidenter nocte curauit, ratio est, & quidem iustissima, ut de meamet camera il-

lius

lius debeam remunerare medelam. Et hæc dicens cum lacrimis gaudio mixtis, retulit omnibus, quæ vidisset, atque audisset: adiiciens; Nunc planè pro certo cognoui, quoniam verè locus iste Sanctus est, & nulli mortalium est ulterius ambigendum, quin hic Sanctissimus Benedictus Pater, pariter cum Sancta Sorore sua quiescat. Ad fidem autem verborum suorum, tres illos lapillos, quos secundum tenorem visionis antè paululum minxerat, palam omnibus ostendebat: Imperator autem surgens, & ad Corpus B. Benedicti perueniens, contulit B. Benedicto muenra hæc, &c.

C A P. XXIII.

ADdit Leo Ostiens. vbi suprà, Henricum Imperatorem altera die fecisse donationem per scriptum Monasterio Casinensi de Arce, quæ Vandra vocatur: cuius donationis Diploma authenticum, proprio Imperatoris signo, ac sigillo munitum, conseruatur in Archiuo Casinensi: quod (quia ea, quæ dicta sunt, multum corroborat) hic de verbo ad verbum inferere volui.

In

Litteræ
Henrici
Imperat.

In nomine Sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis. Henricus, Diuina fauente clementia, Romanorum Imperator Augustus. Quamuis communiter loca Deo ubique dicata, quotidie in melius proficere, nostra opera adhibita, velimus: singulariter tamen, & quasi specialius cæteris, locum, in quo venerabilis Patris nostri Sanctissimi Benedicti Corpus fouetur, pollere admodum cupimus: quippè quem à primo ætatis flore semper maximè dileximus, cuiusque intercessione pijsima hæctenus, & in regno roborati, & in infirmitate positi, sæpius misericorditer releuati sumus. Ergò omnium Christi nostrorumq; fidelium uniuersitatem scire iubemus: qualiter nos pro remedio animæ nostræ, Montem eiusdem S. Benedicti visitantes, pensabamus quali nobis munere Deum ibidem melius placare possemus: pensatione autem hac circumquaque diffusa, de quodam Castello semper eidem loco contrario, de manibus inimicorum nostrorum erepto, nobis autem in perpetuum Imperiali iure hereditato, ab Archiepiscopo Piligrino, nec non à familiari nostro Theodorico, videlicet, Cancellario admoniti, eorum communi interuentu, idem Castellum,
Vandra

*Vandra vocatum, situm in Principatu Capua-
no, ad Altare Sancti Benedicti, & ad usus
Monachorum, Deo ibidem famulantium, &
per hanc Imperialem paginam, cum omnibus
appendicijs, idest cum areis, edificijs, vineis,
agris, pratis, pascuis, syluis, venationibus,
aquis, aquarumque decursibus, terris cultis, &
incultis, seu cum omni utilitate, quae scribi,
vel nominari possit, concessimus, tradidimus,
& de nostro Iure in eorum Ius omnino in perpe-
tuum transfudimus. Ea videlicet ratione, ut
praesentialiter ordinatus Abbas, alijque eius
successores, sicut de caeteris S. Benedicti bonis,
de eodem Castello liberè habeant potestatem,
quod Ecclesiae utile sit faciendi. Et ut haec
auctoritatis pagina stabilis permaneat, eam
manu propria roborantes, sigilli nostri impres-
sione iussimus insigniri. Signum Domini Hen-
rici Romanorum invictissimi Imperatoris Au-
gusti Locus & sigilli. Theodericus Cancellarius,
vice Ebbonis Bambergensis Episcopi, &
Archicappellani, recognovit. Anno ab In-
carnatione Domini millesimo vigesimo secun-
do, Indictione quinta. Anno vero Domini
Henrici Romanorum invictissimi Imperato-
ris*

ris Augusti Secundi, regnantis vigesimo secundo, Imperantis autem nono. Actum in Montecassino. feliciter. Amen.

Vraan. v. Litteræ istæ Henrici confirmatæ fuerunt ab Urbano Quinto sub Datum apud Montem Flasconem Calendis Augusti, Pontificatus ipsius anno octauo.

C A P. XXVIII.

Henric. II.
Imper.

PRO intelligentia eorum, quæ in his duobus Diplomatum Benedicti Papæ Octauæ, & Henrici Secundi Imperatoris dicuntur, sciendum, hunc Imperatorem Henricum fuisse virum Sanctissimum, atque in Sanctam Sedem Apostolicam propensissimum, peculiaremque ipsius Benedicti Octauæ propugnatorem, ac defensorem, à quo etiam coronam accepit Imperij: Ideoque merito Pontifex in principio sui Diplomatis spetialem filium suum illum appellat. Secundo notandum; Ex litteris Imperatoris apertè constare, ipsum Henricum semper spetialiter coluisse Sanctissimum Patrem Benedictum,

ac

ac tamquam tutelarem Patronum, & ad-
uocatum illum habuisse: Montem Casi-
num ad visitandum corpus S. Patris Bene-
dicti personaliter adijisse: nec non ab ipso
B. Patre in suis infirmitatibus, misericor-
diter subleuatum, non semel fuisse. Cur
ergò Boscus istud miraculum non credit? Bosc.p.388
Cur visionem istam non admittit? Imò
cur penitus, & omnino reijcit? Numquid
absurdi quippiam contra fidem, vel con-
tra bonos mores continent? Audi eius ra-
tionem. Nec enim adeò celebres res ab
alijs auctoribus silentio fuissent obuolutæ,
quarum ne vnus omninò meminit. Falli-
tur profecto. Meminit si quidem huius hi-
storiæ Carolus Sigonius libr. 8. de Regno Sigon.pa.
Italiæ ad annum 1023. In hæc verba. 313.

*Erat cum eo (Henrico Imperatore) Ponti-
fex. His igitur actis, Casinum cum eo pro-
cessit, ac Monachos comitia creando Abbati
habere iussit eis presentibus. Conuocati Mo-
nachi in locum Athenulphi Theobaldum ele-
gerunt, eumque postridie (qui dies erat S. Pe-
tro dicatus) Pontifex consecrauit: Calculi inde
dolore iactatus, ac presenti beneficio, ut reba-
tur,*

P

tur,

tur, S. Benedicti sanatus, Monasterium magnificè muneravit, atque idem quoque ipsius causa Piligrinus obiuit. Et quoniam vulgari fama deceptus, vere ne ibi S. Benedicti Corpus esset addubitans, ipsum sibi Confessorem id affirmantem audire per noctem cubans, erat visus, rem omnibus audientibus contestatus, eam etiam Diplomate, quod adhuc legitur, voluit à Pontifice diuulgari. Hæc Sigonius. Iam redeamus ad Boscum. Quid si nullus, præter Leonem Ostiensem huius rei meminisset? Propterea falsa essent omnia? Cur ita? Certè visio, & miraculum istud scribendum potius fuit ab his, qui res gestas Sancti Benedicti tractant, quam ab his, qui Henrici Imperatoris. Adde quod argumentum ab auctoritate negatiuè, supra docuimus nullius esse roboris, & momenti. Nec enim historici vniuersa scribunt, sed vnus hoc, alius verò illud: & quod iste dignum putat relatu, ille inter cætera silentio supprimit: quæ si Boscus considerasset, non tam facilè, quæ de Henrico Imperatore diximus, penitus reiecesset.

Potuissem in fauorem Corporalis existentia

stentię S. Patris Benedicti apud Cassinum, plurium adhuc Summorum Pontificum, idem asserentium in Diplomatum, quę Petrus Diaconus in præfato Registro trãscripsit, referre testimonia: verum quia auctentica ipsa Diplomata non vidi (quamuis prædictum Registrum apud me magnę sit auctoritatis) nolui ea hic producere, ne ansam obtrectatoribus præberem, ista, sicut & cætera Casinensia scripta, calumniandi.

C A P. XXV.

ALtera visio, & miraculum hic consequenter subnectendum, est illa, quam Adam Religiosissimus Casinensis Monachus, Leoni Abbati Monasterij S. Pauli de Vrbe retulit, quam narrat Leo Ostiens. libr. 3. Chronici Cassinensis impressi cap. 48. & in manu scripto habetur cap. 47. fol. 98. In hunc qui sequitur, modum.

Leo Ost.

Quoniam autem de Corpore Sanctissimi Patris Benedicti paulo antè necessario fecimus

P 2 men-

mentionem, gratum hic commemorare videtur etiam illud, quod Adam religiosissimo viro Ecclesie sue custodi, idem Beatissimus Pater ostendere dignatus est. Hic itaq; Adam, cum quodam tempore Romam de more, ad emendandaque huius Ecclesie utilitatibus necessaria perrexisset, apud Monasterium Beati Pauli, cui Dominus Leo tunc Abbas preerat, sicuti et consueverat, hospitatus est. Cum autem die quadam iidem Reuerendissimi viri, Leo scilicet, atque Adam, spiritualia quedam ad inuicem verba consererent, cepit Abbas sciscitari, utrum vera, an falsa essent, que fama tunc per multorum ora voluebat; scilicet, quod corpus B. Benedicti hic nequaquam quiesceret, sed ultra montes furtim sublatum, delatumque fuisset: addensque, ut rei, inquit, fidem addant, qui ista disseminant, ideò, aiunt, nullum apud vos signum, nullum miraculum fieri, illuc verò, ubi illum delatum asserunt, innumera per dies singulos, eius meritis dicunt signa patrari. Ad hæc Adam vehementer suspirans, apprehensa manu eiusdem Abbatis, ad Altare illum B. Pauli Apostoli duxit, ibiq; solis astantibus, manum suam super altare idem

Visio Adamo Monacho facta.

Adam

Adam posuit, dicens. Per Corpus hoc, inquit, Doctoris Gentium Beatissimi Pauli, quod hic absque ulla hesitatione requiescere Christiana uniuersitas credit, quoniam hoc, quod tibi modò dicturus sum veracissimum, & sine omni mendacio est. Enimuerò, & ego aliquando de Corpore B. Benedicti multotiens talia audiens, non modò in hesitationem, sed etiam in desperationem, ac tristitiam inductus adeò fueram, ut iam ferè nullam circa ipsius altare deuotionem, nullam possem dignam gerere reuerentiam. Taliter me per aliquantum temporis fluctuante, & tristi, ac trepido animo incedente, cum die quadam post completorium deuotior solito apud eius sepulchrum fusa oratione cubitum me collocassem, idem Sanctissimus Pater mihi per uisionem apparere dignatus est dicens. Quere frater Adam demissus, ac tristis incedis? Et quare de me tam male sentire se duceris, quasi ego hic corporaliter minimè iaceam? Verùm quoniam seruitium, & deuotio tua valdè sunt placita coram me, amodò esto certissimus, me hic pariter cum Scholastica sorore mea quiescere, meque simul cum ipsa in die examinis ultimo, in hoc loco debere resurgere

gere: Vobiscum etiam tam die, quàm nocte, quoties deuotè psallitis, attentiusque oratis, ac decenter proceditis, me pariter esse. Vt autem te super his omnibus indubium reddam, cùm matutinali hora primus, ut es solitus, ingressus Ecclesiam fueris, si videris de sepulchro meo quasi virgulam fumi aromatis procedentem, altaque petentem, crede uniuersa, quæ dixi, esse verissima: & hoc dicto disparuit.

Euigilans itaq; protinus, mecumq; mysterium tantæ visionis pertractans, gaudio simul, lacrymisque profusus, cepi benedicere Dominũ, Patremque Beatissimum Benedictum. Mox que licet tremens, ac pavidus, Ecclesiam ingressus, conspexi, & vidi, & credidi, iuxta id, quod mihi indignissimo fuerat relatum.

Porrò quod dicunt, apud nos nullum ab eo miraculum ostendi, omninò scias esse falsissimum. Si enim cuncta possem tibi referre, vel quæ à Prioribus nostris percepi, vel certè quæ nostris temporibus ad eius tumulum signa patrata sũt, liquidò peruideres, hoc nonnisi aut de inuidia, aut potius de ignorantia dictum. Vnum tamen tibi de multis, non ab aliquo mihi relatũ,

Miraculũ.

sed oculis istis perspectum, pro omnibus, miraculum

culum referam. Dæmoniacus quidam, Andreas nomine de Barenfi Ciuitate die quodam ad Monasterium venit, atque ut est consuetudinis, à propinquis, qui eum adduxerant, antè altare eiusdem Patris locatus est. Cumq; fratribus in Choro psallentibus, ineptas quasdam, & horrendas nequam ille spiritus per os miseri illius vociferationes mitteret, in parte mihi stanti, atque oranti, subito Sanctissimus Pater Benedictus antè ipsum altare visus est, qui alapa non modica maxillam vexati illius percutiens, malignum ab eo spiritum protinùs expulit: et ita sanatus ille, cum affinibus Deo, & Patri Benedicto gratias agens, ad propria recessit. Hæc omnia prædictus Adam Leoni Abbati ante ipsum Corpus Beati Apostoli Pauli magna quodammodo necessitate confessus, humilitatis gratia cæteris adeò dùm vixit occuluit, ut nemo fratrum huius loci de his aliquid nosse potuerit, quousque idem Abbas Leo, quibusdam fratribus nostris. (de quibus supradictus Roffridus vnus fuit, à quo ego percepi) iam illo defuncto, retulerit. Sic Leo Ostiens. vbi suprà.

Venerandus, ac Religiosus Pater Iacobus

Pag. 369.

bus Breulius veteranus Monasterij Sancti Germani Pratenfis apud Parisios Cœnobita, in quadam epistola, directa fratri Ioanni à Bosco Celestino, data vndecimo die Augusti, millesimo sexcentesimo quarto (vt ipse Boscus asserit pag. 369.) Meminit huius historiæ, vt supra, relatæ, cui præfatus Boscus ad marginem hanc notam apponit. *Hæc historia ex suo fundamento vacillat; nam tunc temporis Monasterium S. Pauli, de quo in ea fit mentio, erat subiectum Abbati Cluniacensi.* His verbis putat Boscus, se fidem huius historiæ euacuassee: quasi, Monasterio S. Pauli, Abbati Cluniacensi subiecto existente, nequie-rit apud Cassinum visio, & miraculum istud accidere. Oro, ad veritatem, vel falsitatem huius visionis, quid refert cuiusnam fuerit tunc S. Pauli Monasteriū? Vnde igitur vacillat hæc historia ex suo fundamento? Optassem scire à Bosco isto, quod nam intelligat esse fundamentum huius historiæ, ne lectorem cogeret diuinare. Crediderim ergò, ex eo, quod Monasterium S. Pauli erat tunc Congregationis Clu-

Cluniacensis, Boscum inferre voluisse, Adam Monachum Cassinensem, non potuisse apud Monasterium S. Pauli hospitari, nec per consequens, quæ hic asseruntur, Abbati Leoni narrare. Si Monachi Cluniacenses adeò fuissent omnis charitatis, & hospitalitatis expertes, ut neminem apud se, præter suos Monachos, hospitari permisissent, optima fuisset consequentia. Sed absit hæc calumnia à religiosissimis viris, & videat Boscus qualiter ista effutiuerit, eo vel maximè quod inter Cassinenses, & Cluniacenses erat tunc temporis maxima unio, & amicitia in Christo, ut patet ex his, quæ refert Leo Ostie. Leo Ostie lib. 2. cap. 54. de aduentu S. Odilonis Abbatis Cluniacensis ad Cassinense Monasterium, & libr. 3. cap. 50. de aduentu S. Hugonis Abbatis itidem Cluniacensis ad prædictum Cassinense Cœnobium.

C A P. XXVI.

Post Pontifices, ordine congruo accedere poterit ad suum de hac re dicendum testimoniũ Oderisius Car-

Q dina-

dinalis, & Abbas Cassinēsis: quem quidem (tamquam in hac parte suspectum) minime produxissem: nisi pars aduersa eum prius suo calculo approbasset, atque omni exceptione maiorem acclamasset, dum illum quater Sanctum vocat, atque hoc ipsum testimonium tamquam Divinum, & sacrosanctum, apud Floriacum inter Euāgelia asseruari dixisset, Admitto ergo illius testimonium, veneror, deosculor, & ambabus, vt aiunt manibus amplector: promittens gratum, firmum, ac ratum habere, quidquid circa hanc, de qua agimus, veritatem, fuerit testificatus. Describam ergo hic huius tanti viri testimonium ex epistola quadam suo, & Cassinensium Monachorum nomine ad Abbatem, & Monachos Floriacenses scriptam, vt eam refert Ioannes à Bosco in rescriptorum authenticorum inuentario, pag. 255. Tenor verò eius talis est.

Epistola
Oderisij.

Pag. 255.

1. Ille fuit
S. Oderi. I.
qui viue-
bat 1104.
& est San-
ctus: fuit-
que Cassi-

*Oderisius, I. Dei gratia, Cardinalis, &
Abbas, cum omnibus fratribus Cassinensis
Congregationis, Sancto, & venerabili Abba-
ti Guillelmo omnique ordini, vel Congrega-
tioni*

tioni Floriacensis cœnobij, Beatam vitam, & Hierusalem cœlestem.

Venient, ait Saluator, ab Oriente, & Occidente, & recumbent cum Abraham, & Isaac, & Iacob in regno cœlorum. Necessè itaque, & dignum est, ut qui ad illam pervenire societatem æternæ plenam charitatis, & insatiabilis dulcedinis enituntur, in præsentis vitæ transitu, mutue dilectionis colligati vinculo teneantur. Si enim ex temporali cobabitatione magna quædam, & sincera coalescit affectio, quanto magis, qui in æternum cobe-
redes, & conciues futuri sunt, eorum debet adhuc mortalium mentibus abundare dilectio? Denique cum sancta, & uniuersalis Ecclesia pro sola spe suæ fidei, tanta necessitate ad fraternam exercendam charitatem constringitur: necesse est, ut quorum non solum fides, sed & ordo, vitæq, professio una est, Monachorum charitas præcellere videatur. Quanto enim viciniore esse Diuinitati ordinis sublimitate cernuntur, tantò magis etiam in se debent præferre puritatis, benignitatis, & simplicitatis exemplum. Quapropter Nos ex magna deuotione, & sincera charitate decreuimus fami-

finēsis Abbas. 38. qui cum Sanctus esset, noluit Leonis more, confingere rescripta Papalia. Matth. 8.

Q 2 lia-

2. Vnio in
ter Cassin.
& Floria-
censes.

3. Reli-
quæ S. Be-
nedicti.

4. Sæpè tã-
tum mira-
sunt plura
quæ puta-
mus falsi
miracula.

5. Reuelati-
onibus fal-
sis plerum-
que delu-
dimur: Ec-
clesiæ Ro-
manæ ve-
rò autho-
ritas, vix,
aut nunq;
decipi nos
finit.

6. Vide
quomodo
sub dubie-
tate, &
quasi fatē-
do, vir iste
sapiens, &
Sanctulo-
quitur.

liariter scribere Sanctitati vestre, 2. ut ve-
strum, & nostrum quasi unum sit Monaste-
rium; & quodam spirituali, atque inuiolabi-
li amore in perpetuum fœderemur. Siquidem
certa etiam, & digna ratio est, ut nostræ, &
vestre fraternitatis conuentus, alterutrum se
se præ cæteris diligant: qui pari gaudio habere
se 3. incomparabilem Thesaurum reliquiarũ
Patris Benedicti exultant. Licet à nobis ha-
beri multis 4. miraculis, & prodigijs, 5. ac
reuelationibus, & quorundam etiam nostrum
oculis, sit veritas comprobata. 6. Verùm siue
illud habere vos quælibet occasio fecerit: siue
quid illius gratulanter speratis: singularis utri-
que inuicem nobis, & præcipui debitores su-
mus amoris. Igitur nos sinceram vobis amici-
tiam, societatemque promittimus, ut & vos
etiam amici nostri, & socij existatis deuotissi-
mè, & humiliter flagitantes expetimus. Ita
ut si ab aliquo fratrum nostrorum ad vestrum,
aut vestrorum aliquando ad nostrum Mona-
sterium ventum iri euenerit, confidenter quasi
propriè suum adueniat: omnemque charitatē
illic, & solatium necessitatis inueniat, atque
honorificè, quamdiu voluerit, ibidem commo-
rari

rari habeatur licentia. Siquidem, & nomina omnium viventium nostrum ad presens vobis scripta per Vualterium vestrae Sanctae Congregationis venerabilem fratrem, direximus: atque vestra nobis inuicem dirigenda nomina, desiderabiliter expectamus: ut nostra inter vestra, & vestra inter nostra nomina conscribantur: quatenus & uiuentes, & defuncti, alternis interuentionibus, meritis, & orationibus protegatur. Haecenus Oderisij Epistola, postquam subdit statim Boscus. Originale istius societatis erat olim in altero textuum Euangelij de auratorum, in Thesauro Floriacensi.

C A P. XXVII.

PRO intelligentia eorum, quae Oderisius refert in hac epistola, quaedam praenotanda sunt, sine quorum notitia, & cognitione, non facile poterit lector iudicium de hoc irrefragabili teste proferre. Primum est qualitas, & conditio personae testificantis, quae ad probandum, vel improbandum illius testimonium multum refert.

Oderisius
Abb. Cass.

Oderisius iste noster fuit Oderisij Mar-
forum Comitis filius, Sanctæ Romanæ Ec-
clesiæ Cardinalis à Nicolao Secūdo crea-
tus anno millesimo quinquagesimo nono:
postea verò electus Abbas Casinensis an-
no millesimo octogesimo septimo, cui Cę-
nobio præfuit annis decem, & octo: & San-
ctis operibus plenus, obiit Cassini quarto
nonas Decembris, anno millesimo cente-
simo quinto. Notandum prætereà, Ode-
risium hunc fuisse immediatum successo-
rem in Abbacia Casinensi illius laudatif-
simi Abbatis Desiderij, cuius tempore in-
uenta fuere Cassini Corpora Sanctissimi
Patris Benedicti, Virginisque, ac sororis
eius Scholasticæ, & Ecclesia Casinensis
consecrata ab Alexandro Secundo Papa:
quibus omnibus interfuit Oderisius, qui
apud Cassinum tunc temporis residebat.
Notandum denique, quod quando Vrba-
nus Secundus Cassinum venit, & à B. Be-
nedito sibi per visum apparente, mirabi-
liter fuit sanitati restitutus, necnon de ip-
sius B. Patris, sororisque eius Scholasticæ
corporali ibidem existentia certior reddi-
tus

tus (vt supra in Urbani testimonio diximus) Oderisius iste erat Abbas Cassinensis, vt ex temporum ratione patet. Etenim oraculum, factum Urbano fuit de mense Martio, anno millesimo nonagesimo secundo, siue, vt quidam volunt, nonagesimo primo: Oderisius verò fuit Cassinensis Abbas ab anno millesimo octogesimo septimo, vsque ad annum millesimum centesimum quintum.

Ex his primo elicitor, Oderisij personæ qualitas, & conditio: fuit namque genere nobilis, professione Monachus, dignitate Cardinalis, & Abbas Cassinensis, sapientia præclarus, ac vitæ sanctitate conspicuus: vndè à testimonio dicendo nullo modo est repellendus, maximè cum pars aduersa eum optimum testem iudicauerit, & meritò. Elicitor secundo, quæ potuerint esse miracula illa, & reuelationes, de quibus Oderisius loquitur in hac epistola: fuerunt namque reuelationes, & miracula facta in personas Urbani Secundi Papæ, & Henrici Secundi Imperatoris: necnon, & illa, quæ Adam religiosissimus Monachus

oup

chus

chus, grauiſſima atteſtatione præmiſſa, re-
tulit Leoni Abbati Monafterij S. Pauli de
Urbe, quorum omnium ſupra mentionem
fecimus: quæ quidem vniuerſa Oderiſij
ſeculo contigerunt. Elicitur tertio; Quan-
do Oderiſius prædictam epiſtolam Flo-
riaceniſibus ſcripſit, fuiſſe adhuc ſuperſti-
tes quofdam eorum, qui vnà ſecum inuen-
tioni prædictorum Sanctorum Corporū
interfuerunt, illaque videre meruerunt:
Vndè aſſeueranter dicit, existentiam Cor-
poris S. Patris Benedicti apud Caſſinum,
eſſe veritatem quorundam noſtrum ocu-
lis comprobata, hoc eſt, quofdam ex no-
bis Sacrum Patris Benedicti Corpus hic
intuitos fuiſſe, & ſic certum eſſe, illud à
nobis (ſcilicet Caſſinenſibus) haberi.

C A P. XXVIII.

EXaminemus modò, ac diligenter
inquiramus, in quorum fauorem
hic talis, ac tantus vir testimonium
dicat. Boſcus arbitratur in fauorē Floria-
cenſium, ego verò Caſſinenſium. Certè
quo

quo pluries lego, & perlego eius testimonium, eo minus inuenio, cur Boscus hunc testem in suum adduxerit patrocinium, atque ex parte sui stare crediderit. Quod enim illi fauere videtur, atque ideò ab ipso diuersa characterum forma scriptum, atque tertia nota marginali signatum est, illud vnum est, quod circa medium epistolæ his verbis ait. *Qui pari gaudio habere se incomparabilem thesaurum reliquiarum Patris Benedicti exultant.* Ita plenè: vtrique, Floriacenses .s. & Cassinenses Thesaurum illum se habere exultant, vtrique credunt, vtrique asserunt, vtrique quibus possunt auctoritatibus, atque rationibus, alijsque medijs, apud se esse D. Benedicti reliquias omnibus persuadere nituntur: sed numquid propter nostrum affirmare, vel negare ita erit in re? Nunquid propterea vtrorumq; vera erit assertio? Credunt Floriacenses, credunt Cassinenses: Asserunt Floriacenses asserunt Cassinensis, exultant Floriacenses, exultant Cassinenses: Ita est, sed illorum tantum vera est assertio, vera & exultatio, apud quos re vera almi Patris Bene-

R

ne-

dicti Corpus dignoscitur requiescere, alijs in nihilo lætantibus Dico ergò cum Oderisio, vtrosque exultare de tanti Patris reliquiarum thesauro: sed cum eodem pariter affirmo, Cassinenses, non Floriacenses, thesaurum hunc penes se habere; Vnde sequitur, exultationem Floriacensium vnam esse, & inanem, Casinensium verò veram, & solidã. Si Oderisius nil amplius dixisset, quàm vtrosque pari gaudio exultare de incomparabili thesauro Reliquiarum Patris Benedicti apud se habito, dubiũ dedisset testimonium, & quod in fauorem Floriacensium poterat detorqueri: Cùm verò statim subiunxit. *Licet à nobis (Cassinensibus) haberi multis miraculis, & prodigijs, ac reuelationibus, & quorundam nostrum oculis sit veritas comprobata:* nullum reliquit dubitandi locum, quin pro conperito habuerit, & indubitato, Corpus B. Benedicti apud Casinum quiescere. Quid enim amplius pro Cassinensibus dicere potuit, quàm multis miraculis, & prodigijs, ac reuelationibus, necnon & propria oculorum visione comprobata esse hanc veritatem de existentia Corporis Sancti Be-

nedicti apud Cassinum? Certè nec fortius, nec efficacius aliqua veritas apud homines probari potest, quàm miraculis, reuelationibus, proprioque intuitu, & inspectione. Funiculus iste triplex profecto est, nec facile rumpi potest. Siquidè Oderisius, quod vidit, quod audiuit, quod manus eius contracta uetunt de Beati Benedicti Corpore apud Cassinum existente, hoc simpliciter, & de plano testatus est in hac epistola, Floriacensibus scripta. Nec poterit unquam Boscus, quantumcumque conetur, funiculum istum suis marginalibus annotationibus rumpere. Ait namque in quarta nota. *Sæpe tantum mira sunt plura, quæ putamus falsò miracula.* In quinta verò: *Reuelationibus falsis plerumque deludimur. Ecclesie Romanæ verò auctoritas vix, aut nunquam decipi nos sinit.* Assignatur quidem à Doctoribus discrimen inter mira, & miracula: sed siue mira sint, siue miracula, quæ à Deo fiunt in confirmationem alicuius veritatis, certum est, non esse falsa, aut præstigiiosa, sed vera, cum Deus alicuius falsitatis auctor esse nõ possit, seu assertor.

Eccl. 4.

R 2 Quare

Quare glosa ista marginalis totū textum destruit. Oderisius enim miracula dicit, non mira: quem cum in prima nota ter Sanctum vocauerit, in sexta verò sapientem, & Sanctum, non loquitur consequenter, cum in tertia insinuare intendit, Oderisium falso putasse miracula, quæ mirantum fuerunt. Quod autem in quarta nota dicit, reuelationibus falsis plerumq; deludimur, verum profecto est, si de his loquamur hominibus, qui absque delectu, quascumque reuelationes admittunt: si verò de viris Sanctis, & sapientibus, qualem fuisse Oderisium asserit, & quales Urbanū Secundum, Henricum Secundum, & Adā Monachum fuisse constat, sit sermo, nec facile nec plerūq; permittit Deus, eos falsis deludi reuelationibus: sed eorum mentes illuminat, vt valeant discernere spiritus, an ex Deo sint. Adde quod Ecclesiæ Romanæ auctoritas, quæ nec vix, nec vnquam decipi nos finit, pro Cassinensibus stare videtur; quandoquidem tot Pontificum attestationibus, Corpus S. Patris Benedicti Cassini extare profitetur. Tu autē

amice

amice lector, hominis istius ingenium perpende. Quando Oderisius pro se facere videtur, sanctum illum, ac sapientem vocat: quando verò contrarium aliquid asserit, illuforem illum, siue illusum, ac falsa miracula, & reuelationes obtrudentem, dicere non veretur. Ita ne pro tuo arbitratu Sanctos instituis, & destituis? Bone Deus, cur non stas dictis? Cur modò ais, modò negas? Quod semel placuit, postea displicere non potest. Placuit Sancti Oderisij testimonium recipere, approbare, typis mandare, omnibus proponere: cur statim vis illud reuocare? Nunquid fons de eodem foramine manat dulcem, & amaram aquam? Quomodo ergò tu eodem instanti, ex eodem ore benedictionem, & maledictionem in Oderisium protulisti? Si non videbatur tibi verum hoc tanti viri testimonium, non debebas illud proferre, nec inter Floriacenses Euangelistas collocare. Tuo te gladio ingulasti, tu contra te sententiam dixisti, quando Oderisiũ in tuũ patrocinium adduxisti. Contigit tibi, quod Gargano illi, de quo in historia

Iacobi 3.
appa.

apparitionis S. Archangeli Michaelis fit mentio, qui cum sagittam in taurū quendam iaculatus esset, retorta sagitta in ipsū recidit sagittarium, eumq; graui ictu percussit. Sed dic mihi, obsecro, ad tertiam probationem ab Oderisio adductam, pro existentia corporis S. Benedicti apud Casinum, cur nec verbum vllum respondisti? Siquidem vir iste Sanctus, & sapiens, non solum multis miraculis, & reuelationibus hanc veritatem comprobata esse asserit, verum etiam quorundam nostrum visione, & aspectu. Quid ad hoc dicis? Taces, & tacendo consentis, & consentiendo affirmas. Miror, te non dixisse, & illum, & socios fuisse cæcos, vel aliquo spectro obiecto delusos, vt vel sic effugeres tanti viri testimonium contra te prolatum. Sicut enim dixisti pag. 365. ad marginem, os integrum fœmoris Sancti Patris Benedicti, quod Monachi Conuentus S. Benedicti Vallisoletani Congregationis Hispaniarum, se habere glorientur, non esse fœmur, sed brachium: ita poteras de Oderisio, & socijs dicere, illos non Corpus Sancti

Bosc. pag.
365.

Et Patris Benedicti, sed aliud quippiam vidisse. Ad illud, quod ad marginem eiusdem epistolæ num. 6. ais. *Vide quomodo sub dubietate, & quasi fatendo vir iste Sapiens, & Sanctus loquatur.* Respondeo, communem esse consuetudinem inter eos, qui amicè, & comiter de re aliqua altercantur, & disputant, cum vident aduersarios à causa cadere, verecundari, ac rubore suffundi, dulcibus eos, ac blandis verbis alloqui, erigere, & solari, ne penitus confundantur, & omninò absque ratione disputationem inijsse videantur: eisque aliquid indulgendo concedere, non quidem quod ita sit, sed quod ita ad conseruandam amicitiam, & bonum pacis conuenire videatur. Sic Oderisius postquam efficaciter probauit, Corpus Beati Benedicti esse Cassini, videns Floriacenses debere inde turbari, atque confundi, qua erat sapientia præditus, & charitate in eos propensus, ne penitus pudore, aut dolore obruerentur, illos erigit, ac solatur, dicens. *Verum siue illud habere vos quælibet occasio fecerit, siue quid illius gratulanter speratis, singularis utrique*

in-

inuicem nobis, & præcipui debitores sumus
 amoris. Quibus verbis (si altius, & penitius
 considerentur) rursus negat Oderisius,
 Corpus S. Benedicti Floriaci existere. Si
 enim apud Floriacum extabat, quid illius
 gratulâter expectare poterât, qui totû ha-
 bebant? His ergò verbis denuò confirmat,
 Cassini esse, vnde Floriacenses aliquid il-
 lius gratulanter expectare possent.

C A P. XXXI.

Sed dicit Boscus: saltem hinc proba-
 tur, rescripta Apostolica, quæ in
 suum fauorem proferunt Cassinates,
 conficta esse: quandoquidem Oderisius
 eis non est vsus ad probandam existentiam
 Corporis S. Benedicti apud Cassinum. Si
 enim ad manum tunc illa habuisset, cum
 esset longè expeditior via, nullo modo illa
 tacuisset. Respondeo. Consequentiam istâ
 non valere. Non produxit Pontificalia Di-
 plomata, ergò nō extabât. Nec enim ideò
 illa non protulit, quia ad manus non ha-
 buit, sed quia rationabiliter ab illis produ-
 cendis

cendis voluit abstinere. Primo, quia miraculis, reuelationibus, ac propria inspectione, abundè probabat veritatem intentam: qui autem miraculis, reuelationibus, & oculatis testibus non credit, nec Bullis, aut Diplomatum vllis credet. Secundo, quia apud Christianos, maximè religiosos, imò & apud quoscumq; ethnicos maioris pōderis, & momenti sunt, vel esse debent opera, quam verba: vndè Christus doctrinam suam operibus mirabilibus cōfirmabat, dicens apud Ioan. Si mihi non creditis, operibus credite: Opera enim quę ego facio testimonium perhibent de me. Ioan. 10.

Denique quia Floriacensibus scribebat, contrà quos directè militabat Urbani Secundi, falsam translationem celebrare prohibentis, nuper fulminata sententia: ideò vir pijsimus noluit huiusmodi litterarum Apostolicarum refractione, eorum recentia exasperare vulnera, nec ipsorum animos exulcerare, ne videretur dare afflictionem afflictis, & super dolorem vulnerum eorum aliquid addere. Vfus est itaq; compendio Oderisius noster, & tacitis his, quę

-vngA

S

dolo-

dolorem poterant ingerere, vel renouare, tribus medijs minus suspectis, simul autem efficacissimis, & quæ nisi à proteruis, & peruicacibus, inficiari non possent, veritatem, quam intendebat, astruxit. Maneat igitur stabilis, & firma conclusio. Iuxtà sententiam Oderisij (quem Floriacenses, quasi Euangelistam habent) cogimur verè, & ingenuè credere, Corpus S. Benedicti apud Cassinum Italiæ quiescere.

C A P. XXX.

Hic testium Ecclesiasticorum multiplici, ac irrefragabili testimonio, cōcinit, & astipulatur multitudo Laicorum, Imperatorum, Regum, Principum, & aliorum Illustrium virorū: vt quasi duobus brachijs hæc veritas hinc indè complexa, ac gemino gladio, Spirituali, videlicet, & corporali defensa, nullum timeat inuasorem, nullum vereatur amplius impugnatorem.

Carolus
Magnus.

Carolus Magnus Francorum, & Longobardorum Rex, ac Imperator semper
Augu-

Augustus, hanc veritatem asserit in duobus priuilegijs, Monasterio Casinensi concessis: Alterum datum Capuæ octauo Calendas Maias, Indictione vndecima, anno decimo, & quarto decimo Regni sui. Alterum datum Papie decimo octauo Calendas Maias, anno trigesimo Regni sui.

Patrem suum Carolum sequutus est Ludouicus Primus Imperator, in quodam priuilegio dato Aquisgrani, quinto decimo Calendas Aprilis, anno vigesimo quarto Imperij sui, Indictione quarta.

Hi duo Imperatores Gallix Reges fuerunt, & nihilominus, Corpus B. Patris Benedicti, non Floriacensibus Gallis, sed Casinensibus Italis asseruerunt. Cùm tamen regnauerint eodẽ ferè sæculo, quo hæc trãslatio facta asseritur. Germani etiam Imperatores huic asseritioni subscribunt. Otho Magnus huius nominis primus, in quodam priuilegio, Monasterio Casinensi concesso tempore Aligerni Abbatis, sub Datum duodecimo Calendas Martij. Anno Dominicæ Incarnationis non gentesimo sexagesimo quarto, Indictione septima, anno

Ludou. I.

Otho Magnus.

Otho II.

Imperij Magni Othonis Imperatoris Augusti tertio. Actum in Villa Paterno in Comitatu Pennensi. Cui subscribit Otho

Otho III.

Secundus, in Priuilegio eidem Monasterio concesso, octauo Idus Augusti, anno Dominicæ Incarnationis nongentesimo primo, Indictione nona. Similiter Otho

J. uobis J.

Tertius in priuilegio dato Romæ, octauo Calendas Iunij, anno Dominicæ Incarnationis nongentesimo, nonagesimo octauo Indictione vndecima, anno tertij Othonis regnantis decimo quinto, Imperij secundo.

Henr. II.

Adde his Sanctum Henricum Secundum in priuilegio superius scripto, atque ab Urbano quinto, vt vidimus, confirmato.

Conr. II.

Idem asserit Conradus Secundus in suo priuilegio, dato Beneuenti, nonis Iunij, anno Dominicæ Incarnationis millesimo trigesimo octauo, anno Domini Conradi regnantis, decimo quarto, Imperantis decimo tertio, Indictione sexta. Hos omnes sequutus est Lotharius tertius Imperator, in quodam priuilegio, eidem Monasterio concesso, sub Datum apud Aquinum, anno Dominicæ Incarnationis millesimo centesimo

Lotharius Tertius.

tesimo

tesimo trigesimo septimo, Indictione prima, anno Regni Domini Lotharij decimo tertio, Imperij verò sexto.

Oblitus penè fueram Desiderij Longobardorum Regis, qui antè hos omnes Imperatores priuilegiū Monasterio Casinensi concessit, in quo hanc eandem veritatem affirmat: vndè & primo loco, ratione temporis habita, erat collocandus: verum cum Rex tantū fuerit, optimè antè omnes Reges post Imperatores ponitur: Is ergò in prædicto priuilegio sic habet.

Desiderius
Rex Longobardorum.

Desiderius eterni Regis suffragante potentia, Longobardorum Rex. Regni nostri statum, & vite augmentum ad hoc proficere credimus, si Ecclesiarum Dei curam gerentes, continuis eas, suosque seruitores ditemus beneficijs, atq; muneribus. Quo circa nostrorum fidelium sagacitas nouerit, qualiter ad petitionem, nos religioso viro Theodemari Abbati, & Monasterio Sancti Confessoris Christi Benedicti, quod est constructum in loco, qui dicitur Casinum Castrum, ubi sanctissimū Corpus eius humatum est, tale beneficium circa Monasterium ipsum visi fuimus concessisse,

vnde

unde Monachi Deo seruietes, & pro nobis, & cuncto Populo Christiano exorantes, uiuere valeant. &c. In fine uerò ita concludit. Ut autem hæc nostra Regalis præceptio per futura tempora firmiorem obtineat vigorem, annulo nostro subtus insigniri præcipimus. Paulus Diaconus, & Notarius ex iussione Domini nostri Desiderij Serenissimi Regis, scripsi. Actum Ciuitate Papia, Data uero anno Regni eiusdem gloriosissimi Regis, quinto, mense Decembrio, per Indictionem duodecimam. Desiderius, gratia Dei, Longobardorum Rex.

Post hunc Longobardorum Regem, iure ponendi erant Principes Beneuentani, & Capuani, quippe qui Longobardi fuerint, & ipsi. Nec non Principes, ac Duces Northmannorum, alijque Comites, & Barones, qui in suis priuilegijs, & oblationibus, Monasterio Cassinensi factis, asserunt, se illa bona offerre Sancto Patri Benedicto, cuius Corpus uenerandum inibi humatum est, & requiescit. Verum quia sunt ferè innumeri, eos consultò prætermitto, ne tanta multitudine testium absq; necessitate producta, lectori fastidiũ ingerere uidear.

Re-

Reges etiam Neapolitani eidem veritati subscribunt. Sic Ladislaus Rex in privilegio, dato Sulmonæ, anno Domini millesimo trecentesimo nonagesimo quinto, die decimo mensis Iulij, tertiæ Indictionis, Regnorum eius anno nono. Similiter Ferdinandus Rex Catholicus, & Carolus eius ex filia nepos, qui postea fuit Imperator huius nominis quintus: quorum litteras placuit hic legendas proponere. Tum quia spero, id gratum fore non solum Hispanis, verum etiam cuiq; beneuolo lectori; Tum verò vt omnibus euidenter pateat, & constet, veritatem hanc de reali existentia Corporis S. Patris Benedicti in Ecclesia Cassinensi, non solum apud Italos, Gallos, ac Germanos fuisse notam, atque testatã, verum etiam apud remotiores Hispanos creditam, & receptam: regesque Hispaniæ peculiarem erga diuum Benedictum habuisse deuotionem, ac Monasterio Cassinensi valde fuisse affectos atque beneuolos. Tenor itaque litterarum Ferdinandi Regis Catholici talis est.

Ladislaus
Rex.BIBLIOTHECA
MUSEI
CASSINENSISFerdinan-
nus Rex.

CAP.

CAP. XXXI.

Erat tunc
Papa Leo
X.

Sanctissimo, ac Beatissimo Domino, Domino nostro moderno Pontifici obedientiam, manuūq; ac pedum oscula beatorum: Cæsareæque Serenissimæ Maiestati, Serenissimis, & Illustrissimis quibusvis Regibus, & Reginis, & signanter Serenissimis Reginis Neapolis matri, & filiæ, sorori, & Nepti, & tamquam filijs nostris charissimis, Regumq; primogenitis fratribus nostris: totiq; collegio Reuerendiss. Dominorum Cardinalium, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisque Prelatis S. Romanæ Ecclesiæ: Ferdinandus, Dei gratia, Rex Aragonum, Siciliæ citrà, & ultrà farum, Hierusalem, Nauarræ, Valentia, Maioricarum, Sardinia, et Corsicæ Comes Barchinone, Dux Athensarum, & Neopatriæ, Comes Rossilionis, & Ceritania, Marchio Oristanni, & Gotiani, salutem, & prosperos ad vota successus: Illustribus quoque spectabilibus, magnificis, nobiles, & egregijs viris quibuscumque Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Communitatibus,

ter-

terrarumque Dominis, & Dominabus, tam
terrarum nostrarum, quam exterarum: &
cæteris uniuersis, & singulis officialibus, &
subditis nostris: Reuerendo etiam Archiepi-
scopo Tarentino in Regno nostro Siciliae citrà
farum Cappellano Maiori, & qui in eodem
officio pro tempore fuerit: illustri, ac dilecto
denique nostro Don Raimundo de Cardona
Locumtenenti, & generali Capitaneo nostri
exercitus in Italia constituti, cæterisque Du-
cibus, Capitaneis: & Subcapitaneis, Magna-
tibus, & omnibus, ac singulis alijs officialibus
dicti nostri exercitus, quocumque nomine, &
officio nuncupatis, qui pro tempore fuerint:
necnon nostrum Loca tenentibus, & Regen-
tibus, Consiliarijs, & Iudicibus, ac omnibus
alijs officialibus, & subditis nostris in Regno
nostro Siciliae citrà farum, & ultra farum re-
sidentibus, tam præsentibus, quam futuris: no-
strisq; demum Oratoribus in Romana Curia,
& apud Cæsaream Maiestatem, omnibusque
alijs in locis constitutis, & constituendis: ac
etiam omnibus alijs quauis auctoritate, po-
testate, ac dignitate fungentibus, præsentibus,
& futuris, salutem, & dilectionem. Cùm

I

totus

totus quasi Mundus intestinis bellis, ac si eui-
 fceratus decideret, & decidat, superni tamen
 Regis clementia, nos in nostris Regnis præficiēs,
 & spetialem de hostibus nostris victoriam tri-
 buens, deuictis, calcatisque hostibus peculiari
 gaudio, prosperitateque eximia, Regna nostra
 ubique existentia exultant. Ergò quia miseri-
 cordem, omnipotentemque Deum nemo sine
 pœna contemnit, summopere circa sacrarum
 ædium ornatum, stabilimentumque nobis in-
 uigilandum est, ut ab ipso cœlestium recipiamus
 præmia gaudiorum; Quapropter omnium Chri-
 stianorum fidelium, præsentium scilicet, & fu-
 turorum nouerit solers industria, qualiter nos
 besternis annis nostras interposuimus partes
 apud Sanctissimum Dominum nostrum tunc
 Iulium Papam: ut sacrum Monasterium
 Cassinense toto Mundo celeberrimum, Ca-
 put omnium Monasteriorum, initiumque to-
 tius Ordinis Sancti Benedicti, In Regno no-
 stro Siciliae citra farum positum, ubi Corpora
 ipsius Sanctissimi Benedicti, ac sororis eius S.
 Scholasticæ Virginis, in uno, eodemque sepul-
 chro condita, humataque sunt, & sine dubio
 requiescunt: ad pristinam redigeretur obseruã-
 tiam,

tiam, prout redactum fuit: nosque prætereà
decreuerimus ob deuotionem præcipuam, quam
habemus semper D. Benedicto, omnium Mo-
nachorum Patri, & institutori, & dicti Sa-
cri Monasterij fundatori, totique Congre-
gationi Monachorum ipsius, alias nominatæ
Sanctæ Iustine de Padua, nunc Cassinensis
dictæ: & pro peccatorum nostrorum remissio-
ne, continuis, opportunis, & debitis fauoribus
prosequi: & ut ruina ipsius Sacri Monaste-
rij, & aliarum Ecclesiarum, seu membrorum
ipsius restaurentur, pro ut melius fieri poterit:
ac etiam ut debitus Dei cultus in Ecclesijs, &
membris ad dictum Sacrum Monasterium
Cassinense spectantibus, per Monachos eius-
dem ordinis, & Congregationis, prout conue-
nit, exerceatur: ipsum propterea Sacrum Mo-
nasterium totamque Congregationem ipsius,
& omnia, & singula eius Monasteria, mem-
bra, loca, & bona quæcunque sub nostra pro-
tectione suscepimus, & suscipimus. Cupientes
igitur tam sanctam, piamque Religionem con-
seruare, protegere, & ab oppressionibus præ-
seruare, opportunisque fauoribus prosequi: vos
Patrem sanctissimum, cui proprium est Ec-
clesia

Eclesias, & religiones, religiososque tueri, & defendere, suppliciter ex animo deprecamur: Casareamque Maiestatem protectricem universalis Ecclesiae, Serenissimos quoque, & Illustrissimos Reges, Reginasque, & signanter Serenissimam Reginam Castelle filiam, & primogenitam nostram carissimam, postque felices, & longæuos dies nostros, Deo propitio, legitimam successorem in omnibus Regnis, & Dominijs nostris, Reginas quoque Neapolis, Matrem, & filiam, sororem, & neptem nostras, & tanquam filias, Regumque primogenitos, intentum nostrum aperientes, enixè rogamus: Reuerendissimosque Dominos Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, cæterosque Prælatos S. R. E. Dominos, Dominasque, & Dominorum amicos, & beneuolos nostros affectuosè rogamus: vosque Reuerendum Archiepiscopum Tarentinum in nostro Regno Siciliae citrà farum Cappellanum nostrum maiorem, & qui in dicto officio Cappellanie pro tempore fuerit, requirimus, & hortamur: officialibus verò, & subditis nostris omnibus presentibus, & futuris, & præsertim iam dicto Illustri Don Raimundo de Cardona Locum-

cum-

cum tenenti nostro, nostrique exercitus in Italia constituti generali Capitaneo, ceterisque Ducibus, Capitaneis, & subcapitaneis, magnatibus, aliisque officialibus dicti nostri exercitus, quocunque nomine, & officio nuncupatis, & qui pro tempore fuerint: necnon nostris Viceregibus, & Locatenentibus, & Regentibus, Consiliarijs, Iudicibus, & omnibus officialibus, & subditis nostris in nostro Regno Siciliae citrà, & ultrà farum, & ubique Regnorum, & Dominorum nostrorum residentibus, tam presentibus, quam futuris: nostrisque demum Oratoribus in Romana Curia, et apud Cesaream Maiestatem, omnibusq; alijs in locis constitutis, & constituendis, aliisque omnibus, quavis auctoritate, potestate, & dignitate fungentibus, presentibus, & futuris, dicimus, et districtius precipiendo mandamus, pena unciarum auri mille adiecta: quatenus dictum Sacrum Monasterium Casinense, & omnes Ecclesias, & membra illius, devotosq; Religiosos, Monachosque omnes Congregationis prædictæ ordinis, S. Benedicti, illorumq; omnia, & singula Monasteria, loca, & membra ubilibet constituta, in singularem, & specialem

signol

tialem

tialem protectionem, custodiam, & saluaguardiam suscipiatis, et suscipiant: eosque Religiosos, Monachos, commissos, oblatos, familiares, laboratores, famulosque, et eorum Monasteria, loca, et membra, Iura, Castra, Casalia, Molendina, possessionesque: animalia quoque, et quaecumque alia bona mobilia, et immobilia, undecunque et ubicumq; existentia, et consistentia, et quocumq; nomine nuncupata dictae Congregationis Cassinensis, alias S. Iustinae de Padua, opportunis fauoribus prosequendo, eos, et ea ab oppressionibus, & grauaminibus praeseruando, contra praedictorum inuasores, iniuriamue inferentes, opportunè procedatis: ut quietè, et sine aliquo impedimento, damno, iniuriaue, in eorum Monasterijs locis, et membris viuere, et cultui Diuino intendere possint, rem gratam nobis facturi.

Nos verò, Pater Beatissime, pro vestra sanctitate, proque Maiestate Caesarea Serenissima, et pro vobis dictis Regibus, Reginis, Regumque Primogenitis, vestrisque subditis.

Proque vobis Reuerendis. Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, et alijsque Praelatis S. R. E. omnibus, et alijs externis, similia, & longè

*longè maiora facere pollicemur . Officiales ve-
rò , & subditi nostri contrarium nullatenus
tentaturi ratione aliqua, siue causa, si rem gra-
tam nobis facere cupiunt, & si præter iræ, &
indignitationis nostræ incursum, pœnam præ-
appositam cupiunt evitare . Datum in Villa
de Aranda de Duero, die vigesima prima mē-
sis Augusti, tertiæ indiçtionis, anno à Nati-
uitate Domini millesimo quingentesimo deci-
mo quinto . Yo el Rey . Cum sigillo Regio-
pendenti .*

C A P . X X X I I .

Non sunt cursim, & sicco pede
transeunda, quæ in his Regijs lit-
teris Catholicus iste Rex narrat
de bellis illius temporis: valdè namq; con-
ducunt ad veritatem, de qua agimus, sta-
biliendam, & ad prædictarum litterarum
intelligentiam . Notum est apud eos, qui
Regum historias aliquatenus norunt: In-
ter præfatum Ferdinandum Regem Ca-
tholicum, ac Ludouicum duodecimum
Francorum Regem, pactum fuisse de di-
uiden-

Consalvus
Magnus.

uidendo inter se Neapolitano Regno: ita
vt terra Campaniæ, in qua est Neapolis,
Samnium, cum alijs quibusdam prouin-
cijs, Gallis: Calabria verò, & Apulia cum
quibusdam alijs, Hispanis cederet in do-
minium. Facta autem partitione, cum do-
minandi cupiditas vtrosque incessisset, cæ-
perunt se inuicem prælijs laceffere, cona-
tique sunt è Regno se inuicem expellere.
Erat tunc Dux super vniuersas Ferdinan-
di Regis copias Consalvus Fernandez
de Cordoua, qui propter res in bello præ-
clarè gestas, magni Ducis, siue Capitanei
cognomen adeptus est. Hic ergò cum Ba-
rulo Ciriniolam Apuliæ Oppidum, ad pu-
gnandum aduersus Gallos venisset: vidēs,
valde dubium esse prælium, ancipitemque
victoriam: dum milites ad futurum certa-
men se se hinc inde parant, Consalvus ad
Deum, in cuius manu sunt omnes bello-
rum euentus, recurrit: preces humiliter, ac
deuote fundit, atque interuentu B. Patris
Benedicti, cuius patrocinijs vti solebat, di-
uinam opem, & auxilium implorat, seque
& exercitum Domino commendat, nec
de-

defuit votis Diuina clementia . Eadem si-
quidem nocte quiescenti Confaluo, reue-
rendi vultus senex, Monastico, nigroque
indutus habitu apparuit, seque fratrem
Benedictum, cui se, & exercitum com-
mēdauerat, cuiusq; intercessione Dei au-
xilium implorauerat, esse dixit: Certam-
que victoriam repromittens, iussit, vt Cas-
sinense Monasterium vbi cum sorore
sua Scholastica quiescebat, suæ Congre-
gationis Monachis reformandum, regen-
dumque concedi, ac tradi omnino cura-
ret, atq; satageret: quibus dictis disparuit.
Sequenti die vtrinque pugnatum est: Et
quamuis incendium, quod initio pugnae
Hispanorum commeatus, atque praefidia
inuasit, eos valdè terruerit, Gallos verò
ferè securos de victoria obtinenda reddide-
rit: Confaluus tamen cum suis, iuxta Bea-
ti Patris promissum, victoria potitus est.
Contigit autem hæc victoria circa finem
mensis Aprilis, anno Domini millesimo
quingentesimo tertio. Sic itaque Ferdi-
nandus Rex, Sanctissimi Patris Benedicti
interuentu, & meritis, necnon Confalui

V

Magni

Sabellicus

Magni Ducis prudentia, & sollicitudine, Neapolitano Regno potitus est. Meminit huius rei Marcus Antonius Sabellicus illius temporis scriptor. libr. 10. exemplorum cap. 6. §. ultimo. Cui titulus est, De Consaluo Magno Agidiario, ita scribens. *Magnam eam animi solertiam fuisse necesse est, qua vsus Consalvus Agidiarius Barulana obsidione a Gallis pressus, non modo eos refudit, sed demum, & vicit. Includerant Galli Consaluum intra Barulum, qui ingentibus copijs assidebant: tenuit septem menses obsidio, cum Hispanus miles, occupatis omnibus locis, unde commeatus inuehi in oppidum possent, ne à muribus quidem, & herbarum omni genere abstineret: In hac temporum difficultate nihil non excogitatum ab illo est, quo militum animos placaret: nunc monendo, nunc hortando, sepe se se gregarijs inferendo, sepe spe venturi commeatus, & subsidij solando, adeò effecit, ut qui de eo necando cogitarant, mutata sententia, in fide manserint. Quo tempore constat, illum Diui Benedicti oraculo victoriam sperare monitum: ex quo mox ille victoria potitus, eius familie, Casinatem saltum, cum*

Nota Verb.

ing M

ve-

vetustissimo Cenobio, restituendum curauit.

Hæc Sabellicus,

Victis tandem, ac profligatis Gallis, totoque Regno Neapolitano expulsis, Confaluis Dux Neapolim rediens, vniuersis Regni nobilibus comitantibus, aurea veste indutus, Urbem triumphans ingressus est. Cumque post prandium, cum optimatibus, primoribusque viris, qui aderant, resedisset: coram omnibus retulit, qualiter ea nocte, quæ prælium Ciriniolæ cum Gallis commissum præcesserat, Beatus Benedictus sibi apparuisset, certamque victoriam promittens, vt Casinense Monasterium, vbi cum sorore sua Scholastica corporaliter requiescit, Monachis suis reformandum, & regendum tradi curaret, iniunxisset. Potitus ergo optata victoria, velle iussa Beati Benedicti adimplere. Cum autem variæ sint Monachorum S. Benedicti Congregationes, vt certus redderetur, cui nam restituendum, seu tradendum erat sacrum Casinense Monasterium, iussit vniuersos Abbates Benedictinæ familię, qui tunc Neapoli erant,

ad se venire . Affuit inter eos Vincentius de Neapoli, Cœnobij S. Seuerini Abbas : quem conspiciatus Consalvus, protinus dixit: Sub hac forma, & habitu mihi B. Benedictus apparuit: Interrogans autem de nomine Congregationis ipsius, deque Abbatia Casinensis possessore, ab eo rescivit, Congregationem S. Iustinæ de Padua appellari; Ioannem autem de Medicis S. R. E. Cardinalem Abbatiam Casinensem tunc in commendam obtinere. Quibus probè cognitis: Ferdinando Regi Cōsalvus Dux quam primum litteras misit, in quibus prædicta omnia referens, obnixè deprecabatur, vt iussionem S. Patris Benedicti quantocius adimplere curaret. Pijssimus verò, ac religiosissimus Rex, cū esset in Diuum Benedictum, atque in eius ordinē deuotissimo studio propēsus, cupe- retque in omnibus Monasterijs ipsius regularem vigere obseruantiam, cæpissentq; iam eius ope, & fauore, plura Hispaniarū Cœnobia, obseruantiam regularem, seu reformationem recipere, & profiteri: receptis Consalvi litteris, statim egit cum
 bs s V
 præ-

præfato Ioanne Cardinali Casinensi Cõmendatario, vt Abbatia se abdicaret: atq; cum Romano Pontifice, tunc Iulio Secundo, vt Abbatiam, & Monasterium prædictum, Monachis Congregationis S. Iustinae reformandum, ac perpetuo regendum traderet: quod & obtinuit. Anno namque millesimo quingentesimo quarto, decimo septimo Calendas Decembris, Pontificatus eiusdem anno primo, expeditæ fuerunt litteræ vnionis, quarum vigore Monachi præfatæ Cõgregationis realẽ, & corporalẽ Cœnobij Casinensis possessionẽ inierunt, die Dominico, duodecimo Ianuarij, anno millesimo quingentesimo quinto. Hæc itaque omnia, breuiter insinuat Ferdinandus Rex Catholicus in præfatis suis litteris.

Consalus autem obtulit B. Benedicto vestem illam auream, quam induerat Neapolim ingrediens, ex qua confectum est preciosissimum pallium, siue pluuiiale, quod etiam nunc in Sacrario Casinensi perdurat: Obtulit prætereà pannũ quoddam sericum deauratum, valde longum, &

am-

amplum, vt ex eo vestes ad sacra mysteria peragenda conficerentur.

C A P. XXXIII.

Post Regis Ferdinandi testimonium, accedat Carolus Quintus Imperator toto orbe notissimus, & suum de hac re testimonium dicat. Is itaque vnà cum Ioanna Regina Matre, litteras dedit ad Leonem Papam decimum, & ad omnes in vniuersum, tàm Ecclesiasticos, quàm laycos, tàm sibi subditos, quàm non subditos: In quibus inter cætera, sic ait. *Cùm nobis tot Regna, & Dominia, nullis id nostris meritis exigentibus, à Deo optimo maximo sint commendata, sub cuius spetiali protectione custodiuntur, & conseruantur: totque bona de larga manu Summi Regis Regum susceperimus: quoad possumus laboramus, atque posthac semper nitentur, vt in aliquod gratitudinis signum, ædes sacras, ac viros religiosos eius seruitio vacantes, bonaque Ecclesiastica omni ope, auxilio, ac fauore prosequamur. Quapropter, cùm annis præteritis Catholicus*

Do-

*Dominus Rex Ferdinandus Pater, Auus,
& præcessor noster immediatus, gloriose me-
morie, Zelo Domus Dei, apud Sanctam Se-
dem Apostolicam suas interposuerit partes, ut
Sacrum Monasterium Cassinense, toto or-
be celeberrimum, omnium Monasteriorum ca-
put, initiumque totius ordinis S. Benedicti, in
Regno nostro Siciliae citra farum positum, ubi
Corpora ipsius Sancti Benedicti, ac Virginis
S. Scholasticæ eius sororis, uno, eodemque se-
pulchro sine dubio condita sunt, & humata,
atque in Domino requiescunt, ad pristinam
redigeretur obseruantiam, prout redactum
fuit, totumque ordinem sub eius Regia prote-
ctione suscepisset: nosque dicti Catholici Regis,
non solum Regnorum, sed etiam omnium vir-
tutum, & bonorum operum hæredes simus,
& esse volumus: utque gratitudinis prædictæ
aliquod signum ostendamus, presentes litteras
spontè, ac libentissimè iussimus expediri: per
quas omnium fidelium Christianorum, presen-
tium, & futurorum nouerit deuota respubli-
ca, quod nos ob deuotionem præcipuam, quam
habemus S. Benedicto, omnium Monacho-
rum Patri, institutori eiusdem Monasterij,*

&

& fundatori, totique Congregationi ipsius.
 Et reliqua, quæ in fauorem dicti Mona-
 sterij eiusque Congregationis in præfatis
 litteris continentur. Sub *Datum Brussellis*
decimaquinta mensis Ianuarij, quintæ Indi-
ctionis. Anno à Natiuitate Domini millesi-
mo quingentesimo decimo septimo. Ambe
 istæ litteræ auctenticæ seruantur in Archi-
 uo Casinensi, ex quarum authographo ego
 de verbo ad verbum eas fideliter trãscripsi.

Aduertat autem prudens lector, Re-
 ges istos, non absque solido fundamento,
 tam constanter asseruisse, Corpora S. Pa-
 tris Benedicti, sororisque eius Scholasticæ
 Virginis apud Casinum requiescere; con-
 stitit namque illis, tum grauisimo magni
 Ducis Consalui testimonio, id se ab ipso
 B. Benedicto per visum accepisse affirman-
 tis; tum ex Iulij Secundi Pontificis Sum-
 mi idem in suo Diplomate de Corpore B.
 Benedicti asserentis, testificatione: tum de-
 nique, quia paucis antè annis, Corpora
 Sanctissimi Patris Benedicti, ac Sanctæ
 Scholasticæ, sororis eius, à Ioanne ab Ara-
 gonia, S. R. E. Cardinali, Ferdinandi Re-
 gis

gis Neapolis filio, Sacriq; Cassinēsis Cœnobij Abbate Commendatario, Cassini reperta fuerant. Cuius inuentionis feriem cū quoddam publicum, & authenticum documentum fideliter referat, hic illud de verbo ad verbum transtulimus, vt sequitur.

C A P. XXXIV.

IN nomine Domini nostri Iesu Christi.
Amen. anno Natiuitatis eiusdem millesimo quadringentesimo octogesimo sexto, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri Domini Innocentij Diuina prouidentia, Papæ VIII. anno eius tertio, diē verò decima octaua mensis Nouembris, quintæ Indictionis: In Sacro Manasterio Cassinensi, presenti publico documento declaramus, notum facimus, & testando fate-
mur: qualiter dūm magnificus, & excellens Dominus Ioannes Antonius Carraffa, miles, filius Illustris, & Excellentis Domini Diomedis Carraffa, Comitum Magdaluni, & Viceregis Cassinensis, fuisset transmissus per Sa-
X
cram,

Instrumentū Inuentionis Corporum SS. Benedicti, & Scholastica.

cram, & Regiam Maiestatem Regis Ferdinandi de Aragonia, gubernator in Abbatia Cassinensi: & habuisset notitiam à nonnullis fidelibus, probis, & fide dignis personis, Deum timentibus, & maximè ab experientia, quæ rerum magistra nuncupatur, dùm gloriossima Corpora Beatissimi Patris Benedicti, & Scholasticæ eius sororis, ac Simplicij, & Constantini, & Caroli Manni, Regis, & Monachi Cassinensis, fuissent recondita subtus maiore Altari S. Benedicti, vera testante scriptura, modo infra scripto; videlicet. Quia locus, in quo posita sunt Sanctorum Corpora, est marmoreus, in dextera parte sepulchrorum longitudinis quatuor pedum, latitudinis penè duorum, in quo ossa Sanctissimi Patris Benedicti, & sororis eius posita sunt: in sinistro autem latere sepulchri, locus erat ingens positus, in quo caro eorum posita fuit: positi autem fuerant ita: Capita eorum, contrà Chorum, pedes contrà Altare sancti Ioannis Baptistæ habentes: iuxta pedes verò eorum inuenta fuerunt sepulchra, in quibus Carolus Mannus Rex, & Monachus, sanctus Constantinus, & Simplicius quiescebant. A dextro autem

autem Altaris latere Benedictus Pater Sanctissimus, & Scholastica soror inuenti fuerunt. Et quia varietas personarum erat, quod Corpus sancti Benedicti non fuisset in eodē loco: quondā Illustrissimus, & Reuerēdissimus Dominus, Dominus Ioannes de Aragonia Regius filius, ac S. R. E. miseratione Diuina, Tituli S. Adriani, Presbyter Cardinalis, cū Reuerendiss Ludouico de Borgis Aquilano Episcopo, eius Auditore, & cum quibusdam alijs, cupiens perquirere veritatem: tūm auiditate Corpora tantorum sanctorum inueniendi, tūm etiam pro decore Ecclesie, dictum Altare mutauit, die videlicet, decima octaua mensis Nouembris, anno Domini millesimo quadringentesimo octogesimo quarto: & ipsum Altare construi fecit subtus tribunam maiorem dictę Ecclesie ubi prius erat Altare S. Ioannis Baptiste. Et dū Magistri in arte periti amouissent dictum Altare magnum, & aliquantulum subtus cepissent effodere, & superiores lapides amouere, factus est terrę motus magnus, & tempesta magna orta fuit, cū ventis, & tonitruis, adeo, quod quasi non cognoscebatur, an esset

X 2 nox,

nox, vel dies: & territis magistris, qui ibi
 aderant, præ timore magno obstupuerunt, &
 relictis opere, & effossione, cessauit tempestas.
 Et accedentes iterum ad effodiendum dicta
 sanctissima Corpora, similiter orta fuit altera
 tempestas, & terrremotus, & relicto opere,
 cessauit tempestas. Et reuersi sunt tertio ad di-
 cta Corpora effodiendum, & tertio redijt tem-
 pestas. Mandato dicti Illustrissimi, & Re-
 uerendissimi Domini Cardinalis, magistris
 ipsis effodere propter hoc minimè cessantibus,
 dicta sanctissima Corpora sanctorum inuene-
 runt, eo quidem ordine, quo supra scriptum
 est. Et ipsis corporibus commotis, apertis se-
 pulchris, corpore Caroli Manni antedicti,
 & corporibus Constantini, & Simplicij, ip-
 sisque in sacristia cum alijs reliquis sanctis
 collocatis, ad corpora Beatissimi Patris Bene-
 dicti, & Scholasticæ redierunt: ex quorum
 carne super tabulam per fiream manna conti-
 nuè distillare viderunt, & miraculose in ipsa
 tabula conseruari, & ipsam non egredi, & ex
 hoc dicta corpora Sanctorum non amouerunt,
 & continuè à Monachis dicta corpora custo-
 dire fecerunt. Et stantibus bis, Nouitij om-
 nes

Nota hæc
 bene.

nes de mādato dicti Domini Cardinalis Com-
mendatarij Cassinensis, è monasterio ipso
foras pelluntur, & parentibus restituntur,
ac consanguineis: Et pauco tempore post, idem
Illustrissimus, & Reuerendissimus Dominus
Cardinalis de mandato regio accessit ad Vr-
bem Romam ad Summum Pontificem, ibiq;
per dies manens, quartanæ morbo egrotat,
& sicut Deo placuit, eodem morbo quartanæ
moritur. Mortuusq; cūm eo fuit dictus epi-
scopus Aquilanus, & quasi alij omnes de sua
familia, qui amotioni dictorum Sanctorum
corporum interfuerunt. Moxq; inter Sum-
mum Pontificem, & Dominū Regem guer-
re, & prælia magna insurrexerunt: & in to-
ta Abbatia Cassinensi angustia, & tribula-
tiones suprā modum, & in toto regno. Et
Barones, ac magnates regni, quasi omnes
rebelles facti Regi, vsq; ad secretarium Regis,
qui secretò unā cum dictis Baronibus coniu-
ram fecerunt contrā Regem, & quærebant op-
portunitatem, ut ipsum dolo caperent, & oc-
ciderent. Et durantibus guerris, & tribula-
tionibus prædictis, ordinatisq; castellano, &
custodibus in monasterio Cassinensi per di-
ctam

Etiam Sacram Regiam Maiestatem, ipsiq; ibidem permanentibus, Monachi Cassinenses cum Priore ex dicto Monasterio expelluntur, & ad Ciuitatem S. Germani propter guerrarum predictarum suspensionem, mittuntur: remanentibus tamen in dicto Monasterio Monachis tribus cum Sacristano, qui Diuino cultui inservirent, & Missam celebrarent. Et dimisso per eos Dormitorio, de mandato dicti Castellani, cum cubiculis eorum ad Sacristiam Cassinensem deuenerunt, ibidemq; continue durantibus guerris, & tribulationibus predictis, permanserunt. Et multe Prepositurae Monachorum, & beneficia etiam de Monachali mensa, per dictum Dominum Regem Laycis, & Secularibus personis conceduntur. Et durantibus predictis, Illustrissimus Franciscus de Aragonia, eiusdem Domini Regis filius, qui vernacula lingua ferebatur, eligendus in Commendatarium predictae Abbatiae Cassinensis, Neapoli infirmitate grauissima infirmatur, adeo quod ex eadem mortuus fuit. Et transmissis certis internuntijs dicto Domino Regi, notificando ei de predictis, & statu, ac dispositione Monachorum Cassinensium, median-

mediante dicto Ioanne Antonio Carrassa, regno adhuc non placato: Prior Cassinensis cum decem Monachis, ex ordinatione, & licentia dicti Domini Ioannis Antonij ad dictum Sacrum Monasterium, cum seruiantibus ad Missam reuertuntur, moxq; insperato Papa cum Rege placatur, multiq; Barones, qui fuerant primitus rebelles ad deuotionem, & obedientiam regiam reducuntur, & ab ipsis uenia, & indulgentia postulatur. Et durantibus certis alijs Baronibus in eadem pertinacia, & mala uoluntate, ipsisquè cum Rege non placatis, ex eorum ordinatione de Teucrorum aduentu in Regnum dubitabatur, & pro certo de ipsorum aduentu continuè uerebatur. De alijs aduersitatibus, & angustijs in toto Regno, & præsertim in dicta Abbatia contingentibus non est propter earum uarietatem, & diuersitatem possibile enarrare. His igitur attentis, & alijs mentem præfati Ioannis Antonij mouentibus, dubitanq; ipse, omnia præfata mala euenisse præfato dicto Domino Regi, eiusq; dilectissimis filijs, & in toto Regno tribulationes, afflictiones, & angustie propter amotionem dicti Altaris, & dictorum

Corpo-

Corporum discooperationem: timensq; peiora futura, nè omnipotens Deus fuisset tali causa iratus, & infestus contra dictum Dominum Regem, & regnicolas, cupiens Deo servire, & id se acturum, quod ei placeat, ne dicta Corpora remanerent discooperta, dictum altare maius de nouo reedificari, & construi fecit, & ad pristinum statum reduci: et Corpora Sanctorum Caroli Manni, Constantini, et Simplicij, quæ indè fuerant ablata, et in Sacristia recondita, in locum pristinum, et in primas eorum sepulturas, iuxta pedes Beatissimorum Patris Benedicti, et Scholasticae, in cassis plumbeis, proprijs nominibus desuper scriptis plumbeis litteris, collocari fecit, et subtùs idem altare recondi, eo quidem mense, die, et hora, quibus inde fuerant ablata, remota, et discooperta: Non appensato, et data opera, vel de industria, sed Diuina gratia cooperante: adeò quod omnes, qui ibi aderant, admirati sunt, quod ipso Domino Ioanne Antonio nesciente mensem, diem, nec horam predictos, putauerunt potiùs diuino mysterio, & voluntate id operatum fuisse, quàm humano. Mandauitq; idem Dominus Ioannes Antonius

Corporis
ninus

nus Priori, & Monachis Cassinensibus dicto die officium S. Benedicti cum Missa solemni in dicto Altari celebrari perpetuò in honorem omnipotentis Dei, eiusq; gloriosissime Matris Virginis Mariæ, & gloriosissimi Patris S. Benedicti, S. Scholasticæ, & aliorum Sanctorum. Sunt autem sub dicto altari multa alia Corpora Sanctorum, quæ hic non sunt ascripta. Visis autem Corporibus S. Benedicti, S. Scholasticæ, & aliorum Sanctorum prenominatorum, dictus Dominus Ioannes Antonius, dicta Sancta Corpora, ut supra, recondi, & supra sepulchrum Beatissimorum Benedicti, & Scholasticæ poni tabulam marmoream pro cooperimento sepulture: & supra dictam tabulam marmoream fieri solarium unum de mattonis terreis, & super mattonos aliam tabulam marmoream, marmoreis litteris ascriptam, & sculptam, versus dicta Corpora Sanctorum dictis litteris reuolutam, dicentem. Sub hac sepultura iacent Corpora Beatissimi Patris Benedicti, & Scholasticæ eius sororis, recondita ex ordinatione Ioannis Antonij Carraffe Militis, filij Comitis Magdaluni, Viceregis

ceregis Abbatia Cassinensis, ob suam spontaneam deuotionem.

Quibus omnibus sic peractis, & ut supra gestis, fuimus pro parte dictorum Prioris, & Conuentus maxima cum instantia requisiti, & interpellati, ut de predictis omnibus ad eternam rei memoriam conficere deberemus publicum documentum. Nos verò attendentes, quia nostrum officium publicum est, & nemini de Iure negari potest, de predictis hoc presens publicum confecimus documentum, & in Registro Cassinensi annotauimus omnia & singula, ut vidimus, & oculata fide inspeximus. Predicta autem omnia, & singula notata sunt manu mei Notarij Christophori Peroni, de S. Germano, Procuratoris dicti Sacri Monasterij Cassinensis: ut omnes firmiter credant, Corpora dictorum Sanctorum, ut supra scriptum est, sub dicto Altari verè collocata, & ibidem requiescere, modo, ordine, & forma predictis. In quorum omnium, & singulorum fidem, certitudinem, et cautelam dicti Monasterij, ac omnium, et singulorum, quorum, et cuius interest, aut in futurum poterit quomodolibet interesse, factum est

de

de predictis hoc presens publicum documentum, et instrumentum, scriptum, et subscriptum manu mei Notarij supradicti meoque solito, et consueto signo signatum, subscriptionibus, et Crucum signis infra scriptorum Iudicis, et testium proprijs manibus roboratum, et communitum. Acta sunt hæc sub anno Domini, Pontificatu, die, mense, Indictione, loco, modo, et forma predictis: presentibus ad predicta, Domino Ioanne Antonio Carrassa, Domino Mercurio Carrassa: Zenobio Sancti Germani, ad causas, et contractus Iudice, proiudice Ioannello Cece de S. Germano: Honorato Domini Pastoris de Colle S. Manni: Magistro Luca marmorario: Berardino Magistri Luca: Ioanne Michaelis de S. Helia: et magistro Petro de Fossato Lombardo, testibus ad præmissa spetialiter adhibitis, vocatis, et rogatis.

Ego Christophorus Peronus de S. Germano publicus ubilibet Abbatiali, et Imperiali auctoritate Notarius, præmissis omnibus, et singulis, unà cum prænominatis Iudice, et testibus interfui, eaq; omnia, ut audiui, et vidi, omnia, et singula fideliter annota-

I

2

vi, et

ui, & de notatis hoc præsens publicum instrumentum confeci, & in præsentis registro Casinensi manu propria scripsi, & publicavi, & in præsentem publicam formam redegei, meoq; solito, & consueto signo signavi, requisitus, & rogatus, in fidem, & testimonium præmissorum omnium. Appositum est consequenter Notarij signum.

Originale huius instrumenti extat Casini in Registro secūdo Bernardi Abbatis, fol. cētesimo septuagesimo primo à tergo.

Meminit huius inuentionis Volaterranus illorum temporum scriptor, lib. 20. Antropologia. pag. 623.

C A P. XXXV.

EN tibi candide lector testimonia, quæ pro existētia Corporum Sanctissimi Patris Benedicti, virginisq; ac sororis eius Scholasticę in Ecclesia Casinensi adducere placuit: quibus planè posthac cuilibet certò constare debet, ea, non Floriaci, sed Casini requiescere: sunt enim validissima, atq; veritatem hanc effica-

efficacissimè probantia . Et quidem apud Sanctam Sedem Apostolicam (cuius infallibile est iudicium) ad comprobandam aliquam veritatem , nil firmitus , aut fortius miraculis , reuelationibus , & oculorum inspectione iudicatur , & reputatur .

Vndè quando agit de referendo , siue annumerando inter Diuos , homine aliquo , his , & non alijs vtitur medijs . Quod si ista sufficiunt ad ascribendum aliquem Sanctorum cathalogo , cur non sufficient ad astruendam , & firmiter stabiliendam Corporalem S. Patris Benedicti existentiam in Casino Monte ? Tot Summi Pontifices id asserunt : tot Imperatores , & Reges affirmant : tot miraculis , & reuelationibus confirmatur : toties hæc sacra pignora visa sunt Casini , & adhuc dubitabimus ? Absit . Post fidei catholicæ veritates , nulla magis comprobata videtur , quàm hæc de existentia Corporis Sancti Patris Benedicti apud Casinum . Qui ergò eam non credit , nimum incredulus est . Sicut enim qui citò credit , leuis ; ita qui posita sufficienti causa , & ratione credendi , non credit ,

Eccl. 19.

Luc. 16.

dit, durus, & grauis corde censendus est. Si quis autem tot summorum Pontificum testimonia, tot Imperatorum, ac Regum assertiones, tot miracula, reuelationes, & oculorum inspectiones, falsa, & conficta esse arbitratur, caueat ne falsitatis spiritu seductus ipse fallatur. Si quis verò nouum miraculum ad credendum postulat, meminerit quid Abraham diuiti illi epuloni id ipsum petenti, responderit. Habent, inquit, Moysen, & Prophetas, audiant illos. Habemus nos auctentica Summorum Pontificum scripta, audiamus illa. Sed infelix ille diues, qui scripturis non credebatur, subiunxit. Non Pater Abraham: sed si quis ex mortuis ierit ad eos penitentiam agent. Ait autem illi: Si Moysen, & Prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent. Ita profecto est, qui scripturis non credit, etiam miracula, & reuelationes contemnet, calumniabiturque, sicut de scribis, & pharisæis Evangelica prodit historia. Scio, veritatē hanc, de numero illarum esse, quæ citra salutis æternæ iacturam in dubium reuocari possunt:

sunt : sed æquè scio ; quæ superius allata sunt testimonia, satis superque esse, ad veritatem hanc persuadendam , vt ita firmiter credatur , quemadmodum alia plurima, quæ cum humana fide tenentur , certa tamen , & indubitata esse creduntur . Si Summo Pontifici placuerit, facile hæc veritas ipsius calculo probari poterit: tum inspiciendo, & examinando, quæ adduximus pontificalia Diplomata: quæ cum vera esse compererit, verum etiam quod nos asserimus comprobabit : Tum præcipuè effodiendo Sanctissimi Patris Benedicti sepulchrum, quod est Cassini ; vbi cum sacras eius reliquias inuenerit, omnibus veritatem hanc proponere, suoque Diploma te confirmare , ac nequis amplius de hac veritate dubitet, præcipere poterit .

C A P. X X X V I.

Quoniam ad stabiliendam , & firmiter statuendam aliquam veritatem , non sufficit rationes , & argumenta in eius confirmationem adducere,

re,

re, sed oportet prætereà, si quæ ab aduer-
farijs opponuntur obiecta, diluere, atque
dissoluere, ne qui illa legunt, vel audiunt,
ignorantes vim, & robur illorum esse nul-
lum, illaqueentur, & decipiantur, verita-
teque relicta, ad fabulas conuertantur:
opportunè hoc loco ea, quæ Ioannes à
Bosco ad impugnandam veritatem de exi-
stentia Corporali S. Patris Benedicti apud
Casinum, absque vlllo ordine congerit, &
coaceruat, dissoluere, & confutare inten-
do; vt remotis, ac sublatis errorum te-
nebris, veritas ipsa, magis, magisque om-
nibus elucescat.

Compertum est, vnum, & idem corpus,
non posse absque ingenti miraculo, duo-
bus in locis consistere; vnde quicumque
probauerit, aliquod corpus esse in tali, vel
tali determinato loco, consequenter pro-
batum relinquit, non esse in alio. Ideò
Ioannes à Bosco quibusdam Diplomati-
bus, & rescriptis, tum Pontificum, tum
aliorum, probare conatur, Corpus B. Be-
nedicti Floriaci quiescere, vt inde certa
consequentia pateat non extare Casini.

Possem

Possem quidem vnico verbo vniuersis ab ipso adductis respondere, dicendo (quemadmodum ipse de Diplomatum Casinensibus dicit) omnia esse commentitia, falsa, atque fictitia. Sed absit a me tale responsum mordax, & temerariū: Scio namque quid de crimine falsi censeāt sacri Canonēs, quamque graue, & infame sit delictum. Ideò nec volo, nec debeo tale crimen alicui, etiam inferioris notæ homini, ne dum religiosis viris impingere: cum id absq; graui piaculo fieri nequeat, nisi causa cognita ab habente auctoritatem, qualem ego non habeo, sed Beatissimus Romanus Pontifex: qui si de controuersia ista iudicare voluerit, forsan decernet, Floriacensium Diplomata falsa esse, Casinensium autem vera. Reiecto igitur hoc dicendi modo, qui & Deum, & pias aures offendit, dicam simpliciter, quid de istis censeam papalibus rescriptis: non quidem asserendo, & affirmando, sed quæ mihi circa illa occurrunt dubia, proponendo: Lectori autem prudenti iudicium relinquendo. In primis ergò dico, quamuis verum

Z esset,

esset, Diplomata ista à summis Pontificibus emanasse, nil tamen inde aduersus Casinenses probaretur: quandoquidem non motu proprio, & ex certa Pontificis scientia, sed ad instantiam partis expedita esse non oscuntur. Inter hæc autem magnum discrimen versatur: Ea enim quæ Pontifex ex sua certa scientia dicit, & narrat, verba Pontificis sunt, & vt talia credenda, & amplectenda. Ea verò, quæ ex petitione, seu narratione aliorum litteris Apostolicis inseruntur sæpius falsa esse contingit: non enim Pontificis, sed petentis sunt verba. Exemplo quotidiano rem illustremus. Vacat quoddam beneficium curatum, valoris aureorum mille, de quo consistorialiter prouideri solet: Petrus, quò istud beneficium facilius impetrare valeat, Pontifici exponit, beneficium illud simplex esse, nec valorem aureorum centum excedere, nec esse consistoriale. Annuit Pontifex, & concedit beneficium Petro. Conficiuntur desuper Apostolicæ litteræ, in quibus beneficium illud tale esse asseritur, quale Petrus exposuit. Nonne assertio ista
falsa

falsa est? Ita planè: At non Papæ, sed Petri est: nec ex eo, quod in litteris Apostolicis continetur, aliquam sibi conciliat fidem, siue auctoritatem: Imo detecta falsitate narratiuæ, grauius inde meretur puniri Petrus, quia non quemlibet hominem, sed ipsum Papam visus est decipere. Similiter in nostro casu dicendum. Ea, quæ in assertis Diplomatum, Monasterio Floriacensi concessis, de Corpore B. Patris Benedicti Floriaci existente narrantur, non ex mente Pontificis, sed iuxta feriem, & tenorem libelli supplicis sanctitati suæ porrecti, narrari, & dici: at verò in Diplomatum Casinensi Monasterio concessis, Pontifices ex professo agunt de existentia S. Patris Benedicti apud Cassinum: vnde illarum assertio litterarum Pontificia censenda est, Floriacensium verò minimè. Præferendæ igitur sunt Casinenses Floriacensibus.

C A P. XXXVII.

SEd examinemus paulisper singula rescripta. Proponunt primo duo Diplomata

Boscus
Pag. 239.

Z z mata

mata Leonis Papæ Septimi. Prius datum quinto idus Ianuarij, Pontificatus ipsius anno tertio: Posterius datum Calendis Februarij, anno quarto: ambo Indictione vndecima. Quis non videt, falsam esse necessario alterius Indictionem? Non enim illis duobus annis eadem poterat currere Indictio. Respondebunt fortè, errorem hunc, vitio scriptoris, seu impressoris irrepsisse. Nescio an ita sit: sed esto. Cum videant in scriptis suis Indictionem erroneam, nec tamen velint, scripta illa Apostolica falsa censerì, cur si in Casinensiù Diplomatum, similis forsan error, eadem ratione obrepfit, vniuersa falsa esse proclamant? Cur statim Casinenses Monachos impostores, & litterarum Apostolicarum falsatores esse vociferantur? Hoc nõ est veritatem inquirere, sed odia ferere. Profecto cùm scriptum sit: quod tibi vis fieri, alteri fac: humanitatis vestre erat, in quo veniam vobis tribui vultis, cæteris indulgere: nè duo pōdera in sacco, contra Dei præceptum, habere videremini. Condonamus ergo vobis errorem istũ, pergamus

mus ad alterum; In secundo eiusdem Leonis rescripto, inducitur Pontifex ita dicēs. *Intimatum est nobis, in Monasterio admodū Reuerēdo vocabulo Floriaco nominato, quod est in honorem Dei Genitricis Mariae, & S. Petri constitutum: ubi requiescit egregius Pater, Dominus noster Beatissimus Benedictus, decus, videlicet, gemmaque Monachorum.* Ita ne loquuntur Pontifices? quando aliquem Sanctum, Dominum nostrum appellauerunt? Nullus Christianorum, ne dum Pontificum, alteri à Christo, epitheton Domini nostri tribuit: quia nullus, nisi ipse Dominus noster est. Et quidem Leo iste Monachus non fuerat, vt vel sic error iste valeat excusari: sed qui bullam scripsit, forte erat, & ita titulum illum incompetentē, & quem B. Benedictus non amat, nec quærit, illi attribuit: reuerentiam quidem erga Beatum Benedictum, se habere ostendens, sed non secundum scientiam: Scio Beatum Gregorium lib. 2. regis. post epist. 38. in priuilegio Monasterio S. Medardi concessio, eundem Sanctum, Dominum Medardum appellasse: at vero quēquam

quã pontificum, aliquem Sanctorum, dominum nostrum vocasse, nusquam hactenus reperire potui. Vnde ex hoc solo titulo perperam B. Benedicto tributo, argui potest falsitatis hæc bulla, non quidem meo, sed Summi Pontificis iudicio. Habetur enim in cap. Quam graui de crimine falsi, Quod litteræ illæ, in quibus Papa alicui titulum incõpetentẽ, & à stilo ordinario alienũ tribuit, falsẽ censeantur: putà si Episcopum filium, aut præbyterum fratrem vocet. Cùm ergo titulus Domini nostri, Beato Patri Benedicto hic tributus, sit incompetens, & à consuetudine Pontificum valdè alienus, profecto (iuxta præfati Canonis sententiam) falsa videtur iudicanda etiam ipsa bulla.

C A P. XXXVIII.

Secundo loco affert Boscus, litteras quasdam nomine Alexandri Secundi expeditas: antè quarum exordiũ, ista scribit. *Alexander Secundus Papa, bullam sequentem litteris ferè ignotis, ac quasi*

quasi Gothicis dedit. Ex quibus incipio prædictam bullam arguere imposturæ, quod videlicet Romani Pontifices in suis publicis scripturis, non fuerint vsi litteris incognitis, aut ferè Gothicis. Et dato, quod tempore Gothorum illis vsi fuissent: certè Alexandri huius tempore, qui post millesimum, & quinquagesimum annum à Domini Natiuitate sedit, non erant in vsu apud Romanos Pontifices. Vidi ego plura illorum temporum monumenta, tam Alexandri Secundi, quàm aliorum præcedentium, & subsequantium Pontificum, sed vniuersa latinis, non Gothicis, cognitis, non incognitis litteris exarata. Forsan illa præfatiuncula ostendere voluit Boscus suam summam sapientiam, quod litteras alijs incognitas, solus legere potuerit. Secundo arguo aduersus hoc Diploma, ex eo quod constituit Floriacense Cœnobiũ caput omnium Monasteriorum Galliæ, quod quidem priuilegium fuerat à Beato Gregorio Monasterio S. Medardi prius concessum: vt patet ex Registro epistolarum B. Gregogorij lib. 2. post epistolã 38.

nec

Greg. lib. 2
Regist.

Baro. tom.
11. pa. 99.

Bosc. p. 67.

nec credendum est, Alexandrum Secundum tali priuilegio derogare voluisse. Erant igitur in Gallia tunc temporis duo capita omnium Monasteriorum, quod absurdum omnino est, atque monstrosum. Adde quod Helgaldus Monachus Floriacensis in vita Roberti Regis loquens de Gauzolino Archiepiscopo Bituricensi, hæc ait. *In honoribus sæculi eum honorans* (Robertus scilicet Gauzlinum) *attribuit illi honores non minimos, Abbatiam Sancti Benedicti, quæ est Caput totius ordinis Monastici.* Loquitur autem de Abbatia Floriacensi, vt patet ex his, quæ paulo antè narrauerat, Gauzlinum videlicet Abbatem fuisse Floriacensem. Quod etiam asserit Aymoinus Monachus Floriacensis apud Boscum in proæmio libri de miraculis Sancti Benedicti, pag. 79. floruit autem Gauzlinus annos ferme quinquaginta, antequam præfens Alexandri Diploma expediretur. Non ergo huius bullæ vigore Monasterium Floriacense Caput omnium Monasteriorum Galliæ est constitutum, si Helgaldo credendum est. Si autem ve-

rum

rum dicendum est, nec prius, nec post hanc bullam fuit Monasterium Floriacense caput omnium Monasteriorum Galliae, quia nunquam id fuit, nec poterunt ostendere Floriacenses cum suo Bosco, unquam fuisse. Florebat certe tunc in Gallijs nobilissimum Cluniacense Cœnobium cum sua Congregatione, cuius nunquam fuit caput Floriacense Monasterium; Imò contra potius dici posset, quandoquidem Sanctus Odo Cluniacensis Abbas præfuit Monasterio Floriacensi, ut constat ex eius actis, quæ habentur apud Surium tom. 6. die 18. Nouemb. Cum itaque Floriacum nullo modo fuerit unquam omnium Galliae Monasteriorum caput, nec eius Abbas cæteris præfuerit Abbatibus, videtur dicendum, hunc esse titulum sine re, a Pontifice nunquam concessum, sed à Monachis confictum. Tertio argumentor ex sigillo huic bullæ appposito, in cuius circumferentia hæc legitur inscriptio. Deus noster refugium, & virtus. At verò in eiusdem Alexandri veris, & legitimis scriptis, circum sigillum ista leguntur: Exaltauit

A a

me

Baro. to. 11
pag. 328.

me Deus in virtute brachij sui : vt videre est apud Cardinalem Baronium tom. 11. Annalium ad annum Christi millesimum sexagesimum secundum. Aliena ergo hæc inscriptio videtur falsum reddere sigillum: quod si ita est, falsæ etiam erunt ipsæ Apostolicæ litteræ, vt habetur cap. licet. de crimine falsi, adiuncta glosa. Afferuntur prætereà litteræ istæ, datæ Lucæ anno Pōtificatus eius vndecimo, cum tamen anno illo (vt docet Cardinalis Baronius) non Lucæ, sed Romæ commoratus fuerit Alexander: verùm quia error fortè irrepsit in anno Pontificatus enumerando, eum errorem vobis indulgeo.

Ad rescripta Eugenij, & Alexandri tertij respondeo, nil efficere contra nos: siquidem opinatiuè tantùm, & iuxta aliorum sententiam afferunt, Corpus B. Patris Floriaci requiescere, dum ita dicunt. *Cuius Corpus gloriosum ibi requiescere creditur.* Urbanus etiam Quintus quando reliquias S. Benedicti à Floriacensibus sibi dari iussit, ita loquutus est: *Cuius Corpus in vestro Monasterio requiescere dicitur.*

Qui

Qui postea in Italiam veniens, præter innumera priuilegia, eaque illustrissima, quæ Casinensi Cœnobio, propter reuerentiam S. Patris Benedicti ibi quiescentis, contulit: bullam Zachariæ Papæ de existentia Corporis S. Benedicti apud Casinum, semel & iterum approbavit, & confirmavit. Urbanus ergo Quintus non à Floriacensibus, sed à Casinensibus stat, eisque patrocinator.

C A P. XXXVIII.

AD cætera testimonia dico: ea omnia esse Gallorum hominum, qui facile pro patria testimonium dixerunt, arbitrati, verum esse, quod à Floriacensibus de existentia Corporis S. Benedicti apud illos, ferebatur: vnde & plures illorum, non assertiue, sed relative loquuntur, dicentes: qui in Ecclesia Floriacensi requiescere dicitur. Deinde oppono plures paucioribus, & suspectis omni suspicionem carētes. Sūt enim omnes vestri testes Galli, At verò in fauorem Casinensium, non solum Itali, verum etiam Germani,

Baro. to. 8.
pag. 499.

& Hispani, imò & Galli ipsi, vno quasi agmine facto, conspirant. Mirum profecto est (quemadmodum Cardinalis Baroni-
 nius tom. 8, ad annum sexcentefimum sexagesimum quartum argumentatur) innotuisse Gallis, iisque magnoperè exultantibus, Corpus S. Benedicti Floriacum esse tranflatum: & tamen Francorum Principes, & alij innumeri, non Floriacum, sed Casinum, vndique confluisse post hæc: frequentesque suscepisse pietatis ergo peregrinationes. Et quamuis Boscus argumentum hoc floccipendat, ac leue, & nullius ponderis esse dicat, quapropter ad marginem ista adnotauit: hæc coniectura parum premit, infraque dissoluetur: tamen cū ad solutionem ventū est, adeò fortè, ac difficilè illud inuenit, vt dissoluere nullatenus quiuerit. Audias, oro, lector, optimè ipsius solutionem de verbo ad verbum huc transcriptam. *Quod verò peregrinationes frequentes Transalpinorum ad Casinum in testimonium adducat, hoc nihil efficit: alioquin, & frequentes totius orbis ad Bethleem Palestine concursus hodiernus, præsepe Domini-*

Bosc. pag.
371.

Bosc. pag.
389.

cum

cum ibi adesse conuinceret, quod tamen Romæ esse scitur. Sic Boscus. Egregium profecto responsum. Qui ad loca Sancta Palestinæ peregrinatur, sicut in sepulchro Hierosolymitano Corpus Christi quiescere non credunt, ita nec in Bethleem eiusdem præsepe esse affirmant. Transalpini verò, qui Cassinum deuotionis ergo confluunt, Corpus B. Benedicti ibidem requiescere, seque ad illud visitandum peregrinari, constanter asserunt. Manet ergo insolutum Cardinalis Baronij argumentum pro Cassinensibus factum, nec vnquam illud dissoluet Boscus.

Ad Historicos à Bosco adductos, nec vacat, nec libet, nec est necesse respondere: tum quia esset opus laboris immensi, vtilitatis verò minime: tum præcipuè, quia nullus eorum (imo ne omnes quidem simul) tantæ est authoritatis, vt vel vni ex supra a nobis adductis testibus, valeat, aut debeat aliquatenus coæquari, ne dum præferri. Ego certè tanquam verus Ecclesiæ filius, tot Pontificibus Summis subscribere, indubiamque fidem ipsorum scrip-

scriptis adhibere malo: quàm illis relictis, historicis istis mirè inter se pugnantibus, varijsque, ac multiplicibus de hac re opinionibus digladiantibus, auditum præstare, vel fidem. Cæterum ad ea, quæ de translatione Sancti Patris Benedicti narrant, in secundo huius operis libello quantum necesse fuerit (Deo dante) respōdebo.

C A P. XXXX.

SVnt præterea in præfato lib. Ioannis à Bosco, scholia, & glossemata, siue notamenta varia, atq; diuersa hinc inde sparsa, quibus, tanquam oblique, & ex insidijs, impetit, lacerat, sugillatq; Monachos Casinenses, & vniuersa eorum scripta, præcipuè verò Leonem Ostiensem, integerrimę fidei scriptorem: quæ cum sint in magnum præiudicium veritatis (cuius patrocinium, & defensionem in hoc opusculo suscepi) scripta, nequeo illa tacitus præterire, ne silendo videar consentire. Primum notamētum habetur præfixum epistolæ Oderisij Aabbatis Casinensis

nensis, de qua supra, cap. 26. vbi sic ait.

Bosc. pag.
252.

Extant, & litteræ Casinensium ad Floriacenses, quas legere erit iucundum, in quibus maximè intueri licet, conficta esse, quæ de Corpore S. Benedicti proferunt ex Leone Ostiensi Casinenses, Apostolica rescripta. Non enim Oderisius Abbas Casinensis, si suo tempore extitissent, ea tacuisset, cum tantopere satagat miraculis, atque reuelationibus Casinensibus Corpus S. Benedicti vindicare. Quod longe expeditiori via per testimonia Romanorum Pontificum, si ad manum fuissent, præstitisset. Secundum notamentum simile est huic, ideò simul proponendum, vt pariter vtrique respondeamus. Affert quoddam fragmentum ex Adonis Treuerensis Martyrologio, vbi agit de translatione Sancti Patris Benedicti, ac sororis eius Scholasticæ: cui subiungit Boscus de suo hæc verba. Hic præclarus Pontifex post Leonem Casinensem scripsit: & licet assiduus esset Romanorum Pontificum aulæ, vt Aloysius Lyppomanus indicat: Bullas tamen, quas Leo ipse confingit, utpotè nunquam datas, in recensenda translatione Sancti Benedicti haud pertinuit.

Bosc. pag.
365.

mult. Cæterum, si quod verisimiles coniecturæ
 mihi suadēt, expromere liceret, dicerē: neotberi-
 cos quosdā Casinates, Leoni Osti. (ut ab eius
 & antiquitate & dignitate sibi cōpararent fi-
 dē, & auctoritatē) partum supposuisse, cuius si
 rediuiuus esset, se minimè patrem inscriberet.
 Nam quod rem urget uebementer, illud est,
 quod S. R. E. Cardinalis, multa de Pontifici-
 bus Summis sui sæculi dicat, quæ veritati nul-
 la ratione quadrare conuincuntur. Hæc Bo-
 scus vbi supra.

In his notamentis multipliciter errauit
 Boscus. Primùm dum asserit, Adonem
 Treuerensem post Leonem Casinensem
 scripsisse, cum multo secus se res habeat:
 siquidem Ado (ut ipse etiam Boscus asse-
 rit) ante annum Domini millesimum octo-
 gesimum primum, tēpore Gregorij Papæ
 Septimi scripsit: Leonem verò post mortē
 Victoris tertij, qui præfato Gregorio in
 Pontificatu successit, scripsisse constat ex
 eiusdem Chronico, in quo obitum præfa-
 ti Papæ Victoris describit: quod facile
 potuit videre Boscus. Vnde nonnullius
 oscitantia arguendus est, qui adeò mani-
 festam

festam falsitatem non agnouerit : vel si agnouit, alicuius impudentiæ, qui mendacium tam apertum (vt Leonem, & Cassinenses carperet) simplici lectori obtrudere voluit. Errauit secundo Boscus dicens: Adonem non timuisse Bullas de translatione S. Benedicti à Leone confictas, vt potè nunquam datas. Bone Deus, & quænam sunt bullæ istæ, quas Ado non pertimuit? Ego circa Sanctissimi Patris Benedicti translationem nullam aliam inuenio, præter illam Urbani Secundi, de qua supra ca. 18. quam diximus ibidem à Clemente Quarto fuisse confirmatam. Quando autem scripsit Ado suum Martyrologium, nec dum fuerant creati Pontifices Urbanus, & Clemens prædicti: quomodo ergo poterant eorum bullæ, quæ nondum extabant, ab aliquo timeri? Aliud autem Diploma Pontificium circa istam translationem nec verum, nec commentitium, nec apud Leonem, nec apud alium scriptorem, nunquam poterit ostendere Boscus à Cassinensibus fuisse productum. Tertio errauit Boscus, asserens, Leonem

B b

bullas

bullas confinxisse, vel Casinenses Monachos bullas confictas ex Leone protulisse. Neutrum enim verum est. Leo namque nullas adducit in suis scriptis bullas, nec Casinenses aliquam Leoni attribuunt. Volue, & reuolue Leonis Chronicon, & si in eo aliquam bullam inueneris, mendacem me esse pronuncia: Si autem non inueneris, falsum te dixisse humiliter confitere, vt veniam valeas obtinere. Quod si de bullis, quæ in calce Chronici Casinensis impressi habentur, loqueris, illæ (quamuis perperam ibi sint positæ) nec sunt Leonis, nec quisquam asserit, illius esse. Quare ergo tã audacter pronunciaisti, Diplomata, quæ Leo Casinensis affert, falsa esse, cum nulla asserat? Quare etiam non timuisti allegare in tuum patrociniũ Cardinalem Baronium, tom. nono. Ad annum Domini septingentesimũ nonagesimum quintum in fine: quasi frequenter huiusmodi sugillantem, ac penè respuentem Diplomata, ipsorum ex stilo confitionem deprehendens: cum in toto illo anno, nec in toto illo tomo, tale aliquid,

de

Bosc. pag.
388.
Ad margi-
nem.

de Leone dicat? Ego certè diligenter in-
quirens, illic aliquid tale, hætenus inue-
nire non potui. Concludens ergo tecum
dico: Vel sciens, & prudens aduersus Leo-
nem, & Cassinenses ista scripsisti, vel igno-
rante: si primum, iniquè profecto, egisti,
dum contra propriam conscientiam talia
effutire aufuses: Si secundum, impruden-
ter egisti, dum incerta pro certis, falsa pro
veris, tam facile asseruisti. Quod si in his
tàm apertis, & manifestis hallucinatus es,
non est cur in his, quæ ex vetustis biblio-
thecæ mēbranis proferre te iactas, aliqua
tibi à quoquam fides adhibeatur.

C A P. XXXXI.

Dixisti præterea, Neothericos quos-
dam Cassinates Leoni Ostiensi par-
tum supposuisse cuius si rediuius es-
set, se minime patrem inscriberet. Nam quod
rem urget vehementer, illud est, quod S. R. E.
Cardinalis multa de Pontificibus Summis sui
seculi dicat, quæ veritati nulla ratione qua-
drare conuincuntur. Et rursus infrà. Verum

Bb 2 cum

Bosc. pag.
381.

cum in Leonis narrationibus, multa, ac penè omnia, me haud leuiter admonerent, de earum veritatis, atque integritatis certa fide dubitandi, imò & penè compellerent, &c. Vbi non iam de bullis, sed de ipsa Leonis Ostiensis historia, videris mihi agere: Cumque nullam aliam legere potueris, præter illam Venetijs, opera Laurentij Monachi Vincentini, per Lazarum de Soardis, die duodecima Martij 1513. excusam, oportet, vt quæ aduersus Leonis historiam asseris, aduersus istam dicta esse intelligantur: In qua non pauca inueniuntur, quæ toto cælo, & à veritatis tramite, & à Leonis authographo deuiant. Vniuersos ergo, qui hæc legerint, semel pro semper admonitos esse volo, extare in Archiuo Casinensi codicem, seu volumen quoddam perantiquum, ante hos quadringentos annos scriptum characteribus Longobardis, quod Chronicò Casinense appellatur: diuisum in quatuor partes, siue libros, quorum tres priores Leonis Ostiensis esse dicuntur: quartus verò Petri Diaconi Casinensis bibliothecarij. Incipit autem eius historia

ria

Casinensis
Chronicò
notatur.

ria à Beatissimo Patre Benedicto, & vsque ad Innocentium Secundū Papam protenditur. Hoc volumen videtur voluisse typis excudere præfatus Laurentius, Monachus quidem Cōgregationis Casinensis, sed rerum Monasterij Casinensis penitus ignarus, & inscius: quippe qui nunquā Casinum viderit, nec supradictū Chronicon manuscriptū legerit: Quod ex eiusdē Vincentij epistola, initio libri præfixa liquido colligi potest. Ita enim ille scribit Abbati S. Iustinae de Padua, cuius autoritate, & iussu Chronicon illud excudi faciebat.

Quam profecto prouintiam vires nostras excedentem subire non dubitavi, cum tui causa, cuius imperio non morem gerere, nefas esse duxi: tum rei ipsius ratione: ut scilicet eam à situ, & carie vendicarem: In Bibliothecis siquidem nostris propemodum vetustate confecta, latitabat, breui (ni fallor) curriculo peritura. Hæc Laurentius. In quibus autem bibliothecis liber, à quo ipse haufit, lateret, nescio: hoc certo scio, Codicem Casinensem optimè conseruari, nec situ, & carie tabescere, sed integrum, & illibatum ha-
boup

ctenus

Pr. Locus.

ctenus permanere. Vt autem prudens lector agnoscat, quam male hoc Chronicon impressum ab illo manuscripto sit exceptum, placuit quædam adducere loca, ex quorum collatione euidenter appareat, qualis, & quanta sit inter vtraque diuersitas. Primus locus sit ille libri primi Chronici impressi cap. 48. vbi sic ait. Temporibus Aionis Beneuentani Principis, & Stephani Papæ Quinti, eiusque prædecessoris Formosi: quem videlicet Formosum, Stephanus Papa, qui ei successerat, pro eo, quod cum esset Ostiensis Episcopus, contra Sanctorum Canonū decreta Apostolicam inuaserat Sedem, de sepulchro extrahi, abijcique mandauit, cunctasque ipsius ordinationes irritas esse constituit. In manuscripto verò ita loquitur verus Leo. Fuit autem temporibus Aionis Principis Beneuentani, & Stephani Quinti Papæ, & successoris eius Formosi: quē videlicet Formosū, Stephanus Papa, qui ei successerat, de sepulchro suo extrahi, abijcique mandauit, cunctasque eius ordinationes irritas esse statuit: Pro eo scilicet, quod

quod cum Ostiensis Episcopus esset, contra Sanctorum Canonum decreta, Apostolicam Sedem inuaserat. Sic de verbo ad verbum habetur in Codice M.S. lib. 1. cap. 45. ad finem fol. 29. à tergo. Secundo, in Chronici impressi libr. 2. post cap. 11. sic habetur. Hic deficit cap. duodecesimum: quod tamen in M.S. integrum legitur, & incorruptum. Prætereà lib. 3. cap. 63. vbi agitur de consecratione Papæ Victoris tertij, facta Romæ septimo Idus Maij. Subditur statim de translatione S. Episcopi Nicolai, quam sic refert Laurentius, Quo etiam die corpus S. Confessoris Christi Nicolai ex Ciuitate Myrensi, vbi septingentis ferme annis quieuerat, Venetias translatum est: In cuius honorem ædificata est Ecclesia musuo tabulato, perquam decenter ornata, à Patritijs Venetis, & Monachis ibidem manentibus, maximo cum honore veneratur, & colitur. Quamquam nonnulli Bariuin translatum esse contendant. At Leo in M.S. cap. 66. ad finem fol. 156. à tergo sic habet. Quo etiam die Corpus S. Confessoris Christi Ni-

Sec. Locus

Loc. tertij

Locus 4.

Nicolai à Ciuitate Myrensi, in qua per annos septingentos septuaginta quinque quieuerat, Barium delatum est. Eodem lib. cap. 72. agens de obitu Papæ Victoris, sic ait Laurentius. His ita dispositis, atque decretis, sepulchrum sibi in ipsa Capituli absyda parari iussit, atque post diem tertium foeliciter migravit ad Dominum, decimo sexto Calendas Octobris, anno Dominicæ Incarnationis, millesimo octogesimo nono. Cum præfuisset in huius Monasterij regimine annis viginti nouem, mensibus quatuor, diebus sexdecim: In Sede verò Apostolica ab ipso suæ electionis exordio, anno vno, à consecratione verò mensibus quatuor, diebus septem. Leo verò in M.S. cap. 71. fol. 160. sic habet. His ita dispositis, atque decretis, sepulchrum sibi construi in absyda ipsius Capituli iussit, atque post diem tertium foeliciter migravit ad Dominum sextodecimo Calendas Octobris, anno Dominicæ Incarnationis millesimo octogesimo septimo: A Patris autem Benedicti transitu, anno quingentesimo septuagesimo nono: Cum

præ-

præfuiſſet in huius Monasterij regimine annis viginti nouem, menſibus quatuor, diebus ſexdecim: In Sede verò Apoſtolica ab ipſo ſuæ electionis exordio anno vno, ſacratiōnis, menſibus quatuor, diebus ſeptem.

Videntur ne tibi, ò lector, ea quæ Laurentius excudit, cum his, quæ Leo ſcripſit, concordare? Nihil minus. Crediderim ergo, Laurentium iſtum, fortitum fuiſſe aliquod exemplar malè, & infideliter tranſcriptum: ſicque ex turbido fonte turbidas propinaſſe aquas, alijsq; bibendas tradidiſſe: vnde & a viris doctis male audit hoc Caſſinense Chronicon, & meritò: nam adeò plurimis ſcatet mendacijs, vt plane dicere poſſimus, tot in eo eſſe mendacia, quot ſententiæ. Abeat igitur hoc Chronicon tot erroribus plenum, & iam neminem amplius decipiat, nec ea, quæ ab altero conficta ſunt, pro Leonis historia nobis obtrudat: nulla ei fides in poſterum adhibeatur: nullam enim mereatur fidem, qui tam infideliter, & mendaciter, tot & tanta tranſcripſit. Curent au-

tem Patres Casinenses, vt præfatū Chronicon aboleatur, & illud M. S. à viris doctis, & probis, qui optimè litteras Longobardas legere norint, fideliter transcribatur & in lucem, multorum vsibus profuturum, quam emendatum prodeat: vt sic fides, & integritas Leonis Ostiensis præclari sui temporis historici, omnibus innotescat: Indecens enim est, vt propter multa male transcripta à Laurentio isto Vincentino, vel alio quopiam imperito, fides, & auctoritas Leonis Cardinalis, & Episcopi Ostiensis, vacillet, ac periclitetur.

C A P. XXXVII.

EX his manifestè apparet, multa inueniri in Chronico Casinensi excuso, falso descripta, quorum si Leo reuiuisceret, se minime patrem, & auctorem inscriberet: verum hæc non efficiunt, quin falsus sit Boscus, dum asserit, Leonem ipsum bullas confinxisse, vel Monachos Casinenses confictas bullas Leoni supposuisse: neutrum enim verum est,

nec

nec probat, vel probabit vnquam Boscus. Et vt semel Leonem Ostiensem à calumnijs, quas iniuste patitur, defendamus: oportet respondere verbis illis à Bosco in ipsum dictis: scilicet, Leonem glorianter, ac mendaciter esse loquutum: quæ ipse desumpsit ex Cardinali Baronio tom. An- nali 11. Ad annum Domini millesimum quinquagesimum nonum: vbi postquam egisset de Synodo Romana sub Nicolao Papa Secundo congregata, in qua Berengarius hæreticus errorem suum spontè damnasse fertur: subinfert quæ Leo Ostiē- sis de Alberico Diacono, disputante in Synodo Romana aduersus Berengarium, eū- que edito libello confutante, narrat lib. 3. Chronici cap. 33. Post verba autem Leonis, subdit statim Baronius. *Hæc Leo, sed glorianter nimis, ac valde mendaciter: nam ut audisti, Berengarius absq; ulla præuia habita in Synodo de hæresi altercatione, statim sponte damnauit errorem.* Hæc Cardinalis Baronius: cui spero gratissimum fore, si quæ pro veritate dicenda videntur, ea, qua par est submissione, pro Leone respōdero.

Bosc. pag.
384.Baro. pag.
254.A.

Cc 2 Sic

Baro. pag.
237.Bolo. pag.
384.Baro. pag.
A. 4. 1.

Sic enim lego illum scribentem in præfatione ad appendicem to. 11. Annali. *Prima, inquit, illa censeri debet scriptorum felicitas, si à veritate nunquam pedem efferre contingat. Secunda verò felicitas illa debet existimari, si quæ humana imbecillitate errata noscuntur, eadem cognita emendare: quam nos assequi cum exoptemus, ita comparati sumus, ut monitores nostros, tanquam insignes colamus benefactores.* Hæc Baronius. Quibus verbis permotus, ostendere decreui, Leonem Ostiensem, non mendaciter, sed verè in enarranda inter Albericum, & Berengarium altercatione, fuisse loquutum: neque hac in re alium opto Iudicem, quam eundem sapientissimum Baronium; certus, quod perpenſis adducendis defensionibus, pro Leone, imo pro veritate (quæ omnibus est præferenda) iudicium proferet.

Leo Osti.

Historiam igitur Alberici Diaconi describit Leo in codice M. S. lib. 3. cap. 33. fol. 132, in hunc modum. *Per idem tempus Albericus Diaconus vir disertissimus, ac eruditissimus ad hunc locum habitaturus advenit. Hic in hoc Monasterio positus composuit*
librum

librum de virginitate S. Marie: librum de
Etaminum, & salutationum: In musica dia-
logum: contra Henricum Imperatorem, de
electione Romani Pontificis: vitam S. Virgi-
nis Christi Scholasticæ, homiliam eius: vitam
S. Dominici; passiones Sanctorum Modesti,
& S. Cesarij: librum de Dialectica. Tempo-
ribus verò eius facta est Synodus in Vrbe Ro-
ma aduersus Berengarium Diaconem Eccle-
siæ Andegauensis, qui inter multa, quæ astrue-
re nitebatur, dicebat, sacrificum Corporis, &
Sanguinis Domini figuram esse. Cumque nul-
lus ei resistere valeret, idem Albericus euoca-
tur ad Synodum: quo dum venisset, post va-
ria conflictationum genera, cū pars parti non
cederet, idem Albericus hebdomadæ unius
accepta licentia, librum aduersus eundem Dia-
conem de corpore Domini edidit, Sanctorum
Patrum testimonijs roboratum, in quo omnes
assertiones eius destruxit, æternæque obliuioni
tradidit. Sic Leo. Sciendum ergò pro ve-
ritatis intelligentia, bis fuisse congregatã
Synodum Romæ aduersus Berengarium:
semel sub Nicolao Secundo Papa, anno
Pontificatus eius primo; Domini verò,
mil.

millesimo quinquagesimo nono. Iterum sub Gregorio Septimo, anno eiusdem septimo, Domini autem millesimo septuagesimo nono. In prima Synodo Berengarius absque vlla prauia de heresi altercatione, statim sponte damnauit errorem, vt Baro-
 nius vbi supra asserit. In secunda verò disputatum est aduersus illum, & præcisè Sāctus Bruno, qui paulò post fuit Signiæ creatus Episcopus, contra eundem disputauit, vt eius vitæ acta testantur. Et Baro. etiam
 tom. 11, anno 1079. pag. 528. Quando ergo Leo Ostiensis asserit Albericum disputasse in Synodo Romana contra Berengarium, loquitur non de prima Synodo sub Nicolao, sed de secunda sub Gregorio habita: quod ex eiusdem Leonis narratione manifestè colligitur: Sic enim ait vbi supra. *Per idem tempus Albericus Diaconus, &c.* Quæro, Per quod tempus? Certè post annum millesimum septuagesimum primum. Fuit namque aduentus Alberici ad Monasterium Casinense aliquanto post consecrationem Ecclesiæ eiusdem Cœnobij, factam ab Alexandro Secundo,

Baro. pag.
528.

do, Calendis Octobris, pontificatus ipsius anno decimo. Domini verò millesimo septuagesimo primo, vt habet idem Leo cap. 28. eiusdem lib. 3. Post in Monasterio cōstitutus scripsit libros à Leone relatos; ac tandem ad Synodum euocatus, contra Berengarium disputauit. Considerata igitur rerum ferie, ac temporum ratione, à Leone diligenter annotata, Albericus Casinum venit extremis Alexandri Secundi temporibus: vnde in codice M. S. fratim post Alberici aduentum, Alexandri Papę obitus describitur. Quando ergo celebrata est Synodus contra Berengariū sub Nicolao Papa, adhuc non venerat Albericus Casinum, nec habitum Monasticum induerat, quando verò coacta est secunda Synodus sub Gregorio Papa contra eundem Berengarium, Albericus erat iam Monachus, & libros supra à Leone relatos scripserat, quibus sibi nomen, & auctoritatem conciliauerat: ideoque vocatus ad Synodum fuit, in qua ea, quę Leo refert, contigerunt. Leo itaque nec glorianter nec mendaciter loquutus est:

Leo Osti.

sed

Leo. 11.

Baro. tom.

11. p. 248.

Pag. 503.

sed quæ suo tempore contigerunt, fideliter enarrare studuit. Quibus sic stantibus, de-
 leat, obsecro, sapientissimus Cardinalis
 Baronius verba illa in Cardinalem, & Epi-
 scopum Ostiensem nimis seuerè prolata,
 scilicet. Hæc Leo, sed glorianter nimis, &
 valde mendaciter: restituatque eidem Leo-
 ni, elogium sibi iure debitum, atque ab ip-
 somet, non semel eidem tributum, scilicet
 scriptoris integerrimi sui tēporis: Sic enim
 eum vocat eodem illo to. 11. & anno mil-
 lesimo quinquagesimo nono: quem etiam
 anno millesimo septuagesimo septimo,
 scriptorem appellat sinceræ fidei. Profe-
 cto si ista Leoni conueniunt (vt verè con-
 ueniunt) nullo modo poterit eidem con-
 uenire, esse valde mendaciter loquutum.

C A P. XXXXIII.

HIs pro mea in Cardinalem Baro-
 nium obseruantia, proque Leo-
 nis Ostiensis defensione, dictis,
 iam nunc oratio nostra ad Ioannem à
 Bosco se conuertit; cuius occasione pau-
 lulum

lulum digressi eramus: vt ostenderemus, Leonem Ostens. nec mendaciter, nec glorianter esse loquutum, quemadmodum ipse sibi malè persuadet. Fatemur equidem, omnem hominem falli, & fallere posse: at verò, iniquum esse censemus, si quem tanquam hominem deceptum fuisse contingat, nos, eum mentiri, aut decipere voluisse dicamus: Cùm illud fragilitatis humane sit, hoc autem malitiæ, & peruersitatis. Ingenui autem, candidi, sinceriq; animi indicium est, dicta, & facta dubia, & quæ in vtramque partem interpretari possunt, nunquam in malam flectere, aut detorquere. Quod si de peccatis, vel erroribus alicuius sit quæstio, tale iudicium proferre debemus, quo salua veritate, personæ, de qua agitur, nomen, & fama, integra, illeque permaneat. Qui enim dum potest fratris sui honorem illustrare, denigrat, reus profecto est iniquitatis. Quod si in quemlibet hominem, iniurium esse, malum est: in viros religiosos, atque dignitate Ecclesiastica sublimes, dilatate os, & eijcere linguam, pessimū erit, atq; grauissimum.

D d

Vt

Vt autem Boscus intelligat, quale piaculum commiserit Leonem Ostiens. & Monachos Casinenses insectando, falsitatisque, & imposturę arguendo: libet hic inferere fragmentum cuiusdam epistolę B. Petri Diaconi Cardinalis, & Episcopi Ostiensis ad Desiderium Abbatem Cassinensem. Venit Beatus iste vir Casinum, ibique per dies aliquot commoratus, multa familiariter cū prefato Abbate Desiderio contulit: postquam verò indè discessit, ad eum scripsit epistolam illam, cuius exordium est: Qui solus de nimij fluctus procellis eripitur. vbi circa finem eiusmodi elogio exornat vnà cum Casinensi Cęnobio, eosdem Monachos Casinenses, dicens. *Igitur, ut iam omnes communiter aliquar, nolo vos lateat, venerabiles fratres mei, quia ex quo gloriosi Cęnobij vestri limen excessi, vos iugiter præ oculis habui, vos intime dilectionis visceribus astrinxi: atque ut fatear, redeunti mihi à Casino Sacratissimo idem mihi contigit, quod mulieri, quę reuertebatur à tabernaculo Silo: ut nimirum vultus mei non sint amplius in diuersa commutati. Vobiscum sanè*

Leo Osti.
lib. 3. c. 22.

Pet. Diac.
epistola.

1. Reg. 1.

sanè præsentialiter habito, vobis semper assi-
sto. Alioquin, si propterea non sum vobiscum
quia corporalibus oculis vos non intueor, ergo
nec ipsi oculi sunt in capite, quia caput cerne-
re nequeunt: vel ipsi sibimet oculi absentes sūt,
quia nec quisquam se, nec uterque se inuicem
mutua contemplatione possunt conspicere.

Beati siquidem, qui inter vos, & in sanctis
operibus vestris moriuntur. Pia nimirum fide
credendum est, quia scala illa, quæ de Cassino
Monte olim in cælum videbatur erecta, ad-
huc pallijs strata, lampadibus coruscat: & si-
cut tunc excepit Ducem, ita nunc exercitum
transmittat ad cælestia subsquentem. Nec ab
eius glorioso tramite exorbitant declinantes,
iam defuncti, cuius in hoc exilio, dum vive-
rent, vestigia sunt sequuti. Hoc est intimi fer-
uoris incendium illud, quod mihi inextingui-
biliter flagrat in corde. Hæc perpes fabula,
quæ meo versatur in ore. Inter cunctos autem
virtutum flores, quos in illo agro pleno, cui be-
nedixit Dominus, reperi; hoc fateor, mihi non
mediocriter placuit, quod ibi scholas puerorū,
qui sepe rigorem sanctitatis eneruant, non in-
ueni: sed omnes aut senes, cum quibus vir no-

- Pro. 31. *bilis sedebat in portis Ecclesiæ: aut iuuenili de-*
 4. Reg. 2. *coreletantes, qui nimirum, ut filij Prophetarum,*
idonei sunt ad Eliam per deserta quæ-
 1. Ioan. 2. *rendum: aut certè adolescentiæ adhuc flore*
vernantes, iuxta Apostolum Ioannem, vice-
re malignum.

C A P. XXXVIII.

HÆc sunt, quæ de Casino, & Casfinensibus Monachis vir ille Sanctus, non aliorum relatu, sed proprio intuitu perspecta, verè, & fideliter scripsit. Cuius testimonio apertè constat, quam Sancti, ac omni virtutum genere florentes fuerint tunc Casinenses Monachi, inter quos non mediocriter fulgebat Leo noster, qui ob egregiam doctrinam, & sanctitatem, in Cardinalium collegium cooptatus, Episcopus Ostiensis fieri meruit. Quare ergò non timuisti mittere manum in Christum Domini, talemque ac tantum virum profcindere, ac omnes penè ipsius narrationes dubiæ veritatis, ac fidei esse, tam audacter affirmare? Cor-
 rige

Bosc. pag.
381.

rige corrige sententiam tuam, & posthac
cautior, & circumspectior esto in profe-
rendo iudicio aduersus viros, te doctiores,
& clariores, qualem fuisse Leonem Ostiē-
sem, absque aliqua tui nota, incunctanter
asserimus. Quod si aliquam falsitatem, vel
imposturam Leonem Ostiensem, aut Mo-
nachos Cassinense patrasse deprehende-
ras, tuum erat cū Sem, & Iaphet filijs be-
nedictis, verenda patrum tuorum silentij
pallio obtegere, non autem cum maledi-
cto Cham, siue Chanaan ea cæteris, irri- Genes. 9.
denda propalare. Tuum, inquam, erat,
qualiter ista, quæ de litteris Apostolicis à
Cassinensibus productis, circumfereban-
tur, se haberent, diligenter prius inquire-
re, & inuestigare, vt rectum iudicium pro-
ferre posses: quibus omnibus nescio cur
neglectis, ex abrupto, ac si vtramque par-
tem plenè audisses, sententiam aduersus
Cassinates protulisti dicens: Diplomata,
quæ ex Leone Ostiensi proferunt Cas-
sineses falsa sunt, & commentitia. Quod
quam false abs te sit dictum, superius osten-
sum est. Videtur ergo in te per belle qua-
drare,

drare, quod tu perperã de Leone Ostiensi dixisti; scilicet, glorianter ac mendaciter esse loquutum. Quod ne videatur gratis, ac voluntarie dictum, accipe ex tuis proprijs scriptis, quæ me ad id asserendum inducunt.

Baro. pag.
383.

In tuo Apologismo, de Monachis tuis Gallicanis agens, ita loqueris. *Aduersus eos, utpote aduersus proditores domesticos, atque familiares, primum initurus certamen, nõ multo negotio ipsos fundam, ac profligabo, vnico telo detectionis erroris Cassinensium scriptorum, quos violatæ veritatis arguo. Sic tibi. Videris velut alter Philistæus aduersus phalangas Israel loricatus, & ocreatus procedere: verba ventosa iactare, singulos ad certamen prouocare, domesticos tuos proditores vocando, externos Cassinenses falsitatis incusando: Sed sicut tũc Philistæus ille nihil aduersus Isaelitas efficere potuit, quin potius ab eis victus est, atque prostratus: ita tibi continget in isto certamine, vt lapide solidæ veritatis percussus, occumbas. Glorianter prætereã, asseris, vniuersum mundum tibi consentientem*

I. Reg. 17.

Bosc. pag.
384. & 385

tinentem habere. Quod si ita est, rogo, qui
 nam sunt isti domestici proditores, atque
 exteri oppugnatores, quos fundere, & pro-
 fligare conaris? E quidem his verbis aper-
 te doces, neminem te habere fidelem, sed
 foris pugnas, intus timores pati: Certè
 Cardinalis Baron. tom. 8. ad annum 664.
 pag. 491. innumeros esse, qui translationi
 Sancti Banedicti contradicunt, asserit. Igi-
 tur, quod habere te totum Mundum con-
 sentientem dixisti, gloriosum mendacium
 est, sed non solum, habet enim comitem.
 Loquens namque de Cardinali Baronio, Bosc. pag. 383.
 sic ais. *Hunc autem si vel ad mea, imo ve-
 ritatis castra, suorum verborum retibus capti-
 vum traxero, iam debellatum est, iam trium-
 phi struendus apparatus, iam lauri gerendi Gal-
 lis, iam palmæ, iam arcus triumphalis ab eis,
 eisque erigendus.* Infra verò Baronium supe- Bosc. pag. 389.
 rasse, & ad tua castra pertraxisse menda-
 citer gloriaris dicēs. *At tandē ipse sapientis-
 simus Baronius manus dedit.* Videas, oro, le-
 ctor, ingenium hominis inanem gloriolam
 aucupantis. Cardinalem Baronium sa-
 pientissimum profitetur, & optime quidē,
 est

est etenim; sed cum eundem ipsum, in suū rete pertraxisse se iactat, sapientiozem se illo facit: At quam glorianter, & mendaciter, nemo est, qui non videat. Tantum enim excedit Cardinalis Baronius Ioan- nē à Bosco, quantum supremi cæli vertex, infimo terræ centro dignoscitur eminere.

C A P. XXXXV.

Bosc. pag.
225.

Pergit prætereà Boscus, & in opprobrium, ac contemptum Cassinen- sis Monasterij, & Monachorum eius, adducit libellum quendam, cui titulus est, de illatione S. Benedicti, cuius auctorem Diedericum Monachum Floriacensem asserit fuisse. Hic in Capitulo sexto eius libelli, narrat, seu fingit potius, Sanctissimum Patrem Benedictum apparuisse cuidam Comiti Floriacensis Cœnobij defensori, nomine Gisulpho, eique inter alia dixisse. *Ego sum frater Benedictus, qui de Beneuentanis finibus in Galliam translatus, propriam requiem in Cassino Monte spreui, & hunc locum Floriacensis Monasterij elegi.*

Ad-

Adducit præterea Adreualdum in tractatu de translatione S. Benedicti cap. 9. afferentem, tunc Beatum Benedictum elegerit Floriacum, quando, ut narrat B. Gregorius, totum mundum sub vno solis radio collectum conspexit. Cum enim tunc uniuersa mundi loca haberet præoculis, Floriacum tanquam omnium excellentissimum, elegit, atque dilexit. Scire vellem ab his, qui ista confingunt, unde habent, fuisse B. Patri Benedicto in illa visione ostensum Floriacum, quod nondum extabat? Et quid mouere potuerit Sanctissimum Patrem ad spernendum Casinum, sibi à Deo cœlitus destinatum, & Floriacum omnibus mundi locis præferendum? Nec enim esse potuit quicquam materiale, aut corporeum, puta loci amœnitatem, soli fertilitatem, aeris salubritatem, aut quippiam huiusmodi, quæ mouere solent homines ad aliquem locum eligendum: cum post mortem, his nemo uti possit. Oportuit ergo, fuisse aliquid spirituale, quale est illud, quod idem Diedericus ibidem asserit, B. Benedictum Gisolpho dixisse, scilicet, *ut lucerna discipli-*

Bosc. pag.

12.

Lib. 2. Dialect. ca. 35.

E e

ne

nae per meam corporalem coessentiam, uniuersae innotesceret Gallie. Hoc autem cum falsum omnino sit, nullatenus potuit a. B. Patre Benedicto dici, aut præuideri. Si enim loquamur de promulgatione Monasticæ disciplinæ, iuxta B. Patris Benedicti Regulam, in Gallijs facienda; hæc à B. Mauro, multos annos ante huiusmodi prætenfam translationem, facta fuit, nec à Floriaco sed à Glanofolio sumpsit exordium, & antequam Monasterium Floriacense construeretur, multa fuerant in Gallia erecta Monasteria in quibus lucerna Monasticæ disciplinæ prius splenduit, quam Floriaci. Falsum ergo est, B. Benedictum elegisse Floriacense Monasterium vt per eiusdem corporalem coessentiam lucerna disciplinæ uniuersæ innotesceret Gallia, cum multo ante quamplurimis innotuisset. Si autem de propagatione disciplinæ Monasticæ per totam Galliam post aduentum S. Patris Benedicti facienda, interpretari velis oraculum, vt scilicet à Floriacensi Monasterio ad cætera emanauerit, hoc gratis, & sine fundamento, asseritur.

Scriptum

tum certe legimus de nobilissimis Cœno-
bijs Cluniacensi, & Cisterciensi, fuisse tan-
quam apum aluearia, ex quibus agmina
Monachorum egressa, non solum Gallias,
verum etiam alias prouincias institutis re-
pleuerint Monasticæ Religionis: de Flo-
riacensi verò, quia nil tale legimus, meri-
tò dubitamus. Alioquin doceant Floria-
censes, qualiter, & quando, & per quos
ipsorum, lucerna Monasticæ disciplinæ
per vniuersam Galliam illuxerit, & pro-
pagata sit: Quod cùm probare nequiue-
rint, fateantur necesse est, oraculum il-
lud, quod Gisulpho asseritur factum, fal-
sum esse, nec posse subsistere. Aduerfatur
prætereà huic asserto oraculo, oraculum
illud, B. Patri Benedicto Casini factum:
cuius, præter Zachariam Papam in Di-
plomate, de quo supra c. 3. meminit Fau-
stus ipsius S. Patris Discipulus in Prologo
vitæ B. Mauri, necnon Adreualdus vester
in lib. de miraculis S. Benedicti cap. 6. A
quibus asseritur, dum B. Benedictus deso-
lationem sui Casinensis monasterij incon-
solabiliter fleret, Deum sibi promississe, re-

Ee 2 stau-

Faustus.

Bosc. pag.

II.

Infr. ca. 47.

staurandum Casfinense Cœnobium, atq; inde Monasticam disciplinam per totum orbem propagandam: quod verè adimpletum est, vt paulò infra videbimus.

CAP. XXXVI.

VT ergo oraculum illud Gifulpho Comiti factum, subsistere aliquatenus possit, non de Monastica, sed de militari disciplina (quam in Monasterio Floriacensi legimus viguisse) interpretadū videtur. Hoc autē nō ego, sed auctores à Bosco adducti apertissimè affirmant. Ioannes Monachus in vita S. Odonis Abbatis Cluniacensis, in quodam fragmento, à Bosco transcripto, sic habet.

Bosc. pag. 356.

Extāt hæc apud Suri. tom. 6. die 18. Nouē. in vita S. Odonis.

Post eam persecutionem, que facta est in Gallijs sub Nortmundo seuissimo Normanorū Rege: fratres Floriacensis Monasterij ob hostiū metū huc illucq; dispersi, in illud reuersi sunt, sed, quod sine dolore animi dicere non possumus, locum illum sanctissimum, iunctis quidem corporibus, sed dissectis animis occupabant. Cum autem quandoque in Monasterio

resi-

residerent, & inter se corrixarentur: quidam
ex eis confecto negotio, quod ei ex obedientia
exequendum erat, domum reuertens, ante fo-
res Monasterij obuium habuit Sanctum Be-
nedictum, qui sic ei dixit: Denuncies fratribus
meis, quandoquidem me non sinunt quiescere,
me iam hinc recedere, nec huc reuersurum, do-
nec ex Aquitania quendam adducam virum,
qui sit secundum cor meum. Fratrem autem
volente interrogare quis esset: Ego sum, in-
quit ille, frater Benedictus. Itaque frater ille
properè hoc indicauit fratribus. Sed miseri il-
li tanto orbati Patre, non se dederunt lamen-
tis, & precibus, quibus non raro minæ omni-
potentis Dei auerti solent, sed ascensis equis,
passim eum inquirere ceperunt, ut inuentum,
vel vi, vel precibus reuocarent. Sed cum illum
non inuenirent, fratrem, qui hæc dixerat, per-
petuo ludibrio habuere. Per id tempus Heli-
siardus Comes illustris, qui nunc Monachus
est, audiens infamem illorum Monachorum
vitam: Abbatiam illam à Rodulpho Franco-
rum Rege petijt, & impetrauit, Patrique no-
stro Odoni tradidit. Deinde adiunctis sibi
duobus Comitibus, & Episcopis, cum eodem
patre

Patre nostro Odone, ad illud Monasterium venit. Sed ubi id Monachi illi perceperunt, correptis armis, alij in edificiorum tecta se recipiunt, tanquam hostes suos lapidibus, & telis depulsuri, alij muniti clipeis, & accincti gladijs, Monasterij aditum obseruant, aiuntque se potius mortem appetituros, quam eos, aut patiantur ingredi, aut alterius instituti Abbatem admittant.

Hucusque Ioannes apud Boscum.

Profecto vniuersa, quæ hactenus relata sunt, non ad Monasticam, sed ad militarem pertinent disciplinam. Vbi etiam obiter notandum, quod Monachi Floriacenses Sanctum Odonem Ordinis S. Benedicti Congregationis Cluniacensis Abbatem, alterius instituti Monachum vocant: vt palam intelligas, Cluniacenses non accepisse Monasticam disciplinam à Floriacensibus, nec ab eis aliquo modo dependere: imo potius, Floriacenses à Cluniacensibus per S. Odonem modum viuendi Monasticum perceperunt, quamuis in eo non diù perdurauerint: nam ad solitam militiam reuersi, post annos plus minus sexaginta-

xaginta, S. Abbonem Floriacensem Abbatem crudeliter necauerunt, vt docet Bosc. & confirmat Card. Baronius to. anna. 10. Ad annum Domini nongentesimum: vt videas, militarem hanc, seu potius feralem, & indisciplinatum disciplinam diu apud Floriacenses perdurasse. Ad hæc verò facinora perpetranda; nescio, quid corporali præsentia S. Patris Benedicti opus erat; cum potius eiusdem præsentia consideratione, Monachos istos à similibus patrandis penitus deterrere debuisset. Sed, proh dolor, non solum ipsi militari modo in suis actionibus procedere voluerunt, verum quod peius est, & religiosæ aures audire perhorrescunt, ipsum Sanctissimum Patrem Benedictum istius militiæ Ducem, ac signiferum constituere non verentur, dum eum in duello, quasi pugnantem introducunt, vt videre est apud Adreualdum libr. de miraculis Sancti Benedicti cap. 25. & Anonymum de miraculis eiusdem Sancti cap. 11.

Bosc. pag. 413.

Baro. pag. 815.

Bosc. p. 50. & 161.

CAP.

CAP. XXXVII.

IAm verò videndum est, an verum sit alterum, quod in præfata visione Gifulpho Comiti facta asseritur; videlicet, Sanctum Patrem Benedictum Casinum spreuisse. Ego cum Ecclesiasticas historias lego, & inspicio, contrarium penitus inuenio; scilicet, Beatum Patrem Benedictum semper valde Casinum dilexisse, curam illius egisse, ac vniuersis ordinis sui Cœnobijs prætulisse. Et quidem quando sibi reuelata fuit Casinensis Monasterij futura desolatio, atque ob id inconsolabiliter fleret, omnipotentis Dei vocem ad se audiuit dicentem. *Noli probatissime Benedicte, pro bis, quæ huic euentura didicisti loco mestum gerere animum: quoniam quod semel à Deo præfixum est, immutabile, atque irreuocabile est; solis tuo tibi merito concessis habitantium in loco animabus: sed aderit omnipotentis Dei consolatio, quæ locum istum in ampliorem, & multò meliorem, quam nunc est; constituet gradum: & huius ordinis doctrina*

Faustus.

Zacharia.

Adreuald.

Strina de hoc iterum per totum mundum radiabit loco. Notanda sunt verba quibus omnipotens Deus seruum suum Benedictum consolari dignatus est: non enim dixit. Noli flere pro his, quæ huic euentura sunt loco, quia ego tibi aliũ longè meliorem præparavi (Floriacum nempe) sed promisit, Casinense Monasterium restaurandum, atque in ampliorem, quàm tunc erat, gradum constituendum, doctrinamq; Monastici instituti ex eodem loco per totum mundum propagandam fore affirmavit: quæ omnia, vt prædicta sunt euenisse constat. Et vt ab hoc ultimo incipiamus, S. Bonifacius Germanorum Apostolus, cuius acta habentur apud Suriũ tom. 5. die 28. Septēbris. Volens vtriusq; professionis Monachorum scilicet, & Monacharum ordinem obseruari, idoneum magisteriũ studuit adipisci, misitq; Cassinum Montē Stirme, (alias Sturmi) Discipulum suum, virum genere, & moribus nobilem, vt in Monasterio, quod B. Pater Benedictus instituit, disciplinam regularem, & vitã, moresq; Monasticos agnos-

S. Bonifacius.

S. Disibodus.

scere, Pastorq; futurus, discipulus fieret, atq; in sua subiectione disceret, quomodo alijs præesse debuisset; similiter Sanctus Disibodus Episcopus, cuius acta habentur apud Surium tom. 4. die 8. Iulij, ex Hibernia in Germaniam transiens, nuntios Casinū misit, supplices preces offerens, vt quidam ad ipsum venirent, vineam Domini Sabaoth, ad præscriptum doctrinæ B. Benedicti plantaturi: vndè & Monasterium, quod postea ex nomine suo appellatum fuit condidit, & ibi Monachos, qui secundum regulam Beati Benedicti viuerent, constituit. Ita etiam S. Adelardus, Abbas Corbeiensis, vt eius acta, quæ habentur apud Suriū die 2. Iannarij, testantur, Casinum, quod totius fons Religionis, & origo putabatur, disciplina Monastica imbuendus venisse perhibetur. Sed & S. Ludgerus primus Monasteriēsis Episcopus, vt habent acta eius apud Suriū to. 2. die 26. Martij, in idem Monasterium Casinense peregrinatus, duobus, annis, & sex mensibus illic permāsit, vt Monasticis disciplinis imbutus, in Frisios, & Saxo-

S. Adolar-
dus.

S. Ludger-
us.

nes

nes eundem viuendi modum postea propa-
garet. Ecce omnes isti Sanctissimi viri,
qui in Germania, & Gallijs floruerunt,
neglecto spretoque Floriaco sibi vicino,
Cassinum, vbi lumen Monasticæ discipli-
næ radiare videbant, conuolarunt: indeque
accepta huius sacri instituti fulgida luce,
vltra montanas oras eiusdem corusco splen-
dore illustrarunt. Sub Richerio etiã Cas-
sinenfi Abbate, vt refert Leo Ostiensis in
Chronico M. S. lib. 2. cap. 78. Stephanus
Vngariæ Rex, qui eius gente ad fidem
Christi conuersa, multis post mortem mi-
raculis claruit, auream Crucem valdè
pulchrã S. Patri Benedicto direxit, multis
Abbatem efflagitans precibus, vt de fra-
tribus loci huius, aliquos sibi ad Monaste-
rium in illis partibus ordinandum mittere
non differret. Ad quem Abbas duos de
prioribus huius Monasterij fratribus trãf-
misit. Tempore quoque Desiderij Abbatis
vt idem Leo lib. 3. cap. 23. narrat: legati
ex parte Barefonis Regis Sardinia ad Cas-
sinense venire Cœnobiũ: per quos B. Be-
nedito duo magna, & optima pallia trãf-
mittens,

S. Stepha-
nus Vnga-
riæ Rex.

Barefo Sar-
dinia Rex

Sauinus
Dalmata.

mittens, orat sibi aliquot de eodem Cœnobio fratres ad Monasterium construendum transmitti. Cuius precibus annuens venerabilis Pater Desiderius, deliberato consilio duodecim de melioribus fratribus misit. His adde Sauinum nobilissimū Dalmatam, qui vt refert Petrus Diaconus lib. 4. Chronici M. S. cap. 80. circa annum Domini millesimum centesimum vigesimum secundum, sub Oderisio secundo Cassinensi Abbate, huic Monasterio duos sciphos argenteos librarū circiter nouem misit, rogans Abbatem, vt de fratribus huius Monasterij in Dalmatiam mitteret, ad Monasticū ordinem demonstrandum. Abbas nihil moratus, tres ibidem fratres direxit. Ecce qualiter ex Cassinensi Cœnobio, iuxtā reuelationem B. Benedicto factam: lux disciplinæ Monasticæ per diuersas orbis partes effusa, est, & dilatata, ostendant aliquid simile Floriacenses, & credimus eis.

Buclo 228
dicit Rex

C A P. XXXXVIII.

Apparet etiam peculiaris, cura, & sollicitudo S. Patris Benedicti circa suū

Cas-

Cassinense Monasterium, in restauratio-
ne, & reparatione eiusdem: ipse namq; B.
Pater Gregorij, & Zachariæ Pontificum
animos ad illud reædificandum mouit, &
incitauit: cumq; multis post sæculis terre-
motus cõcussione rursus fuisset collapsũ,
ad illius erectionem Vrbanum Quintum
excitauit, vt vidimus supra cap. 4. Ipse
etiam sanctissimus Pater Imperatores, Re-
ges, Principes, aliosq; nobiles, & potentes
induxit ad certatim offerendum plurima
temporalia bona eidem loco: quatenus
Dei famuli ibidem residentes commode
inferuire Deo possent, ac vacare. Ipse de-
nique per Christi Vicarios Summos Pon-
tifices eundem locum exaltauit, innume-
ris gratijs, fauoribus, ac priuilegijs ipsum
communiendo, ex quibus multa superius
attigimus, plura, ne videamur modum
excedere, cõsulto prætermittimus: quem-
admodum, & miracula multa, quæ San-
ctissimi Patris Benedicti meritis omnipo-
tens Deus operari dignatus est, quibus
manifestè apparet, quanto amore hunc
locum Sanctissimus Pater Benedictus
semper

femper sit profequutus, quamquè; ei cordi fuerit eiusdem custodia, atq; protectio. De quibus legendus Leo Ostiēsis in Chronico lib. 1. cap. 29. lib. 2. cap. 72. & 73. lib. 3. cap. 37. & 63. Petrus Diaconus lib. 4. cap. 67. Nullo autem modo prætermittendum duxi miraculum quoddam nobilissimum, relatum, à B. Petro Damiano in sermone vigiliarum Sancti Patris Benedicti. Ita inquit.

Petrus Damiani.

Miraculū nota.

Nuper iuxta præfatum Cassini Montis Cænobium, satis insigne miraculum contigit: quod non ab re fieri credimus, si ad eius, qui mirabilis est in Sanctis suis, gloriam referamus. A principio ferè mensis Maij usq; ad quintum diē antè Calendas Augusti, vix aliquando pluuialis imber tenuissimè saltē squalentia rura rigauerat. Cumque omnis tellus aresceret, & feruētius solito mūdus ignei caumatis ardoribus æstualet, die, quam prædiximus, rusticus quidā, ut vberes prouentus suis noualibus prouideret, postquā segetes messuit, mox stipulas, quæ remanserant, igne succendit. Repente verò flamma seuiens, tota undique versus arua corripuit: & non contenta

palea-

palearum culmis, silvas, & saltus, & quæcunq; fuerant obuia, globis furentibus conflauit. Cumq; ad id peruentum esset, ut quælibet adiacentia Monasterio, iam iam penè ignis lingua prolamberet, & non iam dubius loco Sancto interitus immineret: subito in aeris vastitate, nubecula breuis valdè, & exilis apparuit: moxq; paulatim in ampliora se porrigens, supra totum se undiq; Monasterij circuitum dilatauit. Quid verba diutius protraham? O inenarrabilis supernæ virtutis potentia: O nunquam deficiens super electos suos diuina custodia. Protinus sese nubes in largissima imbriferæ inundationis fuenta resoluit, adeò, ut non modo voracis incendiij flammam extingueret, sed & omnè sancti loci circuitum profluentium procellarum copiosis inundationibus irrigaret. Et ut ne quis ambigat, nubem illam meritis B. Benedicti fuisse prolatam, atq; ad solam sancti loci huius processisse custodiã: cum tota cæli sphaera continua undiq; serenitate claresceret, sic se ad mensuram Monasterij nubes illa cobibuit, ut ubertim quidè Sanctis ædificijs adiacentia queq; profunderet, ad finitima autem, & contigua quælibet loca penitus

tus

tus non stillaret. Nam & hi, qui de vicinioribus locis ad protegendum Monasterium undique confluebant: mirabantur, se subito madefieri, cum eatenus fuerint, non aquis, sed sudoribus madefacti. Hucusque miraculū, Subnectit autē Sanctus vir quę sequuntur. Quam firmam ergo fiduciam, fratres mei, in tam strenuo, tamque peruigili possumus habere Patrono? Qui enim seuientis incendij flammam a vilium lignorum, vel lapidum conflagratione prohibuit: quam valido putamus auxilio, animas nostras ad imaginē Dei factas ab æstuantium vitiorum ardore defendit? Nubem mouit, imbres expressit, flammam extinxit, ædificium liberauit. Tu quoque si incentiua libidinis in tuis visceribus æstuāt, si templum tui pectoris inuadere titillando, quasi lambendo festinant, & his forsitan anima tua ariditate tabescens, & torpida non resultat: pete lacrimarum imbrem, flagita contriti cordis salutiferam compunctionem, quę videlicet duritiem tui saxei cordis emolliat, sicq; mens arida ad proferendas segetes boni operis reuirescat. Haftenus ex sermone S. Petri Damiani.

CAP.

C A P. XXXVIII.

Floruit denique Cassinense Monasterium sui fundatoris Benedicti meritis, & patrocinio, viris omni sanctitate, & doctrina præclaris. De quo audi Illustris. Cardinalem Baronium to. Ann. 9. Ad annum Christi septingentesimum decimum sextum: vbi agens de restauratione ipsius sub Petronace, sic ait. *Mirum dictu, quanta mox ex noua plantatione Petronacis fuerint propagata eo in loco germina Monachorum, & aucta ipsorum examina, instar apum, quæ exturgescentibus aluearijs prodeunt, in diuersa loca ad fetus multiplicationem volauerint. Sed & illud secure absque trepidatione mendacij, afferi iure potest, nullum unquam toto Christiano Orbe, extitisse aliquando Monasterium, ex quo tot viri sanctitate conspicui, atque doctrina, tanta numerositate ad regimen S. Apostolicæ Sedis adsciti fuerint, ut plane dici possit, fuisse aliquando seminarium sacrorum Antistitum, prout quæ suo tempore dicturi sumus, mani-*

Gg

feste

Baro. to. 9.
pag. 669.

Leo lib. 1.
cap. 21.
Idé refert
Desid. lib.
1. Dialog.

Apud Su-
riū die 2.
Ianuarij.

festē docebunt. Et anno octingentesimo decimo nono ista rursus. Vt autem de rebus occidentalibus aliquid attingamus, dicenda sunt aliqua de Cœnobio Casinate, ubi vigeat bis temporibus Monastica observantia, ex quo tamquã ex fonte fluente regularis disciplinæ manabant: cum floreret viris Sanctissimis, & inter alios, qui creatus est hoc anno eiusdem cœnobij Abbas, nomine Apollinaris, qui eo miraculorum gratia est sublimatus, ut Lirim amnem sicco vestigio pertransiret. Vt Leo Ostiensis est auctor. Porro dictum Cœnobium baud pridem Sanctus Adalardus consobrinus Caroli Magni petijt, disciplina Monastica imbuendus, ut Paschasius in rebus ab eo præclare gestis, enarrat. Sed & sub eodem quoque Imperatore Carolo Magno, etiam ille Sanctitatis nomine insignis primus Monasteriensis Episcopus, Ludgerus nomine, in idem S. Benedicti Monasterium peregrinatus, illic duobus annis, & sex mensibus excolendus monasticis institutis, permansit: quæ postea propagavit in Frisos, atq; Saxones: nam Frisiorum est delegatus Apostolus. Testantur hæc acta ipsius

ipsius à Monachis Vuerdensibus quam fidelissime scripta. Licet autem de remotis Orbis partibus ad dictum Cenobium frequens esset accessus: illorum tamen, qui ex diuersis Regionibus Italiae, tanquã ad Ciuitatem refugij, atque ad asylum Christianae libertatis illuc confluere solerent, seque illic cum suis diuitijs Deo offerrent, frequentior erat aduentus: ut ex Leone Ostiensi, res eiusdem Monasterij describente quisque poterit intelligere. Hæc Cardinalis Baronius in locis supracitatis. Ex his aperte colligitur, quam sit à veritate alienum, quod Boscus, & Diedericus asserunt, scilicet, Beatum Patrem Benedictum spreuisse Casinum, cum constet euidenter, omnibus sui ordinis Monasterijs illud prætulisse.

Apud Sur.
riū die 26.

Bosc. pag.
255.

C A P. L.

E Quidem quo attentius lego, & contidero, quæ historici Floriacenses apud Bosc. de sanctis. P. Benedicto

Gg 2 refe-

buqa
sib 37

Bosc. pag.
84.

Pag 6.

Pag. 11. 12

Pag. 224.

Pag. 234.

Pag. 235.

referunt, eo minus inuenio, cur B. Pater
 Casinum spernere, & Floriacum eligere
 voluerit. In primis apud Floriacum nul-
 lam requiem inuenire potuit Corpus eius,
 vt ipse Sanctissimus Pater conqueritur
 apud Aymoinum libr. 1. cap. 2. sapius
 namque hinc inde transportatum legitur.
 Neque etiam condigno, aut condecen-
 ti loco fuit repositum: quandoquidem
 ipsius vna cum sororis eius corpore, pri-
 mum in vnius sportule sinu concluserunt:
 quasi non inueniretur in Mundo pannus
 aliquis, si non sericus, & preciosus, saltem
 purus, & candidus, in quo beata illa ossa
 inuoluerentur. Floriaci vero delatū Mum-
 molus Abbas illud vili vrna contexit. De-
 inde Sanctissimam Patris, ac Patroni sui
 glebam, aureis inuasatam cistellis, naui
 imponunt. Quarto in Abbatis cubiculo
 per annos viginti mansit inclusum. Deni-
 que in arca lignea depicta, quæ nunc est
 in thesauraria Floriacensi deponunt. Præ-
 terea si de honore, & veneratione Sanctis-
 simo Patri ab eis exhibita loquamur, mo-
 dica, & fere nulla fuit. Coram altari enim

in

in quo Corpus S. Patris Benedicti se habere gloriabantur, vnica tantum lampas ardebat. Et quod sine rubore dicere nequeo, vindemia tēpore Beatissimus Pater ad custodiendas vineas à Monachis deportabatur, atque in tugurio collocabatur. Tandem à Ioanne Fouberto Monacho, & Præposito eiusdem Floriacensis cœnobij, & à Ioanne à Bosco Benedictino Cælestino, idem Beatissimus Pater, Custos vetustissimarum membranarum Aymoini, aliarumque scripturarum constituitur, immisissis prædictis membranis in arca, in qua eiusdem S. Patris ossa se habere credunt: quod factum fuit die 19. Decembris 1604. vt asserit Boscus pag. 237.

Pag. 100.

Pag. 107. e
139.

Pag. 237.

Heu, quo tandem deuoluta est Sanctissimi Patris Benedicti maiestas, & amplitudo: Ille qui apud Cassinum adhuc in terris positus, à barbaris, & trucibus adorabatur Regibus, nunc in cælis residens, à suis Monachis Floriacensibus, vilium Aymoini membranarum scriniarius efficitur. Poterit profecto Sanctus Pater dicere cū B. Iob. *Ego ille quondam opulentus, repente*

Iob. 16.

contritus sum. Dicite mihi, ò Patres venerandi. Est ne hoc propensum studium, & deuotio, quam in B. Patrem Benedictum vos habere iactatis? Itane illius vos filios profitemini? Hunc honorem parenti optimo de vobis adeo benemerito, defertis? Spreuit propter vos Casinum, & apud vos elegit permanere, & hanc vicem illi reponditis? Honora Patrem tuum, ait scriptura. Si ergò Benedictus Pater vester est, vbi est honor eius? Quæ de varijs loculis, & mutationibus S. Patris, deque vna lampade, & alijs circa eum gestis, quæ apud vestros leguntur auctores, possunt vteumque colorari, & tolerari: quia forsitan paupertate, seu alia necessitate cogente facta esse dicetis. At quis compulit vos, vt arcã, in qua preciosissimum thesaurũ reliquiarum Sanctis. Patris Benedicti vos habere putatis, vetustissimarum membranarum, Aymoini scrinium, ipsumque Sanctissimũ Patrem Scriniarium faceretis? Exclamare profecto libet, & quod Paulus suis Corinthijs olim, nunc mutatis mutandis vobis impropere. *Nunquid domos non habetis*

i. Cor. II.

betis ad manducandum, & bibendum? Aiebat ille, *Aut Ecclesiam Dei contemnitis?* O Floriacenses: Nunquid scrinia non habetis ad recondendas scripturas? Aut Beatū Benedictum contemnitis? Magnus profecto contemptus est, cariosas Aymoini membranas cum ossibus Sanctissimi Benedicti componere, & adæquare, in vna, eademq; arca eas collocando. Hæccine est candida, & pretiosa Syndon, qua Beatum illum Patrem ornatis? Hæccine, inquam, est aurata illa Diui Benedicti gloria, quam vester Boscus effudit, atque diffudit? Cartacea, & papyracea, non aurea, mihi videtur. Sed age, paululum expendamus, cuius sint membranæ istæ: Nunquid alicuius Apostoli? aut Euangelistæ, siue cuiuspiam alterius Sancti? Nil minus. Cuius ergo? Aymoini, inquiunt, grauis historici, & Monachi Floriacensis. Siccine? Tanti habentur apud vos vnus vestri Monachi scripta: vt cum ossibus B. Benedicti, in vno, eodemque scrinio ea recondatis? Quid si iste est Aymoinus ille historicus Gallus, quem ex suis proprijs scriptis Card. Baro. Par. 2. pag. 254.
Pag. 105. ad marg.
Baro. to. 10 pag. 436.
docet

docet fuisse hæreticum iconomachū? Eundem autem fuisse, & ex nomine, & historici professione, atque ex temporum ratione, probabiliter coniectari licet. Si ergo est hæreticus ille, videte qualem iniuriam Diuo Benedicto irrogatis, qui eius membranas, siue membra, beatis illius ossibus coniungitis, & copulatis, parique honore afficitis. Sed esto, alius sint Aymoini hæc scripta, quid faciunt in arca Diui Benedicti? Nunquid eodem cum sacris illis ossibus sunt adoranda cultu? Absit. Quid igitur inibi faciunt? Conseruantur, inquit; Numquid alium locum non habetis ad huiusmodi conseruanda scripta? Sūt apud Casinum multa Summorum Pontificum Diplomata, plura Sanctorum virorum scripta, quæ ab illis maximo habent in precio, nullum tamen conseruant in S. Benedicti tumulo, sed in archiuo: nullum in sacrario, sed in armario: nullum deniq; in thecis, vbi sanctorum reconduntur reliquiæ, sed in scrinijs; vbi aliæ conseruantur scripturæ. Gratias itaque ago Domino Deo meo, qui suum dilectum Benedi-

ctum

Etum non Floriaci voluit requiescere, sed
Casini: vbi non fieret scripturarum scri-
niarius, aut vinearum custos, sed summo
honore ab omnibus coleretur, multisque
lampadibus circum ipsum coruscantibus,
debita cum reuerentia, & veneratione ser-
uaretur, optataq; requie corpus eius frue-
retur, vna cum Scholastica sorore sua: vt
quos Deus coniunxit, homo non separet.

C A P. L I.

EGo certè credo, arcam illam, in qua
B. Patris Benedicti ossa, quondam
vos habuisse gloriamini, penitus
fuisse euacuatam, propterea que Ioannis à
Bosco consilio, Aymoini membra, seu mē-
branas cum alijs scriptis in ea condidisse,
ne videlicet, omnino vacua remaneret.

Adducor ad id credendum, ex his, quæ ve-
stri referunt scriptores. Adreualdus lib. de
miracul. S. Benedicti cap. 17. asserit, Me-
donem Abbatem Floriacensem ex corpo-
re preciosissimi Confessoris Christi Bene-
dicti reliquias benignissimè contulisse, his

H h

qui

Baro. pag.
37.

Bosc. pag.
289.

Pag. 138.

Pag. 210.

Pag. 249.

Pag. 362.

Bosc. pag.
365.Bosc. pag.
365.

qui cum Carolo Manno ad reportanda Casinum Sacti Benedicti pignora, Floriacum aduenerant. Fuisse autem aliqua of-
 fa, confirmat Boscus in fine sui Apologif-
 mi. Aymoinus etiam libr. 2. de miraculis
 S. Benedicti cap. 15. asserit, apud Patricia-
 cum Augustudunensis territorij villam,
 fuisse constructam Ecclesiam in honorem
 Dei, ac gloriose Virginis Mariæ, simulq;
 egregij Confessoris Benedicti: in quam de-
 latae sunt à Floriaco reliquiæ S. Patris Be-
 nedicti quæ multa operabantur miracula:
 de quibus agit etiam Anonymus Floria-
 censis lib. de miraculis S. Patris Benedicti
 cap. 44. Præterea Urbano Papæ Quinto,
 data est à Floriacensibus quarta pars ca-
 pitis. & vnū os brachij eiusdem Sancti, vt
 asserit Boscus. Similiter, & Monachis S.
 Dionysij apud Parisios, anno 1393. con-
 cessa fuit portio capitis, & brachij San-
 ctissimi Patris Benedicti. In Monasterio
 quoq; Vallisoletano Congregationis San-
 cti Benedicti Hispaniarum in Regno Ca-
 stellæ: præter particulam quandam ab
 Henrico tertio Castella, & Legionis Re-

imp

H

ge

ge dono acceptam, habetur integrum os
fœmoris eiusdem Sancti è Gallijs transpor- Pag. 414.
tatum. In sacro etiam diario ordinis Clu-
niacensis, festum susceptionis reliquiarum
S. Benedicti annotatur, & apud Clunia-
censes colitur. Atque in veteri Athanacen-
si Monasterio Civitatis Lugdunensis, in
antiquo inventario reliquiarum eiusdem
Monasterij quæ Calvinistarum rabie com-
bustæ fuerunt: bis, terue mentio habetur
reliquiarum Beatissimi Benedicti Abbatis
in eodem Monasterio quondam existen-
tium. Carnuti etiam in Monasterio San-
cti Petri vetustissimo, mandibula cum ali-
quot dentibus S. Benedicti habetur: haud
dubiũ, quin è Monasterio S. Benedicti Flo-
riacensis. Aliasque eius reliquias diuersis
Franciae locis, clarissimo cultu, incredibi-
lique religione, thecis preciosissimis recõ-
ditas existere, asserit Boscus in principio Pag. 382.
sui Apologismi. Quibus si adiungantur
alia eiusdem Sancti Patris reliquia, quæ
extra Gallias diuersis in locis haberi dicun-
tur, quarum non meminit Boscus: vide-
bit statim lector, arcam illam, in qua Flo-

riacenses Corpus Sanctissimi Patris Benedicti se habere putabant, tot reliquiarum eius largitionibus, euacuatam penitus & omnino fuisse: Cum omne finitum per ablationem finiti, tandem consumi necesse sit. Loco autē reliquiarū, Ioannes Foubert Præpositus Floriacēsis, & Io: à Bosco vetustissimas mēbranas Aymoini cū plurimis alijs scriptis, in eadem arca condiderunt, & ad perpetuam rei memoriam eam historiam typis excusam euulgari voluerunt. In tumulo vero, quod sibi Sanctissimus Pater adhuc viuens Casini præparauit, & in quo sine dubio pariter cum sorore sua Scholastica sepultus fuit, vbi etiam Pontifices Summi, & alij, quos supra retulimus, suis quisque temporibus existere sunt testati, integrum Corpus eius adhuc permanere credimus, & fatemur: visumque à pluribus fuisse de mense Nouembri anni millesimi quadringentesimi octuagesimi sexti, superius cap. 3 4. docuimus. Inde postea nunquam fuisse sublatum, constat.

CAP.

CAP. LII.

IAm tandem audiamus Ioannem à Bo-
 sco Iudicem in hac controuersia se
 ipsum constituentem, sententiamque
 hunc in modum proferentem. *Huic con-
 trouersie finis apponatur: ac cineres B. Patris
 Benedicti apud Cassinum relictos fuisse, qui-
 bus ex liberalitate Floriacensis Abbatis Me-
 donis, aliqua ipsius postea ossa adiuncta fuere:
 Corpore verò Galliam magno suo commodo,
 atque bonore decorari credatur. Sic ille. Ad
 quem ego. Hæccine est iusta sententia?
 Itane tu opte ingenio vniuersa discernere
 vis, & iudicare? Non obsisto iudicio, dum-
 modo oculos à salutiferæ veritatis aspectu
 non auertas, nec animum ab ipsius amo-
 re detorqueas. Etenim veritatem indaga-
 re solerter, inuentamque complecti, per-
 iucundum est, ac saluberrimum: nolle ve-
 rò amare & sequi perspectam, extremæ
 dementiæ est. Non stamus iudicio tuo:
 Nihil profers solidæ auctoritatis, nihil ne-
 cessariæ producis argumentationis, qua*

Bosc. pag.
389.

li-

liquido constet, quod asseris: cur ergo credemus tibi? Forte quia tua solum magna sunt, fortia, præclara, excelsa, mirabilia, atq; irrefragabilia? Aduocasti certè in tui defensionem apparatus verborum: sed quorum numerum computasti, non pondus: linguam animo præire permisisti, contra vetus prouerbiũ: decies ad limã priusquam semel ad linguam: Satius enim est pedibus, quam lingua labi. Talem ergo sententiam protulisti, quã nec Floriacenses, nec Casinenses approbabit, recipientue. Nam vtrique, & cinere s, & ossa Sanctissimi Patris Benedicti se habere gloriantur: Casinenses quidem ex Decreto, & auctoritate tot Summorum Pontificũ, superius adductorum: quibus adiuncta sunt miracula, reuelationes, ac multorum hominum diuersis temporibus, oculata inspectio: Floriacenses vero ex historia sui Adreualdi, hoc expresse asserentis cap. 6. de translatione S. Benedicti, & de miraculis eiusdem cap. 16. & 31. Quem sequitur Diedericus in libello de illatione S. Benedicti cap. 9. Appellabunt igitur vtriq; ab hac

Bosc. pag.
7.8. 35. &
61.

Bosc. pag.
228.

hac tua sententia. Floriacenses maximè, quibus, cum nihil de Corpore S. Benedicti hac tua sententia tribueris, totum abstulisse videris: nec enim Floriacum, sed Galliam Corpore S. Patris Benedicti decorari asseruisti. In quo quidè cōsequenter es loquutus. Etenim reliquias S. Patris Benedicti per diuersas Galliæ partes sparsas fuisse asseruisti, & sic arcam illam Floriacensem vacuum esse demonstraisti: vnde nihil de ipsius Sanctissimi Patris Corpore Floriacensibus assignare potuisti, sed Galliam eo decorari dixisti. Vereor ergo ne Floriacenses Monachi aduersum te exclament, & dicant, quod cum membranas Aymoini, & alia scripta in arca illa, in qua reliquias S. Benedicti se habere putabant, tuis inclusisti manibus, nihil earundem reliquiarum in ea haberi cōspexisti: & quod secretum hæctenus fuerat, tuis scriptis omnibus euulgasti, ac tandem isto decreto, & sententia confirmaisti. Casinenses etiã iustam de te habent conquerendi causam; quod cum iuxta Pontificum Diplomata totum B. Benedicti Corpus tribuere illis

de.

deuisses, dimidium contulisti. Nescio profecto quid ad hoc iudicium proferendum mouere, aut impellere te potuit: quandoquidem auferendo à Casinensibus B. Benedicti ossa, contra Pontificum decreta sanxisti; largiendo vero eisdem cineres, scriptores Floriacenses mendaces esse demonstraisti. Sed ni fallor, mouit te ad cōcedendum Gallis S. Patris Benedicti ossa, amor, & affectus Patriæ. Condonamus ergo tibi errorem istum, dummodo in posterum veritatis amorem vniuersis priuatis affectionibus anteponas. Confidimus enim de te, quod si non visis iuribus, & rationibus Monachorum Casinensium, eis, hac tua sententia, & decreto, plusquam medietatem Corporis S. Patris Benedicti assignasti: lectis his, quæ modò pro Casinensibus in lucem prodeunt, adiudicabis, & reliquum.

Gregor.

Nec est, cur propterea timeant Galli, se tanti Patris destituendos patrociniò: nã, vt ait Diuus Gregorius libr. 2. Dialogorū cap. vltimo: Sancti etiam vbi non sunt præsentes corpore, si petentium fides exigat, mira-

miraculis coruscant: quod probat miraculo ab eodem Sanctissimo Patre Benedicto facto: Cum enim infana quædam mulier, specum, vbi Sanctus Pater prius habitauerat, nesciens fuisset ingressa, mirabiliter sanata est. Id ipsum confirmant Floriacenses scriptores, à te adductos, dum asserunt, B. Patrem Benedictum multa patrassè miracula, vbi corporaliter nunquã fuisse constat. Habeant ergo Galli fidem, & deuotionem erga Sanctissimũ Patrem Benedictum, & ita illum apud se habebũt, propitiumque, ac fauorabilem in suis necessitatibus sentient.

Hoc prætereà velim tibi persuadeas, Casinenses Monachos, lectis, ac perlectis vniuersis, quibus Corpus S. Patris Benedicti quiescere apud Floriacum probare niteris, adeo in sua veteri, ac verã sententia de eiusdem apud Casinum existentia confirmatos fuisse: vt iam nil minus credant, quam aliquando Floriaci fuisse: Talia enim illis visa sunt, quæ ad id probandum adducis, vt inde certum sumpserint argumentum ad credendum, te hoc idem

Ii

cum

cum illis sentire: scripsisse vero ista, solum, ut Gallis tuis gratificari videreris. Vt cum que se res habeat, ego omnium Casinensium nomine per hæc scripta, securos reddo Gallos vniuersos (Floriacenses præcipue) quæ nūquā, nec pretio, nec prece, nec pro se, nec per interpositas personas, ligneam istā arcam, quam tu, in thesauraria Floriacensi asseris asseruari, nec quicquam eorum, quæ intra eam continentur, surripere, vel auferre tentabunt. Cum enim certi sint, reliquias Sanctissimi Patris Benedicti non in arca illa, sed in suo Casinensi sepulchro existere, & conseruari: scripta etiam illa, quæ in dicta conseruantur arca, ad eos nullo modo pertineant: non est, cur Floriacenses de furto, aut surreptione, sibi à Casinensibus timeant.

Consilium ergo meum tibi placeat, mi Venerande Pater: agnitam veritatem dilige, & amplectere: vbicumque sit, & à quocumque dicatur, eam venerare, exosculare, & cole: Sic enim exaltabit te, ac proteget. Caue ne quando illam scienter oppugnes, quia impugnabit te, cumque

om-

omnibus sit fortior, ad terram prosternet,
& allidet te, & eris in conculcationem.
Ama vinci à veritate, ne vincaris à falsi-
tate. Testificor coram Deo, & Christo
Iesu, qui iudicaturus est viuos, & mor-
tuos, per aduentum ipsius, & Regnum
eius, me non ista scripsisse, vt tecum con-
tenderem (scio namque Paulum inter ope-
ra carnis, quæ qui agunt, Regnum Dei
non possidebunt, enumerasse contentio-
nes, æmulationes, iras, rixas, dissensiones)
sed solum, vt veritatem hanc de existen-
tia Corporis S. Benedicti apud Casinum,
quam tuis scriptis profligare, & subuerte-
re nifus es, propugnarem, atque defende-
rem. Tranquillo igitur esto animo, quan-
doquidem inuestigandæ veritati, non car-
pendis, aut lacerandis mutuo nobis, hæc
ipsa disputatio sumpta est. Noli pugna-
ci altercatione contendere: noli floribus
spinas, frondes fructibus, falsitatem veri-
tati præferre: permitte, vt locum suum
obtineat, veritas, iusque suum vnicuique
tribuatur. Si Corpus Sancti Patris Be-

Galat. 5.

nedicti est Casini, vt vere est, nullis vel
 auctoritatibus, vel rationibus efficere po-
 teris, vt fit alibi: Imponere alicui
 poteris, sed vt fit, quemadmo-
 dum dicis, efficere vale-
 bis nunquam:

Galat. 2.

D E

DE
TRANSLATIONE
 SANCTISSIMI P. N.

BENEDICTI.

AUCTORE

R. P. MATTHAEO LAVRETO
 Monacho Benedictino & Abbate San-
 cti Salvatoris de Castellis.

CAP. I.

PROPOSVIMVS ini-
 tio præcedentis libri
 quæstionem bimembrè,
 cuius primam partem
 (an scilicet Corpus San-
 cti Benedicti vere, &
 realiter Casini existat) discussimus, & ab-
 soluimus. Aggredimur nunc secundam,
 vtrum videlicet sacrum illud Corpus è
 Casinensi sepulchro aliquando fuerit
 ablatum, & ad Floriacense Monasterium
 in Gallias deportatum. Hæc autem de
 Trans-

Baro. pag.
pag. 491.

Apud Su-
rium die 3
Septemb.

Alij etiam
ad Vitalia
ni, Agatho-
nis Sifin-
nij tempo-
ra referūt.

Translatione S. Benedicti disputatio adeo
difficilis, & intricata visa est sapientissimo
Cardinali Baronio, vt tom. Annal. 8. Ad
annum Christi sexcentefimum sexagesi-
mum quartum, de ea ista pronunciauerit.
*Sciendum est, inquit, quod Aygulphi acta do-
cent, quibus, & alij complures scriptores ad-
stipulantur: ipsum missum à Mummolo Ab-
bate Floriacensi Casinum, ad auferendas in-
de sacras reliquias S. Benedicti Abbatis: Ad-
dunt alij, & Scholasticæ sororis eius à Ceno-
mannis, vel Aurelianensibus fuisse sublatas.
Id cum plerique tradant, haud consentiunt
tempore, cum alij ad Martini Papæ Ponti-
ficatum, alij ad Deodati tempora referant. At
alij sunt innumeri, qui contradicunt: adeo ut
etiam Diplomata afferant Romanorum Pon-
tificum id testantia: cuius probationis genere,
nec caret pars aduersa. Sed refugit animus tã-
densum controuersie huius spinetum adire,
quod horret, vel è longè spectare. Sic Baro-
nius. Ex quibus plane apparet, quam ope-
rosum sit, atque difficile, litem hanc diri-
mere, quam talis, ac tantus vir pene in-
extricabilem esse iudicauit. Nos ergo, nō*

nō-

nostris viribus, ingenio, aut prudentia innixi, sed Dei optimi maximi ope, adiutorioque confisi, horridū hoc spinetum adire: spinaeque, & vepres illius, veritatis falce refecare tentabimus: dubia, & difficultates, quæ in hac perplexa quæstione se offerunt, ita explanare, & euacuare conabimur: vt tandem appareat, Corpora Sanctorum Benedicti, & Scholasticæ apud Casinum Montem semper extitisse, nec inde in Gallias aliquando translata fuisse. Hanc autem veritatem, non putet lector, nos intendere probare mathematicis demonstrationibus, aut philosophicis & scientificis argumentis, cum nulla huiusmodi in simili materia existant: sed tantum rationibus iuxta subiectam materiam congruentibus, ac moraliter ita concludentibus: vt quilibet discretus, & prudens lector, qui non affectu, sed ratione delectetur, atque trahatur, illis plenam fidem præbeat, & assensum.

C A P. II.

PRincipio supponendum est (quod à nemi-
mine

mine mediocriter docto in dubium reuocari iure potest) plerofq; scriptores multa falsa, & fabulosa, multa ficta, & commentitia pro veris, & indubitatis historijs obtrufisse, & venditasse, magna cum iactura, ac detrimento historicæ veritatis, & fidei. Quod sapientissimus & grauisissimus historicus Cardinalis Baronius tom. Annal. 10. ad annum octingentesimum quinquagesimum tertium, deplorat his verbis. *Felix profecto esset historie cursus, si absque obiectione fabularum, sincera tantum ferri veritate daretur, quæ ubi semel, ut Zizania inter triticum seminata, fixis radicibus, tritici mentita specie, altiori cumulo consurgunt, sicut triticum messoris æqua falce metantur, & cum frumento in horrea recondantur: & mixta tritico, tritici iam nomine decorata, atq; æquo precio, eademque mensura cum tritico venundantur. Ita fabularum abolito nomine: recepta semel transeant in historiam, ut opus sit magno cribrario, qui magno labore, à veris falsis, & fabulas segreget ab historijs. Non desunt de his exempla: Nam fabula de collapsio Romæ Pacis templo tempore Christi ortus, quod*

Baro. to. 10
pag. 100.

non-

non-

nondum fuerat edificatum, semel asserta; multiplicium haud vulgarium fuit scriptorum auctoritate firmata. De anima Traiani precibus Sancti Gregorij ab inferis reuocata commentum semel creditum, etiam disertissimos habuit assertores, imò etiam defensores. Nonne haëtenus fabula illa, ut historia lecta est, de Ciriaco Papa Roma Coloniam comitante Sanctam Ursulam cum Virginibus undecim millibus: cum tamen nec per somnium quidem eius nominis Pontifex sederit in Sede Petri? De septem dormientibus somno tentis annos prope ducentos, quid dicam? Tam à Græcis in Oriente, quam à latinis in Occidente historiã lectã atq; receptam? De Siluestro Papa Secundo, quod per magiam Pontificatum adeptus fuerit, atque dilaceratus in obitu à Diabolo? De obitu Adriani per muscam illato, quid addam? De fabularum officina Turpini, quot iam ex eis in historiam transierunt, & fidem sibi plenissimam conciliarunt? Taceo de plurimis alijs, quæ vel à nobis superioribus tomis sunt confutata, vel erunt inferius confutanda. Hæc Baronius occasione illius inanissimæ, leuissimæ, & quæ sua falsitate omnes

Kk

alias

alias superat, fabule, de Ioanna foemina in summum Pontificem euecta. Quibus omnibus adiungenda mihi videtur fabulosa de translatione Corporis Sanctis. Patris Benedicti narratio. Certè nec plures, nec maioris authoritatis sunt, qui de ea scribunt, quam qui superiores fabulas narrant: nec solidioribus fundamentis, aut firmitioribus rationibus nititur hæc de translatione Sanctis. Patris Benedicti conficta historia, quàm cæteræ omnes, quas supra ex Baronio memorauimus. Vnde non immeritò innumeri propemodum huic translationi contradicunt, validis suffulti rationibus, & authoritatibus superiori libro adductis, & infra plenius adducendis.

C A P. III.

Scriptores, qui de Sancti Patris Benedicti Translatione narrationem texuerunt, bipartiti sunt, atque in duas classes diuisi: quidam enim illorum asserunt, fuisse Floriaci translatum, inde verò nunquam fuisse Cassini relatum:

alii

alii

alii

alij verò cum primum concedant, postremum penitus inficiantur; affirmantes, Corpus S. Benedicti Zachariæ Papæ iussu è Floriacensi Cœnobio ad suum Casinense reportatum fuisse, opera Caroli Manni Casinensis Monachi, ac Pipini Francorum Regis fratris. Quorum assertiones abunde satis ex his, quæ superiori libro dicta sunt, remanent confutata. Ostendimus enim primum B. Patrem Benedictum vna cum sorore sua Scholastica Casini fuisse sepultum, in quo neminem habemus contradicentem. Probauimus præterea, à tempore Zachariæ Papæ primi, qui fuit electus Pontifex anno Domini septingentesimo quadragésimo primo, vsque ad Iulium Secundum, qui sedit anno millesimo quingentesimo quarto, Corpora Sanctissimi Patris Benedicti Virginsque, ac sororis eius Scholasticæ Casini extitisse: demonstrauiusque, eadem sacra Corpora, hoc temporis decursu, ter apud Casinum fuisse conspecta. Primum sub prædicto Zacharia anno Domini 748. Deinde sub Alexandro Secundo anno millesimo

septuagesimo primo: quo tempore inuenta fuere à Desiderio Abbate Casinensi: ac tandem tertio sub Innocentio Octauo. anno millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto: quo tempore prædicta sacra Corpora fuere à Cardinali Ioanne ab Aragonia Casinensis Cœnobij Abbate Commendatario discooperta, sicque per biennium vsque ad annum millesimum quadringentesimum octuagesimum sextum permanserunt. Hæc omnia cum verissima sint, & à nobis superius satis, superque probata: Sequitur necessario, falsa esse, quæ de B. Benedicti, & sororis eius translatione à diuersis scriptoribus tradita circunferuntur. Et quidem contra eos, qui pertinaciter asserere contendunt, Corpus S. Benedicti apud Floriacum adhuc existere, militant vniuersa, quæ superiori libro, ad probandam eiusdem apud Casinum existentiam, sunt adducta. Contra eos vero, qui affirmant, Casini fuisse reductum: faciunt Zachariæ Pontificis Diploma, qui eo die, quo Ecclesiam Casinensem à Petronace restauratam, dedica-

-qel s KK

uit,

uit, vidit ibi pignora Sanctorum Benedicti, & Scholasticæ: Et Pauli Diaconi testimonium, qui multo ante, scilicet, quando Petronax Casinum ad reparandum Cœnobium aduenit, asserit fuisse ibi Sanctis. Patris Benedicti Corpus. Quibus temporibus iuxta hos scriptores, Corpus S. Benedicti necdum fuerat Casini reductum. Aduersatur insuper huic translationi Urbani Secundi Bulla à Clemente Quarto confirmata, in qua in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub anathematis pœna præcipitur vniuersis, ne falsam celebrent S. Benedicti translationem. His addimus peculiare præceptum Monachis Floriacensibus à Paschale Secundo Pontifice factum, ne ulterius falsam S. Patris Benedicti translationem celebrare præsumerent: Cur autem quauē occasione id interdixerit Pontifex, refert Petrus Diaconus illius tēporis scriptor, lib. 4. Chron. Casin. M. S. ca. 29. Cuius verba huc fideliter transcripta, sic habent. *Pro causis Ecclesiasticis Galliam ingressus (loquitur de Paschali Secundo) venit ad Floriacense Monasterium B. Patris*

Lib. 6. c. 49

Pet. Diac.

Miranulū
notab.

nomine consecratum. Agebatur porrò ab illis tunc falsissime translationis B. Benedicti solemnitas. At Pontifex eandem Translationem falsam esse confirmans, non festiuitatis, sed diei officium, celebrare cum Cardinalibus Italicis cepit. Monachi vero supradicti loci cum nonnullis Episcopis, & Cardinalibus Gallicanis translationem celebrare incipientibus, Papa orationem fudit ad Dominum, obnixè exostulans, ut de eadem re veritatis indicium sibi ostendere dignaretur. Celebrantibus autem illis nocturnalem Synaxim, tantus stupor, & hebetudo mentis eos inuasit, ut omnino quid dicerent ignorarent. Attoniti autem tanto miraculo, regulare officium decantare inoffense cœperunt. Mox autem ut translationis cantum celebrare disponebant, horrore simul, & stupore replebantur. Quod prudentissimus Pontifex aduertens, glorificare cœpit, ac benedicere Deum, & Benedictum famulum eius. Facto autem mane, Abbatem ad se, & Monasterij Priores conuocans, precepit, ut Altare de loco tolleretur, quatenus omnes patenter agnoscerent, utrumnam vera esset, necne Translatio illa: nolle ulterius aliquos

quos de Corpore B. Benedicti illorum ambagibus decipi, quod ipse temporibus Papæ Alexandri in Monasterio Casinensi inuentum esse certissime nouerat. Illi autem prostrati pedibus eius rogare cœperunt, ne Altare effodere præciperet, ne Monasterium destrueret: se nihil certi de Corpore B. Benedicti nisi famam tantum à maioribus suis accepisse: Si reliquie non inuenirentur, scirent certissime, Monasterium destruendum, & possessiones à quibusque diripiendas. Tunc Papa illorum precibus inclinatus, conticuit, interdicens omnino, ac ex parte Sedis Apostolicæ præcipiens, ut ulterius eandem falsissimam translationem celebrare nequaquam præsumerent. Idem Pontifex Apostolicus ordinatis in Gallijs negotijs suis, Romam reuersus est. Hæc Petrus ubi sup.

Reijcit Ioannes à Bosco hanc historiam in suo Apologismo, ex eo quod adeo celebres res, ab alijs auctoribus non fuissent obuolutæ silentio, quarum ne vnus omnino meminit: Subijcitque verba sequentia. Nam purum putum mendacium est, Floriacenses nequiuisse vlla scripta Pontifici proferre: quia iam Leonis Septimi, & aliorum bullas

Bosc. P^o B.
388.

acce-

acceperant. Arguit ab auctoritate negati-
 uè: Alij non scripserunt, ergo non fuit:
 Quem argumentandi modum nullius esse
 roboris, ac momenti, præcedenti lib. ostē-
 sum est. Adde quod Galli, qui huic rei
 præsentés fuerunt, noluerunt contra seip-
 sos ista describere: Exteri vero alij, ideo
 forte non scripserunt, quia res ista parum,
 aut nihil ipsos tangebát. Scripsit verò Pe-
 trus tanquam rem ad sui Monasterij Cas-
 sinensis honorem pertinentem. Et quidem
 mirum valde est per tot annos neminem
 Petro Diacono in hoc contradixisse, nisi
 modo vnus Ioannes à Bosco: Qui cum nul-
 la se fultum ratione ad impugnandum Pe-
 trum conspiceret, ad contumeliosa, ac re-
 ligioso viro indigna verba recursum ha-
 buit, dicens. *Nam purum putum mendaci-
 um est*: quod quidem pœdagogis, atque
 grammatulis eleganter: viris autem pru-
 dentibus, indecorè, ac immodestè, dictũ
 videbitur. Profecto eadem verba possem
 ego in illum retorquere: & qua facilitate,
 Petrum mentiri asserit, Boscum mendacij
 arguere, affirmareque nequiuisse Floria-
 censes

censes scripta illa Paschali Pontifici proferre: quippe qui tunc temporis nullas de hac re Summorum Pontificum bullas acceperant, nec postea vnquam acceperunt. Quamuis enim Leo Septimus, & Alexander Secundus (quorum bullas affert Bosc. pag. 240. in fauorem Floriacensium) ante Paschalem II. sederint: tamen bullas præfatas multò post fuisse confictas, rationibus superiori libro aduersus eas adductis, censemus: quibus nunc addimus istam, vt scilicet, historiam hanc Paschalis Secundi à Petro Diacono fideliter relatam, labefactare, conuellere, atque falsitatis arguere, illarum bullarum pretextu, Floriacenses possent. At vero huiusmodi Salmonæ bullæ, aduersus firmissimam veritatis turrim, nihil omnino efficere vnquã poterunt.

C A P. IIII.

Est adhuc aliud fortissimum argumentum ad subuertendam huiusmodi prætensam D. Benedicti Tráslationem: authoritas nempe, ac iudicium

LI

Sa-

Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, quæ si non directe, saltem indirecte, eam repro-
 basse visa est: dum à suo Martyrologio
 reformato (quo solo vti possumus in Di-
 uinis officijs) hanc eandem translationem
 exclusit, atque reiecit. Pro quo notan-
 dum: Quod Gregorius Tertius decimus
 Pontifex Summus, quasdam litteras Apo-
 stolicas eidem Martyrologio præfixit sub
 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die
 decimaquarta Ianuarij anni 1584. In qui-
 bus expresse iubet omnibus Patriarchis,
 Episcopis, Abbatibus, cæterisque Eccle-
 sijs, Monasterijs, Cõuentibus, Ordinibus,
 siue secularibus, siue regularibus quibus-
 cunque præfectis: vt in peragendo in Cho-
 ro officio, omni alio Martyrologio amo-
 to, hoc tantum nostro vtantur, nulla re
 addita, mutata, vel adempta. Eadem etiã
 ijs, qui in horis ecclesiasticis priuatim
 Martyrologio vti voluerint (quod quidẽ
 magnopere cuperemus, vt omnes facere
 vellent) mandamus: omnibusque aliorum
 Martyrologiorũ omnium publice, priua-
 timq; in ecclesiasticis horis vsum interdi-
 cimus

cimus. Hæc ibi Pontifex . Cum igitur festum Translationis S. Benedicti sub quinto Idus Iulij, in diuersis Martyrologijs habeatur, imo & in Romanum Martyrologium, quondam irrepsisset: attente considerandum est, quænam potuerit esse causa, vt retentis plerisque alijs Sanctorum translationibus in Martyrologio Romano, præfati Põtificis iussu recognito, ac restaurato, atque ad Ecclesiasticę historiæ veritatem restituto, ac vniuersis Christiani Orbis Ecclesijs legendum tradito, expuncta fuerit, atq; reiecta B. Benedicti a deo decantata translatio, interdictumq; omninò, ne in Diuinis officijs cum aliorum Sanctorum translationibus legatur. Nulla profecto alia potest reddi causa: nisi quia Patres Martyrologio corrigendo, ac reformando præfecti, re diligenter excussa, & examinata, vna cum Summo Pontifice, translationem hanc, tanquã apochrypham, falsam, & commentitiam respuerunt, vel saltem (vt mitius agam) dubiæ, incertæq; omninò fidei censuerunt. Certe Cardinalis Baronius tom. 10. pag. 945.

Baro.to.i.
pag. 945.

L l 2 ad

ad finem: Satisfacere volens quibusdam
 viris doctissimis, indigne ferentibus Mar-
 cellini Papæ integritatem, male traduci
 commentitijs actis illis, nullius ponderis
 existentibus: simulque conquerentibus de
 Martyrologio, atque breuiario Romano,
 quod ista in Ecclesia recitanda contineat:
 ita respondet. *Sed sciant, velim Romanam
 Ecclesiam antiquitatis tenacissimam, quæ an-
 te octingentos annos ita publice lecta reperijt,
 haud adeo facile conuellenda, quamuis sibi val-
 de molesta, putauit. Cæterum eandem ipsam
 Romanam Ecclesiam; non sicut Euangelium
 (quod Gelasius monuit) legere consueuisse, vel
 legenda proponere quælibet Sanctorum acta,
 sed potius ea cuncta, Apostolica illa lance li-
 branda relinquere: omnia probate, quod bonum
 est tenete.* Hæc Baronius. Cum ergo Eccle-
 sia Romana translationem S. Benedicti,
 quæ prius in Martyrologijs legebatur, à
 suo reformato Martyrologio expunxerit,
 apparet, ipsam nullam illi fidem adhibe-
 re, nec aliquam habere probabilitatem,
 iudicare. Potuisset enim (vt de gestis Mar-
 cellini ait Cardin. Baronius) illam in Mar-
 tyro-

tyrologio ponere, nobis autem probandam relinquere. Verum cum eam penitus repulerit, repellendam esse à nobis, euidenter insinuauit, & docuit. Ego certè tanquam verus Ecclesiæ filius, quæ ipsa probat, approbo, quæ ipsa respuit, respuo: translationem S. Benedicti non admittit, nec ego admitto. Expuncta vero, ac reiecta ex Martyrologio Romano, ab Ecclesia approbato, atque recepto B. Benedicti translatione, ipso facto præiudicatum est contrariæ opinioni: abolitaque Adreualdi, & cæterorum omnium, qui translationem hanc asseruerunt, sententia.

Cum Ecclesia Romana omniū Ecclesiarū Matre, & Magistra consentiūt in primis vniuersæ Ecclesiæ seculariū clericorū, in quibus Diuinum officium iuxta ritum Breuiarij Romani, nuper reformati, celebratur, atque persoluitur. Omnes prætereà religiones, & ordines, quæ sub Diui Benedicti regula non militant. Ex his autem Congregationibus, quæ institutum Benedictinum profitentur, hanc translationem non agnoscunt modo Camaldulen.

Bosc. pag.
382.

lensis, Vallis vmbrosæ, Celestina, Montis Oliueti, & Siluestrina. Ex Congregationibus autem Monachorū nigrorum, quæ propriè S. Benedicti nuncupantur, illam non celebrant, Casinensis in Italia, Brusfeldensis in Germania, & Aragonensis in Hispania. In Gallijs vero (vel ipso Ianne à Bosco testante) integræ nonnullæ Congregationes eiusdem B. Patris sodalities ascriptæ è sacris suis Diarijs expunxerunt translationis eius festum, tanto olim decore, tamque festiuis gaudijs apud eas celebrari consuetum. Quas cum propterea laudare debuisset, immeritò arguit, & reprehendit Boscus. Sed quis poterit accusare Monachos illos, qui simul Ecclesiam Romanam, cuius vestigia sunt sequuti, nō accuset? Quis condemnabit eos, qui illam non condemnet? Certè si aliqua culpa est, Ecclesiæ ipsius est: si error, ipsa exemplum præbuit errandi, quæ ex suo Martyrologio translationem istam repulit, & expunxit. Sed absit, vt hanc, vel illos errasse dicamus, sed Ioannem à Bosco imprudenter, vel impudenter loquutum fuisse

ar-

Bosc. pag.
383.
Ad finem.

arbitramur. Quemadmodum etiam, dum in sui Apologismo ait. *Et quidem quod aliquando translatum fuerit, sole clarius est: consentientibus, atque asserentibus id una voce omnibus penitus auctoribus Italis, & Casinensibus ipsis, Germanis, Hispanis: denique toto orbe Christiano id fatente, atque confirmante.* Hæc quidem Boscus, sed glorianter nimis, valdeque mendaciter. Nam ut vidimus, neq; Romana Ecclesia nec aliæ propemodum innumeræ, quas supra commemorauimus, hanc recipiunt translationem. Consensus ergo iste totius Orbis Christiani, aduersus translationem istam verè stat, quantumuis Boscus aliter asserat. Si autem verum est, quod ipse ibidem ait, consensum hunc tot Ecclesiarum, maxime accedente Ecclesiæ Romanæ assensu, æquipollere Concilij Vniuersalis definitioni, actum est de causa ista, & Casinensibus adiudicata est, cum habeant pro se tot Ecclesiarum consensum, vna cum Ecclesiæ Romanæ assensu.

CAP.

CAP. V.

Bosc. pag.
387.

Sed opponit nobis Ioannes à Bosco Ecclesiam Mediolanensem ab inclyto Pontifice Borromeo Cardinali in antiquum nitorem restitutam, quam asserit, translationis S. Benedicti festum etiam nunc celebrare: nec non omnes Hispanicas Ecclesias, atque in Germania Curientem, quæ totius rei veritatem expedientes, explosis Salmoneis Casinatū bullis, festum huiusmodi constanter colunt, ac venerantur.

Bosc. pag.
382.

Concilium
Laodic.

Quod attinet ad nobilissimam Mediolanensem Ecclesiam, fallit, aut fallitur Ioannes à Bosco, dum asserit, illam huiusmodi translationem hodie celebrare. Obseruat quidem Ecclesia Mediolanensis, siue Ambrosiana statutum Concilij Laodicensis, in cuius cap. 51. cauetur, ne martyrum natilitia in quadragesima celebrentur. Vbi quamuis de solis martyribus fiat mentio: de quorumcumque Sanctorum festis Canonem illum loqui, Patres intellexerunt.

xerunt. Vnde in Concilio Toletano decimo Concilium Tolet. sancitum est, vt festum Annunciatio-
nis B. Virginis Mariæ, quod fere semper
in quadragesimam incidit, in decimum
quintum calendarum Ianuariarum annua-
tim celebrandum transferretur: quod ha-
ctenus in Hispania obseruatur: in Ambro-
siana verò Ecclesia dominica proxima
ante Natale celebratur, vt docet Radul-
phus Decanus Tungrensis in libro de Ca-
nonum obseruatione propositione deci-
ma sexta. Similiter festa Sanctorum Gre-
gorij, & Ambrosij, antiquitus ad dies or-
dinationis eorundem translata fuerunt:
Gregorij, scilicet, ad diem tertium sep-
tembris, Ambrosij verò ad diem septimum
decembris, vbi etiam nunc celebratur: &
S. Patris Benedicti festum, ad quintum Idus
Iulij, quo die illud celebrat etiam nunc Ec-
clesia Mediolanensis. Cū ergo aliqui asse-
rūt, Ecclesiā Mediolanensem celebrare fe-
stum translationis S. Benedicti intelligen-
di sunt de translatione festi non de trans-
latione Corporis. Cū enim de mense Mar-
tio, quo tempore Ecclesia Romana San-

M m

cti

etiam Benedicti festum colit, Ecclesia Ambrosiana illud non celebret, sed ad quintum Idus Iulij, quo die à quibusdam festum translationis eiusdem celebrabatur, transtulerit: arbitrati sunt quidam, Ecclesiam Mediolanensem celebrare festum translationis S. Benedicti, cum reuera transitum, seu natale eiusdem tunc celebret. Vnicum namque festum S. Benedicti celebrat in anno: nec est dicendum, omisso natali eius festo, translationem solummodo celebrare. Hoc ita esse, docet apertè Radulphus vbi supra. Postquam enim egit de translatione festi Annunciationis, Gregorij, & Ambrosij, hæc de festo S. Benedicti subnectit. *Et Benedictus ad diem translationis suæ de Mense Iulio, sed postea Annunciatione in Romana Ecclesia ad locum suum redeunte, similiter & alij apud nos redierunt. Et exinde retenta est Translatio Sancti Benedicti.* Hæc ille. Vbi nota verbum illud, exinde, quasi dicat; ex reditu festi S. Benedicti ad locum suum de mense Martio, ortum est, ac retentum festum translationis eiusdem de mense Iulio: ita vt duo festa eius-

Radulph.

eiusdem Sancti ex tunc ceperint celebrari, vnum de mense Martio, cum Ecclesia vniuersali, alterum de mense Iulio à quibusdam Ecclesijs ob deuotionem tãti Patris, illud vocabant festum transitus, istud vero translationis. Sicut & in Hispania festum Annunciationis cum Ecclesia vniuersali celebratur die vigesima quinta Martij, atque sub nomine expectationis B. Virginis Mariæ, celebratur rursus die decima octaua mensis Decembris.

Probatur præterea, quod Ecclesia Mediolanensis celebret quinto Idus Iulij transitum S. Benedicti ex officio, quod eo die in prædicta Ecclesia recitatur, in quo nihil penitus de Translatione, sicut nec in in calendario, aut titulo officij ita prænotatur, sed tantum solemnitas S. Benedicti. Ad Matutinum autem iuxta ritum recitandi officium ex præscripto breuiarij Ambrosiani, sequentem lectionem, quæ est in ordine tertia, de B. Benedicto legunt.

Benedictus Nursiæ nobili familia natus, Romæ liberalibus artibus eruditus, pietatis studio flagrans, rebus huius seculi contemptis,

Lectio de
S.P. Bene-
dicto.

M m 2 ad

ad locum Sublacum profectus, in spelancam altissimam se abdidit: ubi uni solum Monacho, cuius opera ad vitæ necessitatem utebatur, notus, triennio religiosè vixit, superatis diaboli insidijs. Fama eius sanctitatis cum in omnes partes erupisset, inuitus Monasterio quod propè aberat, ab illius Monachis preficitur: quorum & obiurgata viuendi licentia, & cognita conspiratione, maluit in solitudinem se recipere, quàm cum illis diutiùs esse. At verò cum magnus numerus discipulorum ad eum quotidie conueniret, Monasteria duodecim edificauit, sanctisque institutis communiuit. Postea Casinum migravit: ubi in dies magis Diuina gratia auctus, cum multa prophético spiritu ventura prædixit, tum plura miracula edidit. Scripsit autem luculente, sancteque regulam Monachorum: quàm à S. Gregorio primo Pontifice laudatam, & seruatam, omnes occidentales Monachi amplexi sunt. Omni igitur meritorum laude clarus, demum ad præmium abiit in Cælum. Lectio hæc desumpta est ex Breuiario Ambrosiano, à Petro Galefinio Prothonotario Apostolico, de mandato beatæ me-

Nota hæc
de B. Gregorio.

Lectio de
S. P. Bene-
dicto.

memoriæ Cardin. Caroli Borromei Mediolanensis Archiepiscopi restaurato, impressoque anno millesimo quingentesimo nonagesimo quarto. Vbi, vt apparet, nihil penitus de Sancti Benedicti translatione, sed tantum de eius foelici transitu, quo migravit in cælum, agitur. Non ergo est, cur Ioannes à Bosco nobis opponat Ecclesiæ Mediolanensis auctoritatem (quæ maxima est) quasi celebratis festum translationis S. Benedicti, cum multo aliter se res habeat, vt ex prædictis liquido constat.

CAP. VI.

Objiciet fortè quispiam aduersus ea, quæ præcedenti capite diximus, præfati Petri Galefinij auctoritatem; qui in suo Martyrologio, quinto Idus Iulij assignat Diui Benedicti translationem cum sequenti annotatione.

Quam translationem multæ Ecclesiæ celebrant, utpotè Mediolanensis, Cordubensis, Constantiensis, & Curiensis, aliæque item, vt ex earum tabulis animaduertimus. Porro duæ

illius

Galefinij
Martyrol.

illius translationes extiterunt, ambaeq; litterarum monumentis prodita à Theodorico Theutonico ordinis Benedictini. Prioris translationis meminerunt Sigelbertus in Chronico; Laziardus Celestinus; Bosius, Martinus Polonus, & alij præterea, quos silentio præterimus, ne rem longius faciamus, quam oportet. Verum enim verò Leo Monachus scriptor annalium Montis Casini, non destitit locupletissimis testimonijs, & obsignatis Summorum Pontificum tabulis, alijsque argumentis contra disserere, pleneque affirmare, illius Sanctissimi Abbatis Corpus in Monasterio Casinensi reconditum, inde traslatum non esse. Non desunt tamen, ut Volaterranus, ceterique qui scribunt inde aliquando ad Floriacum Monasterium asportatum, deinde aliquot post annis Casinum iterum traslatum esse. At que hæc quidem posterior traslatio est, quam meminimus. Hæc Galefinius. Cuius testimonio videtur esse standum, cum ipse fuerit Ecclesiæ Mediolanensis alumnus, probeque nouerit, celebritates, & ritus eiusdem. Nihilominus nobis videtur, his Galefinij notamentis nostram sententiam stabiliri,

con-

contrariam vero penitus conuelli. Pro quo notandum primo, Martyrologium Galefinij editum fuisse antequam Romanum Martyrologium à Gregorio XIII. restauratum, publicaretur, atque vniuersis Ecclesijs legendum proponeretur. Inuenitur enim illud Galefinij impressum Venetijs anno 1578. Romanum verò reformatum, promulgatum fuit ab eodem Gregorio anno 1584. vt patet ex litteris Apostolicis eidem Martyrologio præfixis. Hinc apparet, Galefinij Martyrologium, quamuis ab ipso Romanū appelletur, nō esse Romanū illud in Diuinis officijs à Gregor. legi iussum. Secundo notandū, Martyrologium Galefinij oblatum quidem fuisse Gregorio XIII. vt ex epistola dedicatoria ad eundem Pontificem patet: qui quamuis facultatem illud imprimendi concesserit, noluit tamen sua auctoritate approbare, neque Ecclesijs legendū proponere: quippe qui viderit, multa esse in eo, vel apochrypha, vel adeò incertæ, & dubiæ veritatis, vt non decuerit ea, quasi vera, &

certa

pus

certa, ab Ecclesia recipi, & haberi. Tertio notandum. Quod non obstante Galefinij assertione de D. Benedicti translatione, ac eiusdem ab Ecclesia Mediolanensi, & alijs ibi notatis celebratione: Ecclesia Romana noluit translationem prædictam recipere, nec in diuinis officijs, cum alijs Sanctorum translationibus legi: quo patenter voluit indicare, se hanc translationem non agnoscere, nec pro vera habere: imo sequuta videtur Urbani Secundi, & aliorum Pontificum declarationes, qui eam falsam esse dixerunt, atque in Ecclesia celebrari prohibuerunt. Quarto notandum; Eundem Galefinium in annotatione ad diem 21. Martij, agentem de festo S. Benedicti asserere: *diem natalem eiusdem, celebrari à Græcis (ut ex eorum Menologio patet) pridie Idus Martij: alijs verò in locis quinto Idus Iulij, quo die celebratur translatio: Cum enim dies natalis eius in quadragesimam cadat, quo tempore ex antiquo ritu de sanctis fieri non solebat, ad certum illum mensis Iulij diem, celebritas eius dilata est: ut Radulphus Tungrensis scribit. Sic Galefinius. Ex quibus*

bus

bus apparet, quinto Idus Iulij, in Ecclesia
Mediolanensi, & alijs, celebrari non festū
translationis, sed diem natalem S. Benedi-
cti etiam iuxta ipsius Galefinij sententiā,
qui in hoc sequitur Radulphum Tungren-
sem, de quo cap. præcedenti egimus. Ce-
lebrant ergo Ecclesiæ istæ de mense Julio,
nō translationem Corporis, sed translatio-
nem festi S. Benedicti; vt dictū est. Quinto
notandum. Quamuis concederemus, Ec-
clesiam Mediolanensem, & cæteras ante
reformationem Martyrologij Romani, ce-
lebrasse translationem S. Benedicti, nil cō-
tra nos, sed omnia pro nobis, cum nunc
eandem translationem amplius non cele-
brent. Sic olim in multis Hispaniarum Ec-
clesijs Cathedralibus eo die festum S. Be-
nedicti celebrabatur: quod nunc à nulla
video celebrari. Denique notandum. Iu-
xtà Galefinij sententiam, Ecclesias quæ
translationis S. Benedicti festum celebra-
re dicuntur, non translationem illam, qua
è Casino Monte ad Monasterium Floria-
cense sacra illa ossa asportata referuntur:
sed translationem posteriorem, qua eadē

ossa à Floriaco Casinum relata dicuntur, colere, & celebrare. Cum enim Galestinus has duas assignauerit translationes: hanc posteriorem asserit esse eam, de qua agitur quinto Idus Iulij.

Hic iam mihi videor audire Io: à Bosco cum vniuersis Gallicis de hac re scriptoribus, exclamantes; atque dicentes: falsam esse hanc secundam translationem, utpote nunquam factam. Corpus namque Beati Benedicti semel Floriaci delatum, nunquam inde Casinum relatum fuisse, omnes ipsi contendunt. Ego verò contra assero, falsam esse priorem illam translationem, qua dicitur B. Benedicti Corpus, è Casino Floriacum fuisse deductum: Corpus enim Sanctissimi Patris semel Cassini sepultum, nunquam inde alio fuit transportatum, sed usque in præsens Cassini manet: ut ex his, quæ libro superiori adduximus, euidenter patet. Fuisse autem Cassini sepultum B. Benedictum, nemo est, qui neget: inde verò fuisse Floriaci translatum, nec probat Boscus, nec aliquid cogit id ipsum credere: Iam verò, si Ecclesiæ præfatæ, posteriorem

rem translationem Sancti Benedicti celebrant, ut vult Galefinius, errare videntur iuxta Gallorum sententiam, asserentium, eam translationem nunquam factam fuisse. Si autem celebrant priorem illam errant similiter, quia contra trium Summorum Pontificum mandatum, & ordinem hoc faciunt. Ego verò censeo, eas Ecclesias nullum committere errorem; tum quia neutram harum celebrant translationum, sed diem natalem S. Benedicti in quintū Idus Iulij translatum: tum etiā, quia & si aliquā illarum translationum, vel vtramque celebrarent, nullum committerent errorem, ut infra dicemus.

C A P. VII.

O Perosior, ac molestior mihi res est, cū nobilissima ac religiosissima Congregatione S. Benedicti Vallisole-
letani, quę me à seculo fugientem suo gremio, in sacro B. Marię de Monteferrato Cœnobio, benignissime excepit, fouit, atque nutriuit: in qua & professionem emissi, humanasque, ac sacras litteras didici,

N n 2 at-

atque annis multis vixi: quam constat so-
 lennissimo ritu, ac festiuissimis gaudijs, ex
 indulto S. Sedis Apostolicæ, translationē
 Corporis S. Patris Benedicti quinto Idus
 Iulij, etiam hodie celebrare: vt ex lectio-
 nibus Breuiarij eiusdem Congregationis
 plane apparet: Afferere autem, eam in re
 tanti momenti errare, temerarium vide-
 tur. Optassem equidem ob honorem, &
 reuerentiam tam Illustris Congregatio-
 nis, eius hoc in loco nullam facere men-
 tionem: libenterque eam hic prætermis-
 sem, nisi Ioannes à Bosco (qui eius aucto-
 ritate pro defensione translationis Sancti
 Benedicti vtitur) ad id me inuitum, & reni-
 tentem compulisset. Cum enim laborem
 hunc pro veritate tuenda suscepim: co-
 gor eam aduersus amicissimos, & coniun-
 ctissimos quosque pro virili defendere.
 Nam si ethnicus philosophus Socrati, &
 Platoni sibi amicissimis prætulit verita-
 tem: quanto potius ego Christianus, &
 religiosus, eandem omnibus priuatis
 affectionibus præponere debeo? Par-
 cat ergo mihi, obsecro, dulcissima, ac in-
 dul-

Aristot.

dulgentissima parens, si in his scriptis, ut veritatem sequar, eius sententiam desero: atque opinionem de translatione Sanctissimi Patris Benedicti, quam ipsa sequitur, quia falsam scio, non amplector, sed impugno: quod quidem eo libētius facio, quod noui, ipsam esse veritatis amantissimam: quam cum in his filij sui scriptis repererit, amplectetur, retinebitque. Antiquum est in prefata Congregatione festum translationis S. Benedicti quinto Idus Iulij celebrare: sed recens, ac nouum in officio eius diei, aliquid de translatione Corporis eiusdem S. Patris recitare. In antiquioribus nāque eiusdem Congregationis breuiarijs, ita ordinatur officiū eo die recitandum, ut nulla de translatione S. Patris nostri fiat mentio, sed omnia dicantur sicut in die natalis, seu transitus eiusdem: exceptis oratione, quæ erat, Intercessio nos, quæ sumus Domine: & lectionibus, primi, & secundi nocturni, quæ quamuis non essent eadem cum lectionibus alterius festi, tamen ex eodem secundo libro Dialogorū B. Gregorij erāt desumptæ; Maiores enim

no-

nostri (sicut ego pluries ab eisdem ipsis audiui) censebant, festum illud non esse translationis Corporis S. Patris Benedicti, sed translationis festi natalis eiusdem: quod ut plenius, atque festiuius, & cum octauis celebrari posset, in eum diem iam pridem fuerat translatum.

Postea vero anno 1568. impressum fuit quoddam huius Congregationis breuiarium Salmaticæ, in quo appositæ fuerunt lectiones de translatione S. P. B. in hunc modum.

De Translatione Corporis Sanctiss. Patris Benedicti longa disceptatione inter graues scriptores controuersum est. Quibus omnibus diligenter discussis, apparet hæc veritas, omnibus complectenda. Casinense Monasterium (quod Sanctus Pater Benedictus construxit, & singulari splendore virtutum, & miraculorum insignibus illustrauit, ubi etiam dum uiueret, suo Beato Corpori designauit sepulchrum) post annos aliquot à Longobardis euersum, atque dirutum est. Quod futurum ipse Pater Sanctus longe ante prædixit, & planxit. Hanc euersionem audiens, & dolens Mūmolus Abbas Monasterij Floriacensis in Gallia

Gallia prope Ligeris fluminis ripam, Zelo tanti Patris, & Diuina reuelatione permotus: misso ad Montem Casinum prudenti, & religioso Monacho, cum tanto negotio aptis comitibus, sacra B. Benedicti ossa, cælesti tandem indicio inuenta, in prædictum Floriacense Monasterium transferre curauit, ac in eodem reuerenter collocari. Neque defuerunt signa, quibus illud esse B. Benedicti Corpus ostenderetur. Nam cum Mummolus Abbas, cum frequenti populorum turba sacris ossibus eburnam occurreret: ecce defuncti cadauer efferebatur: cumque placuisset sancta ossa cadaueri applicare. mox ut ea cadauer tetigit, mortuus cum omnium stupore ad vitam reuocatus est. Aliud præterea admirabile signum dicitur in illa Translacione exhibitum. Nauis enim cui sacra ossa erant imposita, deficiente gubernatoris peritia, recto cursu fluum sine ulla offensione pertransijt; & glaciem illam (nam frigore concreta erat aqua) baud secus, quam aquam fluidam dissecuit, & mira celeritate, licet aduerso flumine, ad portum deuecta est. Sed & aliud seculis omnibus inauditum signum tunc celitus ostensum asseritur:

Nam

Nā cum arbores loci illius, quo B. Benedicti Corpus appulit, hiberno frigore rigerent, statim ut terrā S. viri Corpus cōtigit, ipsæ arbores subito florescere, et nouis vestiri frondibus, et floribus visæ sunt. Dignatus est Dominus, hoc ostēso miraculo, suū Benedictū honorare, et cōtra naturæ legem, brumalem glaciem in vernam temperiem commutare repēte. Facta autem dicitur hæc translatio sub Sisinnio Pontifice, qui viginti tantum dies in Pontificatu vixit, circa annum Domini septingentesimum tempore, quo florebant venerabilis Beda ordinis eiusdem Sancti Benedicti, & Strabo, & Haimo eius fratres.

Sed post annos plus minus quinquaginta, nempe sub Zacharia Pontifice, reedificato iā Casinensi Monasterio, atque magnifice instaurato, & in eo commorante Carolo Man- no Pipini Francorum Regis fratre: idem Carolus Mannus Monasticam vitam professus, cum quibusdam alijs eiusdem Cassinēses Monasterij Monachis, Romanum Pontificem adeunt, & ab eo obtinent, ut Beatiss. Benedicti Corpus, quod tempore ruinae eiusdem Monasterij Casinensis inde fuerat ablatum, & ad

Mo-

Monasterium Floriacense deportatum, ad
 Casinense sepulchrum, ab eodem Beato viro
 designatum, reducat. Zachariæ ergo Pon-
 tificis, & Caroli Manni fratris sui litteris
 adhortatus Pipinus Rex, Casinensium preci-
 bus annuit, & Sanctum Corpus suo Casinen-
 si Monasterio reddi iussit: quo cum ingenti
 totius Italiae exultatione restitutum est. Ce-
 lebramus ergo hodie, vel translationem
 illam, qua propter euersionem Monasterij
 Casinensis Corpus Beati Benedicti est ad
 Floriacense cum signis, & prodigijs pro ratio-
 ne illorum temporum, Domino disponente de-
 portatum: vel certè translationem posteriorem,
 qua proprio Casinensi sepulchro Beata illa
 ossa sunt reddita: ubi indubitata fide requie-
 scunt, prout ingentibus signis, & reuelationi-
 bus, ac tandem Apostolica auctoritate declaratum
 est. Hactenus lectiones præfati Breuiarij.

C A P. VIII.

Multa occurrunt dicenda circa ea,
 quæ in prædictis narrantur le-
 ctionibus: sed ego ea solū in præ-
 senti attingam, quæ proprie ad rem, de

Oo

qua

qua agimus, pertinere noscuntur. Primū itaque notandum est, Monachos præfatæ Congregationis firmiter credere, atque ingenue confiteri, Corpus S. Patris Benedicti Caslini nunc quiescere: quod ingentibus signis, & reuelationibus, atque Apostolica auctoritate declaratum fuisse asserunt. In qua assertione à scriptoribus Gallis differentes, nobiscum, & cum ipsa veritate, consentiunt. Secundo notandum, eosdem Monachos duas admittere S. Patris Benedicti translationes: priorē è Caslinensi ad Floriacense Monasterium, posteriorem verò è contra. In quo cum quibusdam scriptoribus, idem asserentibus, conueniunt: sed à Gallis, & à nobis discrepant: ab illis quidem, quia posteriorem translationem omnino negant; à nobis verò, quia vtramq; reijcimus, rationibus, & auctoritatibus superius allatis, innixi. Tertio dicunt, factam sub Sisinnio circa annum septingentesimum: vnde non potuit fieri ab Aygulpho, qui diu ante obierat. Quarto prædicti Patres ingenue faterentur, se ignorare, vtram ex duabus quas admit-

admittūt translationibus, celebrēt eo die, priorem ne, an posteriorem: Sic enim aiūt. *Celebramus ergo hodie, vel translationem illam, qua propter euersionem Monasterij Casinensis, Corpus B. Benedicti est ad Floriacense cum signis, & prodigijs pro ratione illorum temporum, Domino disponente, deportatum: vel certē translationem posteriorem, qua proprio Casinensi sepulchro beata illa ossa sunt reddita, Quibus dicere possumus, quod Christus Dominus cum Samaritana loquens, de Samaritanis dixit. Vos adoratis quod nescitis. Ex his ergo lectionibus nullum firmum testimonium accipere possumus pro Gallis, nec pro nobis, cum pro, & contra utrosque dicant. Quod cum prædictæ Congregationis Patres animaduertissent: in breuiario nuper anno 1598. edito, lectiones huiusmodi correxerunt, quædam addentes, alia verò detrahentes, multa mutant: peculiariter autem, quam ex duabus prætenfis translationibus celebrare intendunt, exposuerunt, ita dicentes.*

Translatio S. Patris nostri Benedicti Abbatis, quam hodie Clementis Septimi Ponti-

O o ficis

Ioan. 4.

Alia lect.
de transl.
S. Bened.

ficis summi permissione, in Hispania Monachi nigri solemniter celebramus, ea ipsa est, qua eiusdem S. Patris reliquiae à S. Aygulpho Monacho Floriacensi, qui postea in Lirinensi Cenobio Martyrium subiit, ex Italia in Gallias ante hos nongentos annos deportatae sunt. Postquam enim Monasterium eius Casinense, sicut ipse uiuens praedixerat, à Gentilibus est vastatum, Corpus eius, Domino reuelante, inuentum est: & pars eius in Gallias translata, atque in territorio Aurelianensi, Monasterio quod vocatur Floriacum, condigne sepulta. Translata est autem pars etiam Corporis B. Scholasticae Virginis sororis eius, atque in partibus Cenomannensium religiosorum deuotione condita. Miraculorum uerò, quae in eadem translatione contigerunt, haec praecipua referuntur. Nauis scilicet, remigio destituta, qua reliquiae uehebantur, per fluiuium, hyemali glacie constrictum, expeditus, & felix ad optatum portum cursus. Deinde postquam ad littus appulit, hiberni temporis in uernum, cunctis arboribus pulchris se floribus uesientibus, repentina commutatio. Denique humano cadaueri reliquiarum contactu

tactu vitæ restitutio. Quibus adeò plurima,
 subinde, ac splendida accessere, ut plurimum scri-
 bendorum librorum eruditissimis illius, &
 subsequenter ætatis viris amplam suppeditave-
 rint materiam: quam ipsi, quæ sua erat erga
 communem Patrem pietas, libentissime arri-
 puerunt: In quibus Adreualdus, qui Adelber-
 tus, & Ammonius Floriacenses Monachi,
 precipui nominantur. Sed Cassinensibus Mo-
 nachis, & in his Carolo Manno, Pipini Frã-
 corum Regis fratre, strenue rem apud Roma-
 num Pontificem, Regemque ipsum, ac totius
 Regni Proceres, gerentibus: S. Patris nostri, et
 eiusdem sororis reliquiæ, ex Floriacensi, Ceno-
 mannensique Cœnobijs acceptæ, ingenti, splen-
 didoque comitatu, in Cassinense relatæ, suis-
 que locis decentissime restitutæ sunt, Deo nego-
 tium istud prodigijs insignibus prosequente.
 Cuius restitutionis memoriam quotannis re-
 colendam, Itali Monachi in suis tabulis ec-
 clesiasticis descriptam habent pridie nonas De-
 cembris. Vbi adscripta est etiam earum reli-
 quiarum inuentio, quinto Calendas eiusdem
 mensis longo post tempore à Desiderio Cassi-
 nensi Abbate facta, qui Summus Pontifex
 crea-

creatus, Victorque tertius dictus, claruit anno Domini millesimo octogesimo quinto. Hactenus ex lectionib. præfati moderni Breuiar.

C A P. IX.

Hic iam plane asserunt Patres isti, plurimum obseruandi, se celebrare priorem S. Benedicti translationem, qua è Casinense ad Floriacense Monasterium ossa B. Patris delata fuisse referuntur; quæ facta asseritur quinto Idus Iulij: quo tempore, cum in his regionibus æstus maxime vigeat: nescio cur Patres isti nostri referunt tunc ea miracula cõtigisse, quæ nõ ad æstiuũ, sed ad hybernũ tẽpus accommodata esse noscuntur. Dicunt enim, Nauim, cui impositæ erant, S. Benedicti reliquiæ, per fluuium hyemali glacie constrictum, expeditè ac fœliciter ad optatum portum peruenisse. Adduntque, commutationem repentinam hyberni temporis in vernam temperiẽ, cunctis arboribus pulchris se floribus vestientibus. Nũquid Iulius mensis apud Floriacum in tempus
inci-

incidit hybernum? Nunquid tunc Ligeris fluij aquæ gelu constringi solent? Minime certè: Quomodo ergo hæc miracula tunc contigisse dicunt? Profecto in his miraculis enarrãdis omnino falluntur: nec apud Adreualdum, seu Ammonium (vel potius Aymoinum) quos præcipuos scriptores translationis S. Benedicti ipsi sequuntur, tale quid inuenire poterunt. Adreualdus namque in libello de translatione S. Benedicti cap. 5. Sanctum Aygulphum, non in nauis, sed in vnius sportulæ sinu beata illa ossa afferit inclusisse, atque ita Floriacum vsque detulisse. Vnde ergo hæc, quæ de nauis, & glacie Patres isti referunt, habere potuerunt? Crediderim, hæc omnia eos hausisse ex quodam hymno venerabilis Petri Mauritiij Abbatis Cluniacensis, qui de translatione S. Benedicti scribens, ita cecinit.

Bosc. pag.
6.

Claris coniubila Gallia cantibus.

Leteris Benedicti Patris ossibus

Felixque gremio condita proprio

Seruas membra caelestia.

Mi-

Miris Italia fulserat actibus.

Gallos irradiat Corpore mortuus

Signis ad tumulum crebrius emicat

Illustrans patriam nouam.

Hic uatum veterum facta resuscitat

Morti quod libuit mortuus imperat

Extinctum proprijs ossibus excitat

O quam mira potentia.

Naui per fluium nat sine remige

Mirando glaciem dissecat impetu

Sancti membra ferens obuia flumini

Vndas reuereberat.

Eductum fluiuio sensit ut arida

Non curans gelidi frigora temporis

Vestit cuncta sese illico floribus

Mutata facie soli

Iam caelo residens o Pater optime

Diuinis famulos imbue Regulis

Angustum per iter scandere largiens

Dona regna perennia.

Cunctorum dominans omnipotentia,

Quæ de sede Poli conspicias omnia

Psallentum placide suscipe cantica

Votis voce precantia.

Amen.

In

In hoc hymno, venerabilis Petrus Cluniacensis tria illa refert miracula, quæ Monachi Congregationis Hispaniæ in superioribus lectionibus descripserunt: vnde videntur ea desumpsisse. Et quidem si Petrus Mauritius hæc miracula intelligit cõtigisse quo tempore Corpus B. Benedicti afferitur à Floriacensibus translatum fuisse per Sanctum Aygulphum è Casino Monte ad ipsum Floriacense Monasteriũ; dicendum est, ipsum hallucinatum fuisse: tum quia non in naui, sed in sporta dicitur fuisse transfuectum, vt patet ex Adreualdo, vbi supra: tum etiam quia hæc transfatio incidit iuxta eodem in quintum Idus Iulij, idest in media æstate, non autem in tempore hyberno, vt canit hymnus. Sed quoniam præfatus venerabilis Abbas fuit vir doctissimus, & Gallicanarum præcipue rerum scientissimus, non possum in animum inducere, vt credã, tantũ virũ in his enarrandis miraculis, tam crassum errorem commisisse, sed arbitror, tria illa miracula ita esse distinguenda, vt primum de suscitatione cadaueris contactu reli-

Pp quia-

Bosc. pag.
10.

Bosc. pag.
225. e 226.

quiarum Diui Benedicti facta, pertineat ad primam prætenfam translationem. Narrat enim Adreualdus in libello de translatione S. Benedicti cap. 8. Simile miraculum factum à B. Benedicto quando Floriaci perductum est: duo vero reliqua inueniuntur scripta à Diederico in libello de illatione S. Benedicti cap. 8. & 9. facta à B. Patre Benedicto, non quidem quando è Casino in Gallias fuit deportatum, sed multo post: quando scilicet ab Aurelijs (quo propter ingruentem Northmannorum cladem fuerat deductum) ad Floriacense Monasterium reductum astruit: quod cum factum referat pridie nonas Decembris, duo illa inducta miracula, optime congruunt illius temporis rationi, cum nullo modo possint conuenire priori illi translationi, de mense Iulio facte. Cecinit ergo Petrus Mauritius tria illa miracula, quæ legerat à B. Benedicto fuisse patrata: quæ quamuis simul sint posita in hymno, non tamen intelligenda sunt, simul accidisse.

Ergò in isto hymno Petrus Mauritius relata retulit, & quæ à Monachis Floriacensibus scripta reperit miracula, breuiter

hic perstrinxit. Cum ergo conflet, vnde ea desumpserit Petrus, non est, cur nobis obijciant eius auctoritatem, cum ipse horum miraculorum non sit auctor, sed pre-nominatos auctores sit sequutus. His adde, potuisse facile errare Petrum Mauritium, cum habuerit huius sui erroris duces, & antesignanos, Adreualdum, & Dedericum. Certè Petrus Mauritius nec doctior, nec sanctior fuit Diuo Gregorio Nazianzeno, qui tamen in recensenda Diui Cypriani Carthaginēsis Episcopi, & Martyris vitæ historia, valde hallucinatus est, & quãuis multi ipsius errorem sint sequuti: tamen Ecclesia Romana in suo Martyrologio reformato aliter sentit: vt patet ex his, quæ legit sexto Calendas Octobris, vbi videndus Baronius; ac etiam in annotationibus ad decimum octauum Calendarum Octobrium. Quod si talis, & tantus vir in prædicta historia recensenda lapsus est, nil mirum si Petrum Mauritiũ circa translationem S. Benedicti, & miracula, in ea facta, lapsum esse dicamus, maxime cum ipse non fuerit huius auctor erro-

ris, sed priores scriptores, ei ansam, & occasionem errandi præbuerint. Profecto si translatio S. Patris Benedicti falsa est, vt multa probant, consequenter miracula, & alia omnia quæ in ipsa, vel circa ipsam contigisse referuntur, falsa etiam esse necesse est. Hymnus ergo iste nil probat contra nos, sed tantum ostendit, Petrum Mauritium credidisse, historiam, seu narrationem, quæ de translatione S. Benedicti circumferebatur, veram esse, & sic de illa præfatum hymnum composuisse.

C A P. X.

Illud porrò, quod in eisdem lectionibus asseritur, de restitutione Corporum Beatorum Benedicti. & Scholasticæ ad Cœnobiũ Cassinense: Monachos videlicet Italiae eius restitutionis memoriam quotannis recolendam in suis tabulis ecclesiasticis descriptam habere pridie nonas Decembris, falsum omnino est. Tabulæ namque illæ, vnde ista desumpserunt, non Monachorum Italiae, sed Arnoldi Vuionis

Vuionis Belgæ, Congregationis Burffeldensis Monachi, translati postea ad Congregationem Casinensem, dicendæ sunt. Neque enim eis vtitur Congregatio Casinensis, aut ab ea sunt receptæ, seu approbatæ: sed ipse Arnoldus suo nomine libros illos euulgauit: in quibus multa reperiuntur castigatione digna. Et quidem de Cōgregationibus Germaniæ, & Franciæ verane sint quæ scribit, non magnopere curo: At de Cōgregationibus Italiæ, & Hispaniæ certum est, ipsum pleraque falsa dixisse. Ex multis itaque erroribus ab Arnoldo, in enarrandis Congregationis Sancti Benedicti Vallisoleti rebus, commissis: potuissent facile prædictæ Congregationis Patres, de cæterorū veritate prudenter dubitare: nec statim ab eo quomodolibet dicta, tamquam Diuinum oraculum suscipere: ac in Diuini officij lectionibus absque alio examine ea recitare debuerunt. Illud namque, quod in Martyrologio à se ad libitum ordinato, pridie nonas Decembris habet, scilicet, *In Monte Casino relato S. Patris nostri Benedicti, & S. Sabastice*

Vir-

*Virginis sororis eius, ex Cœnobio Floriacense
 in Gallijs ad suum Monasterium: nescio qua
 fronte asserere ausus est, cum sit falsissi-
 mum, nec in prædicto Monasterio Cassi-
 nensi huius relationis aliqua habetur me-
 moria. Ego quidem in eodem sacro Cœ-
 nobio benignitate Reuerendissimi Patris
 Gregorij à Castione Aretino Abbatis, per
 biennium, & eo amplius commoratus, ac
 perhumaniter ab eo, ceterisque religiosis-
 simis eiusdem sacri loci Monachis, tracta-
 tus: occasione huius libelli conscribendi,
 ipsius Cœnobij monimenta omnia nouis-
 sima, & antiqua, diligenter euolui, nec
 vel tenue vestigium huius asseretæ ab Ar-
 noldo relationis reperire potui: sed potius
 oppositū .s. S.B.P. Benedicti Corpus nun-
 quam inde fuisse translatum: cum quo
 nullo modo stare potest assereta ab Arnol-
 do eiusdem ad idem Cœnobium, relatio.
 Imposuit ergo Patribus Congregationis
 prædictæ Arnoldus: putantes enim ipsum
 vera dixisse, falsitatem bona fide ample-
 xi sunt; ac suis lectionibus inseruerunt.
 Quod autem vltimo loco asserunt Patres
 mei,*

mei,

mei, de inuentione Corporis S. Benedicti facta quinto Calendas Decembris, mendum est, nescio cui adscribendum. Siquidem Arnoldus sequutus Petrum Diaconum Casinensem, inuentionem prædictã non quinto Calendas Decembris, sed quinto Calendas Aprilis (octauo scilicet à festo S. Benedicti die) factam fuisse asserit. Hinc planè constat, ex prædictis lectionibus nullum firmum, aut solidum testimonium sumi posse ad comprobandam S. Benedicti translationem, cum tot, & tanta sint in eis emendatione digna. Corrigant ergo Pater sapientissimi lectiones istas, nec amplius incertis de translatione S. Benedicti scriptis fidem præstent: quin potius redeant ad antiquam Patrum suorum de hac festiuitate opinionem, credantque, hanc translationem non Corporis, sed festi Sanctissimi Benedicti esse.

C A P. XI.

SCio, Patres huius Congregationis, vt absq; aliquo conscientiaë scrupulo huius

iusmodi translationis festum celebrare possent, peculiare indultum super hoc à Clemente Papa VII. obtinuisse anno millesimo quingentesimo vigesimo sexto, quod præfatus Pontifex, attendens hoc negotium orthodoxam fidem non tangere, concessit, donec aliud per Sedem Apostolicam fuerit decretum. Hinc patet, prædictæ Congregationis Monachos legitime hætenus, tutaque conscientia hoc festum celebrasse. Inde tamen nullatenus inferitur, ipsam translationem veram esse, vel à Pontifice his litteris approbatam; quòd liquidò constat ex illa clausula eisdem litteris apposita, videlicet, donec aliud per Sedem Apostolicam in contrarium fuerit decretum. Nihil ergo de illa decrevit Pontifex, sed dubiam eam, & incertam sicut prius fuerat, dereliquit. Verum quia in dubijs potest Pontifex eligere quam partem maluerit, alijsque sequendam permittere: Monachorum præfate Congregationis precibus inclinatus Clemens Papa, permisit illis celebrare festum translationis S. Benedicti quandoquidem celebritas hæc, nõ

cenfetur eſſe, nec contra fidem catholicã, nec contra bonos mores. Similiter namq; Romana Eccleſia celebrat feſtum conceptionis B. Virg. Mariæ, quamuis adhuc non certò illi conſtet, utrũ fuerit cõcepta ſine peccato originali, necne. Et licet pars negatiua huius translationis vera ſit, poteſt tamen, non ſolum abſque peccato, verum etiam cum merito eius feſtum celebrari. Pro quo notandum, duplicem poſſe haberi errorem circa aliquam rem, ſcilicet, ſpeculatiuum, & practicum. Error ſpeculatiuus eſt, quando quis habet cauſam moraliter ſufficientem ad credendũ, aliquid eſſe verum, quod tamen à parte rei aliter ſe habet: ſicut quando Iacob cõgreſſus eſt cum lia, quam credidit eſſe Ra-chelem. Hic error eſt inuoluntarius, & qui illum habet, patitur, cum ad illum nõ concurrat; & ideo dicitur ſpeculatiuus, quia eſt merè in intellectu. Error practicus eſt ille, quem quis facile vincere, & ſuperare poteſt, ſed negligit facere quod debet ad illum expellendum. Error iſte eſt voluntarius, quia homo ad illum aliqua-

Genel. 29.

11311

Qq

tenus

tenus concurrat, estque illius causa. Error itaque speculatiuus non transit in mores, idest non vitiat practicas actiones, cum malitia à voluntate nascatur: error verò practicus transit in mores, & vitiat humanas actiones, eo quod ad ipsum concurrat voluntas. Exemplis rem illustremus. Video cuiusdam foemine imaginem puerulū gestantem in gremio, quam arbitror esse Beatæ Virginis Mariæ, cum tamen cuiuspiam alterius sit: adoro illam, osculor, & amplector, non solum absq; peccato, imò cum merito. Non enim refero honorem illū in mulierem illam mihi penitus ignotam, sed in Beatissimam Virginem Mariam, quam per illam imaginem credo representari. Similiter si à personis Religiosis proponantur (vt sæpe fit in Ecclesijs) reliquiæ sub nomine alicuius Sancti cuius re vera non sunt, imò forte nullius Sancti sunt: atque ab astantibus adorentur, & venerentur, nullum peccatum committunt: quia non falsam reliquiam, sed verum Sanctum adorare intendunt. Deniq; qui adorant hostiam non consecratam, quam ta-

tenus 29 men

men credit consecratam, (quamuis materialiter falsum sit quod adorat) non peccat, sed facit quod debet; eodem modo dicendum de celebritate translationis S. Benedicti, qui simpliciter credunt, eam esse veram, nihil peccant celebrando, quantumcumque falsum sit, quod celebrant: quia error ille est mere speculatiuus, & inuoluntarius, & sic non vitiat actionem illã. Sicut Iudex occidendo innocentem, falso probatum nocentem, quamuis errat, credendo illum esse reum, nihil peccat in actione eum condemnando, quia facit secundum allegata, & probata. Quando ergo Pontifices summi permittunt celebrare translationem S. Benedicti aut S. Dionysij Areopagitæ, vel concedunt indulgentias celebrantibus huiusmodi festa: nõ statim censendi sunt, approbare, seu determinare, veram, & certã esse talem translationem, sed solum prouocare fideles ad venerandum eo die Sanctum illum, siue fuerit translatus, siue non: permittentes eis celebrare quod absq; peccato, imò cū merito, vt dictum est, celebrare possunt.

Qq 2 Sic

Sic orat Ecclesia & missas celebrat pro fidelibus defunctis in particulari, quos tamen ignorat ubi sint, nec propterea determinat, illorum animas esse in Purgatorio. Per hæc itaque patet responsio ad ea omnia, quæ adducit Boscius pag. 249. & 387. volens probare, translationem S. Benedicti verã esse, ex eo quod Summi Pontifices eam celebrare permittunt, atque indulgentias celebrantibus concedunt.

Bosc. pag.
249. e 387.

C A P. XII.

ADreualdus in libro de miraculis S. Benedicti cap. 11. allegans Paulum Diaconum in fauorem huius translationis, sic ait. *Huic sanctissime Translationi Beatorum germanorum Benedicti, scilicet, atque Scholasticæ, attestatur Paulus Monachus, cuius supra mentionem egi, in historia gentis suæ, ita inquit. Circa hæc tempora (haud dubium, quin Constantino Imperante) cum in Castro Cassino, ubi Beatissimi Benedicti Corpus quiescebat, aliquantis iam elapsis annis, solitudo existeret: venientes*

Bosc. pag.
28.

Paul. lib. 6.
cap. 3.

de

de Cænnomanensium, & Aurelianensium regione Franci: dum apud Sacrum Corpus se pernoctare simulassent, eiusdem Patris, atq; Germanæ eius ossa auferentes, in suam patriam asportauerunt: ubi singillatim duo Monasteria in utriusque honore constructa sunt. Hęc ex Paulo Adreualdus. Cui adiungit ad marginem Ioannes à Bosco verba ista. Pauli Casinesis Monachi irrefragabile testimonium de translatione S. Benedicti.

Antequam hoc Pauli testimonium expendamus aliqua prenotanda sunt. Primū est, Adreualdum lib. de translat. S. B. cap. 2. & libro de miraculis eiusdem cap. 10. ad finem, asserere, B. Patris Benedicti translationem factam fuisse regnante Clodoueo Dagoberti Francorum Regis filio, quem Baron. tom. Annal. 8. decem & octo annos regnasse scribit, obiisseque sub Vitaliano Pontifice anno Christi sexcentesimo sexagesimo quarto. Secundo notandum, factam fuisse hanc prætensam translationem ab Aygulpho Monacho Floriacensi, postea Cœnobij Lirinensis Abbate, quem admodū ipsius acta testatur, quibus adstipulatur

Adre-

Baro. pag.
490.

Bosc. pag.
409.

Adreualdus multis in locis, sed præcipue lib. de translatione S. Benedicti cap. 3. ad finem. Notandum tertio, quod Ioannes à Bosco in tractatu de antiquis consuetudinibus Floriacensis Cœnobij cap. 2. ad finem, adducit Martyrologium Floriacense, translationem hanc ita referens. *Anno Domini sexcentesimo sexagesimo, sub Clodoveo filio Dagoberti, translatum est Corpus B. Benedicti Abbatis, à Monte Casino apud Monasterium Floriacense, per Aygulphum Monachum.* Quarto notandum nullum reperiri scriptorem, qui eo sæculo, quo facta dicitur hæc translatio, aliquid de ea scripserit. Siquidem Paulus Diaconus, qui primus inuenitur huius translationis memoriam fecisse, floruit temporibus Caroli Magni Imperatoris: perhibeturque, factus Monachus Casini sub Theodemaro Abbate: vnde à tempore, quo asseritur facta hæc translatio vsque ad Pauli Diaconi Monachatum, fluxere ad minus anni circiter centū triginta. Primus autem, qui ex professo historiam huius translationis scribere est aggressus, fuit Adreualdus

Mo-

Monachus Floriacensis, qui (vt ex libro de miraculis S. Benedicti cap. 39. apparet) vixit sub Carolo Caluo Francorum Rege. Cum enim in eo cap. agat de fame, & cladibus, quæ tempore præfati Regis in Gallijs contigerunt, fit euidentis, illū scripsisse post annum octingentesimum quadagesimum quintum, ducentis prope annis post huiusmodi prætenfam translationem. Ex quibus colligo, Paulum Diaconum, & Adreualdum scripsisse de hac translatione, iuxta aliorum relationem, siue illa falsa fuerit, siue vera.

His ita constitutis, expendamus Pauli Diaconi testimonium, & videamus, nūm in fauorem Adreualdi sit, an è contrario. Mihi certe non videtur valde operosum ostendere, hanc Pauli assertionem, totam Adreualdi de translatione S. Patris Benedicti narrationem penitus conuellere: ita vt si Paulus verum dicat, Adreualdum falsum dicere necesse sit. Hoc primum probo ex diuersa temporis ratione. Paulus enim cap. 4. eiusdem libri sexti, assignans tempus huius translationis, factam fuisse

asse-

Bols. pag. 544.

Baro. to. 8.
pag. 544.

asserit imperante Constantino Augusto, quod & Adreualdus annotauit, vbi supra. Quoniam autem, vt docet Baronius tom. 8. Constantinus iste decem, & septem annis rexit Imperium, ab anno videlicet sexcentesimo sexagesimo octauo vsque ad annum sexcentesimo octogesimo quinto: ne libera nobis daretur vagandi, seu errandi occasio, expresit Paulus præcisum Imperij eius annum, quo hæc translatio facta ferebatur, nempe illum, quo sexta Synodus vniuersalis Constantinopoli sub Agathone Papa celebrata fuit contra hæresim Monothelitarum: quam constat, factam fuisse anno Domini sexcentesimo octogesimo primo, qui fuit decimus quartus Imperij Constantini præfati. Si ergo vera est hæc Pauli sententia manifestæ cõuincitur falsitatis Adreualdi, & omnium illorum assertio, qui tenent, translationẽ S. Benedicti contigisse Clodoueo Dago- berti filio regnante, cum certum sit, eum decessisse anno sexcentesimo sexagesimo quarto, vt ex Baronio supra docuimus. A cuius obitu vsque ad annum sexcentesimo

mum

mum octogesimum primum fluxere anni decem & septem. Inde etiam sequitur, non potuisse fieri ab Aygulp ho Monacho, & martyre: cum constet, passum illum fuisse ante mortem prædicti Clodouei. Habent enim huius B. Martyris acta, ipsum odio, & inuidia Archadij, & Columbi pseudo monachorum, interfectum fuisse: post cuius necem pessimus hic Columbus, mandante Rege Clodoueo prædicto, debitas sui sceleris persoluit penas. Præterea Paulus affirmat, occasione huius translationis, constructa fuisse in Gallijs duo Monasteria, alterum in honorem S. Benedicti, in honorem S. Scholasticæ alterum. Et quidem de Monasterio apud Cænoma nos in honorem S. Scholasticæ cōstructo, consentiunt cum Paulo Galli scriptores: de Monasterio vero in honorem S. Patris Benedicti erecto, omnes ab illo dissentiunt, & merito: Monasterium namque Floriacense, ad quod B. Patris Corpus fertur fuisse translatum, ante ipsam translationem fuerat erectum. Si ergo Paulus in hoc verum dicit, fatendum est, Gænobiū

Apud Su-
rium die
3. Septem.

8. 10. 7. 8.
8. 10.

Floriacense tempore translationis S. Benedicti, necdum erectum fuisse, & sic falsa erunt omnia, quæ de hac translatione asserunt Adreualdus, & reliqui. Denique Paulus expresse contradicit Adreualdo, & Diederico asserentibus, cineres S. Patris Benedicti in Gallia fuisse asportatos: quod quidem affirmat Adreualdus lib. de translatione S. Benedicti cap. 6. de miraculis eiusdem cap. 16. & 31. Diedericus verò lib. de illatione S. Benedicti cap. 9. Nam statim post verba illa, ab Adreualdo supra citata, subiungit Paulus, quæ sequuntur. *Sed certum est nobis, os illud venerabile, & omni nectare suavius, & oculos semper caelestia contuentes, cetera quoque membra, quamuis in cinerem defluxa, remansisse.* Abeant ergo Galli, & hoc Pauli testimonium, quo vniuersa de S. Benedicti translatione ab ipsis conscripta penitus dissoluantur, irrefragabile esse iactent. Ego quidem non solum non esse irrefragabile, verum etiam nullo modo subsistere posse censeo; arbitrorque totum hoc de translatione dictum à Paulo non ex propria sen-

lib. 1. cap. 1.
 lib. 1. cap. 1.
 Bosc. pag.
 8 35. 61. &
 328.

tentia, sed ex vulgari narratione, quam ipse hausit in Gallijs tempore, quo ibi cōmoratus fuit sub Carolo Magno Imperatore. Hoc autem, vt euidentius pateat, oportet idem Pauli testimonium repetere, atque, vt ab eo scriptum est, hic de verbo ad verbum transcribere. Sic enim ait.

Lib.6.c.2.

Circa hæc tempora, cum in Castro Casino, ubi Beatissimi Benedicti Sacrum Corpus requiescebat, aliquantis iam elapsis annis, vasta solitudo existeret, venientes de Cœnomanicorum, vel Aurelianensium Regione Franci, dum apud venerabile Corpus pernoctare se simulassent, eiusdem venerabilis Patris, pariterque eius germanæ venerandæ Scholasticæ ossa auferentes in suam patriam asportauerunt. Vbi singillatim duo Monasteria in utriusque honorem, Beati Benedicti, & S. Scholasticæ constructa sunt. Sed certum est nobis, os illud venerabile, & omni nectare suavius, & oculos semper cœlestia contuentes, cætera quoque membra, quamuis in cinerem defluxa, remansisse. Hęc Paulus. Intendo ergo probare, Paulum loqui de translatione Sanctorum Corporum, non iuxta propriam senten-

R r 2 tiam,

tiam, sed iuxta vulgatã apud Gallos opinionem, quod ex ipsius verbis, liquido colligere possum. Primum ex illis, quibus ait, vastam solitudinem Casini fuisse. Paulus namque contrarium asserit hoc eodem libro cap. 40. Nam, quo tempore Petronax Casinum venit, cum aliquibus simplicibus viris, iam ante ibi residentibus, habitare cepit: qui eundem venerabilem virum Petronacem sibi seniorem statuerunt. Sed ne quis dicat, tempore quidem Petronacis aduentus, resedisse Casini aliquos viros religiosos: tempore autem aduentus Francorum, vastam ibi solitudinem fuisse, audiat eundem Paulum hoc eodem loco dicentem, Francos apud venerabile Corpus pernoctare se simulasse. Quorsum simulatio hæc, si nullus ibi ad custodiam sepulchri S. Patris excubabat? Dicendum propter astantes, & Corpus S. Benedicti custodientes, ita Francos simulasse. Iuxta Paulum ergo non fuit tunc apud Casinũ vasta solitudo: sed Franci, qui de surreptione tanti thesauri gloriabantur, vt translationem hanc creditu facilem redderent,

ita

ita assererebant: id patet ex Adreualdo lib. de translat. cap. 4. & 5. Et ex actis S. Aygulphi. Vel dicendum quosdam ex Gallis asseruisse, inuenisse quidem Francos, apud S. Benedicti Corpus viros religiosos: quos simulatione illa vigilandi fallentes, sacras eius reliquias eo stratagemate abstulerunt. Vtrumque autem dicendi modum, fuisse hic à Paulo insinuatam. Præterea Paulus aperte demonstrat, se nescire, quinam fuerint Franci illi, qui sacras reliquias sustulisse dicuntur, dum loquitur disiunctiue, dicens, venisse Francos de Cœnomannensium, vel Aurelianensium regione. Certè si hæc translatio facta fuit, modo ab Adreualdo descripto, necessario fatendum est, Paulum valde hallucinatum in ea referenda: nec aliquid certi, aut explorati de ea habuisse, sed iuxta ea, quæ vulgari fama apud Gallos ferebantur, ipsum loquutum fuisse. Quemadmodum etiam sentit Leo Ostiens. lib. 2. Chron. ca. 44. Quod autem Paulus in his omnibus enarrandis errauerit, docet Adreualdus ipse, dum Paulum, quem citat, non sequitur, sed valde diuerse

se

se narrationē de translatione S. Benedicti
 profequitur: iudicauit ergo Adreualdus,
 Paulū circa prędicta fuisse hallucinatū:
 si enim verum dixisse iudicasset, illum se-
 quutus fuisset, ne ipse falsus, & mendax
 iudicaretur. Sequor ergo Adreualdi iudi-
 cium, & Paulum Diaconum in his, quę de
 translatione S. Benedicti dixit, alienum
 errorem sequutum fuisse censeo; imò hoc
 idem videtur dicere Paulus ipse, cum de-
 clarans seipsum, hæc subdit. *Sed certum est
 nobis, os illud venerabile, & omni nectare
 suauius, & oculos semper cęlestia contuentes,
 cętera quoque membra, quamuis in cinerem
 defluxa, remansisse.* Particula illa aduer-
 satiua, sed, emphasim habet: ac si apertè
 dicat. De translatione S. Patris Benedicti
 quidam sentiunt, vt supra retulimus: quę
 quidem ego non approbo nec recipio: sed
 hoc tantum dico, certum nobis esse, vni-
 uersa B. Benedicti membra apud nos re-
 mansisse: Videtur itaque Paulus asserere
 translationem, sed re vera oppositum do-
 cet. Vide si placet regulam August. super
 Psal. 77. super illud. Et tradidit grandini
 iumen-

iumenta eorum, &c. Illud autem, quod
 ibidem ait Paulus, scilicet, quamuis in ci-
 nerē defluxa, intelligendum est eo modo,
 quo ipse intelligi voluit, dum statim sub-
 dit. *Solum etenim singulariter Dominicum*
corpus non vidit corruptionem. Ceterum om-
nium Sanctorum corpora, in eternam postea
gloriam reparanda, corruptioni subiecta sunt,
bis exceptis, quæ ob diuina miracula, sine labe
seruantur. Significat ergo Paulus, B. Bene-
 dicti corpus, quemadmodum & reliquo-
 rum corpora Sanctorum, subiectum fuis-
 se corruptioni; & hoc est vniuersa eius
 membra in cinerem defluxa, remansisse.
 Vnde quod habetur in Diplomate Zacha-
 rię supra citato, Pontificem vidisse sacra
 pignora B. Patris Benedicti eiusque soro-
 ris, ac intemerata inuenisse: & in bulla
 Alexandri Secundi de qua supra lib. 1. ca.
 15. scilicet; *Quo factò Sanctissima Corpora*
intemerata, & indiminuta inueniens: non
contrariatur ijs, quæ à Paulo hic dicuntur,
nã verba illa; Intemerata, & indiminuta,
nihil aliud significant in his bullis, quam
sacra illa Corpora in suis proprijs locis,
 vbi

r Inuiola-
ta, siue vt
ait Alexa.
indimintu-
ra.

Bosc. pag.
7. & 8. &
228.

vbi prius sepulta fuerant integra inuenta fuisse, ita vt ex ipso aspectu appareret, à nemine vnquã contractata, seu commota fuisse. Quod autem Paulus vsitato more loquendi per cineres totum corpus intelligat, patet ex cap. 40. libri sexti; vbi asserit, Petronacem, ad Sacrum B. Patris Benedicti Corpus peruenisse. Erat igitur Casini Corpus B. Benedicti quando Petronax ad illum restaurandũ venit. Adreualdus etiam, & Diedericus per cineres S. Benedicti totum illius Corpus intelligũt, vt videre est in lib. de translatione S. Benedicti cap. 6. & de illatione eiusdem cap. 9. Cum ergo constet, ante, & post Pauli tempora Corpus B. Benedicti Cassini extitisse, atque à pluribus visum fuisse, fatendum omnino est, Pauli tempore ibidem fuisse, idque eundem Paulum affirmare voluisse, cum dixit. Omnia membra Beati Benedicti apud nos, id est apud Casinũ, remansisse. Ergo Pauli Diaconi testimonium, non astringit, sed destruit S. Benedicti Translationem.

CAP.

C A P. XIII.

ASferunt præterea Adreualdus, & socij, Beatum Martyrem Aygulphū, Corpora S. Benedicti, & Scholasticæ à Casino in Galliam transtulisse: quod si falsum esse demonstrabimus, ruet profecto huius translationis commentitia narratio. Hoc autem ex ipsa temporū ratione sic deducitur. Tabulæ Monasterij Liriensis, cuius Abbas fuit B. Aygulphus, eius passionem consignatam habent tertio nonas Septembris anni Domini sexcentissimi sexagesimi: quibus assentitur Cardin. Baronius in notis ad Martyrologium Romanum, ipso eodem Die. Martyrologium verò Floriacense testatur, translationem S. Benedicti factam fuisse eodem ipso anno quinto Idus Iulij. Hæc autem simul stare non posse, patet euidenter ex actis eiusdem Sancti Aygulphi, in quibus asseritur, Beatum Aygulphum multò ante pascha, dolo, & factione Archadij, & Columbi captum fuisse, atque vsque ad diem obitus sui ita permansisse. Anno igitur

Bosc. pag.
409.

Sf

sex-

sexcentesimo sexagesimo nō potuit S. Aygulphus Corpus S. Benedicti transferre. Imò si demus, B. Aygulphum non fuisse passum eo anno, sed sequenti, vel biennio post, non potuit anno sexcentesimo sexagesimo venire Casinum ad tollendum Corpus S. Benedicti. Testantur enim eius acta, & alij scriptores id ab eo factum, dū adhuc esset Monachus Floriacensis, post eam verò translationem magnā sibi apud Gallix Regem, & aulicos sanctitatis opinionem comparasse: deinde Lirinēses Monachos spirituali patre destitutos: Regē conuenisse, Abbatē sibi ab eo dari postulātes, regē verò habito cū proceribus de eligēdo Abbate cōsilio, S. Aygulphū Lirinēsis Monachis præfecisse. Vniuersa hæc non potuerunt fieri in instanti. Proficiscitur de hinc S. Aygulphus Lirinum, vbi peramāter à Monachis exceptus, diutius quiete, & pacifice, verbo, & exemplo illustri, eidem cœnobio præfuit. Postea directa in Sanctum virum Archadij, & Columbi rabie, & malitia, B. Aygulphus, blādisima oratione peruersos illorū animos

stu-

studuit emollire; cuius verbis se assensum præbuisse simulantes, per totum vnius anni spatium furorem suum compresserunt. Cumque conceptum in Sanctum virum odium intra cordis latebras continere ulterius non valerent, in apertam persecutionem prorumpentes. B. Aygulphum, & quosdam alios, ei adherentes Monachos, aggrediuntur, manusque sacrilegas in eos iniicientes, naui imposuerunt, marique se committentes, per multos dies marinis fluctibus huc illucque iactati, tandem in die Cœnæ Domini ad Insulam Caprariam appulerunt: vbi vsque ad reditum Columbiab Epheso, sub custodia permaferunt. Post cuius reditum, iterum S. viri naui imponuntur, atq; ad Insulam Amathunam, in qua decollati sunt, deportantur. Ex his omnibus simul collectis, facile apparet, S. Aygulphum anno sexcentesimo sexagesimo nequiuisse reliquias B. Benedicti è Cassino in Galliam transferre, vt vult Martyrologium Floriacense, cum tunc temporis fuerit iam carceri mancipatus, vel saltem Abbas Liriensis constitutus. Vidit angu-

Sf 2 men-

mentum hoc Adreualdus, cumque illud dissoluere nequiret, conatus est subterfugere, scribens de B. Aygulpho in libro de translatione S. Benedicti cap. 3. ad finem, quæ sequuntur. *Namque cum bonis polle- ret moribus, et in Monasterio Lirinensi ob bo- norum studium operum, peteretur aliquantis- per, exempli gratia remorari: à contrarijs reli- gioni Divinae insidias perpeffus, ad palmam usque Martyrij peruenit. Cuius etiam passio penes nos habetur.* Vides Adreualdi frau- dem? Aliquantisper tantum, exempli gra- tia, B. Aygulphum apud Lirinum remo- ratum fuisse docet: cum tamen ex illius actis constet, ipsum Abbatem Lirinensem creatum, diutius ibidem permansisse? Pro- fecto his verbis voluit Adreualdus propo- sitæ difficultati tacite respondere, ac si di- ceret. Non repugnat, B. Aygulphū quin- to Idus Iulij anni sexcentesimo sexagesimo Diui Benedicti reliquias Floriaci detulisse, & eodem anno tertio nonas Septem- bris Martyrium subiisse: quia apud Liri- nense Cœnobium aliquantisper tantum, exempli gratia, remoratus est. Suppressit ergo

Bosc. pag.
3. & 4.

ergo Adreualdus veritatem, at nullo modo est excusabilis, cum acta B. Aygulphi legerit: hoc enim est, quod vbi supra dicit: *cuius etiam passio penes nos habetur.* dicimus igitur Sanctum Aygulphum eo anno, quo Floriacenses asserunt, non potuisse corpus B. Benedicti transferre, ac per consequens falsum esse, quod in eorum Martyrologio de tempore huius translationis legitur.

C A P. XIV.

ANtequam hinc digrediamur, annotandum videtur in actis Beati Aygulphi, quod de Sancti Benedicti translatione conscriptum reperitur. Ego quidem cum Ecclesia Catholica, eundem Beatum Martyrem veneror, colo, & adoro, eiusque passionem credo, atque recipio. Verum quia noui, in multorum gestis Sanctorum, non pauca inneniri castigatione digna: ideo in his Beati Aygulphi actis, fiunt mihi valde suspecta,

eta,

etæ, quæ de translatione Sancti Benedi-
 cti referuntur, tanquam sint ab alio quo-
 piam superaddita, & adiecta. Quod pa-
 tet, si legas sic. Denique omniuaria virtu-
 tum gratia instructus videbatur, eiusque tuen-
 dæ, & conseruandæ gratia, quod de beato vi-
 ro scribitur, meditabatur die, ac nocte in lege
 Domini: In cuius sane exercitatione vsque
 adeò profecit, vt non solum eius prouinciæ ho-
 minibus, sed etiam exterius doctrina eius ad-
 mirationi esset. Hinc verò, licet ille nil tale
 curaret, magna apud Regem, & aulicos san-
 ctitatis opinio B. Aygulpho comparata fuit.
 Cumque ea fama increbresceret, & dignus vi-
 deretur qui super candelabrũ poneretur, Mo-
 nachi Lirinenses eo adueniunt, spiritalem sibi
 patrem dari postulantes, &c. Decurrit pro-
 fecto huius orationis fluxus suauius, nec
 aliquis apparet defectus, cū tamen ea, quæ
 de S. Benedicti translatione ibi dicuntur, pe-
 nitus ablata sint, ac expuncta. Certè non
 leue argumentum est ad probandum, vel
 saltem dubitandum ea, quæ de translatio-
 ne S. Benedicti in his actis habentur, non
 fuisse à primario eorum auctore ibi descri-
 pta

pta, sed ab alio postea superinducta: quod Adreualdus, qui acta passionis B. Aygulphi legit, vt supra vidimus: non adducit in confirmationem huius translationis acta illa, quę magne sunt auctoritatis: vt planè appareat. verba illa de translatione, tempore Adreualdi non fuisse adhuc apposita actis B. Aygulphi. Præterea narrata per breuiter, in prædictis actis D. Benedicti translatione, verba ista subnectuntur.

Extat hac de re libellus conscriptus. Ad quem tanquam ad notum, & cognitum remittit lectorem. Primus autem, qui libellum de translatione S. Benedicti conscripsit, creditur fuisse Adreualdus. Cuius tempore, iam extabant B. Aygulphi acta, vt idem ipse testatur. Probabile ergo fit valdè, totū illud de translatione S. Benedicti adiectum fuisse B. Aygulphi actis ab aliquo Adreualdo recentiore; vel saltē non fuisse in actis, quæ Adreualdus vidit, & legit: Apparet etiam collusio quædã inter acta Aygulphi, & Adreualdi libellum, dum alter alterius mētionem facit. Quibus omnibus attentis, verba illa de translatione S. Be-

S. Benedicti actis Beati Aygulphi inserta, redduntur de adiectione valde suspecta.

Neque ex hoc, quod Ecclesia catholica acta B. Aygulphi (quod attinet ad eius Martyrium) recipit, & approbat, infertur, recipere, & approbare quæcunque in eis continentur. Sicut enim Paulus quando dixit Athenis; In ipso viuimus, nouemur, & sumus, sicut & quidam vestrorum Poetarum dixerunt: Ipsius enim & genus sumus. Quod ex Arato Poeta desumptum est, noluit approbare vniuersa Arati Poemata. Et quando rursus adduxit ex Menandro Poeta, sententiam illam; Corruptunt bonos mores colloquia mala. Et cū scribens ad Titum, approbavit sententiã Epimenidis, quam de suis Cretensisibus pronuntiauit. Cretenses super mendaces, malæ bestiæ, ventres pigri. Cui subscripsit Paulus dicens. Testimonium hoc verum est. Similiter & B. Apostolus Iudas in sua epistola catholica testimonium posuit de quodam libro Enoch Apochrypho desumptum, dicens. Prophetauit autem & de his septimus ab Adam Enoch. Quando,

Act. 17.

1. Cor. 15.

Tit. 1.

Iudæ vers.
14.

do, inquam, scriptores sacri similia adducunt testimonia, non approbant in vniuersum eos libros, vnde illa desumpta sūt, sed ea tantum, quæ ipsi inde sumunt. Sic Ecclesia Catholica, recipiens Sanctorum Patrum libros, non intelligitur approbare, si quæ in eis reperiuntur minus recte dicta. Acta ergo B. Aygulphi recipiuntur quidem ab Ecclesia, quoad passionem, & martyrium eius, non autem quoad id, quod de B. Benedicti referūt translatione.

C A P. X V.

ET si quæ hactenus dicta sunt, videntur sufficere. ad reijciendam, & connumerandā S. Benedicti translationem inter eas fabulas, quæ e mentito nomine, in historias transisse videntur: tamen si his addamus, quæ Adreualdus in lib. de translatione cap. 5. & 6. narrat: statim cuique sensato, ac prudenti viro, fabulosa videbuntur fere vniuersa. Afferit enim Aygulphum ossa, & cineres Sanctorum Benedicti, & Scholasticæ vnius sportulæ sinu inclusisse: atque sic abscondita

Bosc. pag. 6.

T t

fe.

secum detulisse. Quod figmento simile esse, nemo non videt: ossa enim, & cineres duorum cadauerum humanorum vnius sportulæ finis non capit. De illis duabus visionibus, seu apparitionibus, quas eodem tempore factas refert, alteram Papæ, Augulpho alteram, quid dicam? De Longobardis à Pontifice in adiutorium vocatis ad insequendos eos, qui sacra illa pignora deferebant, quid addam? Certè fabula de anima Traiani precibus B. Gregorij ab inferno liberata probabilior multò videtur ijs, quæ de translatione S. Benedicti ab Adreualdo sunt scripta. Primum namq; auctorem habet virū doctrina sanctitateq; præclarum Ioannem Damascenum, cum hac assertionem: totus oriens, & occidentes, testatur, miraculum hoc germanum esse, atque irrefragabile. En tibi auctorem grauisimum cum totius Mundi consensu. Postea verò à quam plurimis viris doctis recepta, ac litteris consignata est. Multi etiam præclarissimi Theologi, inter quos fuit D. Thomas fabulam istam, tamquam veram historiam supponentes, qualiter id fieri

feri potuerit, inquisierūt, ac declarauerūt. Imò hisce nostris diebus, Alphonsus Ciaconius quandam pro hac fabula edidit apologiam. Sed quod magis mirandum est, adeò inualuisse olim hanc fabulam, vt & in locis sacris depicta cerneretur, & in quibusdam Ecclesijs in festo S. Gregorij ad lectiones nocturnales publice legeretur. Quibus omnibus non obstantibus, hodie à viris doctis communiter exploditur, & exhibilatur, ac tanquam omnino falsa, & fabulosa reijcitur. Legendus Cardin. Bellarmin. tom. 2. Contr. lib. 2. de purgat. cap. 8. Cum Baron. tom. 8. Annalium ad annum sexcentimum quartum. Quibus in locis inuenies fabellam hanc optimis rationibus, & auctoritatibus confutatam. En quo tandem deuenit fabula decantatissima, quæ larua veritatis cohonestata, tot seculis veram historiam simulauit, totque clarissimis viris imposuit. Optimè profecto dictum est ab Aristotele, vnūquodque resoluitur in ea, ex quibus componitur. Ex fabula ortum habuerat, in fabulā cōuersa est, & resoluta. Sed iam veniamus

Bellarmin.

Baro. pag.
182.

Aristot.

T t a ad

ad nostra. Hęc de S. Benedicti translatione narratio, nec plures, nec doctiores, nec sanctiores habet assertores, seu defensores, quam illa de salute Traiani fabula. Nullam ergo illis irrogamus iniuriam, dùm eos in hoc errasse deceptosque fuisse, atq; suo errore alios in eundem errorem pertraxisse, dicimus: Argumentor præterea aduersus translationem hanc, ex desertione seu de relictione ipsius: quæ quidẽ olim in multorum cordibus altas radices egerat, atque a plurimis colebatur, nunc autem deserta vbique pene atque inculta manet: à Gallis maxime (à quibus præcipue celebranda erat) quemadmodum Ioannes à Bosco initio sui Apologismi asserit: vt videas in hac translatione verificatam Gamalielis sententiam, quam in quodam Cõcilio à Iudeis aduersus Apostolos congregato, protulit, dicens. *Et nunc dico vobis, discedite ab hominibus istis, & finite illos: quoniam si est ex hominibus consiliũ hoc, aut opus, dissoluetur: si vero ex Deo est, non poteritis dissoluere illud.* Cum ergo videamus translationem S. Benedicti dissolui, ac deficere,

Bosc. pag.
383.

Acto. 5.

at-

atque ab officijs ecclesiasticis reijci & expelli: videtur consequenter dicendum, hominum fuisse consilium, atque commentum. Vltterius, qui de hac translatione scribunt, adeo inter se diuisi sunt, atque dissecti, vt tot ferè sint modi referendi, quot scriptores. Nec leue est argumentum falsitatis: tam varia eiusdem rei narratio. Cū enim veritas vna sit, & actio quælibet vno modo sit facta, si vere narranda est, vno, eodemque modo narranda est. Cum ergo adeo inter se discrepent atque discordent scriptores, inde potius contra ipsam translationem, quam pro ea argumentum sumendum est.

C A P. XVI.

Colligamus tandem vela, & vniuersis à nobis superius adductis, prudenter attentis, & consideratis, hanc conclusionem firmissime teneamus, scilicet, Corpus Sanctissimi Patris Benedicti è Casino Monte nunquã fuisse translatum. Propter hoc autem non intendimus

mus negare, fieri potuisse, vt Monachi Floriacenses tempore desolationis Casinensis cœnobij, illud ad se transferre curauerint, quamuis iuxtà illorum votũ, & desiderium effectus minime consequutus sit. Dico igitur: si verum esset, Floriacenses ad hoc opus misisse Sanctum Aygulphum, cum ille inuenisset apud Corpus D. Benedicti viros, eiusdem cultui, & custodiæ inuigilantes, videretque, se non posse Beati Patris sacras reliquias secum inde transferre: consilium, & rationem aduentus sui cum illis communicauit, atque ab eis petijt, vt B. Patris Corpus sibi liceret inspicere, reuerenterque osculari, ac vel tenuem saltem puluisculum ex eius sepulchro secum deferre, quod illi facile concedere potuerunt: Et sic cum ingenti lætitia ad propria remeauit: atq; à Floriacensibus Monachis, cum tanta pompa, & honore susceptus est, ac si totum B. Benedicti Corpus secum detulisset. Verum quia ratio temporis non permittit, vt credamus, Sanctum Aygulphum ad hoc opus Casinum venisse: dicendum videtur, eum, qui missus

fuit,

fuit, quisquis ille fuerit, cum videret, opus sibi iniunctum non posse perficere, impedientibus viris ad sacri Corporis custodiã deputatis: ne vacuus ad suos rediret, aliorum Sanctorum reliquias hinc inde collegisse, suisque Floriacensibus pro S. Benedicti reliquijs detulisse, quas illi recipiẽtes, ac honore debito venerantes, in Altari condiderunt, ac pro veris, & germanis S. Benedicti reliquijs habuerunt. Vel tertio dicere possumus, multos fuisse Sanctos Benedicti nomine insignitos, vt ex Martyrologijs patet: Potuit ergo fieri, vt aliquis huius nominis Sanctus Floriaci aliunde translatus sit, quem progressu temporis tanquã Diuum Benedictum Abbatem, & Monachorum Patriarcham habere cæperunt; atque ea, quæ de eius translatione referuntur, scripserunt. Nec enim nouum est, sed perantiquum, Doctores, seu scriptores aliquando personas eiusdem nominis confundere, ex pluribus vnã faciẽdo: vt patet de Sanctis Marco Euangelista, & Marco Barnabæ Apostoli consobrino, quos multi Doctores vnum, eundem-

Vide Lori
nū, in Act.
Apost. n. 6
vers. 5.

Baro. tom.
1. ad annū
68. c. 8. e. 9.

demque arbitrati sunt: cum tamen Ecclesia Catholica in suo Martyrologio diuersos eos faciat. Alterum videlicet Alexandriae Episcopum, passum septimo Calendarum Maiarum: Alterum verò Bibli in Phœnicia Episcopum, quem in pace quiescisse asserit quinto Calendarum Octobrium. Sic confuderunt aliqui Nicolaum ex septem Diaconis vnum; de quo Act. 6. Cum alio Nicolao hæretico, à quo hæretici Nicolaitæ sunt dicti; de quo Apoc. 3. Cùm tamen penitus sint diuersi, vt optime probat Cardin. Baron. tom. Annal. 1. Hinc exortæ sunt variæ cōtentiones, & lites inter diuersas Ecclesias, & Vrbes circa Corpora Sanctorum: vt de Corpore S. Nicolai Myensis Episcopi, quem Barenfis in Apulia Ciuitas apud se habere gloriatur in Regia Ecclesia S. Nicolai: cui fauet Romanum Martyrologium, dum septim Idus Maij assignans B. Nicolai translationem, sic habet. Barij quoque in Apulia translatio S. Nicolai Episcopi ex Myra Ciuitate Lyciæ. Quem è contra Veneti in Ecclesia S. Nicolai de littore se habere

bere autumant . Sed dicendum Venetos alterius S. Nicolai Corpus penes se habere . Aliquando ob oriuntur huiusmodi de Sanctorum Corporibus controuersie, nõ quidem ex nominis æquiuocatione : sed quia vnusquisque credit, eiusdem S. Corpus penes se requiescere . Sic Veneti credunt se habere in Ecclesia S. Georgij maioris corpus Sancti prothomartyris Stephani, cum tamen sit Romæ in Ecclesia S. Laurentij extra muros: vt docēt lectiones Breuiarij Romani, in die inuentionis eiusdem. Similiter Franci & Germani de Corpore S. Dionysij Areopagitæ contendunt . Illi Corpus eius apud Parisios in celebri S. Dionysij Monasterio asseruari dicunt . Isti verò affirmant Ratisbonæ ab Arnulpho Imperatore translatum, & in Monasterio S. Maryris Emmerani collocatum fuisse. Fauet ijs Leo Nonus Pontifex maximus, qui in quodam Diplomate expedito anno 1052. Pontificatus sui anno quarto. vocatis, & auditis vtrisque partibus, ac visis videndis, & consideratis considerandis, sententiam pro Germanis

Vu

tulit,

Baro. to. 11.
ad annum
1052. p. 82

De 2. l. no

tulit, ac Corpus B. Dionysij, in præfato Monasterio Ratisbonæ existere declaravit. Quibus non obstantibus obstrepunt adhuc Galli, & B. Dionysium apud se quiescere contendunt. Similis versatur quaestio inter Floriacenses, & Casinenses de Corpore S. Patris Benedicti cumque illis nil solide auctoritatis faueat, ijs verò miracula multa, reuelationes, plurimum Summorum Pontificum, aliorumque multorum suffragentur testimonia: nolunt nihilominus Floriacenses tam apertam credere veritatem: Nolo autem eos ignorare, exortas fuisse aliquando similes de Sanctis Corporibus controuersias inter Monachos Congregationis Casinensis, & alios, quas semper Casinenses euicerunt. Referam exempli gratia, vnā, aut alteram. Superioribus annis controuersum fuit inter fratres Monasterij S. Iob Ordinis S. Francisci de obseruantia Urbis Venetiarum, & Monachos S. Iustinæ de Padua ordinis S. Benedicti Cōgregationis Casinensis super Corpore B. Lucæ Euangelistæ, vtrisque assertentibus apud se existere. Ventum est de

St. 01. 07. 11
 m. 11. 11. 11
 88. 9. 17. 11

De S. Luc.

tilus

UV

man-

mādato Summi Pontificis, seu Cardinaliū, quibus causa fuerat commissa, ad apertionem sepulchrorum, & Sanctorum Corporum inspectionem. In sepulchro Monasterij S. Iob inuentum est quoddā integrum Corpus cum Capite: In sepulchro verò Monasterij S. Iustinæ inuentum est aliud Corpus sine Capite. Cūque Romæ constaret, B. Gregorium, dūm Constantinopoli Pelagij secundi apud Tiberium Imperatorem legatum ageret, Caput B. Lucæ Euangelistæ ab eodem Imperatore dono accepisse: illudque Romam delatum in Ecclesia Vaticana reuerenter collocasse: iudicatum est, ac declaratum, ex duobus illis corporibus, illud esse B. Lucæ, quod Capite carebat. Ad stipulante maxime Romano Martyrologio, quod quinto decimo Calendarum Nouembrium habet, ossa B. Lucæ è Bithinia Constantinopolim translata fuisse, inde verò Patauij delata. Præterea nuper sub Clemente Octauo Pontifice maximo agitata est quæstio inter Clericos Ecclesiæ S. Prosperi Ciuitatis Regij in Aemilia prouintia, & Monachos

De S. Prosperi.

Vu 2 Mo.

Monasterij S. Prosperi (nunc S. Petri) eiusdem Ciuitatis, ordinis S. Benedicti Congregationis Casinensis, de Corpore præfati S. Prosperi, eiusdem Ciuitatis Episcopi, vtrisque asserentibus illud penes se habere. Cumque multa hinc inde pro vtraque parte adducta fuissent testimonia, ventum tandem est ad sepulchrorum apertionem, & inspectionem, & Corpus S. Prosperi in Ecclesia Monachorum inuentum est. Ex his collige, Monachos Casinenses non esse de eorum numero, qui sibi vsurpant Sanctorum Corpora, quæ non habent: vt patet ex præadductis circa Corpora Sanctorum Lucæ, & Prosperi contentionibus, in quibus Monachi obtinerunt: haud dubium, quin & in hac de Santi Benedicti Corpore, si Summo Pontifici vsque ad sepulchrorum apertionem, procedere placuerit, similiter obtinebunt. Tot enim testibus, tot miraculis, ac reuelationibus, hæc veritas de existentia Corporis S. Benedicti apud Casinum, comprobata est, atque firmata, vt impossibile videatur, Casinenses

nenses victores non euadere. Hæc pro causa ista ad præsens dicta sufficiant.

C A P. X V I I.

I Am nunc tandem ad Monachos Floriacenses, quorum causa hæc sumpta est disputatio, nostra conuertatur oratio. Vos alloquor, Patres admodum venerandi, vos admoneo, & obtestor, vt scripta hæc nostra candido, sinceroque animo percurratis, quæ quidem cum in fauorem, ac defensionem veritatis dicta sint, non aduersum vos, sed pro vobis, qui filij veritatis estis, prolata censere, ac iudicare debetis. Certè, si salua veritate, potuissem admittere, S. Patrem Benedictum è Casino Monte ad vos fuisse translatum, libentissime id fecissem: vel propter honorem meæ Cōgregationis Hispanicæ, quæ, vt supra ostensum est, ita sentit, & docet: cui ego in hoc, sicut & in cæteris omnibus, voluissem maxime deferre: Neque id grauatè tulissent, Casinenses: quorum nihil interest, si dicatur, Corpus Sancti Benedicti destructo Casinensi Cœnobio, Flo-

Floriacum deduci voluisse, ibique tempore ruinæ, & desolationis Casfinensis, tanquam hospitem, & aduenam diuersatum fuisse: dùm tamen restaurato ipsius S. viri Cœnobio, asseratur, illuc tanquam ad domum propriam, tanquam ad requiem suã, rediisse, atque ibidem vsque in hodiernum diem permansisse. Quid, inquam, nocet Casfinensibus, si dicamus, B. Patrem Benedictum voluisse vos inuisere, tanquam sibi caros, & dilectos: postea verò suos Casfinenses reuisisse, atque apud illos, tanquam apud proprios, & peculiare familiares, domesticos, atque conciues, sedem, & mansionem in æternum fixisse? Verum, quia falua, vt dixi, veritate id concedere vobis non valui, ideò in his scriptis penitus, & omnino negaui. Vos autem Patres mei, hoc vnum attendite in hac materia, aduersari vobis etiam eos, qui translationẽ hãc admittunt: vtpotè Congregatio Hispana. quæ cùm celebret translationem, qua ad vos delatum fertur Corpus S. Benedicti; relatum tamen asserit suo Casfinensi sepulchro, ibique indubitata fide requiescere.

re. Ecclesia etiam Mediolanensis, Curiensis, & alia, quae iuxta vestrum Coriphæum Ioannem à Bosco, festum celebrant translationis: iuxta Petri Galefinij sententiam, non illam, qua ad vos delatus asseritur, sed eam, qua Casinum relatus fuit celebrare dicuntur. Quidquid sit de hoc, vos obnixè oro, ne super his amplius cōtendere velitis, sed veritatē hanc de existentia S. Benedicti apud Casinum benigne completimini. Me autem, qui eam vobis dicere curavi, vt verum fratrem, & fidelem amicum diligite in visceribus Iesu Christi: nec enim æquum est, vt veritatem dicens, veritatem amantibus inimicus fiam. Non enim quia dissentimus in sententia, & opinione de Corpore S. Benedicti debemus dissentire in voluntatis amore, & cordis affectu: Dissensio facta est inter Paulum, & Barnabam, de assumendo, vel non assumendo Ioanne in ministerium: numquid propterea, quia dissentiebant in iudicio, dissentiebant etiam in charitatis affectu? Absit. Dissidium fuit inter Petrum, & Paulum circa legalium obseruantiam, sed
salua

Acto. 15.
vers. 17.

Gala. 2.
vers. 11.

salua semper charitate inter ipsos. Sic etiã fiat inter nos: diligamus nos inuicem in visceribus Christi Iesu: etiam si non diligamus opiniones nostras. Quemadmodum in peccatore, quamuis odio habeam peccatum, tamen diligere debeo personam. Sic quantumcumque pugnent inter se opiniones nostræ, exultet pax Dei in cordibus nostris: pugnam vincat charitas, triumphum reportet pax.

C A P. XVIII.

DEnique vniuersis Diui Benedicti Regulam profitentibus, cuiuscumque nominis, seu congregationis nuncupentur (præcipuè autem Cassinatibus, quibus datum est, incomparabilem Thesaurum reliquiarum tanti Patris apud se habere) in Dei nomine dico. Attendite ad petram, vndè excisi estis, ad Patrem, inquam, Benedictũ, qui genuit vos attendite quantum ab eius sanctitate, ac perfectione distatis. Et nolite gloriari dicentes: Patrem habemus Benedictum: quia
nisi

nisi opere, & veritate ipsum fueritis imitati, nihil vobis proderit eius paternitas, nisi forte ad maiorem, quod absit, condemnationem. Currite ergo in odorem vnguentorum illius: currete autem, vt comprehendatis. Contendite intrare per angustam portam: satagite, vt per bona opera certam vestram vocationem, & electionem faciatis. Abstinetes vos ab vniuersis desiderijs, quæ militant aduersus animam. Videte eos, qui in agone contendunt, qualiter ab omnibus se abstinent; & illi quidem, vt corruptibilem coronam accipiant, vos autem incorruptam. Cum Paulo ergo, quæ retrò sunt obliuiscetes, ad anteriora vosmetipsos extendite. Posuistis manum ad aratrum, nolite respicere post tergum, vt apti sitis Regno Dei. Memores estote vxoris Loth. Melius vobis fuisset veritatis, aut religionis viam non agnouisse, quam post agnitionem, retrorsum conuerti ab eo, quod vobis traditum est sancto mandato. Abbates autem, præcipuè attendant sibi, & vniuerso gregi, in quo eos Spiritus sanctus posuit pastores, vt pas-

Xx

scant

Ezech. 24.
vers. 1.

scant gregem sibi commissum, pro quo summus ille Pastor animam suam posuit, quemq; suo sanguine acquisiuit: pascant, inquam, verbo, & exemplo, & vt alios præcedunt dignitate, ita præcedere curent sanctitate: ne sint de illorum numero, qui cum semetiplos pascant, gregem Domini fame perire sinunt. Quod eis impropertat Deus ipse per Ezechielem Prophetam, dicens. *Vae pastoribus Israel, qui pascebant semetipfos: nonne greges à pastoribus pascuntur? Lac comedebatis, & lanis operiebamini, & quod crassum erat, occidebatis, gregem autem meum non pascebatis. Quod infirmum fuit, non consolidastis: & quod egrotum non sanastis: quod confractum est, non alligastis, & quod abiectum est, non reduxistis; & quod perierat, non quæstistis: sed cum austeritate imperabatis eis, & cum potentia. Quid autem mali subsequutum inde fit, docet idem ipse Dominus Deus, subdens. *Et disperse sunt oves mee, eo quod non esset pastor, & facte sunt in deuoracionem omnium bestiarum agri, & disperse sunt. Errauerunt greges mei in cunctis montibus, & in uniuerso colle**

colle excelso, & super omnem faciem terræ dispersi sunt greges mei, & non erat qui requireret, non erat, inquam, qui requireret. Et Sanctus Pater Benedictus cap. 2. Regulæ S.P. Bened. cum Abbatibus loquens, sic ait. Meminisse debet semper Abbas, quod est, meminisse quod dicitur: & nomen maioris factis implere: Christi enim agere vices in Monasterio creditur, quando ipsius vocatur prænominē, dicente Apostolo. Rom. 8. Accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus, Abba Pater. Cum ergo aliquis suscipit nomen Abbatis, duplici debet doctrina suis præesse discipulis, id est; omnia bona, & facta factis amplius, quam verbis ostendere. Ante omnia ne dissimulans, aut parvipendens salutem animarum sibi commissarum, plus gerat sollicitudinem de rebus transitorijs, atque terrenis, & caducis: sed semper cogitet, quia animas suscepit regendas, de quibus & rationem redditurus est. Hæc, & alia iubet Abbatibus Pater Beatissimus, quæ si observarent, floreret profecto magis, ac magis sacra nostra Religio; proferretque fructus honoris, & honestatis. Non tamen propterea excusantur

subditi à benè operando, & iuxta Regulam, quam profesli sunt, viuendo; cum Christus Dominus dixerit de Prælatis non recte viuentibus. Secundum opera eorum nolite facere, sed vt Pater noster Sanctissimus admonet, omnes magistrum sequantur Regulam, nec temere ab ea deuietur à quoquam. Habemus exempla B. Patris nostri Benedicti, atq; innumerabilium pene Sanctorum Monachorum, qui, eo Duce, sub eius signis militarunt, quos imitari oportet si verè B. Benedicti filij esse volumus, & nuncupari. Sic enim dixit Christus Iudeis gloriantibus, se Patrem habere eximum illum Patriarcham Abraham. Si filij Abraham estis, opera Abraham facite. Habitus non facit Monachum, sed obseruantia regularis. Sicut ergo nil prodest habitum deferre monasticum, nisi verè Monachus sis, ita nil prodest, filium B. Benedicti vocari, nisi eum imitando, eius verè filius sis. Pari modo quid refert, si apud nos Corpus B. Patris Benedicti existat, nisi super nos requiescat spiritus eius, atque in nobis maneat? Corpus eius Casini tantum

Matth 23.
vers. 3.

Io. 8. vers.
36.

tum est, nec illud omnes habere possumus, spiritum autem eius, sanctitatem, scilicet, iustitiam, humilitatem, charitatem reliquasque animi eius dotes habere possumus. Habere, vel non habere Corpus ipsius, non est de necessitate salutis, at verò eius habere sanctimoniam, imitari virtutes, obseruare Regulam, necessarium est nobis ad æternam salutem consequendam. Corpus B. Benedicti quod habere non possumus, relinquamus Monachis Casinensibus, quibus Deus tantum thesaurum perpetuò conseruandum, tradere dignatus est: spiritum autem eius omnes à Deo, ipsius B. Patris interuentu, postulemus, vt spiritu ipsius bono deducti, eamus de virtute in virtutem, nec deficiamus donec perueniamus ad videndum Deum Deorum in Sion.

Amen: -

I N-

I N D E X
R E R U M N O T A B I L I U M,
quæ in hoc opere continentur.

A

- A**bbatum Cassinensium dignitas. pag. 18
Addamo religiosissimo viro apparet S. Be-
nedictus. pa. 115
Alberici Diaconi historia defenditur. p. 204
Alexandri Secundi Papæ bulla. pa. 80
Antonij Gallonij apologia. pa. 27. 35. 53. & sequ.
Aygulphus martyr non transtulit Corpus S. Be-
nedicti. pa. 321

B

- B**eati Benedicti Corpus Cassini quiescit. p. 14.
15. 51. 81. 88. 100. 101. 102. 105. 107. 110.
117. 130. 138. 140. 141. 146. 153. 159. 161.
Beatus Benedictus Regulam suam promulgavit
cum adhuc viueret. pa. 23. 49
Beatus Benedictus Urbano Secundo apparet, il-
lumque sanat. pa. 88 89
Beatus Benedictus Henrico Secundo Imperato-
ri apparer illumq; sanat. pa. 108
Benedicti Papæ Octaui litteræ. p. 107
Ber-

I N D E X.

Bernardus Cassinensis Abbas.	pa. 100
Bonifacius Papa Nonus.	pa. 52
Bonitus Abbas Cassinensis.	pa. 2

C

C arolus Magnus Imperator.	pa. 138
Caroli Quinti Imperatoris litteræ.	pa. 158
Chronicon Cassinense impressum in multis no- tatur.	pa. 196
Clemens Papa Quartus.	pa. 101
Conradus Secundus Imperator.	p. 140
Consaluo Magno Duci apparet Sanctus Benedi- ctus.	p. 152
Consalui Magni aduersus Gallos Victoria	p. 153

D

D esiderius Cassinensis Abbas.	pa. 82
Desiderius Longobardorum Rex.	p. 141

E

E pistola Abbatis Monasterij Fundani ad Sim- plicium Cassinensem Abbatem.	pa. 34
Epistola Oderisij Cassinensis Abbatis ad Mona- chos Floriacenses.	pa. 122
Examinatur diligenter epistola prædicta.	pa. 128
& sequentibus.	

Fa-

I N D E X.

- F**abulæ multæ pro veris historijs receptæ. pag. 256.
- Falli & mentiri multum differunt. pa. 8
- Ferdinandi Regis Catholici litteræ. pa. 144
- G**alesinius quid dicat de translatione S. Benedicti. p. 277
- Gregorius Papa Tertius Petronacem Cassinum misit. pa 13
- Gregorius Papa Nonus. pa. 52. 98

H

- H**enrici Secundi Imperatoris litteræ. pa. 110
- Hymnus Petri Mauricij Abbatis Cluniacensis. p. 97. 295

I

- I**nuentio Corporum SS. Benedicti, & Scholasticæ. pa 81. 161
- Ioannes Papa Vigésimus secundus. pa. 102
- Ioannis à Bosco liber pro existentia Corpus Sancti Benedicti apud Floriacum. pa. 7
- Ioannis à Bosco varia argumenta adducuntur atque

I N D E X

atque soluuntur. pa. 84. 93. 113. 120. 131. 175
216. & sequentibus.

Iulius Papa Secundus. pa. 104

L

Ladislaus Neapolis Rex. pa. 143

Leo Ostiensis defenditur. pa. 190. 202

Lotharius Tertius Imperator. pag. 140

Ludouicus Primus Imperator. pa. 139

M

Martyrologium Romanum reformatum,
translationē S. Benedicti non recipit. 265

Mediolanensis Ecclesia translationem S. Benedi-
cti non celebrat. pa. 272

Miracula quaedam S. Benedicti. 89. 108. 118. 230

Monachi S. Benedicti Vallisoleti translationem
eius celebrant. pa. 283

Monachorum Cluniacensium, & Cassinensium ami-
citia, & fraternitas. pa. 121

Monasterium Cassinense vastatur à Longobar-
dis. pag. 2

Monasterium Cassinense, caput est totius ordi-
nis Benedictini. 18. 88. 105

Monasterij Cassinensis elogium. pag. 210. 233

Monasterium Cassinense à Beato Benedicto val-
de dilectum. pa. 224. 229

Monasticus ordo è Cassino propagatus. pa. 225

Yy

Nu-

I. N. D. E. X.

Numeri, quando scripturas vitiant. pag. 69
70.

Odericus Abbas Cassinensis. pag. 127
Otho primus, secundus, & tertius Imperatores. pag. 139 140

Paschalis Secundus Papa, interdicere celebrare translationem S. Benedicti. pa. 261
Pauli Diaconi testimonium de translatione Sancti Benedicti. pa. 308

Petrus Diaconus Cassinensis defenditur. p. 47. 263

Simplicius tertius Cassinensis Abbas. 26. 31. 39
Simplicius alius Beati Mauri comes. p. 30. 39

Translatio S. Patris Benedicti impugnatur per totum secundam tractatum: sed precipue pagina 258. & sequentibus, usque ad pag. 332.
Translatio festi S. Benedicti. pag. 273

Vr-

I N D E X.

V

- V**rbani Secundi Papæ bulla. pag. 87
Vrbani prædicti bulla defenditur. p. 93. etc.
Vrbanus Papa Quartus. pag. 99
Vrbanus Papa Quintus. pag. 20. 52

Z

- Z**achariæ Papæ Primi bulla. pag. 12
Zachariæ prædicti bulla defenditur. pag. 18
vsque ad 79.
-

Errata sic corrigenda.

Pag. 71. vers. 3.	lege, Percensendis.
Ibidem ad margi.	lege, tom. 9 pag. 143.
Pag. 87. ad marg.	lege, infra pag. 182.
95. ad marg.	lege, supra pag. 65.
191. ad mar.	lege, Boscus pag. 255.
204. vers. 2.	lege, tom. 10 Annalium.
214. ad marg.	lege, Boscus, non Baro.
223. vers. 4.	lege, nongentesimum septnagesimum.
235. ad marg.	lege die 26. Marrij.
241. ad mar.	lege, Boscus non Baro.
256. ad mar.	lege, tomo 10. pag. 110.

Imprimatur.

Petrus Antonius Ghibertus Locumtenens.

Rutilius Gallacinus Canon. Dep. vid.

*M. Thaddæus Cap. Congreg. Carbon.
Vicar. Gener. Deputatus vidit.*

4698